

tim4pinmagazin

SPECIJALIZIRANI ČASOPIS CENTRA ZA RAZVOJ JAVNOG I NEPROFITNOG SEKTORA

2023

7/8

Dodaci
na plaće

Financiranje
projekata
udruga

Polugodišnji
izvještaji

Transparentnost
javne potrošnje

Najavljujemo!

05.07. 2023.

NOVINE I AKTUALNOSTI U SUSTAVU PRORAČUNA

Novi propisi, polugodišnja izvještavanja, plaće, regres

26. -29. 09. 2023.

Škola računovodstva proračuna i
proračunskih korisnika

PROGRAMI REDOVITOG USAVRŠAVANJA U PODRUČJU JAVNE NABAVE

13.09. 2023.

Izazovi u određivanju kriterija za odabir ponude
te definiranju i ocjeni tehničkih specifikacija

11.10. 2023.

Izazovi u postupcima javne nabave
kroz praksu relevantnih institucija u RH

**Uskoro nova
web-stranica!**

Pregledajte našu ponudu
edukacija iz područja
financija, računovodstva,
revizije, prava i menadžmenta
u javnom i neprofitnom sektoru
na internet stranici

www.tim4pin.hr

Riječ glavnog urednika

Poštovani čitatelji!

Stigli smo do polovice još jedne godine. Početak ljeta predstavlja se svojim tipičnim obilježjima... Na mahove iznenadno visoke temperature zraka, pa onda mjestimične oluje s velikim štetama, vikend promet prema moru vrlo je intenzivan, a sa njime i neizbježne kolone i zastoji.

Prema prvim znacima, pred nama je ponovo dobra turistička sezona. Ugostitelji i iznajmljivači smještajnih kapaciteta dobro su se „cjenovno“ pripremili pa se sada njihovoj visini ne čudimo samo mi, već i strani turisti. U nekim dijelovima naše obale potražnja nije ispunila očekivanja te se cijene smještaja već snižavaju. Nedostatak kvalificirane radne snage sve je prisutniji pa nije iznenađenje da vas poslužuju konobari koji vas ne razumiju, a ako vam pogled dosegne do kuhinja možda ćete imati dojam da ljetujete u nekoj egzotičnoj destinaciji. Sve je to ponovo neki oblik „novonormalnog“ koje će potrajati i poprimiti sve intenzivnije oblike. Ne samo kod nas već i diljem demografski inferiorne Europe.

Na međunarodnoj sceni i nadalje dominiraju vijesti o ukrajinskom ratu. U nejasnom kontekstu ofenziva i protuofenziva, ovih smo dana imali priliku svjedočiti još neviđenoj „ratnoj igri“ ili možda samo igrokazu. Udarna brutalna, plaćenička „igla“ osvajačkog pohoda, okreće se iznenada prema svojem poslodavcu... stiže mu nadomak vrata, a onda još iznenadnije odustaje i kapitulira u neizvjesnu budućnost sebe i svojih sljedbenika. No, tko zna koji je stvarni scenarij...Skora budućnost će to pokazati.

Na našoj finansijsko-političkoj sceni nekoliko je procesa. Užurbano se nastoje iskoristiti raspoloživa EU sredstva solidarnosti i NPOO-a. Prema službenim izvješćima ne stojimo loše, a vjerujemo da će tako, bez značajnih penalizacija, ostati tako i nakon realizacije prijavljenih projekata. Druga velika „akcija“ odvija se na sustavnijem uređivanju plaća i državnoj i javnim službama. Praćene su štrajkovima dijela zaposlenika nekih važnih segmenata javnog sektora. Kao privremena mjera uvedeni su i diferencirani dodaci na plaće svih zaposlenika u ovim službama čiji koeficijenti su niži od 1,867. Donesen je novi zakon o registru svih zaposlenika i COP-u koji će ubuduće uključivati i vanjske suradnike, a najvažniji čin bit će zakon o plaćama u državnoj i javnim službama koji je već duže na javnom savjetovanju.

Dolazeći srpanj je mjesec u kojemu, finansijsko-računovodstvene službe, u polupravnim uredima ostalih službi, imaju rutinske izvještajne obveze. Potom konačno i za njih slijedi odmor.

Ovaj ustaljeni ljetni radni ritam prilika je i da autori i uredništvo predahnu nakon objave ovoga dvobroja. Naš sljedeći broj primiti ćete potkraj kolovoza, a do tada vam želimo da uspješno ispunite svoje obveze, a onda se dobro odmorite i uravnotežite svoju bilancu poslovnog i privatnog života.

Srdačan pozdrav s poštovanjem!

Glavni urednik

Prof. dr. sc. Davor Vašiček

Impressum

TIM4PIN MAGAZIN
Časopis Centra za razvoj
javnog i neprofitnog sektora

Nakladnik:
TIM4PIN d.o.o. za savjetovanje
Zagreb, Gajeva ulica 51/1
tel: 01/5531 755
E-pošta: centar@tim4pin.hr
OIB 83718300522; MBS 2929236;
www.tim4pin.hr
Adresa uredništva:
Ulica kneza Trpimira 7, Zagreb

Glavni urednik:
prof.dr.sc. Davor Vašiček

Urednik:
Jan Vašiček, mag.psych, mag.oec.

Uredništvo:
Prof.dr.sc. Nives Botica – Redmayne;
doc.dr.sc. Ivan Čevizović; doc.dr.sc. Josip Čičak;
prof.dr.sc. Saša Drezgic; dr.sc. Damir Juričić;
mr.sc. Mirjana Mahović-Komljenović; Ivana
Pajković, mag.oec.; Ante Loboja, mag.iur.;
doc.dr.sc. Brankica Remenarić; mr.sc. Nediljka
Rogošić; mr.sc. Gorana Roje; dr.sc. Desanka
Sarvan; doc.dr.sc. Ana Marija Sikirić; Danijela
Stepić, mag.oec.; Ivana Vargašević Čonka,
dipl.oec.; prof.dr.sc. Vesna Vašiček;
Hana Zoričić, dipl.oec.

Lektura i korektura:
TIM4PIN d.o.o. za savjetovanje

Slike: TIM4PIN d.o.o. za savjetovanje

Grafička priprema:
Sveučilišna tiskara d.o.o.

Tisak: Sveučilišna tiskara d.o.o.,
Trg Republike Hrvatske 14, Zagreb

Sadržaj

FINANCIJE I FINANCIJSKO POSLOVANJE

Proletni paket europskog semestra 2023 i Specifične preporuke upućene Hrvatskoj

3 Davor Galinec

Objava informacija o trošenju proračunskih sredstava

6 Tamara Kelković Benko
Maja Ivezić

RAČUNOVODSTVO

Polugodišnji financijski izvještaji u sustavu proračuna

12 Martina Štefković
Katarina Nesterović

Evidentiranje sredstava iz fonda solidarnosti EU kod JLP(R)S i njihovih korisnika

17 Mirela Kovač Jagar
Hana Zoričić

Polugodišnji financijski izvještaji neprofitnih organizacija

21 Hajdica Filipčić

POREZI I DOPRINOSI

Najavljene izmjene Zakona o porezu na dohodak

23 Mirjana Mahović – Komljenović

PLAĆE I NAKNADE

Donesen je zakon o Registru zaposlenih i centraliziranom obračunu plaća u državnoj i javnim službama

29

Privremeni dodatak na plaću u državnim i javnim službama

31

Prava na roditeljske i roditeljske potpore

33 Sanja Rotim

PRAVO

Nezakonitost općih akata važnih za položaj radnika u JLS u praksi VUS RH

39 Gordana Muraja

Propisi o gospodarenju posebnim kategorijama otpada

42 Alan Vajda

JAVNA NABAVA

Sklapanje, praćenje i izmjene ugovora o javnoj nabavi tijekom izvršenja

46 Ivica Pranjić

Praksa Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave

54

EU FONDOVI

Interreg VI-A IPA Program Hrvatska-Srbija 2021.-2027. – 1. Poziv na dostavu projektnih prijedloga

56 Davorka Žagar

POSLOVANJE NEPROFITNIH ORGANIZACIJA

Pravila za sufinanciranje projekata organizacija civilnoga društva u 2023. godini

60 Vesna Lendić Kasalo

Natječaj za financiranje projekata i programa organizacija OCD-a iz državnog proračuna i fondova EU u 2023. godini

66 Bernard Iljazović

71 ODGOVORI NA PITANJA

INFORMATIZACIJA

Društvene mreže i mobilne aplikacije

75 Željko Dominis

TIM4PIN INFO

Neoporezivi iznosi naknada, potpora, nagrada, dnevnica i otpremnina

81

Naknade korisnika državnog proračuna

83

85 Plaće

Naknada plaće zbog bolovanja i druge nesposobnosti za rad

87

89 Drugi dohodak

90 Primici izuzeti od ovrhe

91 Financijske obavijesti

92 Ostale informacije

tim4pinmagazin

Narudžbenicu za pretplatu na časopis možete pronaći na internet stranici www.tim4pin.hr

Proljetni paket europskog semestra 2023 i Specifične preporuke upućene Hrvatskoj

Davor Galinec*

Europska komisija je 15. svibnja objavila Proljetne ekonomske prognoze 2023. za razdoblje 2022.-2024. za EU kao cjelinu, Europodručje i pojedinačno za svaku državu članicu. Temeljem tih prognoza, dostavljenih nacionalnih reformskih planova i praćenja ostvarenja Specifičnih preporuka iz prethodnih godina, stručne službe Komisije su napravile prijedlog Specifičnih preporuka državama članicama za ostatak ove godine i slijedeću godinu. Te Preporuke objavljene su u sklopu Proljetnog paketa europskog semestra 24. svibnja, s ciljem da se državama članicama ponude smjernice za svladavanje ključnih gospodarskih i socijalnih izazova koji su samo djelomično obuhvaćeni ili nisu obuhvaćeni njihovim nacionalnim planovima za oporavak i otpornost (NPOO). Te će preporuke ujedno doprinijeti i provedbi Industrijskog plana u okviru zelenog plana, usmjerenog na povećanje konkurentnosti europske industrije s nultom neto stopom emisija i potporu brzom postizanju klimatske neutralnosti. U nastavku slijedi osvrt na objavu Proljetnog paketa europskog semestra 2023 te na novoobjavljene Specifične preporuke za Republiku Hrvatsku.

1. Uvod

U okviru Proljetnog paketa europskog semestra 2023., Komisija je državama članicama u obliku specifičnih preporuka dala smjernice za izgradnju snažnoga gospodarstva spremnog za buduće izazove, koje će unatoč zahtjevnoj geopolitičkoj situaciji ostati konkurentno i svima omogućiti dugoročno blagostanje. Da bi se to ostvarilo, potreban je integrirani pristup u svim područjima politike kojim se potiče održivost okoliša, produktivnost, pravednost i makroekonomska stabilnost. Mehanizam Europskog semestra u tu svrhu nudi okvir za koordinaciju politika, koji uključuje provedbu Mehanizma za oporavak i otpornost¹ i drugih programa kohezijske politike. U okviru ciklusa europskog semestra države članice redovno izvješćuju Komisiju o napretku u ostvarivanju ciljeva održivog razvoja.

2. Što nam donosi Proljetni paket europskog semestra 2023 ?

U prigodnom Priopćenju za tisak² Komisija u uvodu navodi da unatoč zahtjevnom globalnom kontekstu europsko gospodarstvo i dalje pokazuje otpornost. Zahvaljujući nižim cijenama energenata u odnosu na prethodno razdoblje, smanjenju ograničenja opskrbe i snažnom tržištu rada, u

prvom tromjesečju 2023. zabilježen je umjeren rast, što je odagnalo strah od recesije. Iako se inflacija smanjuje, temeljna inflacija³ kontinuirano je visoka, što je potaknulo dodatno pooštavanje uvjeta financiranja. Prema nalazima Proljetne gospodarske prognoze 2023. (o čemu smo pisali u prošlom broju TIM4PIN Magazina), gospodarstvo Unije porast će za 1,0 % u 2023. i 1,7 % u 2024. Inflacija bi trebala iznositi 6,7 % u 2023. i 3,1 % u 2024. Za 2023. predviđa se rast zaposlenosti od 0,5 %, koji će se u 2024. usporiti na 0,4 %, pri čemu bi stopa nezaposlenosti ostati nešto iznad 6 %. Ovakva kretanja u velikoj su mjeri rezultat učinkovite provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost te kohezijske politike EU-a. Nakon dvije godine provedbe, Mehanizmom za oporavak i otpornost (okosnica europskog plana oporavka NextGenerationEU vrijednog 800 milijardi eura) i dalje se ubrzava pravedna i uključiva zelena i digitalna tranzicija u svakoj državi članici i jača otpornost cijele Unije. Komisija je u okviru Mehanizma isplatila 152 milijarde EUR državama članicama temeljem njihovih nacionalnih planova oporavka i otpornosti za uspješnu provedbu ključnih reformi i ulaganja. Od država članica očekuje se brza provedba tih planova i provedba programa kohezijske politike, nastavak rada na dekarbonizaciji gospodarstva i industrijske baze Unije, rješavanju problema manjka radne snage i vještina te neusklađenosti ponuđenih i traženih vještina, otvaranju kvalitetnih radnih mjesta, jačanju istraživanja i inovacija te stvaranju uvjeta za dugoročno blagostanje, konkurentnost, pravednost i otpornost Unije. Uključivanjem plana REPowerEU⁴

* doc. dr.sc. Davor Galinec, direktor Direkcije, Direkcija za opću ekonomsku statistiku i statističke informacijske sustave, Sektor statistike, Hrvatska narodna banka. Stavovi autora izneseni u ovom radu isključivo su osobni i stručni stavovi autora i ne odražavaju nužno stavove institucije u kojoj je zaposlen niti drugih institucija koje se spominju u radu, niti ih na bilo koji način obvezuju.

¹ eng. *The Recovery and Resilience Facility (RRF)*, više detalja dostupno je na: https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-recovery/recovery-and-resilience-facility_hr

² dostupno na hrvatskom jeziku na: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hr/ip_23_2872

³ Temeljna inflacija (eng. *Core inflation*) pokazatelj je koji kratkoročno prikazuje varijabilnost potrošačkih cijena preciznije od opće inflacije. Izračunava se na način da se iz indeksa potrošačkih cijena isključe volatilne komponente skupina cijena energenata i hrane.

⁴ kao odgovor na poteškoće i poremećaje na globalnom energetskom tržištu uzrokovane ruskom invazijom na Ukrajinu, Europska komisija od 2022. provodi plan REPowerEU. Više detalja dostupno je na: https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-recovery/recovery-and-resilience-facility_hr

u planove država članica (za što će se izdvojiti dodatna financijska sredstva), doprinijet će se svladavanju izazova s kojima se Unija suočava u području energetske sigurnosti i ubrzati prelazak na opskrbu čistom energijom i gospodarstvo s nultom neto stopom emisija.

U svojim **Izvjeshćima po državama članicama za 2023.**, Komisija je provela analizu specifičnih socioekonomski izazovi u svakoj državi članici, uključujući one koji se odnose na usporednu zelenu i digitalnu tranziciju i konkurentnost, te procjenu u kojoj se mjeri u nacionalnim planovima za oporavak i otpornost odgovara na te izazove. Slijedom toga, Komisija predlaže **Specifične preporuke po državama članicama** kako bi im ponudila smjernice za svladavanje ključnih gospodarskih i socijalnih izazova koji su samo djelomično obuhvaćeni ili nisu obuhvaćeni njihovim planovima za oporavak i otpornost, a te će preporuke doprinijeti i provedbi **Industrijskog plana u okviru zelenog plana**. Ovogodišnje Specifične preporuke državama članicama podijeljene su u četiri dijela, kako slijedi:

- preporuka o **fiskalnoj politici**, uključujući, prema potrebi, fiskalno-strukturne reforme
- preporuka za nastavak ili ubrzanje **provedbe nacionalnih planova za oporavak i otpornost** (uključujući njihove revizije i dodavanje poglavlja o planu REPowerEU), uzimajući u obzir potencijalne provedbene rizike specifične za pojedine zemlje, te za **brzu provedbu donesenih programa kohezijske politike**
- ažuriranu i konkretniju preporuku o **energetskoj politici** u skladu s ciljevima plana REPowerEU
- prema potrebi, dodatnu preporuku o neriješenim i/ili novim **strukturnim problemima**.

Kako se približava razdoblje isteka primjene Opće klauzule o odstupanju (koja je u uvjetima koronakrize i krize uzrokovane ratnom situacijom u Ukrajini omogućila privremeno razdoblje neprimjene fiskalnih kriterija deficita i duga definiranih Ugovorom iz Maastrichta), Komisija je izdala i **Fiskalne smjernice**, tj. kvantificirane i diferencirane preporuke po državama članicama o fiskalnoj politici, kako slijedi:

- Od država članica koje su prema Proljetnoj prognozi 2023. ostvarile svoj srednjoročni proračunski cilj (proračunski cilj utvrđen za svaku državu u okviru Pakta o stabilnosti i rastu) traži se da u 2024. **zadrže dobar fiskalni položaj**.
- Od svih ostalih država članica traži se da vode **razboritu fiskalnu politiku**, a posebno da u 2024. ograniče nominalno povećanje neto primarnih rashoda koje financira država.
- Sve države članice trebale bi **nastaviti s javnim ulaganjima koja financira država i osigurati djelotvornu apsorpciju sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost** i drugih fondova Unije, posebno za poticanje zelene i digitalne tranzicije.
- Sve države članice trebale bi do kraja 2023. **postupno ukinuti mjere potpore za energiju** koje su na snazi. Ako ih zbog povećanja cijena energenata bude potrebno ponovno uvesti, te bi mjere trebale biti fiskalno održive, usmjerene na zaštitu ranjivih kućanstava i poduzeća te i dalje pružati poticaj za uštedu energije.

- U **razdoblju nakon 2024.**, kako bi **postigle razborit srednjoročni fiskalni položaj**, države članice trebale bi nastaviti sa srednjoročnom fiskalnom strategijom **postupne i održive konsolidacije**, u kombinaciji s **ulaganjima i reformama** koji pogoduju većem održivom rastu.

U svom **Izvjeshću o ispunjavanju kriterija deficita i duga iz Ugovora o funkcioniranju Europske unije**, Komisija je ocijenila usklađenost država članica s kriterijima deficita i duga iz Ugovora za šesnaest država članica, *među kojima nema Republike Hrvatske* obzirom na činjenicu da su zabilježene zadovoljavajuće vrijednosti fiskalnog deficita i duga. U izvješću je utvrđeno da Belgija, Bugarska, Češka, Njemačka, Estonija, Španjolska, Francuska, Italija, Latvija, Mađarska, Malta, Poljska, Slovenija i Slovačka *nisu usklađene s kriterijem deficita*. Uzimajući u obzir sve relevantne čimbenike, u izvješću je utvrđeno da Francuska, Italija i Finska *nisu usklađene s kriterijem duga*. Međutim, Komisija smatra da u sadašnjim gospodarskim okolnostima nije opravdano zahtijevati usklađenost s referentnim mjerilom za smanjenje duga. Komisija će Vijeću predložiti da u proljeće 2024., na temelju podataka o realizaciji za 2023., pokrene postupke u slučaju prekomjernog deficita radi ispravljanja deficita.

U domeni makroekonomskih neravnoteža, Komisija je u **Izvjeshću o mehanizmu upozoravanja za 2023.** ocijenila makroekonomske neravnoteže u 17 država članica odabranih za detaljna preispitivanja (*među kojima se ne nalazi Republika Hrvatska*), kako slijedi:

- Za **Cipar**, koji je do 2022. bilježio prekomjerne neravnoteže, sad su utvrđene **neravnoteže** jer su se slabosti povezane s privatnim, državnim i vanjskim dugom uglavnom smanjile, iako i dalje izazivaju zabrinutost.
- Utvrđeno je da u **Mađarskoj** postoje **neravnoteže**. Rizici slijede negativan trend, a neravnoteže bi u budućnosti mogle postati prekomjerne ako se hitno ne poduzmu mjere politike.
- **Njemačka, Španjolska, Francuska, Nizozemska, Portugal, Rumunjska i Švedska** i dalje bilježe **neravnoteže**. Među zemljama s neravnotežama, u Rumunjskoj je kretanje rizika negativno, a neravnoteže bi u budućnosti mogle postati prekomjerne ako se hitno ne poduzmu mjere politike. S druge strane, slabosti se smanjuju u Njemačkoj, Španjolskoj, Francuskoj i Portugalu i ako se taj trend nastavi sljedeće godine, to bi mogla biti osnova za odluku o nepostojanju neravnoteža.
- **Grčka i Italija** i dalje bilježe **prekomjerne neravnoteže**, ali čini se da se slabosti smanjuju, među ostalim zbog ostvarenog napretka u području politika.
- Za **Češku, Estoniju, Latviju, Litvu, Luksemburg i Slovačku** utvrđeno je **nepostojanje neravnoteža**, odnosno čini se da su slabosti u tim zemljama trenutačno uglavnom pod kontrolom.

Na konferenciji za tisak je Valdis Dombrovskis, izvršni potpredsjednik nadležan za gospodarstvo u interesu građana izjavio da su posljednje tri godine bile su vrlo zahtjevne za građane i poduzeća diljem Europe te da iako su cijene energenata odnedavno u opadanju, da smo i dalje suočeni s brojnim izazovima, posebno s visokom inflacijom, koja narušava kupovnu moć građana i konkurentnost poduzeća. Smatra da je sada trenutak da se usredotočimo na razborite fiskalne politike, optimalna ulaganja za potporu budućem

rastu i održavanje globalne konkurentnosti Unije i navodi da su u preporukama u okviru europskog semestra utvrđeni konkretni fiskalni ciljevi, a preporučuje se i postupno ukidanje neciljane potpore te održavanje zamaha ključnih reformi i ulaganja. Smatra da će to biti od presudne važnosti za dugoročno blagostanje i otpornost Unije i poziva države članice da u potpunosti iskoriste dodatna sredstva za potrebe povezane s energijom u okviru plana REPowerEU.

Povjerenik za zapošljavanje i socijalna prava Nicolas Schmit izjavio je tom prilikom da moramo omogućiti radnicima stjecanje relevantnih vještina prilagođenih potrebama tržišta rada, čime će se omogućiti neometan prelazak na zelenije i digitalnije gospodarstvo te potaknuti konkurentnost Europe i otvaranje kvalitetnih radnih mjesta. Za to su potrebne odlučne i ciljne politike zapošljavanja i socijalne politike koje su usko povezane s industrijskim, gospodarskim i fiskalnim politikama. Smatar da su socijalni aspekti europskog semestra i Mehanizma za oporavak i otpornost ključni za poboljšanje životnih i radnih uvjeta u Uniji.

3. Tri Specifične preporuke koje je Komisija predložila za Hrvatsku

U dokumentu pod nazivom "Preporuka za Preporuku Vijeća o Nacionalnom programu reformi Hrvatske za 2023. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Hrvatske za 2023."⁵ od 24. svibnja 2023., Komisija je u prvom dijelu dokumenta između ostalog navela da u Izvješću o mehanizmu upozoravanja za 2023. (iz studenog 2022.) nije utvrđeno da je Hrvatska jedna od država članica koja je možda pogođena neravnotežama ili za koju postoji rizik da bude pogođena neravnotežama i za koju je potrebno detaljno preispitivanje te da je isti dan donešeno i mišljenje o nacrtu proračunskog plana Hrvatske za 2023. U točki (11) navodi se Komisija je 24. svibnja 2023. objavila Izvješće za Hrvatsku za 2023.⁶ te da je u njemu ocijenjen napredak Hrvatske u smislu relevantnih preporuka za tu zemlju koje je Vijeće donijelo u razdoblju od 2019. do 2022. i analizirana je provedba plana za oporavak i otpornost Hrvatske. Na temelju te analize, u tom izvješću utvrđeni su nedostaci u odnosu na izazove koji nisu obuhvaćeni ili su samo djelomično obuhvaćeni planom za oporavak i otpornost, kao i novi i predstojeći izazovi. Kako je Republika Hrvatska postala država članica Europodručja početkom ove godine, na nju se odnosi i preporuka Vijeća EU za države članice Europodručja, obzirom na blisku međusobnu povezanost gospodarstava država članica europodručja i njihov zajednički doprinos funkcioniranju ekonomske i monetarne unije. Vijeće je državama članicama europodručja preporučilo da, među ostalim u okviru svojih planova za oporavak i otpornost, poduzmu sljedeće: *i.* očuvaju održivost duga i suzdrže se od pružanja široke potpore ukupnoj potražnji u 2023., bolje usmjere fiskalne mjere poduzete za ublažavanje posljedica visokih cijena energije i razmotre odgovarajuće načine za postupno ukidanje potpore kad se smanje pritisci na cijene energije; *ii.* održava-

ju visoku razinu javnih ulaganja i promiču privatna ulaganja radi potpore zelenoj i digitalnoj tranziciji; *iii.* omogućiti kretanja plaća kojima se ublažava gubitak kupovne moći i pritom ograniče sekundarne učinke na inflaciju, dodatno poboljšaju aktivne politike tržišta rada i rješavaju probleme nedostatka vještina; *iv.* unaprijede poslovno okruženje i osiguraju da potpora poduzećima za energiju bude troškovno učinkovita, privremena, usmjerena na poduzeća koja su sposobna opstati te da se njome zadrže poticaji za zelenu tranziciju; i *v.* očuvaju makrofinancijsku stabilnost i prate rizike te nastave raditi na dovršetku bankovne unije. Za Hrvatsku, preporuke 1., 2. i 3. doprinose provedbi prve, druge i treće preporuke za europodručje.

Nakon ocjene reformskog stanja u Hrvatskoj i uzevši u obzir dostavljeni Nacionalni program reformi i Program stabilnosti, Komisija je u konačnici iznijela i tri Specifične preporuke za koje se očekuje da će ih Hrvatska provesti tijekom (ostatka) 2023. i 2024. godine, čiji je cilj kako slijedi:

1. Postupno ukinuti mjere energetske potpore koje su na snazi do kraja 2023. i ostvarene uštede iskoristiti za smanjenje državnog deficita. Budu li zbog novih povećanja cijena energije potrebne mjere potpore, osigurati da budu usmjerene na ranjiva kućanstva i poduzeća, fiskalno pristupačne te da potiču smanjenje potrošnje energije.

Osigurati razboritu fiskalnu politiku, posebno ograničavanjem nominalnog povećanja neto primarnih rashoda koje financira država u 2024. na najviše 5,1 %.

Očuvati javna ulaganja koja financira država i osigurati učinkovitu apsorpciju bespovratnih sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih fondova EU-a, osobito radi promicanja zelene i digitalne tranzicije.

U razdoblju nakon 2024. nastaviti provoditi srednjoročnu fiskalnu strategiju postupne i održive konsolidacije, u kombinaciji s ulaganjima i reformama koji potiču veći održivi rast, s ciljem postizanja razboritih srednjoročnih fiskalnih pozicija.

2. Nastaviti stabilnu provedbu plana za oporavak i otpornost i brzo finalizirati poglavlje o planu REPowerEU kako bi ga što prije počela provoditi. Nastaviti brzu provedbu programa kohezijske politike uz komplementarnost i sinergiju s planom za oporavak i otpornost.

3. Smanjiti ukupnu ovisnost o fosilnim gorivima, za što je potrebno ubrzati uvođenje energije iz obnovljivih izvora, osobito energije vjetra, sunca i geotermalne energije, finalizirati nepotpuni zakonodavni okvir, racionalizirati administrativne postupke izdavanja dozvola, pojednostavniti postupke za postavljanje uređaja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora (npr. solarni fotonaponski sustavi) u višestambenim zgradama i zajamčiti veću pravnu sigurnost. Pružiti potporu za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora malog kapaciteta. Nastaviti s modernizacijom elektroenergetske prijenosne i distribucijske mreže, osobito poboljšanjem veze između sjevera i juga zemlje, te ubrzati postavljanje pametnih brojlara. Ubrzati provedbu mjera energetske učinkovitosti, što uključuje postavljanje dizalica topline. Smanjiti ovisnost o fosilnim gorivima u prometnom sektoru poticanjem održivih rješenja, osobito u željezničkom prijevozu i elektrifikacijom cestovnog prijevoza. Pojačati napore usmjerene na pružanje i stjecanje vještina potrebnih za zelenu tranziciju.

⁵ dostupno na hrvatskom jeziku na: https://commission.europa.eu/document/download/0a492db3-cf7e-4438-a4c1-78269dd6f269_hr?filename=COM_2023_611_1R.PDF

⁶ dostupno na engleskom jeziku na: https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/ca39aba8-9b5d-4c6c-b3d0-6bf365a6ec47_en?filename=HR_SWD_2023_611_en.pdf

Objava informacija o trošenju proračunskih sredstava

Tamara Kelković Benko
Maja Ivezić*

Zakon o proračunu (u daljnjem tekstu: ZOP)¹ detaljno propisuje obvezu javne objave proračunskih dokumenata čime se značajno pridonosi načelu transparentnosti, kao jednom od temeljnih proračunskih načela. U članku se navode najznačajnije obveze objave proračunskih dokumenata s posebnim naglaskom na dokumente kojima se objavljuju informacije o trošenju proračunskih sredstava s obzirom da je ministar financija u svibnju 2023. godine donio Naputak o okvirnom sadržaju, minimalnom skupu podataka te načinu javne objave informacija o trošenju sredstava na mrežnim stranicama jedinica lokalne i područne (regionalne) područne samouprave te proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave² (u daljnjem tekstu: Naputak).

1. Uvod

Posljednjih godina veća svijest o pitanjima upravljanja javnim financijama usmjerila je pozornost na poticanje učinkovitosti, transparentnosti i odgovornosti javnog sektora. Sustav javnih financija koji dobro funkcionira treba osigurati odgovornost svih dionika. Svaka aktivnost mora biti transparentna, propisana dokumentima i vidljiva te može biti podvrgnuta neovisnoj, profesionalnoj i nepristranoj reviziji i pregledu. Nadalje, da bi se dobro upravljalo javnim financijama neizostavno je i da javnost ima uvid u to kako se planira trošiti i kako se zaista troši javni novac. Time se dodatno povećava i odgovorno upravljanje proračunskim sredstvima kroz kontrolu trošenja od strane građana i drugih aktera.

Transparentnost sustava državnih financija, a posebno trošenja proračunskih sredstava, važan je preduvjet u uspostavi povjerenja građana i javnosti u programe, reforme i općenito politike koje provodi Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada) i tijela javne vlasti.

Ključna pitanja planiranja i izvršavanja proračuna uvijek se vezuju na ciljeve koji se utvrđuju u planiranju proračuna, odnosno hoće li se oni ispuniti u okviru raspoloživih proračunskih sredstava i financiranjem planiranih rashoda te je li vjerojatno da će ostvarenje proračuna biti unutar proračunom planiranog iznosa, izvršavaju li se rashodi za određene programe kako su i planirani te ima li kakvih promjena tijekom godine u postupcima izvršavanja proračuna.

Načelo transparentnosti, kao jedno od ključnih proračunskih načela, uz načelo uravnoteženosti i dobrog financijskog upravljanja, propisano je ZOP-om. Načelo transparentnosti podrazumijeva pravodobno objavljivanje

vjerodostojnih dokumenata, podataka i informacija na sustavan način.

2. Objava dokumenata i informacija temeljem ZOP-a

Člankom 144. ZOP-a jasno se utvrđuje koje dokumente odnosno informacije o trošenju proračunskih sredstava su dužni objavljivati Vlada, Ministarstvo financija, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu: JLP(R)S), proračunski te izvanproračunski korisnici državnog proračuna i proračuna JLP(R)S-ova. Dio informacija i proračunskih dokumenata koji se objavljuje namijenjen je stručnoj javnosti, međutim osim navedenog objavljuju se i jednostavne i sažete informacije o proračunu u obliku *vodiča za građane* koji su namijenjeni građanima i široj javnosti.

U nastavku je dan pregled dokumenata i informacija za koje je propisana obveza javne objave temeljem navedenog članka Zakona te mjesto na kojem se oni objavljuju.

Dokumenti koji se objavljuju	Gdje se objavljuju
<ul style="list-style-type: none"> program stabilnosti odluka Vlade o proračunskom okviru za naredno trogodišnje razdoblje nacrt proračunskog plana za iduću proračunsku godinu smjernice upravljanja javnim dugom 	mrežne stranice Vlade i Ministarstva financija
<ul style="list-style-type: none"> državni proračun odnosno izmjene i dopune državnog proračuna za određenu godinu odluka o privremenom financiranju zakon i izmjene i dopune zakona o izvršavanju državnog proračuna financijski planovi i izmjene i dopune financijskih planova izvanproračunskih korisnika državnog proračuna polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju državnog proračuna polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana izvanproračunskog korisnika 	mrežne stranice Vlade i Ministarstva financija

* Tamara Kelković Benko, dipl oec.; Maja Ivezić, dipl oec., Ministarstvo financija RH, Zagreb

¹ Narodne novine br. 144/21.

² Narodnim novinama br. 59/23.

Dokumenti koji se objavljuju	Gdje se objavljuju
<ul style="list-style-type: none"> proračun te izmjene i dopune proračuna JLP(R)S-a odluka o privremenom financiranju JLP(R)S-a odluka i izmjene i dopune odluke o izvršavanju proračuna JLP(R)S-a financijski planovi i izmjene i dopune financijskih planova izvanproračunskih korisnika JLP(R)S-a polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju proračuna JLP(R)S-a polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana izvanproračunskog korisnika JLP(R)S-a 	mrežne stranice JLP(R)S-a
<ul style="list-style-type: none"> financijski plan i izmjene i dopune financijskog plana proračunskog korisnika državnog proračuna ili proračuna JLP(R)S-a polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana proračunskog korisnika državnog proračuna ili proračuna JLP(R)S-a 	mrežne stranice proračunskog korisnika državnog proračuna odnosno proračunskog korisnika JLP(R)S-a <i>*ako proračunski korisnik nema svoje mrežne stranice, spomenuti dokumenti koji se odnose na proračunskog korisnika državnog proračuna objavljuju se na mrežnim stranicama nadležnog ministarstva ili drugog tijela na razini razdjela organizacijske klasifikacije, a ako se odnose na proračunskog korisnika JLP(R)S-a na mrežnim stranicama nadležnog JLP(R)S-a</i>
<ul style="list-style-type: none"> financijski planovi i izmjene i dopune financijskih planova izvanproračunskih korisnika državnog proračuna odnosno izvanproračunskih korisnika JLP(R)S-a polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana izvanproračunskog korisnika državnog proračuna odnosno izvanproračunskih korisnika JLP(R)S-a 	mrežne stranice izvanproračunskih korisnika državnog proračuna ili mrežne stranice izvanproračunskih korisnika JLP(R)S-a
<ul style="list-style-type: none"> opći i posebni dio državnog proračuna i izmjene i dopune državnog proračuna zakon o izvršavanju državnog proračuna, izmjene i dopune zakona o izvršavanju državnog proračuna odluka o privremenom financiranju državnog proračuna opći i posebni dio polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju državnog proračuna opći i posebni dio polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana izvanproračunskog korisnika državnog proračuna 	Narodne novine, službeno glasilo Republike Hrvatske <i>*ako Hrvatski Sabor ne donese polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju državnog proračuna, prijedlozi izvještaja o izvršenju državnog proračuna se u roku od 60 dana od dana podnošenja Hrvatskome Saboru objavljuju na mrežnim stranicama Vlade</i>
<ul style="list-style-type: none"> opći i posebni dio proračuna JLP(R)S-a, izmjene i dopune proračuna JLP(R)S-a odluka o izvršavanju proračuna JLP(R)S-a, izmjene i dopune odluke o izvršavanju proračuna JLP(R)S-a odluka o privremenom financiranju proračuna JLP(R)S-a opći i posebni dio polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna JLP(R)S-a opći i posebni dio polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana izvanproračunskog korisnika proračuna JLP(R)S-a 	službeno glasilo JLP(R)S-a <i>*ako predstavničko tijelo ne donese izvještaje o izvršenju proračuna, prijedlozi izvještaja o izvršenju se u roku od 60 dana od dana podnošenja predstavničkom tijelu objavljuju na mrežnim stranicama JLP(R)S-ova</i>

Dokumenti koji se objavljuju	Gdje se objavljuju
<ul style="list-style-type: none"> opći i posebni dio polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana izvanproračunskog korisnika državnog ili proračuna JLP(R)S-a godišnji financijski izvještaji 	Narodne novine, službeno glasilo Republike Hrvatske odnosno službeno glasilo JLP(R)S-a Mrežne stranice proračunskih i izvanproračunskih korisnika i mrežne stranice JLP(R)S-a
<ul style="list-style-type: none"> vodiče za građane o proračunu, izmjenama i dopunama proračuna te o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna 	Mrežne stranice Ministarstva financija odnosno JLP(R)S-a
<ul style="list-style-type: none"> informacije o trošenju sredstava 	Mrežne stranice proračunskih i izvanproračunskih korisnika i mrežne stranice JLP(R)S-a

3. Javna objava informacija o trošenju sredstava

Članak 144. stavak 10. ZOP-a propisuje da su JLP(R)S, proračunski i izvanproračunski korisnici dužni javno objavljivati informacije o trošenju sredstava na svojim mrežnim stranicama na način da te informacije budu lako dostupne, pretražive i strojno čitljive. Nadalje, stavak 11. istoga članka ZOP-a dodatno propisuje da takva objava informacija o trošenju sredstava tijekom proračunske godine podrazumijeva najmanje objavu informacija o isplatama iz proračuna JLP(R)S-a odnosno financijskog plana proračunskog i izvanproračunskog korisnika državnog proračuna i proračuna JLP(R)S-a i to: objavu podataka o isplati telju i vrsti rashoda odnosno izdatka te objavu podataka o primatelju sredstava zajedno s nazivom pravne osobe odnosno ime i prezime fizičke osobe uključujući i njegov osobni identifikacijski broj, osim informacija koje predstavljaju klasificirani podatak prema zakonu kojim je uređena tajnost podataka i informacija čija bi objava bila protivna posebnim propisima.

Članak 144. stavci 12. i 13. ZOP-a propisuju da će ministar financija nuputkom utvrditi okvirni sadržaj, minimalni skup podataka te način javne objave informacija o trošenju sredstava na mrežnim stranicama kao i učestalost objave informacija te način njihovog preuzimanja.

Slijedom navedenoga, ministar financija je u svibnju 2023. godine donio Naputak koji je objavljen u Narodnim novinama, broj 59/23 od 2. lipnja 2023. i stupio je na snagu osmoga dana od dana objave. Predmetni Naputak obvezuje čelnike proračunskih i izvanproračunskih korisnika te JLP(R)S-ova na postupanje, dok je za neispunjenje spomenute obveze ZOP-om predviđena novčana kazna za čelnika.

4. Objava informacija o trošenju proračunskih sredstava

Sukladno Naputku informacije o trošenju sredstava predstavljaju informacije o isplatama pravnim i fizičkim osobama odnosno primateljima sredstava iz proračuna odnosno financijskog plana po bilo kojoj osnovi, izuzev informacija koje predstavljaju klasificirani podatak prema zakonu kojim je uređena tajnost podataka i informacija čija bi objava bila protivna posebnim propisima. **Obveznici primjene**

Naputka su JLP(R)S, proračunski i izvanproračunski korisnici državnog proračuna i proračuna JLP(R)S-a.

Člankom 3. točke II. *Obuhvat objave podataka* Naputka definirane su dvije kategorije primatelja sredstava iz proračuna odnosno financijskog plana i to:

- **Kategorija 1** kojoj pripadaju tijela javne vlasti, trgovačka društva, zadruge, udruge, ustanove, zaklade i druge pravne osobe, međunarodne organizacije, međunarodne institucije, tijela EU, inozemne vlade, obrti i obiteljska poljoprivredna gospodarstva (OPG), fizičke osobe koje od obveznika primjene Naputka ostvaruju bespovratna sredstva, sredstva od sponzorstava, donacija i pomoći temeljem javnih poziva i/ili javnih natječaja te fizičke osobe koje isporučuju dobra i usluge obveznicima primjene Naputka
- **Kategorija 2** kojoj pripadaju sve ostale fizičke osobe koje nisu razvrstane u Kategoriju 1.

4.1. Minimalni skup podataka o trošenju sredstava

Minimalni skup podataka o trošenju sredstava, koje su proračunski i izvanproračunski korisnici državnog proračuna i proračuna JLP(R)S-a te JLP(R)S dužni javno objaviti prema Kategoriji 1 odnosno Kategoriji 2 primatelja sredstava, obuhvaća podatke o primatelju sredstava, uključujući objavu sjedišta ako je primjenjivo te osobnoga identifikacijskog broja (OIB) ako je primjenjivo, način objave isplaćenog iznosa, podatke o isplatiatelju sredstava, način objave isplaćenog iznosa te vrstu rashoda odnosno izdatka koji se isplaćuje.

4.1.1. Minimalni skup podataka za Kategoriju 1 primatelja

Minimalni skup podataka o trošenju sredstava propisan Naputkom za Kategoriju 1 primatelja sredstava obuhvaća sljedeće:

1. Naziv primatelja (ako je primjenjivo)
2. Osobni identifikacijski broj (OIB) primatelja (ako je primjenjivo)
3. Sjedište/prebivalište (grad ili općina) primatelja (ako je primjenjivo)
4. Način objave isplaćenog iznosa
5. Naziv isplatiatelja
6. Vrstu rashoda i izdatka.

Naziv primatelja za Kategoriju 1 podrazumijeva objavu naziva odnosno imena i prezimena primatelja sredstava za tijela javne vlasti, trgovačka društva, zadruge, udruge, ustanove, zaklade i druge pravne osobe, međunarodne organizacije, međunarodne institucije, tijela EU, inozemne vlade, obrte i obiteljska poljoprivredna gospodarstva (OPG), fizičke osobe koje od obveznika primjene Naputka ostvaruju bespovratna sredstva, sredstva od sponzorstava, donacija i pomoći temeljem javnih poziva i/ili javnih natječaja te fizičke osobe koje isporučuju dobra i usluge obveznicima primjene Naputka. Ovdje je bitno naglasiti da se podatak o nazivu te imenu i prezimenu primatelja sredstava, kako je prethodno spomenuto, objavljuje za

sve primatelje sredstava, izuzev imena i prezimena maloljetne osobe.

Osobni identifikacijski broj (u daljnjem tekstu: OIB) primatelja objavljuje se za sve primatelje sredstava svrstane u Kategoriju 1, osim za fizičke osobe. Fizičke osobe iz Kategorije 1 primatelja sredstava su: obrti te obiteljska poljoprivredna gospodarstva registrirana na fizičku osobu, fizičke osobe koje od obveznika primjene Naputka ostvaruju bespovratna sredstva, sredstva od sponzorstava, donacija i pomoći temeljem javnih poziva i/ili javnih natječaja te fizičke osobe koje isporučuju dobra i usluge obveznicima primjene Naputka. Objava podatka o OIB-u ne odnosi se, također na strane fizičke i pravne osobe, odnosno inozemne dobavljače koji nisu obveznici OIB-a. Za njih će se, kao i za sve fizičke osobe svrstane u Kategoriju 1 primatelja (osim maloljetnih osoba), objavljivati samo naziv odnosno ime i prezime inozemnog primatelja sredstava.

Sjedište/prebivalište (grad ili općina) primatelja podrazumijeva samo objavu sjedišta pravne osobe koja je primila sredstva iz proračuna odnosno financijskog plana bez podataka o poštanskoj adresi. Dodatno se napominje kako se, uz prethodno navedena ograničenja objave podataka za fizičke osobe iz Kategorije 1, ne objavljuje niti prebivalište fizičkih osoba primatelja sredstava.

Način objave isplaćenog iznosa podrazumijeva objavu ukupnog iznosa sredstava isplaćenog pojedinom primatelju sredstava iz Kategorije 1 u razdoblju izvještavanja (mjesечно) u službenoj valuti Republike Hrvatske (euro).

Naziv isplatiatelja podrazumijeva objavu naziva proračunskog odnosno izvanproračunskog korisnika te JLP(R)S-a koji isplaćuje sredstva.

Vrsta rashoda i izdatka podrazumijeva šifru odnosno brojčanu oznaku i naziv računa ekonomske klasifikacije četvrte razine (razina odjeljka) računskog plana utvrđenog propisom kojim se uređuje sustav proračunskog računovodstva i računski plan.

U nastavku se daju primjeri javne objave informacija o trošenju sredstava proračunskog korisnika državnog proračuna i JLP(R)S-a kada se radi o primateljima sredstava svrstanih u Kategoriju 1 primatelja.

Primjer 1. Prikaz dijela trošenja sredstava Ministarstva poljoprivrede iskazanih u valuti euro za pravne i fizičke osobe svrstane u Kategoriju 1

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

ISPLATA PRORAČUNSKIH SREDSTAVA

ZA RAZDOBLJE: OŽUJAK 2023.

u eurima

NAZIV PRIMATELJA	OIB PRIMATELJA	SJEDIŠTE/ PREBIVALIŠTE PRIMATELJA	NAČIN OBJAVE	NAZIV ISPLATITELJA	VRSTA RASHODA/IZDATKA
Grad Novska	09112913581	Novska	23,09	Ministarstvo poljoprivrede	3223 Energija
Grad Novska	09112913581	Novska	19,12	Ministarstvo poljoprivrede	3232 Usluge tekućeg i investicijskog održavanja
Grad Novska	09112913581	Novska	1,03	Ministarstvo poljoprivrede	3234 Komunalne usluge
Ukupno:			43,24		
Financijska agencija	85821130368	Zagreb	4.032,14	Ministarstvo poljoprivrede	3223 Energija
Financijska agencija	85821130368	Zagreb	6.572,47	Ministarstvo poljoprivrede	3235 Zakupnine i najamnine
Ukupno:			10.604,61		
KING ICT d.o.o.	67001695549	Buzin	2.461,42	Ministarstvo poljoprivrede	3235 Zakupnine i najamnine
KING ICT d.o.o.	67001695550	Buzin	3.034,09	Ministarstvo poljoprivrede	3239 Ostale usluge
KING ICT d.o.o.	67001695551	Buzin	117.585,00	Ministarstvo poljoprivrede	4221 Uredska oprema i namještaj
Ukupno:			123.080,51		
OPG Emina Burek, Vl. Emina Burek			6.636,14	Ministarstvo poljoprivrede	3239 Ostale usluge
Ukupno:			6.636,14		
Bioversity International		Roma, Italija	7.500,00	Ministarstvo poljoprivrede	3294 Članarine i norme
Ukupno:			7.500,00		
Sveukupno:			147.864,50	Ministarstvo poljoprivrede	

U *Primjeru 1.* prikazani su podaci o isplatama na teret financijskog plana proračunskog korisnika državnog proračuna, Ministarstva poljoprivrede, u ožujku 2023. godine. Primatelji sredstava u navedenom primjeru su tuzemna trgovačka društva, inozemno trgovačko društvo, druge

pravne osobe te OPG u vlasništvu fizičke osobe. Navedeni primatelji svrstani su u Kategoriju 1. Za fizičku osobu, vlasnicu OPG-a ne objavljuju se podaci o sjedištu i OIB-u, dok se za inozemnog primatelja, osim podataka o iznosu i vrsti rashoda objavljuje samo sjedište.

Primjer 2. Prikaz dijela trošenja sredstava Grada Zadra u ožujku 2023. iskazanih u valuti euro za pravne i fizičke osobe svrstane u Kategoriju 1

GRAD ZADAR

ISPLATA PRORAČUNSKIH SREDSTAVA

ZA RAZDOBLJE: OŽUJAK 2023.

u eurima

NAZIV PRIMATELJA	OIB PRIMATELJA	SJEDIŠTE/PREBIVALIŠTE PRIMATELJA	NAČIN OBJAVE	NAZIV ISPLATITELJA	VRSTA RASHODA/IZDATKA
Final Pack d.o.o.	28463539641	Zadar	33,18	Grad Zadar	3293 Reprerentacija
Ukupno:			33,18		
Lignum d.o.o.	82982183368	Poličnik	116,05	Grad Zadar	3811 Tekuće donacije u novcu
Ukupno:			116,05		
Dječji vrtić Radost	76173111449	Zadar	9.589,58	Grad Zadar	3212 Naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život
Ukupno:			9.589,58		
Dječji vrtić Čuperak	28087560379	Zadar	530,89	Grad Zadar	3811 Tekuće donacije u novcu
Ukupno:			530,89		
Turistička zajednica Grada Zadra	32342526882	Zadar	167.224,22	Grad Zadar	3233 Usluge promidžbe i informiranja
Ukupno:			167.224,22		
Odvjetnik Marin Birkić			391,84	Grad Zadar	3296 Troškovi sudskih postupaka
Ukupno:			391,84		
Sveukupno:			168.296,18	Grad Zadar	

U *Primjeru 2.* prikazani su podaci o isplatama dijela rashoda na teret proračuna Grada Zadra u ožujku 2023. godine. Primatelji sredstava u navedenom primjeru su tuzemna

trgovačka društva, druge pravne osobe te odvjetnik kao fizička osoba za koju se ne objavljuju podaci o OIB-u i prebivalištu odnosno sjedištu.

Napominjemo kako je u navedenom primjeru istaknuto financiranje dječjih vrtića od strane proračuna Grada Zadra. Za Dječji vrtić Radost, koji je proračunski korisnik proračuna Grada Zadra, s računa Grada Zadra uplaćuju se sredstva na račun Dječjeg vrtića za *Rashode za zaposlene* i *Naknade troškova zaposlenima* na teret prirodne vrste rashoda s obzirom da se u proračunu Grada Zadra osiguravaju sredstva za spomenute rashode. Na teret vlastitih i namjenskih prihoda vrtića (participacija roditelja, sudjelovanje u EU projektima i vlastiti prihodi vrtića ostvareni na tržištu) financiraju se ostali materijalni i financijski rashodi.

U cilju zadovoljavanja javnih potreba na području predškolskog odgoja i obrazovanja, pored osnivanja vlastitih ustanova, Grad Zadar podupire i rad vrtića dugih osnivača, vjerskih ili privatnih. U proračunu Grada Zadra planiraju se i izvršavaju sredstva na poziciji *Tekućih donacija u novcu*, kako je prikazano u navedenom primjeru, kao prijenos sredstava privatnom Dječjem vrtiću Čuperak.

Sve navedeno u obrazloženju ovog Primjera navodimo u kontekstu donesenog Naputka. Naime, do uspostave poslovanja Grada Zadra preko jedinstvenog računa proračuna (što je obveza iz ZOP-a), mjesečni podaci o isplata proračunskih sredstava iz proračuna Grada Zadra na račune proračunskih korisnika iz nadležnosti moći će se objavljivati na dosadašnji način uz uvjet da proračunski korisnik (u ovom slučaju Dječji vrtić Radost) na svojim mrežnim stranicama objavi podatke o trošenju proračunskih sredstava za svaku pojedinačnu isplatu kako je propisano Naputkom. U slučaju da Dječji vrtić Radost nije u mogućnosti osigurati objavu na svojim mrežnim stranicama do zadanog roka za objavu informacija o trošenju sredstava (20. veljače 2024. za siječanj 2024.), podaci o pojedinačnim isplata mogu se objavljivati i na mrežnim stranicama Grada Zadra.

Ako proračunski ili izvanproračunski korisnik nema svoju mrežnu stranicu, dužan je javno objavljivati informacije na mrežnim stranicama nadležnog ministarstva ili drugog tijela na razini razdjela organizacijske klasifikacije odnosno na mrežnoj stranici nadležne JLP(R)S.

4.1.2. Minimalni skup podataka za Kategoriju 2 primatelja

Minimalni skup podataka o trošenju sredstava propisan Naputkom za Kategoriju 2 primatelja sredstava obuhvaća sljedeće:

1. Način objave isplaćenog iznosa
2. Naziv isplatitelja
3. Vrstu rashoda i izdatka.

Način objave isplaćenog iznosa podrazumijeva objavu ukupnog iznosa isplaćenih sredstava iskazanih zbirno po vrsti primanja za određenu skupinu pojedinačnih primatelja sredstava u razdoblju izvještavanja (mjesec) u službenoj valuti Republike Hrvatske (euro). Primjer takve isplate je isplata mirovina i mirovinskih primanja, socijalnih naknada, roditeljskih i roditeljskih potpora, rashoda za zaposle-

ne i slično pri čemu se isplata ne objavljuje po pojedinom primatelju sredstva nego zbirno za sve primatelje po vrsti primanja u razdoblju izvještavanja.

Naziv isplatitelja podrazumijeva objavu naziva proračunskog odnosno izvanproračunskog korisnika te JLP(R)S-a koji isplaćuje sredstva.

Vrsta rashoda i izdatka podrazumijeva šifru odnosno brojčanu oznaku i naziv računa ekonomske klasifikacije četvrte razine (razina odjeljka) računskog plana utvrđenog propisom kojim se uređuje sustav proračunskog računovodstva i računski plan. Preporuka je da se uz brojčanu oznaku i naziv računa ekonomske klasifikacije četvrte razine objavi i vrsta primanja (primjerice socijalna naknada, mirovinsko primanje, roditeljska potpora i slično) budući da iz samog naziva računa ekonomske klasifikacije četvrte razine nije vidljivo o kojoj točno vrsti rashoda se radi.

U nastavku se daje primjer javne objave informacija o trošenju sredstava proračunskog korisnika državnog proračuna kada se radi o primateljima sredstava fizičkim osobama svrstanih u Kategoriju 2 primatelja.

Primjer 3. Prikaz dijela trošenja sredstava Ministarstva hrvatskih branitelja i Veteranskog centra u ožujku 2023. iskazanih u valuti euro za fizičke osobe svrstane u Kategoriju 2

MINISTARSTVO HRVATSKIH BRANITELJA

ISPLATA PRORAČUNSKIH SREDSTAVA

ZA RAZDOBLJE: OŽUJAK 2023.

u eurima

NAZIV ISPLATITELJA	ISPLAĆENI IZNOS	VRSTA RASHODA/IZDATKA
Ministarstvo hrvatskih branitelja	352.392,00	3111 Plaće za redovan rad
	27.462,35	3113 Plaće za prekovremeni rad
	1.201,03	3121 Ostali rashodi za zaposlene
	9.427,19	3211 Službena putovanja
	12.783,20	3212 Naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život
	6.646.327,12	3721 Naknade građanima i kućanstvima u novcu (Prava hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji)
Ukupno:	7.049.592,89	
Veteranski centar	68.744,65	3111 Plaće za redovan rad
	1.941,69	3113 Plaće za prekovremeni rad
	380,29	3121 Ostali rashodi za zaposlene
	3.331,67	3212 Naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život
	Ukupno:	74.398,30

U *Primjeru 3.* prikazani su podaci o isplata koje je izvršilo Ministarstvo hrvatskih branitelja (proračunski korisnik državnog proračuna) na teret svog financijskog plana te podaci o isplata Veteranskog centra, također proračunskog korisnika državnog proračuna u nadležnosti Ministarstva hrvatskih branitelja. U ovom *Primjeru* primatelji sredstava svrstani su u Kategoriju 2 u kojoj se, kao što je i navedeno, ne objavljuju podaci o primatelju

(ime i prezime, OIB, prebivalište) već se objavljuje ukupan iznos isplate iskazan zbirno po vrsti primanja i to na razini odjeljka ekonomske klasifikacije sukladno pravilniku kojim se uređuje sustav proračunskog računovodstva i računski plan. Primatelji sredstava iz Kategorije 2 u navedenom primjeru su zaposlenici proračunskih korisnika, spomenuti u Primjeru 3. te korisnici trajnih prava koje isplaćuje Ministarstvo hrvatskih branitelja temeljem Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji³. Vezano uz ranije danu preporuku objave dodatnog opisa vrste rashoda i izdatka za Kategoriju 2 primatelja, u Primjeru 3. je uz račun 3721 Naknade građanima i kućanstvima u novcu navedeno i da se radi o pravima hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji.

Napominje se kako su svi dani primjeri ogleđni te je bitno voditi računa o sadržaju i minimalnom skupu podataka koje je, sukladno Naputku, potrebno javno objaviti. Prikaz informacija o trošenju sredstava može izgledati drugačije sve dok je javna objava informacija o trošenju sredstava u skladu s propisanim odredbama Naputka.

Dodatno je, obveznicima Naputka dana mogućnost objavljivanja i šireg skupa podataka o trošenju sredstava ako je takva objava u skladu sa zakonom koji uređuje pravo na pristup informacijama i zakonom koji uređuje provedbu Opće uredbe o zaštiti potrošača. Drugim riječima, posebnu pažnju potrebno je obratiti na informacije o klasificiranim podacima odnosno informacije koje predstavljaju zaštićeni podatak.

4.2. Način javne objave informacija

Obveznici primjene Naputka dužni su javno objavljivati informacije o trošenju sredstava na svojim mrežnim stranicama. U slučaju da proračunski odnosno izvanproračunski korisnik državnog proračuna nema svoju mrežnu stranicu, informacije o trošenju sredstava dužan je javno objaviti na mrežnoj stranici nadležnog ministarstva ili drugog tijela na razini razdjela organizacijske klasifikacije. Isto tako, u slučaju da proračunski odnosno izvanproračunski korisnik proračuna JLP(R)S-a nema svoju mrežnu stranicu, informacije o trošenju sredstava dužan je javno objaviti na mrežnoj stranici nadležne JLP(R)S. Ako nadležno ministarstvo ili drugo tijelo na razini razdjela organizacijske klasifikacije odnosno JLP(R)S na svojim mrežnim stranicama objavi i informacije o trošenju sredstava proračunskih i izvanproračunskih korisnika iz svoje nadležnosti, obveza javne objave informacija o trošenju sredstava spomenutih korisnika je ispunjena.

Također, Naputkom je dana mogućnost Ministarstvu financija da može na svojim mrežnim stranicama objavljivati informacije o trošenju sredstava proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna za isplate izvršene putem jedinstvenog računa državnog proračuna krajnjem primatelju sredstava pri čemu se naglašava da spomenuta odredba ne uvjetuje obvezu postupanja. Stoga će se, kod eventualne primjene dane mogućnosti kako to propisuje

Naputak, preispitati mogućnosti nadogradnje postojećeg aplikativnog rješenja Ministarstva financija kojim je još od 2014. godine omogućen pregled informacija o trošenju sredstava državnog proračuna odnosno isplatama iz državnog proračuna i financijskog plana proračunskog korisnika državnog proračuna koji posluje preko jedinstvenog računa državnog proračuna. Putem navedene aplikacije odnosno web servisa Ministarstva financija omogućen je uvid u podatke o izvršenim plaćanjima iz državnog proračuna odnosno s jedinstvenog računa državnog proračuna po pojedinom dobavljaču (primatelj sredstava) te proračunskoj adresi (šifra i naziv razdjela, glave, RKP-a (broj proračunskog korisnika iz Registra proračunskih korisnika državnog proračuna), izvora financiranja, potprograma te šifra i naziv ekonomske klasifikacije četvrte razine – odjeljak. Što se tiče javne objave podataka izvanproračunskih korisnika državnog proračuna, stupanjem na snagu Naputka, za sada nije predviđena javna objava informacija o trošenju sredstava na mrežnim stranicama Ministarstva financija. Navedeno podrazumijeva da će izvanproračunski korisnici državnog proračuna javnu objavu informacija o trošenju sredstava trebati uspostaviti na svojim mrežnim stranicama i/ili mrežnim stranicama nadležnog ministarstva odnosno drugog tijela na razini razdjela organizacijske klasifikacije, kako to propisuje Naputak.

4.3. Način preuzimanja informacija i učestalost objave

Članak 7. Naputka propisuje da informacije o trošenju sredstava moraju biti objavljene na način da su lako dostupne, pretražive i strojno čitljive te da se moraju objavljivati najmanje jednom mjesečno i to do 20. u mjesecu za prethodni mjesec. Dodatno se Naputkom propisuje da objavljene informacije o trošenju sredstava moraju biti raspoložive najmanje u razdoblju od 10 godina od dana objave.

Pregled informacija o trošenju sredstava na mrežnim stranicama proračunskih odnosno izvanproračunskih korisnika te JLP(R)S-ova, kako je to već naglašeno, nije striktno zadan. Bitno je naglasiti da je Naputkom propisan **minimalni skup podataka** koji je potrebno javno objaviti, a kako će se isti prikazivati na mrežnim stranicama obveznika primjene Naputka, ovisit će prvenstveno o utvrđenim procedurama i tehnološkoj podršci uspostavljenoj u izvršavanju proračuna odnosno financijskog plana kod pojedinog proračunskog i izvanproračunskog korisnika te JLP(R)S-a. Način poslovanja proračunskog korisnika odnosno posluje li isti dijelom ili u cijelosti preko sustava riznice i jedinstvenog računa proračuna, može značajno utjecati na strukturu javne objave informacija o trošenju sredstava.

Iako je predmetni Naputak stupio na snagu osmoga dana od dana objave, odnosno 10. lipnja 2023., obveznici primjene Naputka dužni su prve informacije o trošenju sredstava, sukladno odredbama Naputka, objaviti za mjesec siječanj 2024. godine i to do 20. veljače 2024. godine. Time je proračunskim odnosno izvanproračunskim korisnicima te JLP(R)S-ovima ostavljen primjeren rok za prilagodbu informacijskih sustava odnosno izradu aplikativnog rješenja za javnu objavu informacija o trošenju sredstava na mrežnim stranicama sukladno Naputku.

³ Narodne novine 121/17, 98/19 i 84/21

Polugodišnji financijski izvještaji u sustavu proračuna

Martina Štefković
Katarina Nesterović*

Obveznici vođenja poslovnih knjiga sukladno propisima koji uređuju proračunsko računovodstvo obvezni su za prvo polugodište 2023. sastaviti i predati, sukladno Pravilniku o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, propisane financijske izvještaje u definiranim rokovima. Okružnica o predaji financijskih izvještaja za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja za subjekte u sustavu općeg proračuna daje podsjetnik na rokove predaje i financijske izvještaje koji se sastavljaju za navedeno razdoblje. U članku se stoga daje kratak pregled obveza i napomena vezano uz predaju polugodišnjih financijskih izvještaja za 2023. godinu.

1. Uvod

Obveznici predaje financijskih izvještaja polugodišnje financijske izvještaje, koji se sastavljaju za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2023., trebaju sastaviti i predati u skladu s odredbama Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu¹.

Subjekti koji nisu upisani u Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika nisu obveznici vođenja proračunskog računovodstva, niti izvještavanja sukladno Pravilniku o financijskom izvještavanju.

Na polovici godine obveznici vođenja proračunskog računovodstva pripremaju polugodišnje financijske izvještaje, a to su **Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (na obrascu PR-RAS), Izvještaj o obvezama (na obrascu OBVEZE) i Bilješke.**

Rokovi predaje financijskih izvještaja za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja za 2023. godinu su sljedeći:

- Za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunske korisnike proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te proračunske korisnike državnog proračuna – **10. srpnja 2023.**
- Za izvanproračunske korisnike proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i izvanproračunske korisnike državnog proračuna – **20. srpnja 2023.**

Rok za predaju konsolidiranih financijskih izvještaja za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (razina 23) i za razdjelje državnog proračuna (razina 12) – **20. srpnja 2023.**

U nastavku se daje pregled financijskih izvještaja i rokova za predaju putem aplikacije RKPFI po skupinama obveznika za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2023.:

Obveznik unosa izvještaja u Aplikaciju RKPFI	Financijski izvještaji	Rok za predaju	Primatelj izvještaja u Aplikaciji RKPFI
proračunski korisnici državnog proračuna	<ul style="list-style-type: none"> • Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (Obrazac PR-RAS) • Izvještaj o obvezama (Obrazac OBVEZE) • Bilješke 	do 10. srpnja 2023.	Nadležni razdjel MFIN
razdjeli državnog proračuna	Konsolidirani izvještaj <ul style="list-style-type: none"> • Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (Obrazac PR-RAS) • Izvještaj o obvezama (Obrazac OBVEZE) • Bilješke 	do 20. srpnja 2023.	MFIN
proračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	<ul style="list-style-type: none"> • Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (Obrazac PR-RAS) • Izvještaj o obvezama (Obrazac OBVEZE) • Bilješke 	do 10. srpnja 2023.	Nadležna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave MFIN
jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	<ul style="list-style-type: none"> • Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (Obrazac PR-RAS) • Izvještaj o obvezama (Obrazac OBVEZE) • Bilješke 	do 10. srpnja 2023.	MFIN
	Konsolidirani izvještaj <ul style="list-style-type: none"> • Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (Obrazac PR-RAS) • Izvještaj o obvezama (Obrazac OBVEZE) • Bilješke 	do 20. srpnja 2023.	MFIN
izvanproračunski korisnici državnog proračuna	<ul style="list-style-type: none"> • Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (Obrazac PR-RAS) • Izvještaj o obvezama (Obrazac OBVEZE) • Bilješke 	do 20. srpnja 2023.	MFIN
izvanproračunski korisnici proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	<ul style="list-style-type: none"> • Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (Obrazac PR-RAS) • Izvještaj o obvezama (Obrazac OBVEZE) • Bilješke 	do 20. srpnja 2023.	Nadležna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave MFIN

* Martina Štefković mag.oec., Katarina Nesterović mag.oec., Ministarstvo financija RH, Zagreb

¹ Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Nar. nov., br. 37/22)

VAŽNO! Za predaju financijskih izvještaja za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. potrebno je putem RKPFI aplikacije preuzeti ažurirani predložak obrazaca financijskih izvještaja.

Ministarstvo financija će i u ovom izvještajnom razdoblju, subjektima kojima prilikom izrade financijskih izvještaja nastanu izvanredni vanjski događaji koji se nisu mogli predvidjeti, spriječiti, otkloniti ili izbjeći, dati suglasnost da financijske izvještaje predaju nakon proteka roka za predaju financijskih izvještaja.

Suglasnost se daje na temelju zahtjeva koji mora biti dostavljen Ministarstvu financija prije isteka roka za predaju pojedinog financijskog izvještaja i koji je potpisan od strane čelnika tijela. U suglasnosti se za svaki pojedini zahtjev utvrđuje do kada se produžuje rok za predaju financijskih izvještaja.

Financijski izvještaji predani izvan roka propisanog Pravilnikom o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, ali unutar roka danog u suglasnosti, smatraju se predanima na vrijeme.

2. Popunjavanje obrazaca

Napominjemo kako s obzirom na činjenicu da je od 1. siječnja 2023. službena valuta u Republici Hrvatskoj euro, novčani iznosi u financijskim izvještajima koji se sastavljaju za izvještaja razdoblja počevši od 2023. godine, unose se u eurima i eurocentima.

Podaci koji se u financijske izvještaje unose u stupac „*Ostvareno u izvještajnom razdoblju prethodne godine*“ radi bolje usporedivosti podataka također se iskazuju u euru, uz primjenu fiksnog tečaja konverzije i sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz Zakona o uvođenju eura.

2.1. Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima na obrascu PR-RAS

U Izvještaju za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. popunjavaju se oba stupca obrasca PR-RAS, odnosno popunjava se i stupac „*Ostvareno u izvještajnom razdoblju prethodne godine*“. Iznimka su samo korisnici koji su osnovani tijekom 2023. i korisnici koji su od 1. siječnja 2023. prešli iz neprofitnog u proračunski sustav.

Od 1. siječnja u aplikaciji RKPFI prilikom preuzimanja obrazaca financijskih izvještaja iz aplikacije podaci u stupcu „*Ostvareno u izvještajnom razdoblju prethodne godine*“ automatski su popunjeni podacima iz obrazaca za isto izvještajno razdoblje prethodne godine koje su obveznici predali u aplikaciju RKPFI. Dakle, za izvještajno razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. podaci u stupcu „*Ostvareno u izvještajnom razdoblju prethodne godine*“ će automatski biti uneseni i već konvertirani u euro sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz Zakona o uvođenju eura.

2.2. Izvještaj o obvezama na obrascu OBVEZE

U obrascu OBVEZE, u retku „*Stanje obveza 1. siječnja*“ iskazuje se početno stanje obveza na dan 1. siječnja 2023., koje odgovara stanju obveza na kraju prosinca 2022. godi-

ne. To će se početno stanje iskazivati u financijskom izvještaju za prvi kvartal 2023. godine i iskazivat će se u Izvještajima o obvezama za sva ostala razdoblja u 2023. godini, uključujući i proračunsku godinu. Promjene u stanju obveza iskazuju se kumulativno od 1. siječnja 2023. godine.

Podatak o stanju obveza na dan 1. siječnja 2023. godine koje odgovara stanju obveza na kraju prosinca 2022. godine, potrebno je preračunati iz kune u euro, uz primjenu fiksnog tečaja konverzije i sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz Zakona o uvođenju eura.

Stanje dospjelih obveza na kraju izvještajnog razdoblja odnosi se isključivo na obveze čije je dospijeeće bilo 30. lipnja 2023. ili ranije. Slijedom navedenog, **obveze za plaću za lipanj dospijevaju u srpnju, što znači da na dan 30. lipnja nisu dospjele pa se ne smiju unositi na pozicije – Obveze za zaposlene, a) Prekoračenje 1 – 60 dana.**

Obveze za povrat u proračun koje kao protustavku imaju potraživanja također nisu dospjele obveze. Primjer takvih obveza su obveze za povrat u proračun naknada za bolovanje za koja je sredstva osigurao nadležni proračun, a refundirat će Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje.

Stanje nedospjelih obveza na kraju izvještajnog razdoblja čine obveze nastale zaključno sa 30. lipnja 2023., ali nisu dospjele do 30. lipnja 2023. Podatak koji se unosi predstavlja potražni saldo računa obveza na 30. lipnja 2023. koji dospijeva na plaćanje u budućim razdobljima.

2.3. Bilješke uz financijske izvještaje

Počevši od izvještajne 2022. godine obveznici sastavljanja Bilješki uz polugodišnje financijske izvještaje u aplikaciju RKPFI uz financijske izvještaje i Referentnu stranicu učitavaju i Bilješke uz financijske izvještaje. Bilješke uz financijske izvještaje učitavaju se u aplikaciju RKPFI u Word dokumentu.

3. Ispravno iskazivanje podataka u financijskim izvještajima

Analizom financijskih izvještaja za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2022. koje su obveznici proračunskog računovodstva predali Ministarstvu financija, uočene su određene pogreške. Za neke od uočenih pogreški Ministarstvo financija je već prethodno davalo upute i napomene, no i nadalje su iste vidljive i na razini nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja. U nastavku se daje kratki osvrt na neke od uočenih pogrešaka kako bi obveznici u polugodišnjim financijskim izvještajima ispravno iskazali podatke kod kojih je uočeno pogrešno iskazivanje.

3.1. Iskazivanje podataka u konsolidiranim financijskim izvještajima

Konsolidirani financijski izvještaji u sustavu proračuna su izvještaji u kojima se podaci za više međusobno povezanih proračuna i/ili proračunskih korisnika (grupe) prezentiraju kao da se radi o jedinstvenom subjektu.

Osim eliminiranja unutar grupnih transakcija i poslovnih događaja, drugi temeljni postupak konsolidacije je zbrajanje jednakih pozicija financijskih izvještaja nadležnog

subjekta i subjekata čiji se izvještaji konsolidiraju, kao da se radi o jednom subjektu.

Iz navedenog jasno proizlazi kako zbroj pojedinačnih stavki iskazanih u financijskim izvještajima svakog proračunskog korisnika i financijskom izvještaju nadležnog proračuna mora odgovarati iznosu iskazanom na toj stavci u konsolidiranom financijskom izvještaju grupe.

Primjerice, zbrojeni iznosi iskazani u okviru šifre 652 (Prihodi po posebnim propisima) iz Obrasca: PR-RAS financijskih izvještaja svih proračunskih korisnika i nadležnog proračuna moraju odgovarati iznosu iskazanom na šifri 652 konsolidiranog financijskog izvještaja grupe.

Međutim, analizom konsolidiranih financijskih izvještaja Ministarstvo financija utvrdilo je kako pojedini subjekti u svojim konsolidiranim financijskim izvještajima nisu proveli točne postupke zbrajanja jednakih pozicija financijskih izvještaja nadležnog subjekta i subjekata čiji se izvještaji konsolidiraju, što onemogućuje provedbu točne konsolidacije financijskog izvještaja općeg proračuna.

Navedeno naglašavamo iz razloga što je kod izrade konsolidiranih financijskih izvještaja, razdjelima državnog proračuna i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave kroz aplikaciju RKPI omogućeno sumiranje odnosno zbrajanje jednakih pozicija financijskih izvještaja nadležnog subjekta i subjekata čiji se izvještaji konsolidiraju upravo iz razloga kako ne bi dolazilo do prethodno spomenutih razlika.

Ako obveznici izrade konsolidiranih financijskih izvještaja postupak zbrajanja pojedinačnih stavki iskazanih u financijskim izvještajima svakog proračunskog korisnika i financijskom izvještaju nadležnog subjekta provode ručno, a ne kroz aplikaciju, obvezno moraju provesti kontrole odgovaraju li na taj način zbrojeni iznosi stavki pojedinačnih financijskih izvještaja iznosu iskazanom u konsolidiranom financijskom izvještaju grupe.

Nadalje, pri izradi konsolidiranih financijskih izvještaja grupe, prihodi koje proračunski korisnici ostvaruju iz nadležnog proračuna (podskupina 671) i prijenosi proračunskim korisnicima iz nadležnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti (podskupina 367) međusobno se sučeljavaju i eliminiraju. Slijedom navedenog, u konsolidiranom financijskom izvještaju u okviru šifri odnosno podskupina 367 i 671 ne može biti iskazan nikakav podatak za što postoji i kontrola u samim obrascima financijskih izvještaja. Međutim, usporedbom podataka iskazanih u okviru podskupine 367 u financijskom izvještaju određene JLP(R) S i prihoda koje su njeni proračunski korisnici ostvarili i iskazali u okviru podskupine 671 dolazi se do određenih razlika što znači da se nadležna JLP(R)S i proračunski korisnici iz njene nadležnosti nisu uskladili i u financijskim izvještajima koje su predali Ministarstvu financija nisu iskazali ispravne podatke. Isto vrijedi i za podatke iskazane u okviru šifri odnosno podskupina 369 i 639, o čemu je Ministarstvo financija kontinuirano davalo upute.

Usklađenost podataka na podskupinama koje se eliminiraju u konsolidiranim financijskim izvještajima važna je zbog točnosti podataka u financijskim izvještajima, a

koji se koriste u analizama statističkih tijela u Republici Hrvatskoj radi daljnjeg izvještavanja prema Eurostatu (statističkom uredu Europske unije).

Da bi se na razini općeg proračuna dobile kvalitetne i pouzdane informacije iz predanih financijskih izvještaja obveznika proračunskog računovodstva, nužno je da se nadležni proračuni za međusobne transakcije s proračunskim korisnicima iz svoje nadležnosti usklađuju, i to minimalno na kvartalnoj razini.

3.2. Iskazivanje podatka o stanju obveza u Bilanci i Izvještaju o obvezama

Analizom podataka iz financijskih izvještaja obveznika utvrđeno je kako veći broj obveznika pogrešno iskazuje podatak o stanju obveza na kraju izvještajnog razdoblja. U trenutnom predlošku obrazaca financijskih izvještaja ne postoji kontrola kojom bi se regulirao unos novčanih iznosa o stanju obveza između dva različita obrasca (Bilance i Izvještaja o obvezama).

U Bilanci se kao jednom od obveznih godišnjih financijskih izvještaja obveznika proračunskog računovodstva, između ostalog, daje i kompletan pregled obveza na kraju izvještajnog razdoblja. Isti taj podatak o stanju obveza na kraju izvještajnog razdoblja daje se i kroz Izvještaj o obvezama, ali s naglaskom odnosno kroz detaljniji pregled ukupnih, podmirenih i nepodmirenih obveza na određeni dan prema rokovima dospjeća i prema zadanoj strukturi odnosno vrsti obveze.

Za razliku od izvještaja Bilance koja u strukturi obveza sadrži sve skupine obveza iz Računskog plana (23 Obveze za rashode poslovanja, 24 Obveze za nabavu nefinancijske imovine, 25 Obveze za vrijednosne papire, 26 Obveze za kredite i zajmove i 29 Odgođeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja (pasivna vremenska razgraničenja)), u Izvještaju o obvezama ne prikazuje se podatak koji se odnosi na odgođeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja odnosno pasivna vremenska razgraničenja (skupina 29). Iz navedenog proizlazi da **stanje obveza na kraju izvještajnog razdoblja odnosno na 31. prosinca iz Izvještaja o obvezama mora biti jednako stanju obveza na 31. prosinca u Bilanci umanjeno za stanje iskazano na skupini 29 za koju se ne daje pregled u Izvještaju o obvezama.**

Na skupini računa 29 iskazuju se obračunati rashodi koji nisu fakturirani a terete tekuće razdoblje te prihodi koji su naplaćeni u tekućem razdoblju, a odnose se na iduće obračunsko razdoblje. Za isporuke roba, radova i usluga koje se odnose na proračunsku godinu, a za koje do zaključnog datuma zaprimanja ulazne dokumentacije i zaključnih knjiženja za proračunsku godinu dobavljači nisu ispostavili račune (fakture), obveznik proračunskog računovodstva utvrđuje vrijednost obračunatih rashoda i evidentira utvrđenu vrijednost obračunatih rashoda zaduženjem odgovarajućeg računa rashoda u razredu 3 ili 4 i odobrenjem osnovnog računa 29111 *Obračunati rashodi koji nisu fakturirani, a terete tekuće razdoblje*. Računi (fakture) koji stignu nakon zaključnog datuma zaprimanja dokumentacije, a odnose se na prethodnu proračunsku godinu (za koju su financijski izvještaji sastavljeni i predani te poslovene knjige

zaključene) potrebno je evidentirati u poslovnim knjigama tekuće godine zaduženjem osnovnog računa 29111 *Obračunati rashodi koji nisu fakturirani, a terete tekuće razdoblje* i odobrenjem odgovarajućeg računa obveza u skupini 23 ili 24. Ove obveze evidentirane na skupinama 23 ili 24 u tekućoj godini prikazat će se u Izvještaju o obvezama kao povećanje obveza u izvještajnom razdoblju.

Kako bi podaci u oba izvještaja bili ispravno popunjeni odnosno kako bi izvještaji bili popunjeni s istinitim i pouzdanim podacima kao temeljem za daljnje analize, kod predaje godišnjih financijskih izvještaja za 2023. godinu bit će uvedena dodatna kontrola kojom će se regulirati unos novčanih iznosa o stanju obveza u dva različita obrasca.

3.3. Obvezni analitički podatci

Detalniji prikaz podataka iz obveznog dijela financijskih izvještaja iskazanih na razini skupine, podskupine i odjeljka daje se u vidu obveznih analitičkih i dodatnih podataka Izvještaju o prihodima i rashodima, primicima i izdacima i u Bilanci gdje su iskazani na petoj razini Računskog plana odnosno na razini osnovnog računa.

Za ove analitičke podatke u predložak financijskih izvještaja ugrađene su tzv. Kontrole upozorenja, koje ne javljaju greške na Referentnoj stranici u slučaju kod netočnog ili nepravilnog popunjavanja podataka u dijelu obveznih analitičkih i dodatnih podataka u obrascima, već su iste samo istaknute na listu Kontrole u predlošku financijskih izvještaja. S obzirom na navedeno, obveznici proračunskog računovodstva nerijetko smatraju da nisu dužni ni popuniti analitičke i dodatne podatke, što je dakako pogrešno.

Ovi analitički i dodatni podaci velikim su dijelom ugrađeni u obrasce financijskih izvještaja na zahtjev nacionalnih nositelja službene statistike koja pripremaju statističke izvještaje prema EUROSTAT-u (statističkom uredu Europske unije) te su im od iznimne važnosti za stjecanje cjelovite slike o financijskom položaju kako pojedinih obveznika, tako i cijelih grupa obveznika predaje financijskih izvještaja (primjerice, svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ili svih proračunskih korisnika državnog proračuna).

Dodatno, ovi su podaci iznimno važni kod izrade konsolidiranih izvještaja državnog, središnjeg, lokalnog i općeg proračuna budući da se pri njihovoj izradi moraju sučeliti i eliminirati svi mogući prijenosi između obveznika u sustavu općeg proračuna odnosno između proračuna, proračunskih i izvanproračunskih korisnika, a koji su često iskazani tek na razini osnovnog računa Računskog plana. Stoga je za izradu konsolidiranih financijskih izvještaja od iznimne važnosti da obveznici detaljno i točno ispune obrasce financijskih izvještaja i u ovom dijelu dodatnih analitičkih podataka.

4. Naknada poslodavaca zbog nezapošljavanja osoba s invaliditetom

Prema Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom², poslodavci koji zapošljavaju 20

i više radnika obvezni su zaposliti određeni broj osoba s invaliditetom. **Novčanu naknadu u slučaju nezapošljavanja osoba s invaliditetom** plaća svaki poslodavac koji ne zaposli dovoljan broj osoba s invaliditetom. Međutim, svoju obvezu kvotnog zapošljavanja poslodavac može ispuniti i zamjenskom kvotom. Drugim riječima, obveznici koji ne ispunjavaju obvezu kvotnog zapošljavanja (zapošljavanjem osoba s invaliditetom), svoju obvezu mogu izvršiti sukladno članku 8. stavcima 6. i 7. i na zamjenski način i to tako da:

- prime na obavljanje praktične nastave, utvrđene nastavnim planom, učenike s teškoćama u razvoju ili studente s invaliditetom,
- prime na obavljanje prakse rehabilitante u sklopu profesionalne rehabilitacije koju provodi centar za profesionalnu rehabilitaciju,
- sklope jedan ili više ugovora o obavljanju studentskog posla sa studentom s invaliditetom,
- daju jednu ili više stipendija za redovito obrazovanje osobama s invaliditetom,
- sklope jedan ili više ugovora o poslovnoj suradnji sa zaštitnom radionicom i integrativnom radionicom odnosno trgovačkim društvom, zadrugom ili udrugom u kojima više od polovine radnika čine osobe s invaliditetom,
- zakluče jedan ili više ugovora o poslovnoj suradnji s osobom s invaliditetom koja se samozapošljava.

Prijašnjim Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom³ nije postojala definirana obveza plaćanja novčane naknade u slučaju nezapošljavanja osoba s invaliditetom već je postojala obveza uplate posebnog doprinosa u Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom u visini 0,2% iznosa isplaćenog za taj mjesec za bruto plaće i naknade plaće. Navedeni posebni doprinos u poslovnim knjigama evidentirao se na osnovnom računu 31333 *Poseban doprinos za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom*. S obzirom da trenutno važećim Zakonom ne postoji obveza obračunavanja i plaćanja doprinosa za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom, pogrešno je novčanu naknadu u slučaju nezapošljavanja osoba s invaliditetom iskazivati na navedenom osnovnom računu, kako to pojedini obveznici primjene proračunskog računovodstva čine. Naime, za knjigovodstveno evidentiranje novčane naknade u Računskom planu definiran je u okviru odjeljka 3295 osnovni račun **32955 Novčana naknada poslodavca zbog nezapošljavanja osoba s invaliditetom** te je na navedenom osnovnom računu ispravno novčanu naknadu i evidentirati.

Ako obveznici ne ispune obvezu kvotnog zapošljavanja (zapošljavanjem osoba s invaliditetom), ali svoju obvezu izvrše na zamjenski način sukladno stavcima 6. i 7. članka 8. Zakona, navedeno knjigovodstveno evidentiraju:

- praksa učenika s teškoćama u razvoju, studenata s invaliditetom, rehabilitanata za koju obveznici isplaćuju nagradu se evidentira na osnovnom računu 37219

² Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (Narodne novine, br. 157/13 i 152/14, 39/18, 32/20)

³ Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (Nar. nov, br. 143/02 i 33/05)

Ostale naknade iz proračuna u novcu zajedno s eventualno obračunatim porezima, prirezom i doprinosima,

- naknada temeljem sklopljenog ugovora o obavljanju studentskog posla sa studentom s invaliditetom evidentira se na osnovnom računu 32377 *Usluge agencija, studentskog servisa (prijepisi, prijevodi i drugo)*,
- stipendija za redovno obrazovanje osobama s invaliditetom koju isplaćuje obveznik evidentira se na osnovnom računu 37215 *Stipendije i školarine*,
- rashod temeljem sklopljenog ugovora o poslovnoj suradnji sa zaštitnom radionicom i integrativnom radionicom, odnosno trgovačkim društvom, zadrugom ili udrugom u kojima više od polovine radnika čine osobe s invaliditetom odnosno temeljem sklopljenog ugovora s osobom s invaliditetom koja se samozapošljava određuje se prema vrsti usluge odnosno robe koja se temeljem ugovora nabavlja te se evidentira na za tu vrstu robe ili usluge u Računskom planu definiranom osnovnom računu.

5. Sadržaj, minimalni skup podataka i način javne objave informacija o trošenju sredstava na mrežnim stranicama ⁴

Ministar financija je sukladno članku 144. Zakona o proračunu (Narodne novine. br. 144/21) u svibnju 2023. godine donio **Naputak o okvirnom sadržaju, minimalnom skupu podataka te načinu javne objave informacija o trošenju sredstava na mrežnim stranicama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i proračuna stranicama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave** (u daljnjem tekstu: Naputak). Isti je objavljen u Narodnim novinama broj 59/23. od 2. lipnja 2023., https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2023_06_59_1003.html, a stupio je na snagu osmog dana od dana objave.

Obveznici primjene Naputka su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunski i izvanproračunski korisnici državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Informacije o trošenju sredstava predstavljaju informacije o isplatama pravnim i fizičkim osobama odnosno primateljima sredstava iz proračuna odnosno financijskog plana po bilo kojoj osnovi, izuzev informacija koje predstavljaju klasificirani podatak prema zakonu kojim je uređena tajnost podataka i informacija čija bi objava bila protivna posebnim propisima.

Člankom 3. točke Naputka II. **Obuhvat objave podataka** definirane su dvije kategorije primatelja sredstava iz proračuna odnosno financijskog plana i to:

- **Kategorija 1** kojoj pripadaju tijela javne vlasti, trgovačka društva, zadruge, udruge, ustanove, zaklade i druge pravne osobe, međunarodne organizacije, međunarodne institucije, tijela EU, inozemne vlade, obrti i obiteljska poljoprivredna gospodarstva (OPG), fizičke osobe

koje od obveznika primjene Naputka ostvaruju bespovratna sredstva, sredstva od sponzorstava, donacija i pomoći temeljem javnih poziva i/ili javnih natječaja te fizičke osobe koje isporučuju dobra i usluge obveznicima primjene Naputka

- **Kategorija 2** kojoj pripadaju sve ostale fizičke osobe koje nisu razvrstane u Kategoriju 1.

Minimalni skup podataka o trošenju sredstava propisan Naputkom za Kategoriju 1 primatelja sredstava obuhvaća sljedeće:

1. Naziv primatelja (ako je primjenjivo)
2. Osobni identifikacijski broj (OIB) primatelja (ako je primjenjivo)
3. Sjedište/prebivalište (grad ili općina) primatelja (ako je primjenjivo)
4. Način objave isplaćenog iznosa
5. Naziv isplatitelja
6. Vrstu rashoda i izdatka.

Minimalni skup podataka o trošenju sredstava propisan Naputkom za Kategoriju 2 primatelja sredstava obuhvaća sljedeće:

1. Način objave isplaćenog iznosa
2. Naziv isplatitelja
3. Vrstu rashoda i izdatka.

Prve informacije o trošenju sredstava, sukladno odredbama Naputka, obveznici primjene Naputka dužni su objaviti za mjesec siječanj 2024. godine i to do 20. veljače 2024. godine.

6. Evidentiranje sredstava iz fonda solidarnosti EU kod JLP(R)S

Ministarstvo financija je na svojim mrežnim stranicama <https://mf.in.gov.hr/istaknute-teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179> objavilo **Uputu za evidentiranje sredstava iz Fonda solidarnosti Europske unije** (KLASA: 400-02/23-01-20, URBROJ: 513-05-01-23-4) namijenjeno **jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i proračunskim korisnicima JLP(R)S-a za knjigovodstvene evidencije u 2023. godini kada su im u pretходnim godinama sredstva doznačena** na sljedeće načine:

- 1) Iz državnog proračuna isplaćena su sredstva JLP(R)S-ima za hitne sanacije štete od potresa koji su pogodili RH 2020. godine,
- 2) JLP(R)S-i su svojim proračunskim korisnicima isplatili sredstva za hitne sanacije štete potresa koji su pogodili RH 2020. godine kao njihov osnivač,
- 3) Grad Zagreb, Zagrebačka županija i Krapinsko-zagorska županija koje su ujedno i TOPFD-i svojim proračunskim korisnicima isplatile su sredstva za hitne sanacije štete od potresa koji su pogodili RH 2020. godine kao njihovi osnivači.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovi proračunski korisnici koji su ostvarili sredstva iz Fonda solidarnosti **obvezni su u proračunskoj 2023. godini u svojim poslovnim knjigama provesti knjigovodstvene evidencije sukladno danom Uputu.**

⁴ detaljnije vidjeti u posebnom članku u ovom broju časopisa

Evidentiranje sredstava iz fonda solidarnosti EU kod JLP(R)S i njihovih korisnika

Mirela Kovač Jagar
Hana Zoričić*

U članku je prikazana Uputa za evidentiranje sredstava iz Fonda solidarnosti Europske unije namijenjenu JLP(R)S i proračunskim korisnicima JLP(R)S-a koju je Ministarstvo financija izradilo i objavilo na svojim mrežnim stranicama.

1. Uvod

Snažni i razorni potresi koji su 2020. godine pogodili Republiku Hrvatsku i to potres na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije i Zagrebačke županije iz ožujka 2020. i potres na području Sisačko-moslavačke županije, Zagrebačke županije i Karlovačke županije iz prosinca 2020. godine ostavili su katastrofalne posljedice na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na tim područjima. Nakon dva razorna potresa, sukladno zaključcima Vlade Republike Hrvatske Republika Hrvatska zatražila je i dobila dodjelu bespovratnih sredstava iz Fonda solidarnosti Europske unije za saniranje posljedica prouzročenih potresom. Fond solidarnosti Europske unije (u daljnjem tekstu: FSEU) glavni je instrument EU-a za potporu oporavku od prirodnih katastrofa i izraz je solidarnosti EU-a. Njime se EU-u omogućuje da nekoj državi članici EU-a (ili državi kandidatkinji) pruži učinkovitu potporu kako bi joj pomogao u suočavanju s posljedicama prirodnih katastrofa velikih razmjera.

Obzirom na to da su se potresi kao elementarne nepogode dogodili iznenadno i nepredviđeno bilo je potrebno izvršiti hitne sanacije štete od potresa u kratkom roku te podmiriti troškove iz različitih nacionalnih izvora (državnog proračuna, proračuna jedinica lokalne, područne (regionalne) samouprave te iz vlastitih sredstava proračunskih korisnika čija je imovina bila oštećena) i prije nego što su Republici Hrvatskoj postala dostupna sredstva FESU-a.

Vlada Republike Hrvatske donijela je odluke kojima propisuje način raspodjele bespovratnih financijskih sredstava iz Fonda solidarnosti Europske unije (u daljnjem tekstu: FSEU) odobrenih za financiranje sanacije šteta od potresa te imenovanje i određivanje zaduženja nacionalnog koordinacijskog tijela, tijela odgovornih za provedbu financij-

skog doprinosa i neovisnog revizorskog tijela.^{1,2} Tijela koja su temeljem Odluka Vlade odgovorna za provedbu financijskog doprinosa (u daljnjem tekstu: TOPFD) pripremaju kriterije i dokumentaciju poziva te objavljuju pozive Fonda solidarnosti Europske unije.

Sredstava Fonda solidarnosti uplaćena na devizni račun državnog proračuna u Glavnoj knjizi državnog proračuna evidentirana su kao obveza za primljeni predujam na računu 23957 *Obveze za EU predujmove u visini uplaćenih sredstava*. Obveze za EU predujam se u Glavnoj knjizi državnog proračuna zatvaraju u visini plaćenih rashoda po pojedinom izvoru financiranja Fonda solidarnosti uz istovremeno priznavanje prihoda od EU (6323 *Tekuće pomoći od institucija i tijela EU* ili 6324 *Kapitalne pomoći od institucija i tijela EU*).

Ministarstvo financija je izradilo i na svojim mrežnim stranicama objavilo Uputu za evidentiranje sredstava iz Fonda solidarnosti Europske unije namijenjenu JLP(R)S i proračunskim korisnicima JLP(R)S-a kada su im u prethodnim godinama sredstva doznačena na sljedeće načine:

- 1) Iz državnog proračuna isplaćena su sredstva JLP(R)S-ima za hitne sanacije štete od potresa koji su pogodili RH 2020. godine,
- 2) JLP(R)S-i su svojim proračunskim korisnicima isplatili sredstva za hitne sanacije štete potresa koji su pogodili RH 2020. godine kao njihov osnivač,

¹ Odluka o načinu raspodjele bespovratnih financijskih sredstava iz Fonda solidarnosti Europske unije odobrenih za financiranje sanacije šteta od potresa na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije i Zagrebačke županije, imenovanju i određivanju zaduženja nacionalnog koordinacijskog tijela, tijela odgovornih za provedbu financijskog doprinosa i neovisnog revizorskog tijela (Narodne novine, br. 125/20, 79/22 i 58/23)

² Odluka o načinu raspodjele bespovratnih financijskih sredstava iz Fonda solidarnosti Europske unije za financiranje sanacije šteta od potresa na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije, Karlovačke županije, Varaždinske županije, Međimurske županije, Brodsko-posavske županije i Bjelovarsko-bilogorske županije, imenovanju i određivanju zaduženja nacionalnog koordinacijskog tijela, tijela odgovornih za provedbu financijskog doprinosa i neovisnog revizorskog tijela (Narodne novine, br. 127/21, 143/21, 107/22 i 58/23)

* Mirela Kovač Jagar, mag.oec., Hana Zoričić, mag.oec., Ministarstvo financija RH, Zagreb

3) Grad Zagreb, Zagrebačka županija i Krapinsko-zagorska županija koje su ujedno i TOPFD-i svojim proračunskim korisnicima isplatile su sredstva za hitne sanacije štete od potresa koji su pogodili RH 2020. godine kao njihovi osnivači.

2. Načini knjiženja

U nastavku teksta daje se pregled knjigovodstvenog evidentiranje doznačenih sredstava iz FSEU-a u 2023. godini za JLP(R)S i proračunske korisnike JLP(R)S-a u prethodno spomenuta tri slučaja.

1. Iz državnog proračuna isplaćena su sredstva JLP(R)S-ima za hitne sanacije štete od potresa koji su pogodili RH 2020. godine

1.1. U narednim godinama JLP(R)S-i i/ili njihovi proračunski korisnici (krajnji korisnik) su se javili na Pozive za dodjelom bespovratnih sredstava objavljene od strane nadležnog TOPFD-a, u ovisnosti o prihvatljivim prijaviteljima, operacijama te području na kojem se dogodio potres za troškove hitnih sanacija koje su prethodno financirali sredstvima dobivenim iz državnog proračuna.

Kako bi izbjegli dvostruko financiranje, ugovorom o dodjeli bespovratnih financijskih sredstava su obvezani vratiti sredstva u državni proračun u roku od 15 dana od dana uplate od strane TOPFD-a i o tome dostaviti dokaz TOPFD-u.

Knjigovodstvene evidencije – državni proračun

RB	Opis	Izvor financiranja	Iznos		Račun	
			EUR	Duguje	Potražuje	
2020. godina						
1.	Doznačavanje sredstava iz državnog proračuna za hitne sanacije štete od potresa Županiji XY	11	5.000	363	11111	
2.	Uplata EU sredstava na račun državnog proračuna		100.000	11111	23957	
2023. godina						
3.	Isplata sredstava u iznosu odobrenog ZNS-a na račun županije od strane nadležnih ministarstava	576	5.000	368	11111	
3.a	Priznavanje prihoda u državnom proračunu	576	5.000	23957	63231	
4.	Primljen račun dobavljača za novonastale rashode i izvršeno plaćanje	11	5.000	32	23	
				23	11111	

Knjigovodstvene evidencije JLP(R)S

RB	Opis	Izvor financiranja	Iznos		Račun	
			EUR	Duguje	Potražuje	
2020. godina						
1.	Županija XY prima sredstva iz državnog proračuna za hitne sanacije štete od potresa	Pomoć 5	5.000	11121	633	
2.	Županija XY zaprimila je račun dobavljača za sanaciju šteta od potresa	Pomoć 5	5.000	32	23	
3.	Županija XY platila je račun prema dobavljaču	Pomoć 5	5.000	23	11121	
2023. godina						
4.	Županija XY se prijavila na poziv za dodjelu bespovratnih sredstava za troškove hitne sanacije iz 2020. godine – podnosi ZNS prema TOPFD-u (izvanbilančne evidencije)		5.000	991	996	
5.	Uplaćena sredstva iz državnog proračuna u iznosu odobrenog ZNS-a na račun Županije XY od strane nadležnog ministarstva (TOPFD-a)	Pomoć 5	5.000	11121	638	
6.	Županija XY zatvara izvanbilančne evidencije za uplaćena sredstva		5.000	996	991	
7.	Sukladno ugovoru o dodjeli bespovratnih sredstava Županija XY vraća sredstva u državni proračun	11	5.000	329	11121	
8.	Županija XY zaprimila je račun dobavljača za novonastale rashode i izvršeno je plaćanje	Pomoć 5	5.000	32	23	
				23	11121	

Napomena: Prilikom uplate sredstava u državni proračun koriste se sljedeće instrukcije:

IBAN CODE: **HR12 1001 0051 8630 00160** Državni proračun Republike Hrvatske

Model: **HR64**

Poziv na broj odobrenja: **7196-RKP** (proračunskog korisnika koji je doznačio sredstva iz državnog proračuna za hitne sanacije)-**OIB uplatitelja**

1.2. JLPRS-i su dio sredstava dobivenih iz državnog proračuna za hitne sanacije štete od potresa utrošili na sanaciju šteta na objektima neprofitnih organizacija izvan sustava proračuna (primjerice sanacija sakralnih objekata).

U narednim godinama neprofitne organizacije čiji su se objekti sanirali iz sredstava državnog proračuna javile su se na Pozive za dodjelom bespovratnih sredstava iz FSEU-a od strane TOPFD-a za troškove hitnih sanacija šteta od potres.

Kako bi izbjegli dvostruko financiranje, ugovorom o dodjeli bespovratnih financijskih sredstava u državni proračun u roku od 15 dana od dana uplate od strane TOPFD-a i o tome dostaviti dokaz TOPFD-u.

Knjiženje – državni proračun

RB	Opis	Izvor financiranja	Iznos		Račun	
			EUR	Duguje	Potražuje	
2020. godina						
1.	Doznačavanje sredstava iz državnog proračuna za hitne sanacije štete od potresa Županiji XY	11	5.000	363	11111	
2.	Uplata predujma iz FSEU na račun državnog proračuna (EU sredstva)		100.000	11111	23957	
2023. godina						
3.	Isplata sredstava iz državnog proračuna u iznosu odobrenog ZNS-a na račun Županije XY od strane nadležnih ministarstava (TOPFD-a)	576	5.000	368	11111	
3.a	Priznavanje prihoda od EU sredstava u državnom proračunu (zatvaranje predujma FSEU)	576	5.000	23957	63231	
4.	Uplaćena su sredstva od strane Županije XY u državni proračuna	11	5.000	11111	683	
5.	Primljen račun dobavljača za novonastale rashode i izvršeno plaćanje iz državnog proračuna	11	5.000	32	23	11111

Knjiženje – JLP(R)S

RB	Opis	Izvor financiranja	Iznos		Račun	
			EUR	Duguje	Potražuje	
2020. godina						
1.	JPLS prima sredstva iz državnog proračuna za hitne sanacije štete od potresa	Pomoć 5	5.000	11121	633	
2.	Primljen račun dobavljača za sanaciju šteta od potresa na sakralnom objektu	Pomoć 5	5.000	32	23	
3.	Računi prema dobavljaču su plaćeni	Pomoć 5	5.000	23	11121	

Napomena: Prilikom uplate sredstava u državni proračun koriste se sljedeće instrukcije:

IBAN CODE: **HR12 1001 0051 8630 00160** Državni proračun Republike Hrvatske

Model: **HR64**

Poziv na broj odobrenja: **7196-RKP** (proračunskog korisnika koji je doznačio sredstva iz državnog proračuna za hitne sanacije)-**OIB uplatitelja**

2. JLP(R)S-i su svojim proračunskim korisnicima isplatili sredstva za hitne sanacije štete od potresa kao njihov osnivač

U narednim godinama proračunski korisnici JLP(R)S-a su se javili na Pozive za dodjelu bespovratnih financijskih sredstava objavljene od strane nadležnog TOPFD-a, u ovisnosti o prihvatljivim prijaviteljima, operacijama te području na kojem se dogodio potres.

Kako bi izbjegli dvostruko financiranje, ugovorom o dodjeli bespovratnih financijskih sredstava su obvezani vratiti sredstva osnivaču (županiji koja nije ujedno i TOPFD za predmetni poziv) u roku od 15 dana od dana uplate od strane TOPFD-a i o tome dostaviti dokaz TOPFD-u.

Knjiženje kod JLP(R)S-a

RB	Opis	Izvor financiranja	Iznos		Račun	
			EUR	Duguje	Potražuje	
2020. godina						
1.	Županija doznačava sredstva školi za hitne intervencije štete od potresa	11	5.000	367	11121	
2023. godina						
2.	Sukladno ugovoru o dodjeli bespovratnih sredstava škola vraća sredstva u nadležni proračunu	11	5.000	11121	683	
3.	JLPRS je zaprimila račun dobavljača za novonastale rashode i izvršeno je plaćanje	11	5.000	32	23	11121

Knjiženje kod proračunskog korisnika JLP(R)S-a

RB	Opis	Izvor financiranja	Iznos		Račun	
			EUR	Duguje	Potražuje	
2020. godina						
1.	Škola prima sredstva iz nadležnog proračuna za hitne sanacije štete od potresa	11	5.000	11121	671	
2.	Škola je zaprimila račun dobavljača za sanaciju šteta od potresa	11	5.000	32	23	
3.	Škola je platila račun prema dobavljaču	11	5.000	23	11121	
2023. godina						
4.	Škola se prijavila na poziv za dodjelu bespovratnih sredstava za troškove hitne sanacije iz 2020. godine – podnosi ZNS prema TOPFD-u (izvanbilančne evidencije)		5.000	991	996	
5.	Uplaćena sredstva iz državnog proračuna u iznosu odobrenog ZNS-a na račun škole od strane TOPFD-a (Ministarstvo znanosti i obrazovanja)	Pomoć 5	5.000	11121	638	
6.	Škola zatvara izvanbilančne evidencije		5.000	996	991	
7.	Sukladno ugovoru o dodjeli bespovratnih sredstava škola vraća sredstva u nadležni proračunu	11	5.000	329	11121	
8.	Škola je zaprimila račun dobavljača za novonastale rashode i izvršeno je plaćanje	Pomoć 5	5.000	32	23	11121

U slučaju da se poslovanje između nadležnog proračuna i njihovih proračunskih korisnika odvija putem riznice

odnosno da se poslovanje odvija putem jedinstvenog računa potrebno je na odgovarajući način prilagoditi knjigovodstvene evidencije.

Knjiženje u državnom proračunu

RB	Opis	Izvor financiranja	Iznos			Račun	
			EUR	Duguje	Potražuje	Duguje	Potražuje
2020. godina							
1.	Uplata predujma iz FSEU na račun državnog proračuna (EU sredstva)		100.000	11111	23957		
2023. godina							
2.	Uplaćena sredstva u iznosu odobrenog ZNS-a na račun škole od strane TOPFD-a (Ministarstvo znanosti i obrazovanja)	576	5.000	368	11111		
3.	Priznavanje prihoda od EU sredstava u državnom proračunu (zatvaranje predujma FSEU)	576	5.000	23957	63231		

3. Županija je svojim proračunskim korisnicima isplatila sredstva za hitne sanacije kao njihov osnivač prije nego što su se isti javili na Poziv u okviru FSEU-a kojim im se dodjeljuju bespovratna financijska sredstva.

Po objavi Poziva proračunski korisnici su se prijavili za nadoknadu sredstava za troškove hitnih sanacija iz FSEU. Kako bi izbjegli dvostruko financiranje, korisnici bespovratnih sredstava ugovorom su obvezani vratiti sredstva osnivaču (županiji koja je ujedno i TOPFD za predmetni poziv) u roku od 15 dana i o tome dostaviti dokaz TOPFD-u.

Po odobrenju ZNS-a proračunskog korisnika županije nadležno ministarstvo³ doznačava sredstva županiji obzirom da je županija u ovom slučaju TOPFD.

Obzirom na to da je prethodnih godina županija iz svojih sredstava financirala hitne sanacije kao osnivač proračunskih korisnika (korisnika bespovratnih financijskih sredstava) zadržava sredstva koja su joj uplaćena iz državnog proračuna te šalje obavijest proračunskom korisniku iz svoje nadležnosti da su sredstva za predmetni poziv na koji se korisnik prijavio odobrena.

U visini naknadno odobrenih troškova, financirat će se dio troškova koji su tekuće godine bili predviđeni za financiranje iz izvora financiranja Opći prihodi i primici. Za navedeni iznos bit će potrebno provesti preraspodjelu sredstava.

Važno je za naglasiti da je u okviru tehničkih mogućnosti IT sustava za financijsko računovodstveno poslovanje potrebno osigurati informaciju o tome da se novonastali rashodi financiraju na teret refundiranih sredstava FSEU-a.

Knjiženje u državnom proračunu

RB	Opis	Izvor financiranja	Iznos		Račun	
			EUR	Duguje	Duguje	Potražuje
2020. godina						
1.	Uplata predujma iz FSEU na račun državnog proračuna (EU sredstva)		100.000	11111	23957	
2023. godina						
2.	Uplaćena sredstva iz državnog proračuna Županiji koja je ujedno i TOPFD temeljem zahtjeva za isplatom sredstava u visini odobrenog ZNS-a krajnjeg korisnika	576	5.000	368	11111	
3.	Priznavanje prihoda od EU sredstava u državnom proračunu (zatvaranje predujma FSEU)	576	5.000	23957	63231	

Knjigovodstvene evidencije kod županija koje su ujedno i TOPFED-i

RB	Opis	Izvor financiranja	Iznos		Račun	
			EUR	Duguje	Duguje	Potražuje
2020. godina						
1.	Doznačavanje sredstava iz nadležnog proračuna za hitne sanacije štete od potresa proračunskim korisnicima	11	5.000	367	11121	
2023. godina						
2.	Uplaćena sredstva županiji koja je TOPFD iz državnog proračuna	Pomoć 5	5.000	11121	638	
3.	Županija je zaprimila i platila račun dobavljača za nove troškove/županija je doznačila sredstava proračunskim korisnicima za novonastale troškove	Pomoć 5	5.000	23	11121	32/367

Narudžbenicu za pretplatu na časopis možete pronaći na internet stranici www.tim4pin.hr

³ MPGI za operaciju promet, MZO za operaciju obrazovanje i MINGOR za operaciju vodnog gospodarstva

Polugodišnji financijski izvještaji neprofitnih organizacija

Hajdica Filipčić*

Autorica tekstem podsjeća neprofitne organizacije na obvezu sastavljanja i predaje polugodišnjeg financijskog izvještaja za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. Polugodišnji financijski izvještaj predaju sve neprofitne organizacije, obveznice vođenja dvojnog knjigovodstva koje su upisane u Registar neprofitnih organizacija.

1. Obveznici i izvještaj

Polugodišnji financijski izvještaj obvezne su sastaviti i predati:

- sve novoosnovane, odnosno neprofitne organizacije osnovane u 2023. godini,
- neprofitne organizacije osnovane ranijih godina kojima je vrijednost imovine i/ili ukupni godišnji prihod veći od 30.526,35 eura (230.000,00 kn) i
- neprofitne organizacije koje nisu donijele Odluku o vođenju jednostavnog knjigovodstva i primjeni novčanog računovodstvenog načela iako zadovoljavaju uvjete za vođenje jednostavnog knjigovodstva te i nadalje vode dvojno knjigovodstvo.

Neprofitne organizacije **koje vode dvojno knjigovodstvo** sastavljaju polugodišnji **Izvještaj o prihodima i rashodima na Obrascu: PR-RAS-NPF** (za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2023.)

2. Rok za predaju godišnjih financijskih izvještaja

Člankom 10. stavkom 2. Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (Narodne novine, broj 31/15, 67/17, 115/18, 21/21) propisano je da se financijski izvještaji za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja predaje u roku od 30 dana od isteka izvještajnog razdoblja. To znači da financijski izvještaj za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. neprofitna organizacija **mora predati najkasnije do 31. srpnja 2023.**

Nakon navedenog roka nije moguće predati financijski izvještaj pa je krajnji rok obvezujući za sve neprofitne organizacije.

Ministarstvo financija ovlastilo je Financijsku agenciju (FINA) za zaprimanje i obradu financijskih izvještaja neprofitnih organizacija pa stoga Ministarstvo financija ne zaprima financijske izvještaje neprofitnih organizacija već ih zaprima isključivo FINA.

3. Način predaje i popunjavanje elektroničkih obrazaca

3.1. Predaja obrazaca

Polugodišnji financijski izvještaj na Obrascu: PR-RAS-NPF može se predati FINA-i u elektroničkom obliku, a takav se obrazac s ugrađenim kontrolama preuzima s internetske stranice Ministarstva financija ([Ministarstvo financija Republike Hrvatske - Financijsko izvještavanje \(gov.hr\)](http://Ministarstvo_financija_Republike_Hrvatske_-_Financijsko_izvjestavanje.gov.hr)) ili s internetske stranice FINA-e.

Polugodišnji financijski izvještaj na obrascu u elektroničkom obliku popunjava se isključivo pomoću računala, predaje FINA-i u e-obliku na CD-u ili USB-u odnosno u e-obliku putem Interneta. Uz elektroničku verziju obrasca FINA-i se predaje ispis Referentne stranice ovjeren potpisom zakonskog zastupnika odnosno osobe ovlaštene za zastupanje.

Obrazac se ne može popunjavati ručnim unosom podataka i u papirnatom obliku predati u poslovnicu FINA-e.

Neprofitna organizacija **može predati polugodišnji financijski izvještaj i putem papirnatoг obrasca**, koji je, u ovom obliku, **potrebno kupiti u knjižari.**

Polugodišnji financijski izvještaj čuva se u arhivi neprofitne organizacije do predaje financijskog izvještaja za isto razdoblje sljedeće poslovne godine. Neprofitna organizacija koja nije predala financijski izvještaj ranijih godina, a imala je obvezu, isti **ne može naknadno** predati niti FINA-i niti Ministarstvu financija. Takva neprofitna organizacija obvezna je popuniti podatke u stupcu „Ostvareno prethodne poslovne godine“, bez obzira na činjenicu da prethodne godine nije predala financijski izvještaj.

3.2. Popunjavanje obrasca PR-RAS-NPF

Kod popunjavanja obrasca u elektroničkom obliku, preuzetog s internetske stranice Ministarstva financija ili FINA-e, potrebno je prvo popuniti „Referentnu stranicu“ na koju se u zaglavlje i podnožje upisuju osnovni podaci o neprofitnoj organizaciji. U zaglavlju „Referentne stranice“ potrebno je označiti da neprofitna organizacija vodi dvojno knjigovodstvo odgovorom na pitanje: „*Obveznik vođenja dvojnog knjigovodstva*“ (DA). Osim navedenoga potrebno je označiti i razdoblje za koje se izvještaj sa-

* Hajdica Filipčić, dipl.oec., Ministarstvo financija RH, Služba za neprofitno računovodstvo i izvještavanje, voditeljica Službe, Zagreb

stavlja odabirom razdoblja 2023-06 u polju „Oznaka razdoblja“.

Tablica na Referentnoj stranici u kojoj su neki financijski pokazatelji iz obrasca puni se automatski podacima unesenim u obrazac financijskog izvještaja.

Popunjavanjem podataka na Referentnoj stranici popunjavanje se zaglavlje i podnožje obrazaca polugodišnjeg financijskog izvještaja (PR-RAS-NPF). U stupce financijskog izvještaja unose se podaci u **eurima i centima** i to samo u polja koja nisu obojena. Budući da je financijski izvještaj predviđen za automatsku računalnu obradu sumarni se AOP-i, u obrascima označeni sivom bojom, izračunavaju automatski prema zadanim formulama.

Kako se obrasci financijskih izvještaja za 2023. godinu i sve sljedeće godine popunjavaju u eurima i centima potrebno je iznose koji se upisuju u stupac financijskog izvještaja „Ostvareno prethodne poslovne godine“ preračunati iz kuna u eure i cente. Preračunavanje se vrši primjenom fiksnog tečaja konverzije (7,53450 kn za 1 euro), a zaokruživanje dobivenog iznosa vrši se u skladu s matematičkim pravilima zaokruživanja. Rezultat se zaokružuje na dvije decimale na temelju treće decimale.

Kod preuzimanja financijskog izvještaja FINA izdaje neprofitnoj organizaciji elektronički generiranu Potvrdu o preuzetom izvještaju s ID brojem izvještaja i navedenim datumom zaprimanja izvještaja u poslovnicima FINA-e. Ova elektronički generirana potvrda jedini je dokaz da je neprofitna organizacija predala financijski izvještaj i treba ju čuvati u arhivi.

4. Izjava o neaktivnosti

Izjava o neaktivnosti **ne sastavlja se za polugodišnje razdoblje** već isključivo za cijelu poslovnu godinu i to samo one neprofitne organizacije koje cijelu poslovnu godinu nisu imale poslovnih događaja niti u poslovnim knjigama ima podataka o prihodima i rashodima, imovini ili obvezama.

5. Neprofitne organizacije koje obavljaju isključivo gospodarsku djelatnost

U skladu s člankom 4. stavkom 3. Zakona o računovodstvu (Narodne novine, broj 78/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/20 i 114/22), neprofitna organizacija koja je obveznik poreza na dobit **za svoju cjelokupnu djelatnost sukladno propisima kojima se uređuju porezi**, obvezna je, osim odredbi Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine, broj 121/14 i 114/22), primjenjivati i odredbe Zakona o računovodstvu.

Izmjenom članka 13. stavka 1. Pravilnika o načinu vođenja registra godišnjih financijskih izvještaja te načinu primanja i postupku provjere potpunosti i točnosti godišnjih finan-

cijskih izvještaja i godišnjeg izvješća (Narodne novine, broj 39/08, 37/09, 139/10, 1/16, 93/17 i 50/20), propisano je da neprofitna organizacija koja ostvaruje prihode isključivo iz gospodarske djelatnosti, FINA-i dostavlja bilancu, račun dobiti i gubitka i dodatne podatke za statističke i druge potrebe, sukladno članku 32. Zakona o računovodstvu.

Navedeno znači da je neprofitna organizacija upisana u Registar neprofitnih organizacija koja ostvaruje prihode isključivo iz gospodarske djelatnosti, osim računovodstva po propisima za neprofitne organizacije, obvezna voditi i računovodstvo za poduzetnike te, osim financijskih izvještaja za neprofitne organizacije, sastaviti i predati i navedene financijske izvještaje za poduzetnike.

Neprofitne organizacije koje obavljaju isključivo gospodarsku djelatnost obvezne su u FINA-u predati polugodišnji financijski izvještaj (za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2023.) za neprofitne organizacija na obrascu PR-RAS-NPF.

6. Revizijski uvid i revizija financijskih izvještaja

Sukladno članku 32. stavcima 1. i 2. Zakona, neprofitne organizacije čiji financijski izvještaji za 2022. godinu podliježu revizijskom uvidu odnosno reviziji dužne su do 30. lipnja 2023. objaviti na svojim mrežnim stranicama revizorsko izvješće o obavljenoj reviziji godišnjih financijskih izvještaja za 2022. godinu, odnosno revizijskom uvidu u financijske izvještaje za 2022. godinu. U skladu sa stavkom 5. istoga članka Zakona, sindikati i udruge poslodavaca dužni su do 30. lipnja 2023. dostaviti Ministarstvu financija revizorsko izvješće o obavljenoj reviziji godišnjih financijskih izvještaja za 2022. godinu, odnosno o uvidu u financijske izvještaje za 2022. godinu.

7. Zaključak

Ovim je člankom dan podsjetnik na obvezu sastavljanja i predaje polugodišnjeg financijskog izvještaja za one neprofitne organizacije koje vode dvojno knjigovodstvo. Važno je napomenuti da se neprofitne organizacije trebaju strogo pridržavati propisanog roka za dostavu financijskog izvještaja, jer nakon roka (31. srpnja 2023.) nije moguće zaprimiti niti obraditi financijski izvještaj. Nakon što FINA zaključi obradu i dostavi podatke iz financijskih izvještaja na CD-u, nije moguće mijenjati podatke jer iste Ministarstvo financija dostavlja Državnom zavodu za statistiku i Hrvatskoj narodnoj banci koji te podatke koriste za izvještaje koje prosljeđuju Eurostatu.

Putem svoje mrežne stranice, Ministarstvo financija obavještava neprofitne organizacije o obvezama, rokovima i načinu predaje polugodišnjeg financijskog izvještaja i daje odgovore na sva druga pitanja vezana uz poslovanje neprofitne organizacije. Uputa je dostupna na sljedećoj mrežnoj stranici: [Ministarstvo financija Republike Hrvatske - Upute za sastavljanje financijskih izvještaja neprofitnih organizacija \(gov.hr\)](https://www.mf.gov.hr/Ministarstvo-financija-Republike-Hrvatske-Upute-za-sastavljanje-financijskih-izvještaja-neprofitnih-organizacija).

Najavljene izmjene Zakona o porezu na dohodak

Mirjana Mahović – Komljenović*

U svibnju 2023. godine Vlada RH je putem e-Savjetovanja predstavila porezni paket kojim se u šestom krugu porezne reforme mijenja 9 zakonskih propisa. U predloženom paketu su i izmjene Zakona o porezu na dohodak, čije bi odredbe trebale omogućiti rast plaća građanima s najnižim primanjima te povećanje njihovog životnog standarda, radi čega se u sklopu porezne reforme predlaže ukidanje prireza porezu na dohodak kojeg propisuju jedinice lokalne samouprave, povećanje neoporezivog dijela dohotka ili osnovnog osobnog odbitka na 560,00 eura te povećanje porezne osnovice na koju se primjenjuje niža i viša stopa poreza na dohodak. Nadalje, država bi preuzela i dio troškova uplate mirovinskih doprinosa za građane s malim plaćama. Radi predloženih zakonskih izmjena te ukidanja prireza, gradovi i općine imaju obvezu tijekom četvrtog kvartala ove godine, donijeti odluku o visini stopa poreza na dohodak radi objave u Narodnim novinama do kraja godine, a po kojim stopama će se plaćati porez na dohodak 1. siječnja 2024. godine.

U nastavku članka pročitajte predložene najznačajnije izmjene Zakona o porezu na dohodak, od kojih bi neke odredbe trebale stupiti na snagu 1. listopada 2023. godine, dok će izmijenjene odredbe o novim osobnim odbitcima, stopama poreza na dohodak i poreznoj osnovici, stupiti na snagu 1. siječnja 2024. godine.

1. Uvod

Jedan od ciljeva programa vlade RH odnosi se na porezni sustav i cjelovitu poreznu reformu. Stoga je od 2017. godine bilo više krugova poreznih reformi koje su imale za cilj porezno rasterećenje građana i gospodarstva. **Šesti krug porezne reforme trebao bi započeti 1. listopada 2023. godine kada će stupiti na snagu veći dio izmijenjenih zakonskih propisa, dok bi primjena drugog dijela zakonskih odredbi i daljnjeg poreznog rasterećenja, stupila na snagu 1. siječnja 2024. godine.**

Predložene porezne izmjene trebale bi povećati životni standard građana na način da se povećaju njihove plaće osobito one najniže, poveća kupovna moć građana i smanje nejednakosti, očuva gospodarski rast te poveća fiskalna autonomija jedinica lokalne samouprave odnosno pojedinih gradova i općina, ukidanjem prireza porezu na dohodak, ali im se istovremeno dopušta da ovisno o broju stanovnika, same odrede nižu i višu stopu poreza na dohodak. **Stoga su tijekom četvrtog kvartala 2023. godine, jedinice lokalne samouprave dužne donijeti i objaviti u Narodnim novinama, odluku o visini poreznih stopa poreza na dohodak koje će se primjenjivati od 1. siječnja 2024. godine.**

Predložene izmjene devet zakonskih propisa u šestom krugu porezne reforme, odnose se na sve poduzetnike koji obavljaju gospodarsku djelatnost u RH, kao i na građane.

Tablica 1. Promjene zakona od 1.1.2024. godine

Red. br.	PREDLOŽENE IZMJENE I DOPUNE
1.	Zakona o porezu na dohodak
2.	Zakona o lokalnim porezima
3.	Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
4.	Zakona o doprinosima
5.	Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom
6.	Zakon o porezu na dobit
7.	Zakona o PDV-u
8.	Zakona o poreznom savjetništvu
9.	Zakona o administrativnoj suradnji u području poreza

U nastavku se donosi prikaz najznačajnijih predloženih izmjena i dopuna Zakona o porezu na dohodak koji su važni za poslovanje pravnih i fizičkih osoba, dok će se o promjenama ostalih zakona pisati po njihovom donošenju.

2. Zakon o porezu na dohodak – ocjena stanja

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 138/20) koji je stupio na snagu 1. siječnja 2021. godine, a radi daljnjeg poreznog i administrativnog rasterećenja poreznih obveznika, izvršene su sljedeće izmjene i dopune zakonskih odredbi:

- smanjene su porezne stope koje se primjenjuju pri oporezivanju godišnjih i konačnih dohodaka s 36% na 30%, s 24% na 20% i s 12% na 10%,
- ukinuto je uvećanje godišnje porezne osnovice za ostvareni iznos drugog dohotka koji ne prelazi peterostruki iznos osnovice osobnog odbitka,
- definiran je porezni položaj nacionalne naknade za starije osobe propisane posebnim propisom,

* Mr. sc. Mirjana Mahović Komljenović, dipl. oec., Ministarstvo financija – Porezna uprava, PU Novi Zagreb

- propisana je obveza javnim bilježnicima da dostave ovjerene isprave o ostvarivanju dohotka od imovine Poreznoj upravi,
- povećano je porezno opterećenje za one porezne obveznike koji ne prijavljuju primitke u skladu sa zakonskim propisima.

Radi uvođenja eura kao službene valute u RH, **Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak Nar. nov., br. 151/22) koji je stupio na snagu s 1. siječnja 2023.** izmijenjene su slijedeće odredbe:

- iznosi povezani s kunom pretvoreni su u eure uz primjenu općih pravila za preračunavanje i zaokruživanje iz Zakona o uvođenju eura kao službene valute u RH (Nar. nov., br. 57/22.) te primjenu fiksnog tečaja konverzije 1 euro = 7,53450 kn,
- povećan je iznos primitaka koje neka osoba može ostvariti na godišnjoj razini, a da se smatra uzdržanim članom s 15.000,00 kn na 3.185,40 eura /24.000,00 kn,
- obveznici poreza na dohodak su i fizičke osobe – proizvođači električne energije koji su kao krajnji kupci s vlastitom proizvodnjom, prethodno bili proizvođači električne energije kao korisnici postrojenja za samoposkrbu, ako ostvare ukupan godišnji primitak veći od četverostrukog iznosa osnovice osobnog odbitka (veći od 1.327,24 eura /10.000,00 kn),
- isplata primitaka za koje postoji obveza isplate na račun može se izvršiti na bilo koji račun za plaćanje sukladno propisu kojim se uređuje platni promet kojeg fizičke osobe imaju otvorenog kod banke (žiroračun ili tekući račun).

3. Prijedlog izmjena zakon o porezu na dohodak

➤ Ukidanje prireza porezu na dohodak za sve dohotke

Oporezivanje dohotka kojeg ostvaruju fizičke osobe u RH, osim Zakonom o porezu na dohodak, uređeno je i Zakonom o lokanim porezima (Nar. nov., br. 115/16., 101/17. i 114/22.), koji jedinicama lokalne samouprave daje mogućnost da obveznicima poreza na dohodak sa svoga područja Odlukom koju donose, propišu plaćanje prireza porezu na dohodak. Prirez porezu na dohodak je najznačajniji izvor prihoda jedinica lokalne samouprave, pri čemu gradovi i općine mogu samostalno odlučivati o njegovu uvođenju te o visini stope unutar zakonom propisanog raspona. Na temelju zakonskih odredbi, porez na dohodak i prirez porezu na dohodak se utvrđuju i plaćaju istovremeno, pri čemu je mogućnost uvođenja prireza porezu na dohodak prema podacima za 2022. godinu, iskoristilo 55% gradova i općina.

Međutim, kako bi se pojednostavnio sustav i utvrdilo oporezivanje primjenom samo jedne porezne stope na sve vrste dohodaka, na način da se dva javna davanja koja se ubiru zajedno, ujedine u jedno davanje, predlaže se ukidanje prireza koji se plaća na utvrđeni iznos poreza na dohodak. No istovremeno se jedinicama lokalne samouprave omogućuje određivanje poreznih stopa na način da zadrže željenu razinu prihoda od poreza na dohodak u skladu

s njihovim potrebama. Prema navedenom, ukidanjem prireza porezu na dohodak, pojednostavljuje se cjelokupni sustav u oporezivanju dohotka u RH, što doprinosi povećanju fiskalne autonomije jedinica lokalne samouprave, kojima se daje mogućnost da u svojim Odlukama određuju visinu stopa poreza na dohodak u granicama utvrđenim zakonom, te na taj način prikupe visinu prihoda koja im je potrebna za ostvarivanje planiranih zadaća.

➤ Zaokruživanje neoporezivog iznosa premije dobrovoljnog mirovinskog osiguranja na viši iznos

Radi jednostavnosti u primjeni, izmjenama Zakona o porezu na dohodak predlaže se zaokruživanje neoporezivog iznosa premije dobrovoljnoga mirovinskog osiguranja koje poslodavac uplaćuje u korist svojeg radnika na viši iznos, odnosno s 66,37 eura na **67,00 eura** za svaki mjesec poreznog razdoblja te s 796,44 eura na **804,00 eura godišnje**. To znači da se na iznos od 67,00 eura mjesečno odnosno 804,00 eura godišnje ne bi plaćao porez na dohodak.

➤ Primici po osnovi nagrada odnosno napojnice za dobro obavljenju uslugu od strane trećih osoba

Budući u sektoru uslužnih djelatnosti i turizmu (restoranima, hotelima i dr.) postoji velik broj poduzetnika kojima poslovanje ovisi o dobroj usluzi zaposlenih osoba, treće osobe kao korisnici tih usluga dobrovoljno daju nagrade zaposlenim osobama koje su u praksi poznate kao napojnice. Kako se u ovom slučaju radi o primicima koje ostvaruju fizičke osobe, a za koje u sustavu poreza na dohodak nije izriekom uređen njihov porezni tretman, ukazala se potreba za preciznim određenjem tog primitka u sustavu porezu na dohodak.

Stoga se izmjenama Zakona o porezu na dohodak predlaže da se na primitke po osnovi napojnica, koje su ostvarene do propisanog iznosa, ne bi plaćao porez na dohodak, dok bi razlika isplaćena iznad propisanog neoporezivog iznosa podlijegala oporezivanju u okviru konačnog drugog dohotka po stopi od 20%. S tim u vezi dopunjuje se odredba kojom se daje ovlast ministru financija za propisivanje visine neoporezivih primitaka.

Ako zaposlenici napojnice primaju u gotovu novcu, mogu nastati viškovi ili manjkovi u blagajni poslodavca, a problem evidentiranja napojnica postoji i kada se iznos napojnice zaprimi preko poslovnog računa. Radi navedenog se poduzetnicima treba omogućiti evidentiranje napojnica koje zaprimaju njihovi posloprimci kroz prijavljivanje u sustavu fiskalizacije. Stoga bi se sustav fiskalizacije nadogradio na način da bi se od 1. siječnja 2024. godine omogućila dostava podataka te prijavljivanje iznosa o napojnicama putem elektroničke veze. Radi navedenog predlaže se i dopuna Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Nar. nov., br. 133/12 – 138/20.).

Nadalje, porez na dohodak trebaju obračunavati, obustavljati i uplaćivati isplatitelji primitaka do 15. dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem su ostvareni primici. Jednako tako isplatitelji primitaka su obvezni Poreznoj upravi dostavljati izvješća o isplaćenim primicima po osnovi

kojih se utvrđuje drugi dohodak te obustavljenom i uplaćenom porezu na dohodak, u propisanom roku, na Obrascu JOPPD.

Prema predloženom novom članku, Porezna uprava može putem sustava ePorezna, temeljem podataka iz svojih službenih evidencija, omogućiti isplateljima primitaka **uvid** u podatke koji se odnose na isplaćene neoporezive primitke po osnovi nagrade za dobro obavljenju uslugu (napojnice). U slučaju uočenih nepravilnosti, Porezna uprava može naknadno od isplatelja napojnice zatražiti ispravak podnietog izvješća po primatelju.

Jednako tako predlaže se i novčana kazna za isplatelje primitaka koji utvrđuju drugi dohodak po osnovi nagrade za dobro pruženu uslugu (napojnice) ako ne uplati ili uplati manji porez na dohodak od drugog dohotka.

➤ **Izjednačavanje poreznog tretmana primitka u naravi ostvarenog po osnovi dodjele ili opcijske kupnje vlastitih dionica i poslovnih udjela**

Prema izmjenama Zakona o porezu na dohodak predlaže se da se dohotkom od kapitala smatraju i primici u naravi članova uprave trgovačkih društava, a koje ostvaruju putem dodjele ili opcijske kupnje vlastitih dionica **te udjela u društvu**.

Na taj način izjednačavanjem poreznog tretmana primitaka u naravi koji se ostvaruje po osnovi dodjele ili opcijske kupnje vlastitih dionica i poslovnih udjela, radnici zaposleni u društvima s ograničenom odgovornošću, neće biti u nepovoljnijem položaju u odnosu na radnike zaposlene u dioničkom društvu.

➤ **Povećanje porezne i fiskalne autonomije jedinica lokalne samouprave**

Radi ukidanja prireza porezu na dohodak, gradovima i općinama daje se mogućnost veće fiskalne autonomije (koju ima većina zemalja u svijetu), jer će moći samostalno svojim odlukama, upravljati visinom poreznih stopa za dohotke koje ostvaruju fizičke osobe. Navedeno je u skladu s čl. 9. toč. 3. **Europske povelje o lokalnoj samoupravi**, prema kojoj *najmanje dio prihoda lokalnih jedinica mora proizlaziti iz lokalnih poreza i naknada, čije stope, u granicama utvrđenim zakonom, određuju same lokalne jedinice.*

Radi ukidanja prireza porezu na dohodak te određivanje više i niže stope poreza na dohodak, predlaže se i izmjena Zakona o lokalnim porezima kod kojeg bi većina odredbi trebala stupiti na snagu 1. listopada 2023.

➤ **Zaokruživanje iznosa osobnog odbitka, porezne osnove i neoporezivih primitaka te brisanje instituta osnovica osobnog odbitka**

Kako su se prema izmjenama Zakona o porezu na dohodak a radi uvođenja eura kao službene valute u RH, uz primjenu fiksnog tečaja konverzije 1 euro = 7,53450 kn, od 1. siječnja 2023. godine izmijenili i propisani iznosi osobnog odbitka, porezne osnovice i neoporezivih primitaka, koji su doveli do utvrđenih iznosa nepraktičnih za primje-

nu, ukazala se potreba za zaokruživanjem tih iznosa radi jednostavnosti u primjeni. Nadalje, predlaže se brisanje pojma osnovice osobnog odbitka koja je utvrđena u iznosu od 331,81 eura /2.500,00 kn, što znači da će se neoporezivi primici utvrđivati primjenom izmijenjenih koeficijenata i osnovnog osobnog odbitka, a ne više osnovice osobnog odbitka.

➤ **Povećanje osnovnog osobnog odbitka s 530,90 eura na 560,00 eura**

Uz primjenu fiksnog tečaja konverzije osnovni osobni odbitak od 4.000,00 kn s primjenom od 1. siječnja 2023. godine iznosi 530,90 eura. Prema predloženim izmjenama Zakona o porezu na dohodak, predlaže se povećati iznos osnovnog osobnog odbitka s 530,90 eura na iznos od 560,00 eura. To znači da se poreznom obvezniku ostvareni dohodak umanjuje za osnovni osobni odbitak u visini od 560,00 eura i to za svaki mjesec poreznog razdoblja za koji se utvrđuje i plaća porez na dohodak.

➤ **Izmjena koeficijenata za uzdržavane članove i invalidnost**

Prema izmjenama zakonskih odredbi, predlaže se i primjena izmijenjenih koeficijenata koji se koriste pri izračunu uvećanog osobnog odbitka po osnovi uzdržavanih članova uže obitelji i invalidnosti poreznog obveznika, te zaokruživanjem tih iznosa na način koji bi bio što jednostavniji u primjeni. Iako je koeficijent za prvo dijete smanjen s 0,7 na 0,5, pri zaokruživanju iznosa za uzdržavane članove, porezni obveznici neće biti u financijski nepovoljnijem položaju u odnosu na položaj u kojem su bili prije zaokruživanja tih iznosa, budući se koeficijenti za uzdržavane članove i invalidnost, primjenjuju na uvećani osobni odbitak. Sukladno predloženim izmjenama, promijenjeni iznosi osobnog odbitka za uzdržavane članove i invalidnost poreznog obveznika, s primjenom od 1. siječnja 2024. godine prikazani su u tabeli u nastavku.

Tablica 2. Predloženi iznosi osobnog odbitka za uzdržavane članove uže obitelji i djecu te invalidnost/tjelesno oštećenje

	TRENUTNO STANJE - koeficijenti prema osnovici osobnog odbitka od 331,81 eura		PREMA ODREDBAMA OVOG PRIJEDLOGA ZAKONA - koeficijenti prema osobnom odbitku od 560 eura	
Osnovni osobni odbitak		530,90		560,00
Uzdržavani član	0,7	232,27	0,5	280,00
1. dijete	0,7	232,27	0,5	280,00
2. dijete	1,0	331,81	0,7	392,00
3. dijete	1,4	464,53	1,0	560,00
4. dijete	1,9	630,44	1,4	784,00
5. dijete	2,5	829,53	1,9	1.064,00
6. dijete	3,2	1.061,79	2,5	1.400,00
7. dijete	4,0	1.327,24	3,2	1.792,00
8. dijete	4,9	1.625,87	4,0	2.240,00
9. dijete	5,9	1.957,68	4,9	2.744,00
Invalidnost	0,4	132,72	0,3	168,00
Invalidnost 100%	1,5	497,72	1,0	560,00

Prema predloženim izmjenama zakonskih odredbi, doći će do poreznog rasterećenja poreznih obveznika u vidu smanjenja porezne obveze čime se povećava raspoloživi dohodak kao i životni standard građana s najnižim ostvarenim dohotkom od nesamostalnog rada, a što će utjecati i na povećanje njihove potrošnje.

➤ **Povećanje porezne osnovice za primjenu godišnje stope poreza na dohodak**

Godišnji porez na dohodak bi se prema predloženim izmjenama plaćao po dvije porezne stope – višoj i nižoj, ali na povećanu godišnju poreznu osnovicu i to:

Porezne stope	Ako predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave ne donese odluku	Godišnja porezna osnovica
niža	20%	50.400,00 eura
viša	30%	iznad 50.400 eura

To znači da se godišnji porez na dohodak plaća po nižoj poreznoj stopi na poreznu osnovicu do visine 50.400,00 eura, te po višoj poreznoj stopi na dio porezne osnovice koji prelazi iznos od 50.400,00 eura. Višu i nižu poreznu stopu određuje predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave u granicama propisanom Zakonom o porezu na dohodak i to donošenjem vlastite Odluke.

➤ **Visina poreznih stopa koju određuje predstavničko JLS**

Prema predloženim izmjenama sukladno 19.a Zakona o porezu na dohodak, predstavničko tijelo JLS može svojom odlukom propisati visine poreznih stopa u sljedećim granicama:

BROJ STANOVNIKA OPĆINE / GRADA	NIŽA STOPA POREZA NA DOHODAK U GRANICAMA OD	VIŠA STOPA POREZA NA DOHODAK U GRANICAMA OD
Općina	15% do 22%	25% do 33%
grad s manje od 30.000 stanovnika	15% do 22,40%	25% do 33,60%
grad s više od 30.000 stanovnika	15% do 23%	25% do 34,50%
Grad Zagreb	15% do 23,60%	25% do 34,50%

Prema navedenom, predlaže se propisati raspon poreznih stopa koje ovise o veličini jedinice lokalne samouprave. Budući su prihodi radi ukidanja prireza porezu na dohodak manji, na taj način se gradovima i općinama omogućuje da zadrže željenu razinu prihoda, a da pri tom porezni obveznici ne budu u financijski nepovoljnijem položaju.

Nižu i višu stopu poreza na dohodak, predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave utvrđuje donošenjem Odluke koja se objavljuje u Narodnim novinama, najkasnije do kraja studenog tekuće godine, sa stupanjem na snagu 1. siječnja iduće godine, a primjenjuje se do donošenja nove odluke. Stoga su jedinice lokalne samouprave Odluku svog predstavničkog tijela, dužne dostaviti Ministarstvu financija, Poreznoj upravi u roku od osam dana od dana njezina donošenja radi objave na mrežnim stranicama Porezne uprave.

Navedeno znači da je za primjenu od 1. siječnja 2024. godine, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave potrebno donijeti Odluku kojom se određuje visina poreznih stopa, te istu objaviti u Narodnim novinama do kraja 2023. godine.

Međutim, ako predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave ne donese odluku kojom će propisati visinu poreznih stopa u propisanom roku, tada se određuje stopa poreza na dohodak od 20% na poreznu osnovicu do visine 50.400,00 eura i 30% na dio porezne osnovice koji prelazi iznos od 50.400,00 eura.

➤ **Predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada**

Predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada obračunavao bi se primjenom stopa utvrđenih Odlukom predstavničkog tijela lokalne samouprave prema članku 19.a Zakona o porezu na dohodak i to na povećani iznos mjesečne porezne osnovice:

POREZNE STOPE	MJESEČNA POREZNA OSNOVICA
niža	do 4.200,00 eura
viša	iznad 4.200,00 eura

Prema važećim odredbama Zakona o porezu na dohodak, stopa poreza na dohodak od 20% primjenjuje se pri izračunu predujma poreza na dohodak od nesamostalnog rada do iznosa od 3.981,69 eura mjesečno te 30% na iznos koji prelazi 3.981,69 eura mjesečno.

➤ **Predujam poreza na dohodak od drugog dohotka**

Prema izmijenjenim odredbama Zakona o porezu na dohodak, predlaže se da se predujam poreza na dohodak od drugog dohotka plaća po odbitku, primjenom niže porezne stope utvrđene prema članku 19.a Zakona, odnosno prema nižoj poreznoj stopi koju će odrediti u svojoj odluci gradi ili općina.

Prema sada važećim odredbama Zakona o porezu na dohodak, predujam poreza na dohodak od drugog dohotka plaća se po odbitku, po nižoj poreznoj stopi od 20% bez obzira na visinu porezne osnovice te uvećava za propisanu stopu prireza.

➤ **Promjena roka za plaćanje poreza po godišnjoj poreznoj prijavi za samostalnu djelatnost**

Radi učestalih primjedbi poreznih obveznika koji obavljaju samostalnu djelatnost obrta i slobodnih zanimanja a vezano za obveze plaćanja poreza na dohodak po godišnjoj poreznoj prijavi, uočena je mogućnost rasterećenja poreznih obveznika na način da će se porez na dohodak po godišnjoj poreznoj prijavi, plaćati sa zadnjim danom roka za podnošenje. To znači da se rok za plaćanje poreza po konačnom obračunu poslovanja za samostalnu djelatnost, određuje s 28. veljače tekuće za prethodnu godinu, a neovisno od dana podnošenja godišnje porezne prijave (odmah po završetku kalendarske godine kao poreznog razdoblja a ranije od zadnjeg dana u veljači). Novi rok za plaćanje obveze poreza na dohodak po godišnjoj poreznoj

prijavi, primjenjuje se već u postupku godišnjeg obračuna poreza na dohodak za 2023. godinu i nadalje.

➤ **Uvećanje osobnog odbitka za dana darovanja iznad propisanog iznosa od 2%**

Sukladno dosadašnjoj odredbi čl. 15.st.2. Zakona o porezu na dohodak, propisano je da porezni obveznik može uvećati osobni odbitak za darovanja dana u tuzemstvu u naravi i u novcu doznačenim na račun za plaćanje sukladno propisu kojim se uređuje platni promet, a u kulturne, odgojno-obrazovne, znanstvene, zdravstvene, humanitarne, športske i vjerske svrhe, udrugama i drugim osobama koje te djelatnosti obavljaju u skladu s posebnim propisima, do visine 2% primitaka za koje je u tekućoj godini podnesena godišnja porezna prijava i utvrđen godišnji porez na dohodak ili je proveden poseban postupak utvrđivanja godišnjeg poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak.

Prema predloženom izmjenama Zakona o porezu na dohodak, iznimno se osobni odbitak poreznog obveznika može uvećati za darovanja dana iznad propisane visine, pod uvjetom da su dana za svrhe utvrđene strateškim projektima prema posebnim propisima nadležnih ministarstava temeljem potvrde nadležnog ministarstva.

➤ **Zaokruživanje na veći iznos ostvarenih primitaka po osnovi djelatnosti poljoprivrede i šumarstva i djelatnosti proizvodnje električne energije**

Prema prijedlogu Zakona o porezu na dohodak, djelatnost poljoprivrede i šumarstva obuhvaća korištenje prirodnih bogatstava zemlje i prodaju, odnosno zamjenu od tih djelatnosti dobivenih proizvoda u neprerađenom stanju, pri čemu fizičke osobe postaju po osnovi djelatnosti poljoprivrede i šumarstva, obveznicima poreza na dohodak, ako su po toj osnovi obveznici PDV-a prema posebnom zakonu ili ako po toj osnovi u poreznom razdoblju ostvare ukupni godišnji primitak veći od **10.685,00 eura** umjesto 10.684,19 eura.

Nadalje, djelatnošću proizvodnje električne energije smatra se djelatnost proizvodnje električne energije od strane krajnjih kupaca s vlastitom proizvodnjom električne energije uz ispunjenje ostalih uvjeta propisanih propisom kojim se uređuje preuzimanje električne energije od krajnjih kupaca s vlastitom proizvodnjom ili korisnika postrojenja za samoopskrbu. Prema predloženim izmjenama, fizičke osobe postaju obveznicima plaćanja poreza na dohodak, ako kao proizvođači električne energije i kao krajnji kupci s vlastitom proizvodnjom, koji su prethodno bili proizvođači električne energije kao korisnici postrojenja za samoopskrbu, ostvare ukupan godišnji primitak veći od trostrukog iznosa osnovnog osobnog odbitka umjesto četverostrukog iznosa osnovice osobnog odbitka.

➤ **Zaokruživanje na veći iznos poslovnih izdataka za proizvode i robu iz asortimana poreznog obveznika koji se poklanjaju kupcima**

Radi pojednostavljenja predlaže se zaokružiti na viši iznos poslovne izdatke koji se odnose na proizvode i robu iz asor-

timana poreznog obveznika, koji su prilagođeni za te svrhe s oznakom »nije za prodaju« te druge reklamne predmete s nazivom tvrtke, proizvoda i drugog oblika reklame (čaše, pepeljare, stolnjaci, podmetači, olovke, rokovnici, privjesci i slično), koji su dani za uporabu u prodajnom prostoru kupca, ako je njihova pojedinačna vrijednost bez poreza na dodanu vrijednost **do 22,00 eura**, umjesto dosadašnjeg propisanog iznosa do 21,24 eura.

➤ **Povećani iznos za stvari i prava koja se unose u popis dugotrajne imovine**

Predloženim izmjenama Zakona o porezu na dohodak, povećava se iznos za stvari i prava koja se unose u popis dugotrajne imovine sa 464,53 eura na **650,00 eura**. To znači da će se u popis dugotrajne imovine unositi stvari i prava, ako su njihove nabavne cijene, odnosno troškovi proizvodnje (nabavna vrijednost) veći od 650,00 eura i ako je njihov vijek trajanja dulji od godinu dana. Prava ulaze u popis dugotrajne imovine samo ako je kod njihove nabave plaćena naknada.

➤ **Umanjenje godišnjeg poreza na dohodak za mlade osobe do 30. godine života**

Izmjenama zakonskih odredbi predlaže se propisati da se porez na dohodak fizičkim osobama do 25 godina života te od 26 do 30 godina života, obračunava primjenom niže porezne stope koju propisuju svojim odlukama predstavnička tijela jedinice lokalne samouprave, a koji se umanjuje za 50% odnosno 100% ovisno o navršenim godinama života, umjesto sadašnje odredbe prema kojoj se godišnji porez na dohodak po stopi od 20% koji se obračunava na dohodak od nesamostalnog rada, umanjuje fizičkim osobama za 50% odnosno 100% do 30-te godine života.

➤ **Zaokruživanje na veći iznos mirovine koje su ostvarene iz inozemstva a na koju se plaća predujam poreza na dohodak**

Predlaže se da porezni obveznik rezident koji ostvaruje mirovinu iz inozemstva ili u inozemstvu, predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada po osnovi te mirovine uplaćuje prema rješenju Porezne uprave do posljednjeg dana u mjesecu za tekući mjesec, odnosno tromjesečno do posljednjeg dana svakog tromjesečja, ako je utvrđeni mjesečni predujam poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak do **15,00 eura** umjesto sadašnje odredbe od 13,27 eura.

➤ **Izjednačenje početka računanja razdoblja otuđenja financijske imovine**

Odredbom čl. 67.st.9 i 10. Zakona o porezu na dohodak propisano je da ako se financijska imovina stečena darovanjem otuđi u roku od dvije godine od dana nabave darovatelja, otuđitelju (daroprimaltelju) utvrđuje se dohodak od kapitala, te se u tome slučaju danom nabave financijske imovine za otuđitelja (daroprimaltelja) smatra dan nabave pravnog prednika (darovatelja). Nadalje, ako se naknadno otuđi financijska imovina koja je stečena otuđenjem između bračnih drugova i srodnika u prvoj liniji te drugih

članova uže obitelji i/ili otuđenjem između razvedenih bračnih drugova koje je u neposrednoj svezi s razvodom braka i/ili otuđenjem koje je u neposrednoj svezi s nasljeđivanjem, po osnovi kapitalne dobiti koja se pri tom ostvari, utvrđuje se dohodak od kapitala, pri čemu se danom stjecanja financijske imovine isto smatra **dan nabave pravnog prednika**, umjesto zamijenjene odredbe *dan prvotnog stjecanja kada je primijenjeno izuzeće od oporezivanja*.

Radi navedenog, nejasnoće u primjeni će se izbjeći izjednačavanjem početaka računanja razdoblja od dvije godine neovisno radi li se o otuđenju financijske imovine stečene darovanjem ili otuđenju financijske imovine izvršene između bračnih drugova i srodnika u prvoj liniji, drugih članova uže obitelji, razvedenih bračnih drugova ili je otuđenje u neposrednoj svezi s razvodom braka.

➤ **Oporezivanje ostvarenog dohotka u 2023. godini prema sadašnji odredbama Zakona o porezu na dohodak**

Oporezivanje dohotka koji je ostvaren do 31. prosinca 2023. godine, predlaže se obaviti po Zakonu o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 115/16. – do 151/22), čije se odredbe sada primjenjuju.

➤ **Usklađenje Pravilnika o porezu na dohodak**

Predloženim odredbama Zakona o porezu na dohodak propisano je da će ministar financija u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu, uskladiti Pravilnik o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 10/17. do 56/23.) s odredbama Zakona.

4. Zaključak

Iako će prema predloženim izmjenama Zakona o porezu na dohodak i Zakona o lokalnim porezima, ukidanje prireza porezu na dohodak prema procjenama, dovesti do

smanjenja prihoda u proračunima jedinica lokalne samouprave za 108 mil eura, povećava se porezna autonomija gradova i općina kao i prostor za porezno rasterećenje dohotka fizičkih osoba. Naime, budući jedinice lokalne samouprave mogu samostalno odrediti u svojim odlukama visinu poreznih stopa u granicama propisanim zakonom, omogućeno im je da ostvarene planiranu razinu prihoda.

Do jednostavnosti u oporezivanju dolazi i radi zaokruživanja iznosa na cijele brojeve koji su u zakonskim odredbama propisani radi uvođenja eura kao službene valute u RH te preračunavanja, brisanja instituta osnovice osobnog odbitka te radi povećanja iznosa osobnog odbitka, čime se povećava raspoloživi dohodak fizičke osobe. Jednako tako povećanjem iznosa mjesečne i godišnje porezne osnovice, dodatno se smanjuje porezno opterećenje te povećavaju neto primanja odnosno raspoloživi dohodak fizičkih osoba.

Predloženim izmjenama Zakona o porezu na dohodak, preciznije je određen i porezni status napojnice koju ostvaruju posloprimci u gotovini ili na račun, na način da se poslodavcima omogući evidentiranje napojnica kroz sustav fiskalizacije.

Odluka predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave kojom se propisuje visina poreznih stopa u zakonom propisanim granicama, objavljuje se u Narodnim novinama, te donosi najkasnije do kraja studenog 2023. godine, sa stupanjem na snagu 1. siječnja 2024. godine.

U slučaju da predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave ne donese odluku kojom će propisati visinu poreznih stopa u propisanom roku, tada se određuje stopa od 20% koja se primjenjuje na poreznu osnovicu do visine 50.400,00 eura i 30% na dio porezne osnovice koji prelazi iznos od 50.400,00 eura.

Poštovani čitatelji!

Narudžbenicu za pretplatu na časopis, kao i brojne druge informacije o djelovanju našeg Centra, možete pronaći na internet stranici

www.tim4pin.hr

Donesen je zakon o Registru zaposlenih i centraliziranom obračunu plaća u državnoj i javnim službama

U kontekstu cjelovitog normativnog uređenje sustava plaća u državnoj i javnim službama, donesene je i novi Zakon o Registru zaposlenih i centraliziranom obračunu plaća u državnoj službi i javnim službama. Zakon je objavljen u NN 59/2023 i dostupan na mrežnoj stranici: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2023_06_59_997.html

U nastavku se ukratko, na temelju preuzetih obrazloženja predlagatelja¹ Zakona, predstavlja njegova intencija i novine koje donosi.

1. Razlozi zbog kojih je donesen Zakon

Zakon o Registru zaposlenih i centraliziranom obračunu plaća u državnoj službi i javnim službama donosi se radi kvalitetnog i učinkovitog upravljanja ljudskim potencijalima te centraliziranog obračuna plaća zaposlenih u državnoj službi i javnim službama.

Ovim se Zakonom uvodi obveza korištenja Registra i COP-a za sve proračunske korisnike državnog proračuna, čime se želi povećati transparentnost sustava plaća u državnoj službi i javnim službama tako što će na jednom mjestu biti dostupni podaci o plaćama svih onih kojima se plaće isplaćuju iz državnog proračuna. Zakonom će obveznici korištenja Registra i COP-a biti svi proračunski korisnici navedeni u središnjoj bazi proračunskih korisnika državnog proračuna – *Registru proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna* kojega vodi Ministarstvo financija i ažurira svake godine.

Također, Zakonom se želi postići i standardiziranost sustava plaća na način da svi proračunski korisnici obračunavaju i isplaćuju plaće pomoću istog informacijskog sustava – COP-a u kojemu su zadani parametri za obračun plaće u skladu s važećim propisima koji se odnose na plaće zaposlenih u državnoj i javnim službama. Takav informacijski sustav u kojemu se parametri ažurno mijenjaju i kontroliraju, smanjuju mogućnost ljudske pogreške pri obračunu plaća, a posljedično i mogućnost sudskih tužbi zbog pogrešno obračunatih i isplaćenih plaća.

Zakonom se želi povećati i nadzor nad namjenskim trošenjem sredstava državnog proračuna namijenjenih rashodima za zaposlene tako što će COP omogućiti uvid u obračunate i isplaćene plaće svakog proračunskog korisnika državnog proračuna te će se na taj način omogućiti provjera obračuna i isplate plaća sukladno važećim propisima i namjeni za koju su sredstva planirana.

Zakonom se uvodi obveza korištenja COP-a za obračun i isplatu svih primitaka za zaposlene i vanjske suradnike u

državnoj službi i javnim službama po osnovi službe odnosno radnog odnosa (plaća, ostala materijalna prava, naknade i drugi dohodak).

Konačni prijedlog zakona uvažava preporuke Državnog ureda za reviziju koji je u svom Izvješću o obavljenoj reviziji učinkovitosti uspostave i korištenja Informacijskog sustava centraliziranog obračuna plaća i upravljanja ljudskim resursima u tijelima državne uprave i drugim korisnicima proračuna od 11. prosinca 2019. godine dao određene naloge i preporuke za unaprjeđenje transparentnosti sustava plaća u državnoj službi i javnim službama.

Nadalje, Nacionalnim planom oporavka i otpornosti 2021. – 2026. predviđena je investicija C2.2.R2-I1 – Novi modeli rada i plaća u državnoj i javnim službama, u okviru koje će se provesti reforma sustava plaća. Preduvjet za provedbu ove reforme je uvođenje obveze točnog i ažurnog vođenja podataka o zaposlenicima u Registru te obračuna njihovih plaća u COP-u, a to se predviđa ovim Zakonom.

2. Pitanja koja se zakonom rješavaju

Kako bi se otklonile dvojbe tko se smatra obveznikom korištenja Registra te obračuna i isplate plaće putem COP-a, ovim se Zakonom definira pojam javnih službi koji obuhvaća:

- pravne osobe koje su kao proračunski korisnici državnog proračuna navedene u Registru proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna,
- Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zapošljavanje i Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje,
- osnovnoškolske i srednjoškolske ustanove čiji je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, kojima se sredstva za plaće osiguravaju u državnom proračunu sukladno posebnom propisu kojim se uređuje odgoj i obrazovanje,
- ostale pravne osobe iz sustava znanosti i obrazovanja kojima se sredstva za plaće osiguravaju u državnom proračunu i
- javne ustanove kojima Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje osigurava sredstva za troškove pružanja zdravstvene zaštite osiguranim osobama.

¹ <https://vlada.gov.hr/sjednice/215-sjednica-vlade-republike-hrvatske-38291/38291>

Preciznim definiranjem pojma javnih službi rješavaju se nejasnoće proizašle iz postojeće definicije javnih službi. Naime, iz postojeće definicije javnih službi nije jasno smatraju li se javnom službom ustanove koje iz državnog proračuna primaju sredstva za plaće u neznatnom postotku u odnosu na ukupni iznos sredstava za plaće, nije preciziran postotak financiranja sredstava za plaće iz državnog proračuna na osnovu kojeg se neka ustanova smatra javnom službom niti način utvrđivanja ustanova i pravnih osoba kojima se sredstva za plaće osiguravaju u državnom proračunu (uvidom u proračun ili bazu podataka s popisom ustanova i sl.)

Proširuje se obuhvat obveznika korisnika Registra i COP-a na sve proračunske korisnike državnog proračuna, vodeći se središnjom bazom podataka o proračunskim korisnicima – Registrom proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna – kao temeljnim popisom kojeg vodi Ministarstvo financija, neovisno o tome iz kojeg izvora državnog proračuna financiraju plaće, ostala materijalna prava i naknade. Također, zadržavaju se izvanproračunski korisnici koji su do sada bili obveznici korištenja Registra i COP-a (Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje i Hrvatski zavod za zapošljavanje).

Ujedno obvezuje se korisnike da putem COP-a, pored obračuna i isplate plaća i naknada zaposlenicima (kao što je to do sada bio slučaj), vrše obračun i isplatu ostalih materijalnih prava zaposlenicima te obračun i isplatu drugog dohotka i naknada vanjskim suradnicima.

Nadalje, utvrđuje se obveza korisnika da ažurno vode podatke u Registru uz propisani rok, uređuje se pravo pristupa podacima iz Registra i njihova daljnja distribucija, definira se način na koji fizička ili pravna osoba može dobiti podatke iz Registra i COP-a, utvrđuje se vlasništvo Republike Hrvatske nad Registrom i COP-om i uvodi Upravljački odbor kao tijelo zaduženo za praćenje ostvarenja svrhe i ciljeva radi kojih su Registar i COP ustrojeni.

Zakonom je definirano da se obračun i isplata plaća za zaposlenike u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Republike Hrvatske u inozemstvu te druge izaslane zaposlenike u inozemstvo ne provodi preko COP-a iz razloga što se radi o plaćama čiji se obračun provodi u stranim valutama i na drukčiji način u odnosu na obračun plaća svih drugih službenika i namještenika.

U odnosu na odredbe kojima se propisuje davanje podataka iz Registra i COP-a, dopunjena je odredba na način da se izriekom navede da se podaci daju u skladu s propisima o pravu na pristup informacijama.

Dodane su prekršajne odredbe i novčane kazne za odgovornu osobu državnog tijela odnosno javne službe za slučaj da se podaci o zaposlenicima i vanjskim suradnicima u Registru ne vode u skladu s odredbama ovoga Zakona kao i za slučaj da se obračun plaće, ostalih materijalnih prava, naknada i drugog dohotka u COP-u ne provodi u skladu s odredbama ovoga Zakona.

U Prijelaznim i završnim odredbama Zakona utvrđuje se rok u kojem su javne službe, na koje se ne primjenjuje Zakon o plaćama u javnim službama („Narodne novine“, br. 27/01. i 39/09.), dužne unijeti podatke o zaposlenicima u Registar te obračunavati i isplaćivati plaće putem COP-a.

Sadržaj podataka u Registru, način njihova prikupljanja i obrade, čuvanje podataka i mjere za zaštitu podataka propisuje uredbom Vlada Republike Hrvatske. Uredbu će Vlada donijeti najkasnije u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona.

Također, dodana je odredba kojom je državnim tijelima i javnim službama ostavljen rok za početak obračuna i isplate drugog dohotka i ostalih naknada u COP-u (šest mjeseci od dana kada od Izvršitelja obrade podataka dobiju obavijest da je takav obračun moguć u COP-u). Navedeni je rok potreban kako bi državna tijela i javne službe imali dovoljno vremena za pripreme radnje (unos podataka u informacijski sustav) i otkazivanje ugovora dotadašnjim dobavljačima čije su programe koristili za obračun drugog dohotka.

Završno, promijenjen je i naziv postojećeg Registra iz istih razloga iz kojih je promijenjen naziv Zakona.

Do stupanja na snagu uredbe iz članka 9. stavka 3. ovoga Zakona, ostaje na snazi Uredba o sadržaju, načinu prikupljanja i obrade te mjerama zaštite podataka o Registru zaposlenih u javnom sektoru („Narodne novine“, br. 55/11. i 57/20.).

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o Registru zaposlenih u javnom sektoru („Narodne novine“, broj 34/11.).

IMATE PITANJE?

Slobodno nam se obratite sa svim dilemama i pitanjima.
Tu smo za Vas.

pitajcentar@tim4pin.hr

Privremeni dodatak na plaću u državnim i javnim službama

Na prijedlog Ministarstva pravosuđa i uprave, Vlada je sredinom lipnja donijela Odluku o isplati privremenog dodatka na plaću državnim službenicima i namještenicima te službenicima i namještenicima u javnim službama. U nastavku prenosimo njen tekst i obrazloženje predlagatelja.¹

I.

Ovom Odlukom uređuje se isplata privremenog dodatka na plaću državnim službenicima i namještenicima te službenicima i namještenicima u javnim službama, u iznosima i pod uvjetima koji se uređuju ovom Odlukom.

II.

Državnim službenicima i namještenicima te službenicima i namještenicima u javnim službama određuje se isplata privremenog dodatka na plaću i to:

- u bruto iznosu od 163,62 eura mjesečno, ako su raspoređeni na radna mjesta s koeficijentom u rasponu 0,631 – 1,110
- u bruto iznosu od 130,89 eura mjesečno, ako su raspoređeni na radna mjesta s koeficijentom u rasponu 1,111 – 1,529
- u bruto iznosu od 98,17 eura mjesečno, ako su raspoređeni na radna mjesta s koeficijentom u rasponu 1,530 – 1,867.

Privremeni dodatak na plaću u iznosu iz stavka 1. ove točke isplaćuje se za puno radno vrijeme od 40 sati tjedno, a u slučaju nepunog radnog vremena, razmjerno ugovorenom odnosno utvrđenom radnom vremenu.

Ako su službenici i namještenici raspoređeni na radna mjesta na kojima, bez dodatka iz ove Odluke, ne ostva-

ruju Zakonom propisani iznos minimalne plaće, privremeni dodatak isplaćuje se na iznos minimalne plaće.

III.

Privremeni dodatak na plaću određen ovom Odlukom isplaćuje se uz plaću, jedanput mjesečno za prethodni kalendarski mjesec.

IV.

Privremeni dodatak na plaću iz točke II. ove Odluke isplaćivat će se do dana ostvarivanja plaće prema uredbama kojima će se utvrditi nazivi radnih mjesta i koeficijenti za obračun plaće u skladu s novim zakonom o plaćama u državnoj službi i javnim službama.

V.

Financijska sredstva za provedbu ove Odluke osigurana su u državnom proračunu Republike Hrvatske.

VI.

Ova Odluka primjenjuje se počevši s plaćom za lipanj 2023., koja se isplaćuje u srpnju 2023.

VII.

Ova Odluka objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu 1. srpnja 2023.

Prema Obrazloženju predlagatelja, „plaće državnih službenika i namještenika uređene su odredbama članaka 108. – 112. Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Narodne novine“, broj 27/01. – u daljnjem tekstu: ZDSN) i provedbenih propisa toga Zakona, koje su ostale na snazi u skladu s člankom 144. stavkom 2. Zakona o državnim službenicima.

Prema odredbama članaka 108. i 109. ZDSN, plaću službenika, odnosno namještenika čini umnožak koeficijenta složenosti poslova radnog mjesta na koje je službenik, odnosno namještenik raspoređen i osnovice za izračun plaće, uvećan za 0,5% za svaku navršenu godinu radnog staža. Osnovica za izračun plaće utvrđuje se kolektivnim

ugovorom, a vrijednosti koeficijentata složenosti poslova radnih mjesta utvrđuje uredbom Vlada. Radi se o Uredbi o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u državnoj službi („Narodne novine“, br. 37/01., 38/01. – ispravak, 71/01., 89/01., 112/01., 7/02. – ispravak, 17/03., 197/03., 21/04., 25/04. – ispravak, 66/05., 131/05., 11/07., 47/07., 109/07., 58/08., 32/09., 140/09., 21/10., 38/10., 77/10., 113/10., 22/11., 142/11., 31/12., 49/12., 60/12., 78/12., 82/12., 100/12., 124/12., 140/12., 16/13., 25/13., 52/13., 96/13., 126/13., 2/14., 94/14., 140/14., 151/14., 76/15., 100/15., 71/18., 73/19., 63/21., 13/22. i 139/22. i 26/23.)

U članku 109. stavku 4. ZDSN propisani su rasponi koeficijentata za pojedine vrste radnih mjesta, ovisno o stupnju obrazovanja koji je uvjet za raspored na radno mjesto i to za:

¹ NN, broj.65/2023, Klasa: 022-03/23-04/249; Urbroj: 50301-21/21-23-3, Zagreb, 15. lipnja 2023.

- radna mjesta I. vrste (VSS) od 1,05 do 3,50
- radna mjesta II. vrste (VŠS) od 0,90 do 1,20
- radna mjesta III. vrste (SSS) od 0,65 do 1,10
- radna mjesta IV. vrste (OŠ ili NŠS) od 0,50 do 0,75.

Plaće i rasponi koeficijenata u javnim službama uređene na isti način kao u državnoj službi, iako se primjenjuju posebni propisi: Zakon o plaćama u javnim službama („Narodne novine“, br. 27/01. i 39/09.) i Uredba o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama („Narodne novine“, br. 25/13., 72/13., 151/13., 9/14., 40/14., 51/14., 77/14., 83/14. – ispravak, 87/14., 120/14., 147/14., 151/14., 11/15., 32/15., 38/15., 60/15., 83/15., 112/15., 122/15., 10/17., 39/17., 40/17. – ispravak, 74/17., 122/17., 9/18., 57/18., 59/19., 79/19., 119/19., 50/20., 128/20., 141/20., 17/21., 26/21., 78/21., 138/21., 9/22., 31/22., 72/22., 82/22. i 99/22., 26/23. i 46/23.)

Kod povećanja plaća državnim službenicima i namještenicima te službenicima i namještenicima u javnim službama s najnižim plaćama povećanjem propisanih koeficijenata složenosti poslova, treba voditi računa o zakonom propisanim rasponima koeficijenata za pojedine vrste radnih mjesta i odgovarajućem odnosu plaća između radnih mjesta različite složenosti poslova. Naime, koeficijenti složenosti poslova u državnoj službi i javnim službama ne mogu se uredbom utvrditi izvan zakonom propisanih raspona.

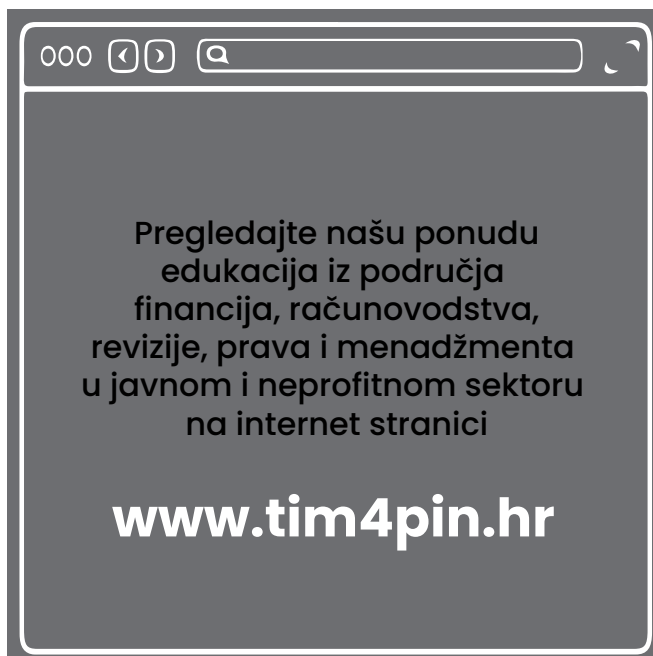
Također selektivno povećanje koeficijenata samo za određena radna mjesta narušilo bi odnose u plaćama između radnih mjesta različite složenosti poslova, a moglo bi dovesti i do toga da hijerarhijski niža radna mjesta imaju veći koeficijent složenosti poslova od hijerarhijski viših radnih mjesta, što nije opravdano.

Stoga se radi sveobuhvatnog rješavanja niskih plaća državnih službenika i namještenika te službenika i namještenika u javnim službama te ublažavanja posljedica rasta troškova života službenicima i namještenicima s najnižim primanjima, umjesto povećanja koeficijenata, predlaže odlukom Vlade odrediti privremenu zaštitnu mjeru u vidu isplate privremenog dodatka na plaću u neto iznosu od 100, 80 i 60 eura mjesečno, ovisno o pripadnosti pojedinog radnog mjesta službenika i namještenika odgovarajućem razredu raspona koeficijenata složenosti poslova. Na ovaj način pomoći će se službenicima i namještenicima da se nose s ekonomskim, financijskim i socijalnim izazovima te okolnostima u kojima se Republika Hrvatska trenutno nalazi.

Radi se o mjeri koja je prikladna, nužna i razmjerna cilju koji se želi postići.

Odluka se odnosi na sve dijelove državne službe (uključujući policiju, carinu, poreznu upravu, Državni inspektorat i službu vanjskih poslova u sjedištu Ministarstva vanjskih poslova, čiji su koeficijenti uređeni posebnim propisima) i sve javne službe, a obuhvaćena su radna mjesta s propisanim koeficijentima u rasponu od najnižeg koeficijenta u državnoj službi i javnim službama (0,631) do koeficijenta 1,867.

Provedbom navedene mjere najviše će rasti plaće onima koji imaju najmanje plaće. Isplata privremenog dodatka

na plaću službenicima i namještenicima predlaže se u bruto iznosima sukladno Zakonu o radu i to:

- u bruto iznosu od 163,62 eura mjesečno, ako su raspoređeni na radna mjesta s koeficijentom u rasponu 0,631 – 1,110
- u bruto iznosu od 130,89 eura mjesečno, ako su raspoređeni na radna mjesta s koeficijentom u rasponu 1,111 – 1,529
- u bruto iznosu od 98,17 eura mjesečno, ako su raspoređeni na radna mjesta s koeficijentom u rasponu 1,530 – 1,867.

Privremeni dodatak na plaću u navedenom iznosu isplaćivao bi se za puno radno vrijeme od 40 sati tjedno, a u slučaju nepunog radnog vremena, razmjerno ugovorenom odnosno utvrđenom radnom vremenu.

Ako su službenici i namještenici raspoređeni na radna mjesta na kojima, bez dodatka iz ove Odluke, ne ostvaruju Zakonom propisani iznos minimalne plaće, privremeni dodatak isplaćuje se na iznos minimalne plaće.

Privremeni dodatak na plaću isplaćivao bi se uz plaću, jedanput mjesečno za prethodni kalendarski mjesec

Predlaže se privremeni dodatak na plaću isplaćivati do ostvarivanja plaće prema uredbama kojima će se utvrditi nazivi radnih mjesta i koeficijenti za obračun plaće u skladu s novim zakonom o plaćama u državnoj službi i javnim službama.

Navedenom Odlukom obuhvaćeno je cca 219.000 službenika i namještenika u državnoj službi i javnim službama te je za provedbu Odluke potrebno na godišnjoj razini osigurati 433.657.299 eura. Financijska sredstva za provedbu ove Odluke osiguravaju se u državnom proračunu Republike Hrvatske.²

² preuzeto <https://vlada.gov.hr/sjednice/226-sjednica-vlade-republike-hrvatske-38504/38504>

Prava na roditeljne i roditeljske potpore

Sanja Rotim*

Sustav roditeljskih i roditeljskih potpora uređen je Zakonom o roditeljnim i roditeljskim potporama (NN br.: 152/22 – u daljnjem tekstu: ZRiRP) koji je stupio na snagu 1. siječnja 2023. godine, a kojim se radi zaštite materinstva, njege novorođenog djeteta i njegova podizanja, ravnopravne podjele prava i obveza skrbi o djetetu između oba roditelja te usklađenosti obiteljskog i poslovnog života propisuje pravo roditelja i njemu izjednačene osobe na vremenske i novčane potpore, uvjeti i način njihova ostvarivanja i financiranja te tijela nadležna za njegovu provedbu. U članku se sustavno predstavljaju prava zaposlenih i samozaposlenih roditelja na roditeljne i roditeljske potpore te uvjete koje je potrebno ispuniti za priznavanje svakog pojedinog prava na vremensku i novčanu potporu prema ZRiRP-u, način ostvarivanja prava, s naglaskom na prava uvedena u sustav roditeljskih i roditeljskih potpora u 2023. godini. Naime, ZRiRP regulira povećavanje iznosa pojedinih naknada kao i smanjenje uvjeta prethodnog osiguranja što ukazuje na intenciju zakonodavca za povećanjem broja korisnika roditeljskih i roditeljskih potpora i poticanje demografskog razvoja.

1. Korisnici roditeljskih i roditeljskih potpora

U skladu s odredbom članka 8. ZRiRP-a zaposleni i samozaposleni korisnik roditeljskih i roditeljskih potpora je djetetov roditelj koji:

- na temelju **zapošljavanja** prema propisima o radu ima priznat status osiguranika u obveznom zdravstvenom i mirovinskom osiguranju (u daljnjem tekstu: zaposleni roditelj), što obuhvaća:
  - osobe u radnom odnosu, službenike i namještenike i s njima prema posebnom propisu izjednačene osobe zaposlene na državnom području Republike Hrvatske
  - osobe s prebivalištem, odobrenim stalnim boravkom ili dugotrajnim boravištem u Republici Hrvatskoj zaposlene u inozemstvu kod stranog poslodavca koje nemaju zdravstveno osiguranje stranog nositelja zdravstvenog osiguranja, odnosno koje nisu obvezno osigurane prema inozemnim propisima na način kako je to određeno međunarodnim ugovorom o socijalnom osiguranju i propisima Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti.

Zaposlenim roditeljem smatra se i roditelj koji je:

- izabran ili imenovan na dužnosti u tijelima državne vlasti ili u tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, ako za taj rad prima plaću i ako po toj osnovi ima priznat status osiguranika u obveznom zdravstvenom i mirovinskom osiguranju,
- član uprave trgovačkog društva, odnosno izvršni direktor trgovačkog društva, likvidator ili upravitelj zadruge, ako po toj osnovi ima priznat status osiguranika u obveznom zdravstvenom i mirovinskom osiguranju,
- osoba na stručnom osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnog odnosa odnosno koja se stručno osposobljava za rad uz mogućnost korištenja mjera aktivne politike zapošljavanja sukladno posebnom

propisu, i koja po toj osnovi ima priznat status osiguranika u obveznom zdravstvenom i mirovinskom osiguranju,

- roditelj njegovatelj odnosno njegovatelj sukladno zakonu kojim se uređuje socijalna skrb, koji po toj osnovi ima priznat status osiguranika u obveznom zdravstvenom i mirovinskom osiguranju
  - osoba koja pruža njegu i pomoć hrvatskom ratnom vojnom invalidu iz Domovinskog rata, te po toj osnovi ima priznat status osiguranika u obveznom zdravstvenom i mirovinskom osiguranju.
- na temelju **samozapošljavanja** ima priznat status osiguranika u obveznom zdravstvenom i mirovinskom osiguranju (u daljnjem tekstu: samozaposleni roditelj), što obuhvaća:
    - osobe koje na području Republike Hrvatske obavljaju gospodarsku djelatnost obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti,
    - osobe koje samostalno u obliku slobodnog zanimanja obavljaju profesionalnu djelatnost,
    - osobe koje u Republici Hrvatskoj obavljaju djelatnost poljoprivrede i šumarstva kao jedino ili glavno zanimanje, ako su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, a nisu osigurane po osnovi rada, ili kao korisnici prava na mirovinu
    - osobe koje obavljaju poljoprivrednu djelatnost kao jedino ili glavno zanimanje, a upisane su u upisnik obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva u svojstvu nositelja ili člana obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva, a nisu osigurane po osnovi rada ili kao korisnici prava na mirovinu ili se nalaze na redovitom školovanju
    - svećenike i druge službenike vjerske zajednice, koja je upisana u evidenciju vjerskih zajednica koju vodi nadležno državno tijelo, ako nisu osigurani po osnovi rada.

Korisnik roditeljskih i roditeljskih potpora je i **posvojitelj** koji ima utvrđen status osiguranika u obveznom zdrav-

* Sanja Rotim, dipl.oec., HEP d.d., Zagreb

stvenom osiguranju, prema svom radnopravnom statusu, ako ZRiRP-om nije drugačije propisano. Također, korisnik je i **skrbnik maloljetnog djeteta** kojem je rješenjem nadležnog tijela to dijete povjereno na svakodnevnu skrb ili druga fizička osoba kojoj je maloljetno dijete odlukom nadležnog tijela povjereno na svakodnevnu skrb, ili koja na temelju odluke nadležnog tijela ostvaruje roditeljsku skrb, prema svom radnopravnom statusu, pod uvjetom da ima status osigurane osobe u obveznom zdravstvenom osiguranju i ako s tim djetetom živi u zajedničkom kućanstvu. Korisnik je i **udomitelj maloljetnog djeteta**, prema svom radnopravnom statusu, pod uvjetom da ima status osigurane osobe u obveznom zdravstvenom osiguranju i ako s tim djetetom živi u zajedničkom kućanstvu. **Stranac** s odobrenim stalnim boravkom odnosno dugotrajnim boravištem u Republici Hrvatskoj, koji ima priznat status osigurane osobe u obveznom zdravstvenom osiguranju, također je prema ZRiRP korisnik roditeljskih i roditeljskih potpora.

2. Prava roditelja na roditeljske i roditeljske potpore

U pogledu ostvarivanja prava sukladno ZRiRP-u, potrebno je istaknuti da sva prava propisana ZRRP-om mogu ostvariti, odnosno zadržati samo osobe koje imaju važeći status u obveznom zdravstvenom osiguranju kod Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO) te ih ne mogu istodobno koristiti oba roditelja za isto dijete, odnosno jedan roditelj ne može istodobno koristiti više prava za jedno ili više djece, osim ako ZRiRP-om nije drugačije propisano. Korisnik prava iz sustava roditeljskih i roditeljskih potpora dužan je svaku promjenu koja utječe na korištenje priznatog prava (gubitak statusa osigurane osobe u obveznom zdravstvenom osiguranju, prestanak statusa zaposlenog, odnosno samozaposlenog roditelja korisnika prava odnosno drugog roditelja, prekid, odnosno završetak redovnog školovanja i dr.) u roku od 8 dana od dana nastanka te okolnosti, prijaviti HZZO-u. Korisnik prava koji ne postupi na opisani način, dužan je HZZO-u, odnosno državnom proračunu nadoknaditi nastalu štetu i ostvareni nepripadni primitak, s pripadajućom kamatom u roku od 8 dana od dana zaprimljene pisane obavijesti HZZO-a o utvrđenim okolnostima. Po pitanju **rada tijekom korištenja prava iz sustava roditeljskih i roditeljskih potpora** tijekom **roditeljskog** dopusta korisnik može obavljati one poslove osnovom kojih nema utvrđen status osigurane osobe u obveznom zdravstvenom osiguranju, pod uvjetom da se ne radi o poslovima za koje se s obzirom na narav i vrstu rada te ovlasti poslodavca, zasniva radni odnos te pod uvjetom da ne ugrožavaju svrhu radi koje mu je pravo priznato. Međutim, za vrijeme korištenja prava na **roditeljski** dopust korisniku uopće nije dopušteno raditi jer u suprotnom gubi pravo na naknadu plaće za razdoblje obavljanja tih poslova. Zasnivanje radnog odnosa (odnosno započinjanje s obavljanjem djelatnosti) te zasnivanje radnog odnosa s drugim poslodavcem tijekom korištenja prava koji za svrhu nemaju obavljanje poslova u skladu s ugovorom o radu (odnosno obavljanje djelatnosti) već isključivo ostvarivanje prava na roditeljske i roditeljske potpore nije dopušteno

(čl. 13. ZRiRP-a). Provedbeno tijelo (HZZO) ima pravo i obvezu, na temelju provedene provjere i prikupljenih dokaza pokrenuti postupak pred nadležnim sudom za osporavanje tako zaključenog ugovora o radu (čl. 58. st. 6. ZRiRP-a). Zaposlenom i samozaposlenom roditelju **gubitkom toga statusa** (prestankom radnog odnosa tijekom roditeljskog dopusta) te s tim u vezi i statusa osigurane osobe u obveznom zdravstvenom i mirovinskom osiguranju po toj osnovi prestaje korištenje prava na vremenske i novčane potpore s osnove roditeljskog dopusta. Preostali neiskorišteni dio roditeljskog dopusta roditelj može nastaviti koristiti kao nezaposleni roditelj ili kao roditelj izvan sustava rada pod uvjetom da je zahtjev za korištenje prava podnio u roku od 30 dana od prestanka prava. Roditelj koji zahtjev nije podnio neiskorišteno pravo na roditeljski dopust može nastaviti koristiti u slučaju ponovnog stjecanja statusa zaposlenog ili samozaposlenog roditelja pod uvjetima i na način propisanim za korištenje tih prava, no sve dok dijete ne navrší osam godina.

2.1. Potpora i pravo na roditeljski dopust

Kao vremenska potpora, pravo na roditeljski dopust regulirano je odredbom članka 15. ZRiRP-a, prema kojoj zaposlena ili samozaposlena majka za vrijeme trudnoće, poroda i njege novorođenog djeteta ima pravo na roditeljski dopust u trajanju od 28 dana prije dana očekivanog poroda, odnosno iznimno najranije 45 dana prije dana očekivanog poroda (što utvrđuje izabrani doktor ginekolog iz obveznog zdravstvenog osiguranja) te isti traje do navršenih 6 mjeseci djetetova života, od čega obvezni dio roditeljskog dopusta u neprekinutom trajanju od 98 dana te obuhvaća razdoblje od 28. dana prije dana očekivanog poroda do 70. dana nakon rođenja djeteta, a dodatni roditeljski dopust obuhvaća razdoblje od proteka obveznog dijela roditeljskog dopusta do navršenih 6 mjeseci djetetova života. Nakon proteka obveznog roditeljskog dopusta, zaposlena ili samozaposlena majka djeteta može korištenje preostalog dijela roditeljskog dopusta (dodatni roditeljski dopust) svojom pisanom izjavom u cijelosti, ili djelomično u vremenski ograničenom trajanju, prenijeti na oca djeteta, uz njegovu prethodnu suglasnost. Također, ako je dijete prerano rođeno (dijete rođeno prije navršenog 37. tjedna, odnosno 259. dana trudnoće, u skladu s ocjenom nadležnog tijela HZZO-a na temelju vještačenja na osnovi medicinske dokumentacije) roditeljski dopust se temeljem rješenja u upravnom postupku, može produžiti za onoliko dana koliko je dijete prerano rođeno. Roditelski dopust ostvaruje se temeljem izvješća o privremenoj nesposobnosti za rad kojeg izdaje izabrani doktor ginekolog, te se o istom, u pravilu ne donosi rješenje u upravnom postupku. **Posebnost** regulirana odredbom članka 19. ZRiRP-a je da dodatni roditeljski dopust zaposlena ili samozaposlena majka može koristiti i kao pravo na rad s polovicom punoga radnog vremena, s tim da ga u tome slučaju korisnik/ica koristi nakon 6. mjeseca djetetova života u onolikom trajanju u kojem je to pravo korišteno do navršenih 6 mjeseci djetetova života, a najduže do navršenih 9 mjeseci života djeteta. Isto se primjenjuje i

u slučaju prijenosa prava korištenja dodatnog roditeljnog dopusta s majke na oca djeteta.

U skladu s odredbom članka 32. stavka 1. ZRiRP-a za vrijeme korištenja prava na roditeljni dopust, ili prava na rad s polovicom punoga radnog vremena za vrijeme dodatnog roditeljnog dopusta, korisnik ima pravo na naknadu plaće u iznosu od 100% od osnovice za naknadu plaće utvrđene prema propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju (bez limita). Naime, prema odredbi članka 54. stavka 1. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (NN, br. 80/13, 137/13, 98/19 – dalje: ZOZO), naknada plaće određuje se od osnovice za naknadu koju čini prosječni iznos plaće koja je osiguraniku isplaćena u posljednjih šest mjeseci prije mjeseca u kojem je nastupio slučaj na osnovi kojeg se stječe pravo na naknadu plaće, neovisno o tome na čiji se teret isplaćuje, osim u slučaju kada je posebnim zakonom drukčije propisano. Kao **posebni uvjet za ostvarenjem prava na naknadu plaće** tijekom roditeljnog dopusta u iznosu od 100% od osnovice za naknadu plaće, bez limita, postavljen je **uvjet staža osiguranja** (na temelju nesamostalnog ili samostalnog rada, te primanja naknade plaće nakon prestanka tog rada ostvarene prema propisima iz obveznog zdravstvenog osiguranja), prema kojem u skladu s odredbom članka 32. stavka 8. ZRiRP-a zaposleni ili samozaposleni roditelj koji **na dan koji prethodi danu započinjanja prava ne ispunjava uvjet prethodnog osiguranja u trajanju od najmanje 6 (ranije bilo 9) mjeseci neprekidno, odnosno 9 (ranije bilo 12) mjeseci s prekidima u posljednje dvije godine, za vrijeme korištenja prava ima pravo na novčanu naknadu za puno radno vrijeme u iznosu od 125 % (ranije bilo 70 %) proračunske osnovice (551,80 eura/ 4.157,50 kuna** (do stupanja na snagu novog ZRiRP-a novčana naknada iznosila je 70% proračunske osnovice (309,01 EUR/ 2.328,20 kuna). Također, stavkom 9. istog članka propisano je da zaposlenom ili samozaposlenom roditelju naknada plaće odnosno novčana naknada utvrđena navedenim člankom ne može iznositi manje od 70 % proračunske osnovice, neovisno o tome radi li u punom ili nepunom radnom vremenu. Prema odredbi čl. 35. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu (NN, br. 62/22, 131/22) osnovica je iznosila 3.326,00 kuna. Prema odredbi čl. 39. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2023. godinu (NN, br. 145/22, 63/23 – na snazi od 13. lipnja 2023. godine) **osnovica iznosi 441,44 eura**. Ukoliko navedeni uvjet prethodnog osiguranja nije ispunjen, korisnik i dalje ima pravo na roditeljni dopust, no naknada plaće tijekom istoga umjesto 100%, iznosi 70% proračunske osnovice (441,44 x 70% = 309,00 eura).

2.2. Potpora i pravo na očinski dopust

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o roditeljnim i roditeljskim potporama (NN br.: 85/22 – u daljnjem tekstu: ZIDZRiRP) počevši od 1. kolovoza 2022. godine, kao **ново pravo u sustavu roditeljskih i roditeljskih potpora, uvodi se očinski dopust**. To je dopust zaposlenog ili samozaposlenog oca ili njemu izjednačene osobe koja se brine o djetetu, povodom rođenja djeteta, radi pružanja njege

i podizanja djeteta. Uvođenje novog prava u skladu je s Direktivom koja u članku 4. propisuje pravo na očinski dopust, **u minimalnom trajanju od deset radnih dana**. Svrha očinskog dopusta je omogućiti veću uključenost očeva u skrb o djeci i sudjelovanje u njezi i podizanju djeteta u njegovoj ranoj dobi. Također, namjera je i povećati broj očeva koji koriste roditeljski dopust, s ciljem usklađivanja privatnog i poslovnog života, što proizlazi iz odredbi Direktive. Člankom 16. ZRiRP-a propisano je da zaposleni otac ima pravo, nakon rođenja djeteta, na očinski dopust u neprekidnom trajanju, ovisno o broju rođene djece: 10 radnih dana za jedno dijete, 15 radnih dana u slučaju rođenja blizanaca, trojki ili istodobnog rođenja više djece. Radni dan se pritom određuje prema radnikovom tjednom rasporedu ugovorenog radnog vremena tako da se u korištenju prava na očinski dopust radniku koji radi u punom radnom vremenu uzima kao da radnik svaki dan radi po osam sati. Navedeno pravo je neprenosivo, isključivo ga koristi zaposleni otac djeteta te ga može koristiti do navršanih 6 mjeseci života djeteta, neovisno o radnopravnom statusu majke i neovisno da li ona koristi roditeljni dopust, pod uvjetom da on u isto vrijeme i za isto dijete ne koristi jedno od prava propisanih ZRiRP-om. Okolnost da je dijete rođeno prije stupanja na snagu ZIDZRiRP-a nije od utjecaja na odlučivanje o priznavanju prava, pod uvjetom da dijete u trenutku podnošenja zahtjeva nije navršilo šest mjeseci.

Važno je naglasiti da je **zaposleni otac koji namjerava koristiti pravo na očinski dopust, obvezan najmanje 15 dana prije dana očekivanog poroda, ako pravo namjerava koristiti od dana rođenja djeteta, odnosno najmanje 15 dana prije namjere korištenja toga prava, pisano obavijestiti poslodavca o toj namjeri (čl. 59. st. 2. ZRiRP)**. Pritom se **poslodavcu za očinski dopust ne propisuje izdavanje pisane suglasnosti te poslodavac ne može odgoditi korištenje očinskog dopusta koje je zaposleni otac u propisanom roku najavio** (kao što je to slučaj s roditeljskim dopustom odnosno promjenom u načinu korištenja ostalih prava iz sustava roditeljskih i roditeljskih potpora). Zahtjev za priznavanje prava na očinski dopust podnosi se nadležnom regionalnom uredu odnosno područnoj službi HZZO-a prema mjestu prebivališta, odnosno boravišta, kojem je potrebno priložiti potvrdu o plaći (ispunjenu od strane poslodavca) o ostvarenim plaćama i naknadama plaće isplaćenim na teret poslodavca u relevantnom 6-mjesečnom razdoblju koje prethodi mjesecu započinjanja trećeg prava te podatak o broju tekućeg računa na koji će se primati isplata, kao i podatak (ime, prezime i OIB) o djetetu za koje se očinski dopust želi koristiti.

Što se tiče novčane potpore, za vrijeme korištenja prava na očinski dopust sukladno odredbi članka 32. stavka 2. ZRiRP-a naknada plaće iznosi **100% od osnovice za naknadu plaće** (koju čini prosječni iznos plaće koja je osiguraniku isplaćena u posljednjih 6 mjeseci prije mjeseca u kojem je nastupio slučaj na osnovi kojeg se stječe pravo na naknadu plaće) utvrđene prema propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju, bez limita (čl. 54. ,ZOZO), a isplaćuje se na teret sredstava državnog proračuna. Navedeno je u skladu s Direktivom, koja propisuje da se plaćom ili na-

knadom jamči dohodak koji je barem jednak onomu što bi radnik primao u slučaju prekida aktivnosti radnika zbog razloga povezanih s njegovim zdravstvenim stanjem.

2.3. Potpora i pravo na roditeljski dopust

Pravo na roditeljski dopust propisano je člancima 17. i 18. ZRiRP-a, kao osobno pravo svake zaposlene i samozaposlene majke te zaposlenog i samozaposlenog oca pod uvjetom da je majka djeteta zaposlena ili samozaposlena osoba u trenutku rođenja djeteta. **Iznimno od navedenog, zaposleni ili samozaposleni otac ima pravo na roditeljski dopust ako majka djeteta nije zaposlena ili samozaposlena osoba pod uvjetom da nije koristila pravo odnosno nije ispunjavala uvjete za korištenje prava na vremenske i novčane potpore kao nezaposlena majka odnosno majka izvan sustava rada.** Pravo na roditeljski dopust zaposleni ili samozaposleni roditelj stječu s danom navršenog šestog mjeseca života djeteta i koriste ga u jednakom dijelu, ako ZRiRP-om nije drugačije propisano. Roditeljski dopust zaposleni i samozaposleni roditelji mogu koristiti pojedinačno, istodobno ili naizmjenično, sukladno osobnom dogovoru. Zaposleni ili samozaposleni roditelj od dana navršetka šest mjeseci života djeteta ima pravo na roditeljski dopust, koji može koristiti do osme godine života djeteta. Pravo na roditeljski dopust je osobno pravo oba zaposlena ili samozaposlena roditelja, koje oni koriste u trajanju od 8 (za prvo, drugo rođeno dijete), odnosno 30 mjeseci (za rođene blizance, treće i svako sljedeće dijete). Također, **propisuju se uvjeti korištenja prava na roditeljski dopust u slučajevima u kojima dijete zaposlenim ili samozaposlenim roditeljima nije isto po redu rođenja, na način da ako dijete za koje roditeljima pripada pravo na roditeljski dopust roditeljima nije isto po redu rođenja, svaki roditelj koristi roditeljski dopust u polovici njegova propisanog trajanja, prema redu rođenja djeteta za koje se predmetno pravo koristi.** Pravo na roditeljski dopust u pravilu koriste oba roditelja, koje svaki u trajanju od 4 ili 15 mjeseci (ovisno o broju rođene djece), s tim da svaki roditelj zadržava dva mjeseca roditeljskog dopusta koja ne može prenijeti na drugog roditelja. Navedeno je vidljivo u situaciji, kada samo jedan od roditelja koristi roditeljski dopust, onda isti traje 6 mjeseci. U slučaju prijenosa prenosivog dijela roditeljskog dopusta između roditelja, zahtjevu za priznavanjem prava na roditeljski dopust jednog roditelja obvezno se prilaže zajednička izjava o dogovorenom prijenosu dijela roditeljskog dopusta, vlastoručno potpisana od strane oba roditelja. Ukoliko sukladno dogovoru, pravo na roditeljski dopust koristi samo jedan roditelj, isti koristi roditeljski dopust u trajanju od 6 mjeseci (za prvo i drugo rođeno dijete), odnosno 28 mjeseci (umjesto dosadašnjih 30, za rođene blizance, treće i svako sljedeće dijete). Također, zaposleni roditelj ili samozaposleni roditelj može koristiti roditeljski dopust u cijelosti ili u njegovim dijelovima, kada ga može koristiti najviše dva puta godišnje, svaki put u trajanju od najmanje 30 dana. U broj rođene djece, o kojem ovisi duljina trajanja prava na roditeljski dopust, uračunavaju se i mrtvorodena i umrla djeca, posvojena djeca, maloljetna djeca kojima je korisnik

određen za skrbnika, maloljetna djeca kojima je korisnik određen za udomitelja, kao i djeca koja su odlukom nadležnog tijela povjerena korisniku na čuvanje ili odgoj. **Postoji i mogućnost korištenja ovog prava kao prava na rad s polovicom punoga radnog vremena, pri čemu se trajanje neiskorištenog roditeljskog dopusta udvostručuje.** Svaki prekid, kao i ponovno uspostavljanje prava na roditeljski dopust, mora biti za svaki zasebni slučaj prekida, odnosno ponovnog uspostavljanja, kao i za svakog korisnika, popraćen provođenjem upravnog postupka i donošenjem rješenja. U skladu s odredbom članka 59. stavka 1. ZRiRP-a zaposleni roditelj koji namjerava započeti koristiti pravo na roditeljski dopust, koji se ne nastavlja koristiti neposredno nakon korištenja roditeljskog dopusta ili koji u tijeku korištenja prava iz sustava roditeljskih potpora namjerava mijenjati način korištenja prava, obvezan je najmanje 30 dana prije početka korištenja roditeljskog dopusta odnosno nastanka promjene ili prije ponovnog uspostavljanja neiskorištenoga pripadajućeg prava pisano obavijestiti svog poslodavca o toj namjeri. Stavkom 3. i 4. istog članka propisano je da je na navedenu pisanu obavijest poslodavac obvezan u roku od osam dana od dana zaprimanja obavijesti izdati pisanu suglasnost o iskazanoj namjeri zaposlenog roditelja, a koju zaposleni roditelj, prilaže uz zahtjev za rješavanje o pripadajućem pravu. Ako poslodavac ne postupi u skladu s navedenim i ne izda pisanu suglasnost, HZZO će zaposlenom roditelju donijeti rješenje kojim mu priznaje pravo s odgodom početka korištenja od 30 dana u odnosu na dan koji je zaposleni roditelj naznačio u obavijesti poslodavcu. Za vrijeme korištenja prava na roditeljski dopust, sukladno odredbi članka 32. stavka 3. ZRiRP-a, naknada plaće tijekom roditeljskog dopusta u trajanju od **prvih 6 mjeseci** (ako to pravo koristi jedan roditelj), odnosno 8 mjeseci (ako to pravo koriste oba roditelja) roditeljskog dopusta isplaćuje se **u punom iznosu osnovice za naknadu plaće (100% od osnovice za naknadu plaće), ali koja ne može, za puno radno vrijeme iznositi više od 225,5% proračunske osnovice mjesečno (995,45 eura / 7.500,20 kuna).** Pritom može iznositi manje ako 100% od osnovice za naknadu plaće iznosi manje od toga iznosa, s tim da nikako ne može iznositi manje od **70% proračunske osnovice (309,01 eura/2.328,20 kuna).** U preostalom dijelu roditeljskog dopusta za **blizance, treće i svako sljedeće dijete** (nakon proteka prvih 6 mjeseci ako ga koristi samo jedan roditelj, odnosno 8 mjeseci roditeljskog dopusta ako ga koriste oba roditelja) **naknada plaće iznosi 125% proračunske osnovice. (551,80 eura /4.157,50 kuna).** Naknada plaće određuje se i ovdje temeljem potvrde o plaći (kao i kod roditeljskog dopusta), no iznos koji se pritom isplaćuje je limitiran na određeni postotak proračunske osnovice. Dakle, ZIDZRiRP-om je **povećan najviši (maksimalni) iznos naknade plaće koja se isplaćuje za vrijeme korištenja prava na roditeljski dopust za zaposlene i samozaposlene roditelje, za prvih šest mjeseci ako to pravo koristi jedan roditelj ili prvih osam mjeseci ako koriste oba roditelja, i to tako da naknada plaće iznosi 100 % osnovice za naknadu plaće utvrđene prema propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju, ali ne može iznositi više od 225,5 % prora-**

čunske osnovice odnosno 995,45 eura (umjesto ranijih 170 % proračunske osnovice odnosno 5.654,20 kuna). Također, i u okviru odlučivanja o pravu na roditeljski dopust odnosno pravu na novčanu naknadu, provjerava se ispunjenje uvjeta prethodnog staža osiguranja, u skladu s odredbom članka 32. stavka 8. ZRiRP-a (opisan pod točkom 3.1. – Pravo na roditeljski dopust).

2.4. Potpora i pravo na rad s polovicom punoga radnog vremena

Člankom 15. ZRiRP-a propisano je da **dodatni roditeljski dopust** zaposlena i samozaposlena majka može koristiti i kao pravo na rad s polovicom punoga radnog vremena te ona ima pravo nakon navršene 6 mjeseci života djeteta koristiti predmetno pravo, u onolikom trajanju u kolikom je to pravo koristila do navršene 6 mjeseci života djeteta, a najduže do navršene 9 mjeseci njegova života. Navedeno vrijedi i u slučaju prijenosa prava korištenja dodatnog roditeljskog dopusta s majke na oca djeteta. Također, zaposleni ili samozaposleni roditelj može **pravo na roditeljski dopust** koristiti i kao pravo na rad s polovicom punoga radnog vremena u dvostrukom trajanju neiskorištenog roditeljskog dopusta. MSukladno odredbi članka 24. stavka 1. ZRiRP-a, za vrijeme korištenja prava na rad s polovicom punoga radnog vremena umjesto korištenja dodatnog roditeljskog dopusta, naknada plaće iznosi 100% od osnovice za naknadu plaće utvrđene prema propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju. Za vrijeme prava na roditeljski dopust koji se koristi kao pravo na rad s polovicom punog radnog vremena u dvostrukom trajanju neiskorištenog roditeljskog dopusta (za prvo i drugo rođeno dijete te za korištenje prava na dopust za blizance, treće ili svako sljedeće dijete), stavkom 4. istog članka propisano je da za vrijeme korištenja prava na **roditeljski dopust** u polovici punog radnog vremena naknada plaće iznosi 110% proračunske osnovice, odnosno 485,58 eura / 3.658,60 kuna mjesečno, i u slučaju kada se isto koristi za prvo i drugo rođeno dijete, kao i kada se koristi za blizance, treće i svako sljedeće dijete (tijekom cjelokupnog korištenja prava). Dakle, prema ZIDZRiRP-a **povećana je naknada plaće tijekom korištenja prava na roditeljski dopust koji se koristi kao pravo na rad s polovicom punog radnog vremena na 110 % proračunske osnovice, odnosno na 485,58 eura/ 3.658,60 kuna** (umjesto ranijih 70 % proračunske osnovice, odnosno 2.328,20 kuna).

2.5. Potpora i pravo na rad s polovicom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta

Kao vremenska potpora, pravo na rad s polovicom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta, sukladno odredbi članka 16. ZRiRP-a, omogućava da po iskorištenju roditeljskog dopusta ili prava na rad s polovicom punog radnog vremena (u dvostrukom trajanju neiskorištenog roditeljskog dopusta), jedan od zaposlenih, odnosno samozaposlenih roditelja ima predmetno pravo do navršene treće godine života djeteta, ako je djetetu prema nalazu i ocjeni izabranog doktora primarne zdravstvene zaštite i nadležnog liječničkog povjerenstva HZZO-a, zbog njegova zdravlja i razvoja, potrebna pojačana briga i njega, nakon

iskorištenog roditeljskog dopusta. Pravo može ostvariti samo jedan od roditelja pod uvjetom da oba roditelja imaju status zaposlenog i samozaposlenog roditelja s punim radnim vremenom odnosno zaposleni i samozaposleni roditelj koji se sam brine o djetetu i njeguje ga odnosno pod uvjetom da drugi roditelj koji nema status zaposlene i samozaposlene osobe nije u mogućnosti zbog svog psihofizičkog stanja pružiti pojačanu brigu i njegu djetetu što utvrđuje nadležno tijelo vještačenja HZZO-a. Po pitanju prava na novčanu potporu, člankom 32. stavkom 5. ZRiRP-a povećan je iznos naknade u odnosu na raniju zakonsku odredbu, pa sada za vrijeme korištenja predmetnog prava, korisnik ima pravo na novčanu **naknadu u visini od 125 % proračunske osnovice mjesečno (551,80 eura /4.157,54 kuna)**, a koja je ranije iznosila 70% (2.328,20 kuna).

2.6. Potpora i pravo na dopust za slučaj smrti djeteta

Ako zaposlena ili samozaposlena majka rodi mrtvo dijete prije nego što je započela koristiti roditeljski dopust odnosno ako dijete umre prije nego što je protekao roditeljski dopust, ima pravo na roditeljski dopust, odnosno ima pravo nastaviti koristiti pravo na roditeljski dopust još tri mjeseca računajući od idućeg dana od dana rođenja mervog djeteta odnosno od dana smrti djeteta (čl. 17. st. 1. ZRiRP). Zaposleni ili samozaposleni otac koji u slučaju rođenja mrtvog djeteta nije započeo koristiti **očinski dopust** ili ako dijete umre prije nego što je očinski dopust protekao, ima pravo nastaviti koristiti pravo na očinski dopust u preostalom trajanju (čl. 17. st. 2. ZRiRP). Zaposleni ili samozaposleni roditelj za vrijeme korištenja dopusta za slučaj smrti djeteta ima pravo na naknadu plaće koja za puno radno vrijeme iznosi **100% od osnovice za naknadu plaće, koja ne može za puno radno vrijeme iznositi više od 225,5% proračunske osnovice mjesečno** (čl. 24. st. 6. ZRiRP). **Iznimno** od navedenoga, u slučaju **mrtvorodenog djeteta ili ako dijete umre za vrijeme korištenja prava na roditeljski dopust ili očinski dopust**, zaposleni ili samozaposleni roditelj za vrijeme korištenja dopusta za slučaj smrti djeteta ima pravo na naknadu plaće, koja za puno radno vrijeme iznosi **100% od osnovice za naknadu plaće, bez limita.** (čl. 17. st. 7. ZRiRP). Dakle, **ZIDZRiRP-om se povećava maksimalni iznos naknade plaće koja se isplaćuje za vrijeme korištenja prava na roditeljski dopust za slučaj smrti djeteta zaposlene ili samozaposlene majke, sa sadašnjih 5.654,20 kuna (170 % proračunske osnovice) na 995,45 eura (225,5 % proračunske osnovice).**

2.7. Potpora i pravo na dopust radi skrbi i njege djeteta s težim smetnjama u razvoju

Jedan od zaposlenih ili samozaposlenih roditelja djeteta s teškoćama u razvoju (dijete s težim tjelesnim ili mentalnim oštećenjem ili težom psihičkom bolesti), nakon što je u cijelosti iskorišteno pravo na roditeljski dopust ili je u tijeku korištenja ili nakon što je u cijelosti iskorišteno pravo na roditeljski dopust, na temelju nalaza i mišljenja Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, ima pravo na dopust za njegu djeteta do navršene 8. godine djetetova života, **uz uvjet**

da su oba roditelja zaposlena ili samozaposlena s punim radnim vremenom, kako prije početka korištenja, tako i za svo vrijeme trajanja dopusta. Gubitak statusa zaposlene ili samozaposlene osobe drugog roditelja ne povlači za sobom i prestanak prava na dopust ili rad s polovicom punog radnog vremena radi njege djeteta s teškoćama u razvoju korisnika tih prava (kao što je bilo po prijašnjem propisu), već se isto pravo nastavlja koristiti još najduže 60 dana od dana prestanka statusa drugog roditelja. Odlučivanje o priznavanju predmetnog prava zasniva se na stručno-medicinskom vještačenju Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, u okviru kojeg se vještači o postojanju težih smetnji u razvoju kod djeteta, te priznavanje prava u ovisnosti o navedenom vještačenju može biti dano i na određeni vremenski rok (6 mjeseci, 12 mjeseci i slično). Zaposleni ili samozaposleni roditelji djeteta s teškoćama u razvoju mogu se navedenim pravima koristiti naizmjenično ili naizmjenično koristiti jedno i drugo pravo za vrijeme dok su ispunjeni uvjeti za njihovo korištenje, s tim da pojedino pravo svaki od roditelja može koristiti najviše dva puta godišnje, svaki put u trajanju od najmanje tri mjeseca. Zaposleni ili samozaposleni roditelj djeteta s težim smetnjama u razvoju za vrijeme korištenja prava na dopust za njegu djeteta do navršene 8. godine djetetova života ima pravo na novčanu naknadu za puno radno vrijeme u iznosu od **551,80 eura/4.157,50 kuna tj. 125%** (ranije je iznosila 70% -2.328,20 kuna) proračunske osnovice mjesečno.

2.8. Potpora i pravo na rad s polovicom punog radnog vremena radi skrbi i njege djeteta s težim smetnjama u razvoju

Jedan od zaposlenih ili samozaposlenih roditelja nakon isteka prava na roditeljski dopust ili u tijeku korištenja ili nakon isteka prava na roditeljski dopust, na temelju nalaza i mišljenja nadležnog tijela vještačenja prema propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju, ima pravo na rad s polovicom punog radnog vremena, kao i nastaviti njegovo korištenje i nakon navršene 8. godine djetetova života, sve dok ta potreba traje, a na temelju nalaza i mišljenja Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, uz uvjet da su oba roditelja zaposlena ili samozaposlena, kako prije početka korištenja, tako i za svo vrijeme korištenja prava. Odlučivanje o priznavanju predmetnog prava zasniva se na stručno-medicinskom vještačenju Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, temeljem zahtjevu priložene medicinske dokumentacije, u okviru kojeg se vještači o postojanju težih smetnji u razvoju kod djeteta, te priznavanje prava u ovisnosti o navedenom vještačenju može biti dano i na određeni vremenski rok (6 mjeseci, 12 mjeseci i slično). Pravo na rad s polovicom punog radnog vremena radi njege djeteta s težim smetnjama u razvoju koristi zaposleni, odnosno samozaposleni roditelj pod uvjetom da radi s punim radnim vremenom te da drugi roditelj nije nezaposlen prema propisima o zapošljavanju, odnosno ako živi sam s djetetom u zajedničkom kućanstvu (npr. samohrani ili razvedeni roditelj). Pritom, kao iznimka se predviđa mogućnost korištenja predmetnog

prava unatoč tome što je drugi roditelj nezaposlen, pod uvjetom da isti nije u mogućnosti zbog svog psihofizičkog stanja pružiti potrebnu njegu djetetu. Navedenu nemogućnost drugog roditelja da pruži potrebnu njegu djetetu utvrđuje liječničko povjerenstvo Zavoda. Zaposleni roditelj djeteta s težim smetnjama u razvoju koji koristi pravo na rad s polovicom punog radnog vremena, ima pravo na novčanu naknadu obračunatu u visini iznosa isplaćene plaće umanjene za obračunate i obustavljene doprinose za mirovinsko osiguranje, predujam poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak sukladno posebnim propisima, a koju je ostvario radeći taj mjesec u polovici punog radnog vremena, a sve prema ovjerenoj ispravi poslodavca o isplaćenju plaći. Samozaposleni roditelj djeteta s težim smetnjama u razvoju koji koristi pravo na rad s polovicom punog radnog vremena, ima pravo na novčanu naknadu obračunatu u visini 50% od osnovice za obračun doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje važeće za osnovu po kojoj je roditelj prijavljen na obvezno zdravstveno osiguranje i za razdoblje na koje se naknada odnosi prema propisima o doprinosima za obvezna osiguranja odnosno 50% od izabrane više mjesečne osnovice za obračun doprinosa pod uvjetom da je početak primjene više osnovice najmanje šest mjeseci prije početka korištenja ovoga prava, prema podacima Porezne uprave. Također, pri započinjanju korištenja prava, kao i tijekom korištenja prava **provjerava se činjenica zaposlenosti, odnosno samozaposlenosti oba roditelja. Isto tako, provjerava se ispunjenje uvjeta staža osiguranja** (koji je opisan pod roditeljskim dopustom), te ukoliko isti **nije ispunjen** novčana naknada iznosi **551,80 eura/4.157,50 kuna odnosno 125% proračunske osnovice** (ranije iznosila 2.328,20 kuna, odnosno 70% proračunske osnovice).

U slučaju da kod korisnika prava na rad s polovicom punog radnog vremena nastupi privremena nesposobnost ili spriječenost za rad ili koristi godišnji odmor kao jedno od prava iz radnog odnosa, tada korisnik, neovisno da li su privremena nesposobnost za rad odnosno godišnji odmor trajali cijeli mjesec ili samo dio mjeseca, ostvaruje novčanu naknadu u istom iznosu kao i u mjesecu koji je prethodio.

2.9. Potpora i pravo na stanku za dojenje

Radnica koja doji dijete, tijekom rada u punom radnom vremenu, ima pravo na stanku za dojenje djeteta u trajanju od dva sata dnevno, neovisno od toga koristi li zaposleni ili samozaposleni otac u isto vrijeme i za isto dijete jedno od prava propisanih ZRRP-om. Pravo se može koristiti jednokratno ili dva puta u tijeku dana u trajanju od po sat vremena, i to do navršene 1. godine života djeteta. O pravu se odlučuje temeljem potvrde izabranog doktora medicine, specijalista pedijatra da radnica doji dijete te potvrde poslodavca da radi u punom radnom vremenu, što znači da u postupku nema stručno-medicinskog vještačenja od strane liječničkog povjerenstva HZZO-a niti Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom. Radnica koja doji dijete za vrijeme korištenja prava ima pravo na naknadu plaće koja iznosi 100% proračunske osnovice, preračunate na satnu osnovicu za mjesec za koji se obračunava odnosna naknada.

Nezakonitost općih akata važnih za položaj radnika u JLS u praksi VUS RH

Gordana Muraja *

Prije donošenja odluka važnih za položaj radnika, poslodavac ima obvezu savjetovanja s radničkim vijećem, a ako ono nije ustrojeno sa sindikalnim povjerenikom. Povreda te obveze dovodi do nezakonitosti i ukidanja akta u postupku ocjene zakonitosti za koji je nadležan Visoki upravni sud Republike Hrvatske (dalje u tekstu: VUS). U tekstu se daje kratak pregled relevantnih propisa i dosadašnje sudske prakse.

1. Radni odnosi u jedinicama lokalne samouprave

Radni odnosi u jedinicama lokalne samouprave uređeni su Zakonom o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine, br. 86/08, 61/11, 4/18. i 112/19. – dalje u tekstu: ZSNL(R)S) kao posebnim zakonom u odnosu na Zakon o radu (NN, br. 93/14, 127/17, 98/19. i 151/22. - dalje u tekstu: ZR) koji je osnovni i opći izvor radnog prava.

No, ne samo da je člankom 1. ZR-a utvrđeno da je ZR osnovni izvor radnog prava kojim se uređuju radni odnosi ako drugim zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno, nego i ZSNL(R)S u članku 3. stavku 3. utvrđuje da se na pitanja koja nisu uređena ZSNL(R)S-om primjenjuju opći propisi o radu.

2. Obveza poslodavca na savjetovanje s radničkim vijećem / sindikalnim povjerenikom

U središtu pozornosti ovog prikaza sudske prakse je provedba savjetovanja s radničkim vijećem prije donošenja odluka važnih za položaj radnika, koje je poslodavac dužan provesti na temelju članka 150. ZR-a.

Članak 150. ZR-a obvezuje poslodavca da prije donošenja odluke mora radničkom vijeću dostaviti podatke važne za sagledavanje njezina utjecaja na položaj radnika i određuje rokove u kojima se radničko vijeće mora očitovati na prijedloge poslodavca. ZR u stavku 3. članka 150. razrađuje koje su odluke za koje se smatra da su važne za položaj radnika, no taj popis nije u cijelosti primjenjiv na službenike i zaposlenike u JL(R)S. Naime, neke od odluka koje poslodavac donosi, a koje su nabrojane u stavku 3., u JL(R)S se jednostavno ne donose kao u gospodarstvu, a neke teme uređuje ZSNL(R)S kao poseban propis.

No budući da se u JL(R)S ne utemeljuje radničko vijeće, a dio IV. ZSNL(R)S, koji uređuje prava i obveze službenika i namještenika, otvara mogućnost jedino sindikalnog udruživanja, slijedi da se u svim slučajevima prilikom donošenja odluka važnih za položaj radnika poslodavac treba savjetovati sa sindikatom, odnosno sindikalnim povjereni-

kom. Tako slijedi iz članka 153. stavka 3. ZR-a koji utvrđuje da kod poslodavca kod kojeg nije utemeljeno radničko vijeće u postupku donošenja odluka važnih za položaj radnika prava i obveze radničkog vijeća preuzima sindikalni povjerenik. Zbog navedenog će u ostatku ovog članka biti govora o provedbi savjetovanja sa sindikatom, odnosno sindikalnim povjerenikom.

Također treba uočiti da ZR uređujući ovo područje govori o *savjetovanju* - iz čega slijedi da je uz poštivanje svih odredbi članka 150. ZR-a obveza poslodavca pribaviti mišljenje sindikata, odnosno da se sindikat ne mora složiti s predloženim rješenjima da bi opći akt stupio na snagu.

3. Postupak ocjene zakonitosti općih akata u praksi VUS RH

Postupak ocjene zakonitosti općih akata koji provodi Visoki upravni sud Republike Hrvatske člancima od 83. do 88. uređuje šesti dio Zakona o upravnim sporovima¹ (NN, br. 20/10, 143/12, 152/14, 94/16, 29/17, 110/21., dalje u tekstu ZUS).

Kad pokrene postupak za ocjenu zakonitosti, sud na temelju članka 85. stavka 2. ZUS-a može obustaviti izvršenje općeg akta do donošenja presude, uz obvezu da se rješenje o obustavi izvršenja objavi u Narodnim novinama. Ako utvrdi da nije suglasan sa zakonom ili statutom javnopravnog tijela sud će po provedbi postupka presudom ukinuti opći akt, ili pojedine njegove odredbe. Ukinuti opći akt, odnosno ukinute odredbe općeg akta, na temelju članka 86. stavka 4. ZUS prestaju važiti danom objave presude u Narodnim novinama.

Upravo zbog obveze objavljivanja, presude objavljene u NN su izvor za analizu stajališta VUS o pojedinim pravnim pitanjima. Bilo bi za očekivati da je iste te presude moguće pronaći i na Portalu sudske prakse², na stranicama Vrhovnog suda Republike Hrvatske. No upravo usporedba broja odluka koje su po slovu ZSNL(R)S objavljene u NN i pretraga odluka VUS u kojima je kao kriterij pretraživanja naveden članak 150. Zakona o radu na Portalu sudske prakse

* Gordana Muraja, mag. iur. Odvjetnica, Odvjetnički ured MURAJA, www.odvjetnik.muraja.com

¹ prema pročišćenom tekstu objavljenom na zakon.hr

² sudskapraksa.csp.vsrh.hr

jasno pokazuje da je na Portalu sudske prakse objavljena zanemariva količina odluka u kojima se VUS u presudi pozva na članak 150. Zakona o radu. I to se opažanje dodaje na više puta izraženih prigovora na to da se na Portalu sudske prakse objavljuju samo *odabrane* presude, pa javnost ostaje uskraćena za uvid u cjelovitu sudsku praksu, a i za mogućnost da po pojedinim člancima propisa pretražuje objavljene odluke. To, naravno, ne ide u prilog vladavini prava i pravnoj sigurnosti.

4. Sudska praksa VUS RH

U više je postupaka VUS ocjenjivao zakonitost akata kod čijeg donošenja poslodavac nije zatražio mišljenje sindikata. Sudska je praksa grupirana po temi kojom se VUS u postupku bavio, a iz prikaza su izostavljene odluke u kojima je VUS na temelju činjeničnog stanja utvrđenog tijekom postupka zaključio da nije bilo povrede obveza jer se donositelj akta savjetovao sa sindikatom.

4.1. Pravilnik o unutarnjem redu

Pravni temelj zbog kojeg se poslodavac prije donošenja pravilnika o unutarnjem redu treba savjetovati sa sindikalnim povjerenikom jasno je iznesen u obrazloženju presude Usoz-74/15-13, u kojoj je sud istaknuo:

Zakon o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi ne uređuje postupak donošenja pravilnika o unutarnjem redu upravnih tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, već samo određuje tijelo koje je ovlašteno za donošenje pravilnika o unutarnjem redu (i na čiji prijedlog) te propisuje predmet uređenja.

Prema ocjeni Suda, takva pravna situacija u kojoj Zakon o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi ne uređuje postupak donošenja pravilnika o unutarnjem redu, zahtijevala je, sukladno članku 3. stavku 4. Zakona o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, pri donošenju osporavanog Pravilnika, primjenu mjerodavnih odredaba Zakona o radu (konkretno članka 150. stavka 1.).

U skladu s izraženim stajalištem, VUS je u više predmeta utvrdio da je donošenje Pravilnika o unutarnjem redu u upravnim tijelima kojim se uređuju prava i obveze iz rada i po osnovi rada za službenike i namještenike bez prethodnog savjetovanja s radničkim vijećem ili sindikalnim povjerenikom povreda zakonske obveze iz članka 150. ZOR-a. Zbog tog je razloga u više predmeta pravilnike koji su doneseni bez savjetovanja sa sindikalnim povjerenikom VUS ukinuo svojom presudom jer je učinjen formalni propust prilikom njegova donošenja.

Tako je VUS odlučio iako se, primjerice u predmetu Usoz-105/21-8³, donositelj očitovao da u konkretnom slučaju kod poslodavca ne postoji radničko vijeće ni sindikat. U predmetu Usoz-32/20-4⁴ VUS je također ukinuo Pravilnik

o unutarnjem redu te zauzeo stajalište da, bez obzira na to što ga donosi izvršna vlast lokalne jedinice, pravilnik o unutarnjem redu je opći akt internog karaktera o kojem ovise važna pitanja vezana za položaj radnika te je donošenje Pravilnika bez prethodnog savjetovanja radničkim vijećem ili sindikalnim povjerenikom povreda zakonske obveze iz članka 150. ZR-a. U obrazloženju presude sud je istaknuo: *S obzirom na to da u postupku donošenja predmetnog Pravilnika savjetovanje prema članku 150. u vezi s člankom 153. stavak 3. ZR-a nije provedeno, štoviše, donositelj pogrešno smatra da nije ni trebalo biti provedeno, učinjen je propust koji Pravilnik u cjelini čini nezakonitim.*

VUS je i u drugim predmetima ukinuo pravilnik o unutarnjem redu, odnosno njegove izmjene, primjerice u predmetima Usoz-126/17-14⁵ i Usoz-74/15-13⁶. Međutim, ni u jednoj od objavljenih presuda VUS se nije izjasnio što je donositelju činiti ako kod poslodavca nema ni sindikalnog povjerenika, odnosno s kime se donositelj u takvom slučaju treba savjetovati.

4.2. Koeficijenti za obračun plaća službenika i namještenika

U dijelu koji se odnosi na (ne)zakonitost Odluke o koeficijentima za obračun plaća službenika i namještenika VUS je u dvije presude izrazio upravo suprotna stajališta.

U predmetu Usoz-55/18-5 od 7.11.2018., u kojem je VUS razmatrao zakonitost Odluke o koeficijentima za obračun plaće službenika i namještenika, zahtjev za ocjenu zakonitosti je odbijen, pa ova presuda nije objavljena u NN nego je dostupna na Portalu sudske prakse⁷. Kod donošenja odluke Usoz-55/18-5 VUS je ocijenio da se u konkretnom slučaju ne radi o općem aktu kakav ima u vidu odredba članka 150. i 153. ZR-a te da *nema osnove za primjenu članka 150. stavka 12. Zakona o radu i oglašavanje Odluke o koeficijentima ništavom budući da se ne radi o odluci kakvu ima u vidu članak 150. stavak 3. Zakona o radu prije donošenja koje je potrebno savjetovanje sa sindikalnim povjerenikom...* Dalje u obrazloženju se navodi: *Nesporno je da plaća čija visina ovisi i o utvrđenom koeficijentu za pojedino radno mjesto ima važnu ulogu za svakog radnika/službenika/namještenika te da ima utjecaja na njegov položaj i ekonomsku egzistenciju, ali to nije ona važna odluka prije donošenja koje bi se poslodavac morao savjetovati sa sindikalnim povjerenikom i radničkim vijećem. Savjetovanje sa sindikalnim povjerenikom nije propisano ni Zakonom o plaćama u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi pa stoga nema osnove za ocjenu zakonitosti predmetne odluke i njezino oglašavanje ništavom.*

Međutim, novijom presudom u predmetu Usoz-106/21-9 od 13. travnja 2023.⁸ VUS je ukinuo Odluku o koeficijentima za obračun plaća službenika i namještenika. Oduka

⁵ NN, br. 87/2019.

⁶ NN, br. 6/2016.

⁷ <https://sudskapraksa.csp.vsrh.hr/decisionText?id=090216ba8091b-d1a&q=>

⁸ NN, br. 51/2023.

³ NN, br. 50/2023.

⁴ NN, br. 98/2020.

je osporena jer se donositelj prilikom njenog donošenja nije savjetovao s radničkim vijećem, odnosno sindikatom. Donositelj osporenog akta u svom je očitovanju ukazivao da u konkretnoj JL(R)S ne postoji radničko vijeće ni sindikat, te je zastupao stajalište da nije bio dužan postupiti po odredbi članka 150. ZR-a. VUS je zauzeo stajalište da je prijedlog osnovan, da je Odluka nezakonita jer je kod njenog donošenja trebalo primijeniti članak 150. ZR-a te ju je ukinuo.

VUS se pritom u presudi nije izjasnio o dijelu u kojem je poslodavac ukazivao da ne postoji radničko vijeće ni sindikat te u presudi nema jasne upute kako otkloniti nezakonitost. VUS se također nije izjasnio ni o tome da je ovakvom odlukom izrazio stajalište suprotno stajalištu izraženom u presudi Usoz-55/18-5, niti je taj otklon od dotadašnje prakse na bilo koji način obrazložio.

5. Odluka o ustrojstvu gradske uprave

No, za razliku od pravilnika o unutarnjem redu, presudom u predmetu Usoz-104/15-9 objavljenom na Portalu

sudske prakse VUS je odbio zahtjev za utvrđivanje nezakonitosti Odluke o ustrojstvu Gradske uprave Grada Markarske. Obrazlažući tvrdnju o formalnoj nezakonitosti osporavane Odluke, podnositelj je isticao kako je, suprotno Zakonu o radu i Zakonu o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, Odluka donesena bez prethodnog savjetovanja sa sindikalnim povjerenikom.

Međutim, VUS je u obrazloženju presude istaknuo da ZSL(R)P daje ovlast predstavničkom tijelu JL(R)S za donošenje općih akata kojima se uređuje ustrojstvo i djelokrug upravnih tijela za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga JL(R)S, da pritom ne propisuje obvezu savjetovanja sa sindikalnim povjerenikom u postupku donošenja općeg akta kojim se uređuje ustrojstvo i djelokrug upravnih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Na temelju tog zaključka VUS je odlučio da u postupku donošenja osporavane Odluke nije učinjen postupovni propust iako se donositelj prije njenog donošenja nije savjetovao sa sindikalnim povjerenikom.

SVEUČILIŠNA
TISKARA

Trg Republike Hrvatske 14
10000 Zagreb, Hrvatska
T: 385(01) 45 64 430, 45 64 428
F: 385(01) 45 64 427
E: info@sveucilishnatiskara.hr
www.sveucilishnatiskara.hr

Propisi o gospodarenju posebnim kategorijama otpada

Alan Vajda*

U članku se daje pregled podzakonskih propisa koji se odnose na posebne kategorije otpada koji su doneseni temeljem aktualnog i ranijeg Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN, broj 94/13, 73/17, 14/19 i 98/19) koji su ostali na snazi do donošenja novih podzakonskih propisa sukladno odredbama Zakona o gospodarenju otpadom (NN, broj 84/21).

1. Posebne kategorije i gospodarenje otpadom

Posebne kategorije otpada su tokovi otpada za koje se propisuju posebni uvjeti gospodarenja i to:

1. otpadni tekstil i obuća, otpadna ambalaža, otpadne gume, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatori, otpadna vozila, građevni otpad i otpad koji sadrži azbest, medicinski otpad, otpadna električna i električna oprema, otpad iz proizvodnje titan dioksida, otpadni poliklorirani bifenili i poliklorirani terfenili, plastika za jednokratnu uporabu i ribolovni alati koji sadrže plastiku.
2. određeni otpad za koji ministar pravilnikom iz stavka 3. ovoga članka utvrdi da je potrebno odrediti poseban način gospodarenja tim otpadom i
3. određeni tok otpada za koji je propisom Europske unije uređen način gospodarenja.

Gospodarenje otpadom koji se smatra posebnom kategorijom otpada, mora se provoditi na način da se ne ugrožava zdravlje ljudi i ne uzrokuje štetni utjecaj na okoliš, a posebno:

1. ne uzrokuje rizik od onečišćenja mora, voda, tla i zraka te ugrožavanja biološke raznolikosti
2. ne uzrokuje neugodu zbog buke i neugodnih mirisa
3. prilikom obavljanja postupka i tehnološkog procesa gospodarenja otpadom, obvezno postupanje posjednika toga otpada i drugih dionika sustava gospodarenja posebnom kategorijom otpada te pojednosti načina rada organizacije propisuje ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja pravilnikom kojim se uređuju posebne kategorije otpada u sustavu Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, ambalaža i otpadna ambalaža i plastični proizvodi za jednokratnu uporabu.

Gospodarenje otpadnim tekstilom i otpadnom obućom

Gospodarenje otpadnim tekstilom i otpadnom obućom propisano je odredbama Pravilnika o gospodarenju otpadnim tekstilom i otpadnom obućom (Narodne novine, broj 99/15) koji propisuje postupke gospodarenja otpadnim tekstilom i otpadnom obućom, uvjete gospodarenja

otpadnim tekstilom i otpadnom obućom, vrste otpadnog tekstila i otpadne obuće, zahtjeve u pogledu sakupljanja otpadnog tekstila i otpadne obuće, obveze vođenja evidencija, obveze i način ispunjavanja obveza proizvođača tekstila i obuće, način obveznog postupanja posjednika otpadnog tekstila i otpadne obuće te druga pitanja u svezi tekstila i obuće i otpadnog tekstila i otpadne obuće u svrhu uspostave sustava odvojenog sakupljanja otpadnog tekstila i otpadne obuće.

Odredbe navedenog Pravilnika primjenjuju se na sve vrste tekstila i obuće koje se koriste u kućanstvu te u komercijalnim, industrijskim, institucionalnim i drugim djelatnostima, osim tekstilne ambalaže koja je regulirana posebnim propisom o gospodarenju otpadnom ambalažom, time da su sve tvrtke, građani i obrtnici koji se bave razvijanjem, proizvodnjom, preradom, prodajom, uvozom ili izvozom proizvoda od tekstila dužne u prodajnom prostoru većem od 400 m² ili njegovoj blizini na vidljivom mjestu postaviti spremnike za skupljanje navedene vrste otpada.

Međutim, što se tiče gospodarenja navedenom vrstom otpada, ističemo da je:

- proizvođač dužan omogućiti preuzimanje otpadnog tekstila i otpadne obuće one vrste koju stavlja na tržište na području Republike Hrvatske od posjednika otpadnog tekstila i otpadne obuće.
- prodavatelj dužan osigurati preuzimanje otpadnog tekstila i/ili otpadne obuće u svojem prodajnom prostoru od posjednika iz kućanstva, bez naknade i bez obveze kupnje, i to za onu vrstu tekstila odnosno obuće koja se predaje kao otpad, a koju ima u svom asortimanu prodaje.
- prodavatelj dužan, na vidljivom mjestu, u svojem prodajnom prostoru ili neposrednoj blizini istog pod njegovim nadzorom osigurati spremnike za sakupljanje otpadnog tekstila i/ili otpadne obuće.

Gospodarenje ambalažom i otpadnom ambalažom

Gospodarenje ambalažom i otpadnom ambalažom propisano je Pravilnikom o ambalaži i otpadnoj ambalaži (Narodne novine, broj 88/15, 78/16, 116/17, 14/20, 144/20 i 84/21) kojim su propisani postupci i ciljevi u gospodarenju

otpadnom ambalažom, uvjeti gospodarenja ambalažom i otpadnom ambalažom, zahtjevi u pogledu sakupljanja, skladištenja i obrade otpadne ambalaže, zahtjevi u proizvodnji, stavljanju na tržište i uporabi ambalaže, način i uvjeti označavanja ambalaže, obveza vođenja evidencije i dostave izvješća, obveze i način ispunjavanja obveza proizvođača proizvoda pakiranih u ambalažu, obveze i način obveznog postupanja posjednika otpadne ambalaže sadržaj programa za obavljanje usluge sakupljanja otpadne ambalaže, te druga pitanja u svezi ambalaže i otpadne ambalaže, time da se odredbe ovog Pravilnika odnose na svu ambalažu stavljenju na tržište i na sav ambalažni otpad koji se koristi ili je nastao u industriji, trgovini, uslužnim djelatnostima, kućanstvima ili bilo kojeg drugog izvora neovisno o uporabljenom materijalu.

Ambalažni otpad se sprema, ovisno o vrstama ambalaže, u spremnike ili drugu odgovarajuću opremu koja mora sadržavati naziv ambalažnog otpada koji se u njih sprema, uputu o načinu spremanja te osnovne informacije o pravnoj ili fizičkoj osobi - obrtniku odgovornoj za pražnjenje naveden vrste otpada.

Naime, fizička osoba koja je u posjedu otpadne ambalaže obvezna je otpadnu ambalažu po vrsti materijala odvajati od miješanog komunalnog otpada i od ostalih vrsta otpada i odlagati u odgovarajući spremnik ili reciklažno dvorište koje je na svom području obvezna osigurati jedinica lokalne samouprave, odnosno bez naknade predavati sakupljaču, dok je pravna osoba ili fizička osoba - obrtnik koja je u posjedu otpadne ambalaže obvezna otpadnu ambalažu po vrsti materijala odvajati od miješanog komunalnog otpada i od ostalih vrsta otpada i bez naknade predavati sakupljaču.

Gospodarenje otpadnim gumama

Gospodarenje otpadnim gumama regulirano je odredbama Pravilnika o gospodarenju otpadnim gumama (Narodne novine, broj 113/16 i 84/21) kojim se propisuju postupci i ciljevi gospodarenja otpadnim gumama, uvjeti gospodarenja otpadnim gumama, vrste otpadnih guma koje se moraju sakupljati odvojeno, način obrade otpadnih guma, zahtjevi u pogledu sakupljanja i skladištenja otpadnih guma, sadržaj programa za obavljanje usluge sakupljanja otpadnih guma, obveza vođenja evidencija, obveze i način ispunjavanja obveza proizvođača guma i proizvoda koji sadrže gume, popis guma i proizvoda za koje je obvezna registracija u Registar gospodarenja posebnim kategorijama otpada, način obveznog postupanja proizvođača guma i posjednika otpadnih guma te druga pitanja u svezi guma i otpadnih guma u svrhu sprječavanja nastajanja i odlaganja otpadnih guma na odlagališta otpada, odnosno poticanja njihovog sakupljanja, ponovne uporabe, recikliranja i drugih postupaka njihove uporabe.

Gospodarenje otpadnim uljima

Gospodarenje otpadnim uljima propisano je odredbama Pravilnika o gospodarenju otpadnim uljima (Narodne novine, broj 124/06, 121/08, 31/09, 156/09, 91/11, 45/12,

86/13, 84/21) kojim se propisuje način gospodarenja otpadnim uljima, obveznici plaćanja naknada, vrste i iznosi naknada koje plaćaju obveznici plaćanja naknada za otpadna ulja, način i rokovi obračunavanja i plaćanja naknada, iznos naknada koje se plaćaju ovlaštenim osobama za sakupljanje otpadnih ulja te druga pitanja u svezi gospodarenja otpadnim uljima, time da je temeljni cilj ovog Pravilnika uspostavljanje sustava skupljanja otpadnih ulja radi uporabe i/ili zbrinjavanja, zaštite okoliša i zdravlja ljudi.

Posjednici otpadnih ulja dužni su osigurati sakupljanje i privremeno skladištenje otpadnih ulja nastalih njihovom djelatnošću, dok su posjednici otpadnih jestivih ulja, dužni osigurati da se otpadna jestiva ulja, koja nastanu pripremom hrane skupljaju odvojeno od drugog otpada u posebnim spremnicima.

Posjednik otpadnih ulja dužan je predati otpadna ulja ovlaštenom sakupljaču otpadnih ulja uz popunjeni prateći list koji je dužan ista preuzeti od posjednika bez naknade, time da je prilikom preuzimanja otpadnih ulja od posjednika ulja, ovlaštenu sakupljač otpadnih ulja dužan ovjeriti prateće listove.

Gospodarenje baterijama i akumulatorima i otpadnim baterijama i akumulatorima

Gospodarenje baterijama i akumulatorima i otpadnim baterijama i akumulatorima regulirano je Pravilnikom o baterijama i akumulatorima i otpadnim baterijama i akumulatorima (Narodne novine, broj 111/15) kojim se propisuju postupci i ciljevi gospodarenja s otpadnim baterijama i akumulatorima, uvjeti gospodarenja s otpadnim baterijama i akumulatorima, zahtjevi u pogledu odvojenog sakupljanja i obrade otpadnih baterija i akumulatora, sadržaj programa za obavljanje usluge sakupljanja otpadnih prijenosnih baterija i akumulatora, obveze vođenja evidencija i dostave izvješća, zahtjevi u pogledu baterija i akumulatora koji su proizvod, način i uvjeti označavanja baterija i akumulatora te ambalaže, obveze i način ispunjavanja obveza proizvođača proizvoda, vrste proizvoda za koje je obvezna registracija u Registar gospodarenja posebnim kategorijama otpada i način obveznog postupanja proizvođača proizvoda i posjednika otpada, te druga pitanja u svezi gospodarenja otpadnim baterijama i akumulatorima.

Prodavatelj i proizvođač koji stavlja na tržište automobilske baterije i akumulatore, dužan je osigurati preuzimanje otpadnih automobilskih baterija i akumulatora od krajnjeg korisnika koji je posjednik iz kućanstva, bez troškova po tog krajnjeg korisnika i bez obveze kupnje nove baterije ili akumulatora.

Gospodarenje otpadnim vozilima

Gospodarenje otpadnim vozilima regulirano je Pravilnikom o gospodarenju otpadnim vozilima (Narodne novine, broj 125/15, 90/16, 60/18, 72/18, 81/20, 84/21) kojim se propisuju postupci i ciljevi u gospodarenju otpadnim vozilima, način njihove obrade, zahtjevi u pogledu sakupljanja, skladištenja i prijevoza, uključujući i označavanje i opre-

manje vozila, zahtjevi u pogledu obrade otpadnih vozila i otpada nastalog obradom i s tim povezane mjerne postupke, sadržaj programa za obavljanje usluge sakupljanja otpadnih vozila, obveza prijave i dostave podataka, vođenja evidencije i dostave izvješća, obveze i način ispunjavanja obveza proizvođača vozila, zahtjevi u pogledu vozila koja se stavljaju na tržište, način obveznog postupanja proizvođača vozila, posjednika, sakupljača i obrađivača otpadnih vozila.

Također, Pravilnikom se propisuju uvjeti gospodarenja otpadnim vozilima u cilju sprječavanja nastajanja otpada od vozila, osiguranja ponovne uporabe, recikliranja i drugih načina oporabe otpadnih vozila i njihovih sastavnih dijelova kako bi se smanjilo zbrinjavanje otpada i unaprijedilo djelovanje na okoliš svih gospodarskih subjekata uključenih u životni ciklus vozila, a posebice subjekata neposredno uključenih u obradu otpadnih vozila.

Posjednik otpadnog vozila obavezan je otpadno vozilo predati sakupljaču, po mogućnosti u cijelosti, i to na skladištu sakupljača ili pozivom sakupljača na lokaciju gdje se nalazi otpadno vozilo, dok je posjednik otpadnih dijelova i materijala vozila koji nastaju održavanjem vozila iste obavezan predati sakupljaču na skladištu sakupljača ili prilikom održavanja vozila pravnoj ili fizičkoj osobi - obrtniku registriranom za tu djelatnost.

Gospodarenje građevnim otpadom i otpadom koji sadrži azbest

Gospodarenje građevnim otpadom i otpadom koji sadrži azbest regulirano je Pravilnikom o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest (Narodne novine, broj 69/16 i 84/21) koji propisuje cilj sustava gospodarenja građevnim otpadom, obveze proizvođača građevnog proizvoda, način označavanja građevnog proizvoda i ambalaže, uvjeti gospodarenja građevnim otpadom, obveze vođenja evidencija o građevnom otpadu te cilj sustava gospodarenja otpadom koji sadrži azbest, obveze proizvođača proizvoda koji sadrži azbest, postupci gospodarenja otpadom koji sadrži azbest, zahtjevi u pogledu skladištenja i prijevoza otpada koji sadrži azbest, uvjeti za gospodarenje azbestnim otpadom i obveze vođenja evidencija o otpadu koji sadrži azbest.

Jedinica lokalne samouprave dužna je sudjelovati u sustavu sakupljanja građevnog i azbestnog otpada, te odrediti dostatan broj lokacija u kojoj se može izgraditi reciklažno dvorište za građevni otpad te obavljati djelatnosti sakupljanja, oporabe i zbrinjavanja građevnog otpada. Također je jedinica lokalne samouprave dužna osobi koja upravlja odgovarajućim reciklažnim dvorištem, u cijelosti nadoknaditi troškove gospodarenja građevnim otpadom koji sadrži azbest koji je nastao u kućanstvu korisnika usluge i to:

- troškove koji nastaju u reciklažnom dvorištu radi preuzimanja, skladištenja i pripreme za prijevoz,
- troškove prijevoza od odgovarajućeg reciklažnog dvorišta do odlagališta s posebno izgrađenom kazetom za zbrinjavanje azbesta i

- troškove zbrinjavanja građevnog otpada koji sadrži azbest na odlagalištu s posebno izgrađenom kazetom za zbrinjavanje azbesta.

Gospodarenje medicinskim otpadom

Gospodarenje medicinskim otpadom propisano je Pravilnikom o gospodarenju medicinskim otpadom (Narodne novine, broj 50/15, 56/19 i 84/21) čijim se sadržajem uređuju načini i postupci gospodarenja otpadom koji nastaje prilikom pružanja njege, zaštite i očuvanja zdravlja ljudi i/ili životinja, istraživačkih djelatnosti i pružanja različitih usluga kod kojih se dolazi u kontakt s krvlju i/ili izlučevinama ljudi i/ili životinja. Sukladno odredbama Pravilnika o gospodarenju medicinskim otpadom isti se dijeli na: a) zarazni otpad, b) oštre predmete, c) farmaceutski otpad, d) kemijski otpad, e) citotoksični i citostatski otpad, f) amalgamski otpad iz stomatološke zaštite i g) ostali opasni otpad - svaki otpad koji posjeduje jedno ili više opasnih svojstava iz Priloga Uredbe (EU) br. 1357/2014 i Priloga Uredbe (EU) br. 2017/997. Pravne ili fizičke osobe - obrtnici koje obavljaju djelatnost u kojoj nastaje medicinski otpad su proizvođači medicinskog otpada, te se ovisno o proizvedenim količinama dijele se na velike i male izvore, time da je čelnik velikog izvora medicinskog otpada dužan imenovati odgovornu osobu za gospodarenje medicinskim otpadom, dok je kod malog izvora medicinskog otpada isključivo odgovoran njegov čelnik.

Gospodarenje otpadnom električnom i elektroničkom opremom

Gospodarenje otpadnom električnom i elektroničkom opremom propisano je Pravilnikom o gospodarenju otpadnom električnom i elektroničkom opremom (Narodne novine, broj 42/14, 48/14, 107/14, 139/14, 11/19, 7/20 i 84/21) koji propisuje mjere za zaštitu okoliša i zdravlja ljudi, sprječavanja ili smanjivanja štetnih učinaka od nastajanja i gospodarenja otpadnom električnom i elektroničkom opremom kao i smanjivanje ukupnih učinaka korištenja prirodnih resursa te poboljšanje učinkovitosti njihova korištenja, doprinoseći time održivom razvoju.

Gospodarenje otpadom iz proizvodnje titan-dioksida

Gospodarenje otpadom iz proizvodnje titan-dioksida propisano je Pravilnikom o gospodarenju otpadom iz proizvodnje titan-dioksida (Narodne novine, broj 117/14) koji u skladu s Direktivom 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprečavanje i kontrola onečišćenja) (preinačeno), propisuje mjere za zaštitu okoliša i zdravlja ljudi od štetnih učinaka gospodarenja otpadom iz proizvodnje titan-dioksida.

Gospodarenje polikloriranim bifenilima i polikloriranim terfenilima

Gospodarenje polikloriranim bifenilima i polikloriranim terfenilima regulirano je Pravilnikom o gospodarenju polikloriranim bifenilima i polikloriranim terfenilima (Narodne novine, broj 103/14 i 84/21) kojim se propisuju uvjeti

gospodarenja PCB-ima, otpadnim PCB-ima i opremom koja sadrži PCB, zahtjevi u pogledu označavanja, skladištenja, prijevoza i obrade, obveza vođenja evidencije, dokazivanja te dostave izvješća, uključujući izvješćivanje prema Europskoj komisiji.

2. Propisi koji ostaju na snazi do donošenja Uredbi Vlade Republike Hrvatske

Do stupanja na snagu uredbi koje je Vlada Republike Hrvatske dužna donijeti u roku od 12 mjeseci od stupanja Zakona o gospodarenju otpadom na snagu tj. do 31. srpnja 2022. godine ostali su na snazi:

- Uredba o gospodarenju otpadnom ambalažom (»Narodne novine«, br. 97/15., 7/20. i 140/20.)
- Uredba o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima (»Narodne novine«, br. 105/15. i 57/20.)
- Uredba o gospodarenju otpadnim vozilima (»Narodne novine«, br. 112/15.) i
- Uredba o граниčnim prijelazima na području Republike Hrvatske preko kojih je dopušten uvoz otpada u Europu i izvoz otpada iz Europske unije (»Narodne novine«, br. 6/14.)
- Odluka o izmjenama naknada u sustavima gospodarenja otpadnim vozilima i otpadnim gumama (»Narodne novine«, br. 40/15. i 57/20.)
- Pravilnik o nusproizvodima i ukidanju statusa otpada (»Narodne novine«, br. 117/14.)
- Pravilnik o katalogu otpada (»Narodne novine«, br. 90/15.)
- Pravilnik o termičkoj obradi otpada (»Narodne novine«, br. 75/16.)
- Pravilnik o gospodarenju otpadom iz rudarske industrije (»Narodne novine«, br. 22/19.)
- Pravilnik o gospodarenju polikloriranim bifenilima i polikloriranim terfenilima (»Narodne novine«, br. 103/14.)
- Pravilnik o gospodarenju otpadom iz proizvodnje titan-dioksida (»Narodne novine«, br. 117/14.)
- Pravilnik o gospodarenju medicinskim otpadom (»Narodne novine«, br. 50/15. i 56/19.)
- Pravilnik o gospodarenju muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi (»Narodne novine«, br. 38/08.)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim tekstilom i otpadnom obućom (»Narodne novine«, br. 99/15.)
- Pravilnik o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest (»Narodne novine«, br. 69/16.)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim gumama (»Narodne novine«, br. 113/16.)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim uljima (»Narodne novine«, br. 124/06., 121/08., 31/09., 156/09., 91/11., 45/12., 86/13.)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim vozilima (»Narodne novine«, br. 125/15., 90/16., 60/18., 72/18., 81/20.)
- Pravilnik o ambalaži i otpadnoj ambalaži (»Narodne novine«, br. 88/15., 78/16., 116/17., 14/20. i 144/20.)
- Pravilnik o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada (»Narodne novine«, br. 114/15., 103/18. i 56/19.)

- Pravilnik o baterijama i akumulatorima i otpadnim baterijama i akumulatorima (»Narodne novine«, br. 111/15.), osim članka 31.
- Pravilnik o gospodarenju otpadnom električnom i električkom opremom (»Narodne novine«, br. 42/14., 48/14., 107/14., 139/14., 11/19. i 7/20.), osim članka 24. stavaka 2. i 3.
- Naputak o glomaznom otpadu (»Narodne novine«, br. 79/15.).

4. Zaključno

Vlada Republike Hrvatske, kao niti Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja do sada se nisu pridržavali vlastitih instruktivnih rokova za donošenje svih potrebnih podzakonskih akata temeljem Zakona o gospodarenju otpadom (Uredbi, Pravilnika, Odluka, Naputaka). Propisani rok bio je 12 mjeseci od dana donošenja navedenog zakonskog propisa, a što je isteklo 31. srpnja 2022. godine. To je u mnogome otežalo i relativiziralo primjenu Zakona o gospodarenju otpadom.

Također je potrebno ponovno istaknuti potrebu da se sve fizičke i pravne osobe kontinuirano informira da se postupak zbrinjavanja otpada koji nastaje za svih 12 posebnih kategorija otpada, provodi na način da se navedeni otpad preda ovlaštenom prijevozniku i sakupljaču određene vrste otpada prema odredbama Zakona o gospodarenju otpadom i propisa koji su na osnovi njega doneseni.

tim4pinmagazin

Narudžbenicu za pretplatu na časopis možete pronaći na našoj internet stranici www.tim4pin.hr

Sklapanje, praćenje i izmjene ugovora o javnoj nabavi tijekom izvršenja

Ivica Pranjić*

Obveznici primjene Zakona o javnoj nabavi (Nar. nov. br. 120/2016 i 114/2022; dalje: ZJN 2016), javni i sektorski naručitelji, sklapaju ugovore o javnoj nabavi u skladu s odredbama istoga Zakona. Naručitelji moraju pratiti izvršenje ugovora o javnoj nabavi na način da kontroliraju je li izvršenje ugovora o javnoj nabavi u skladu s odredbama u dokumentaciji o nabavi i odabranoj ponudi. Tijekom izvršenja ugovora pojavljuju se okolnosti zbog kojih nastaje potreba za izmjenama ugovora.

1. Učinak odluke o odabiru

U ZJN 2016, za razliku od propisa kojima se reguliraju obvezni odnosi u Republici Hrvatskoj (Zakon o obveznim odnosima, dalje u tekstu: ZOO), postoji pojam nastanak ugovora. Da bi nastao ugovor o javnoj nabavi ili okvirni sporazum, odluka o odabiru mora postati izvršna. Prema čl. 307. stavku 1. ZJN 2016 odluka o odabiru postaje izvršna na jedan od tri sljedeća načina:

- istekom roka mirovanja, ako žalba na odluku o odabiru nije izjavljena,
- dostavom odluke Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave (dalje: Državna komisija), strankama kojom se žalba odbacuje, odbija ili se obustavlja žalbeni postupak, ako je na odluku izjavljena žalba,
- dostavom odluke ponuditelju, ako se rok mirovanja ne primjenjuje.

Također, za razliku od ZOO, u Zakonu o javnoj nabavi postoji izraz: „*smatra se da je ugovor o javnoj nabavi ili okvirni sporazum sklopljen*“. Člankom 307. stavkom 3. ZJN 2016 je određeno da se smatra da je ugovor o javnoj nabavi li okvirni sporazum sklopljen na dan izvršnosti odluke o odabiru. Iznimke od navedenog pravila su propisane člankom 307. stavkom 4. i 5. ZJN 2016 na način da:

- ako javni naručitelj za preuzimanje obveza mora imati suglasnost drugog tijela, smatra se da je ugovor o javnoj nabavi ili okvirni sporazum sklopljen na dan pribavljanja suglasnosti i
- ako je na dan izvršnosti odluke o odabiru ili pribavljanja suglasnosti istekao rok valjanosti ponude, smatra se da je ugovor o javnoj nabavi ili okvirni sporazum sklopljen na dan dostave pisane izjave odabranog ponuditelja o produženju roka valjanosti ponude te jamstva za ozbiljnost ponude sukladno produženom roku valjanosti ponude, ako je jamstvo bilo traženo u postupku.

U navedena dva se slučaja izvršnost odluke o odabiru i okolnost automatskog sklapanja ugovora ne podudaraju već se razdvajaju. Naime u slučajevima iz stavaka 4. i 5. članka 307. ZJN 2016, odluka o odabiru postaje izvršna, ali ne nastaje

ugovor o javnoj nabavi ili okvirni sporazum. Ugovor odnosno okvirni sporazum nastaju tek nakon što se ispune uvjeti iz navedenih stavaka.

Primjerice, ako je naručitelju, proračunskom korisniku potrebna suglasnost Ministra financija za plaćanje u sljedećim godinama, sukladno članku 23. Zakonu o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2023. (Nar. nov. br. 145/2022, 63/23), naručitelj donosi odluku o odabiru. Zatim Naručitelj čeka da protekne rok mirovanja od 10 dana, ako se on primjenjuje. Izvršnošću odluke o odabiru ne nastaje ugovor, odnosno ne smatra se da je ugovor o javnoj nabavi sklopljen. Tek dobivanjem suglasnosti Ministra financija ugovor o javnoj nabavi se smatra sklopljenim, te od toga dana teče rok za sklapanje ugovora o javnoj nabavi. Međutim, ukoliko je na dan pribavljanja suglasnosti Ministra financija istekao rok valjanosti ponude, ugovor o javnoj nabavi se tada ne smatra sklopljenim već je naručitelj obavezan zatražiti produljenje roka valjanosti ponude i jamstva za ozbiljnost ponude ako je traženo dokumentacijom o nabavi. Ukoliko odabrani ponuditelj prihvati produljenje roka valjanosti ponude i dostavi jamstvo za ozbiljnost ponude sukladno novom produženom roku valjanosti ponude, ugovor o javnoj nabavi se smatra sklopljenim na dan dostave navedene dokumentacije. Ukoliko pak odabrani ponuditelj odbije produžiti rok valjanosti ponude i dostaviti jamstvo za ozbiljnost ponude, naručitelj postupa u skladu s člankom 307. stavkom 7. ZJN 2016, odnosno ponovno rangira ponude te obavlja provjeru sukladno članku 263. ZJN 2016 ne uzimajući u obzir ponudu prvotno odabranog ponuditelja, te na temelju kriterija za odabir ponude donosi novu odluku o odabiru ili, ako postoje razlozi poništava postupak javne nabave. Pri tome naručitelj nije u mogućnosti naplatiti jamstvo za ozbiljnost ponude budući da je rok valjanosti ponude istekao i jamstvo za ozbiljnost ponude više nije važeće.

Iako je odredbama ZJN 2016 propisano da je ugovor o javnoj nabavi sklopljen na dan izvršnosti odluke o odabiru, nužno je taj ugovor sklopiti u pisanom obliku. U temeljnim pojmovima ZJN 2016, članku 3., definiran je pojam ugovora o javnoj nabavi. Tako je propisano da je *ugovor o javnoj nabavi naplatni ugovor, sklopljen u pisanom obliku između jednog ili više gospodarskih subjekata i jednog ili više naručitelja, čiji je predmet izvođenje radova, isporuka robe ili pružanje usluga.*

* Ivica Pranjić, dipl. oec., pročelnik je Službe za nabavu i opće tehničke poslove u Hrvatskom restauratorskom zavodu, Zagreb

2. Sklapanje ugovora i okvirnog sporazuma

Odredbom članka 312. stavka 1. ZJN 2016 propisan je rok u kojemu naručitelj mora sklopiti ugovor o javnoj nabavi računajući od izvršnosti odluke o odabiru. Izmjenama Zakona o javnoj nabavi (Nar. nov. br. 114/2022) je rok za sklapanje ugovora produžen s 30 na 90 dana, od dana izvršnosti odluke o odabiru. U obrazloženju Nacrta prijedloga zakona o izmjenama Zakona o javnoj nabavi, s Nacrtom konačnog prijedloga zakona je, vezano uz produljenje roka sklapanja ugovora navedeno, citirano:

„Ovim člankom određuje se dulji rok za sklapanje ugovora u pisanom obliku, 90 dana umjesto 30 dana, od dana izvršnosti odluke o odabiru, kako bi se naručiteljima i odabranim ponuditeljima osiguralo dostatno vrijeme za pravodobno sklapanje ugovora, a što je posebno važno u postupcima javne nabave čiji su predmet roba, usluge odnosno radovi financirani iz ESIF fondova EU, da bi se izbjegle proceduralne nepravilnosti koje za rezultat imaju financijske korekcije od strane kontrolnih tijela, zbog nepoštivanja rokova sklapanja pisanog ugovora o javnoj nabavi. Radi se o maksimalnom roku, a na naručitelju je da u svakom postupku nabave kontrolira postupak sklapanja ugovora.“

Rok za sklapanje ugovora u pisanom obliku od 90 dana se u slučaju obveze dobivanja prethodne suglasnosti drugog tijela ne računa od izvršnosti odluke o odabiru već od dana pribavljanja suglasnosti.

ZJN 2016 je u članku 442. stavku 2. i 4. propisao i prekršajnu sankciju za slučaj da pravna osoba koja je naručitelj, u zakonskom roku ne sklopi ugovor ili okvirni sporazum u pisanom obliku (članak 312. stavak 1. ZJN 2016). Novčana kazna za predmetni prekršaj iznosi od 1.320,00 do 13.270,00 eura za pravnu osobu, a za odgovornu osobu u pravnoj osobi ili odgovornu osobu u državnom tijelu ili jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave novčana kazna iznosi od 660,00 do 2.650,00 eura.

Osim što ZJN 2016 propisuje rok u kojemu ugovor ili okvirni sporazum moraju biti sklopljeni od izvršnosti odluke o odabiru, Zakon na određeni način propisuje i njihov sadržaj. Ugovor o javnoj nabavi ili okvirni sporazum mora biti **sklopljen u skladu s uvjetima određenima u dokumentaciji o nabavi i odabranom ponudom**. Zbog toga naručitelji često u postupcima javne nabave, kao sastavni dio dokumentacije o nabavi pripremaju i javno objavljuju prijedlog ugovora o javnoj nabavi. Pravilnik o dokumentaciji o nabavi te ponudi u postupcima javne nabave (Nar. nov. 65/17, 75/20, dalje u tekstu: Pravilnik), članak 2. stavak 2. propisuje, citirano: *„Dokumentacija o nabavi može sadržavati obrasce, predloške zahtjevnih dokumenata, izjava i sl. te prijedlog ugovora o javnoj nabavi ili okvirnog sporazuma“*. Prema navedenom prijedlog ugovora ili okvirnog sporazuma, osim ako to naručitelj izričito ne odredi u dokumentaciji, ne mora biti potpisan i ovrjen i priložen elektroničkoj ponudi kao njen sastavni dio.

Dokumentacija o nabavi je bilo koji dokument koji je izradio naručitelj ili na koji naručitelj upućuje, a u kojemu se opisuju ili određuju elementi nabave ili postupka, uključujući poziv na nadmetanje, tehničke specifikacije, opisnu dokumentaciju, predložene uvjete ugovora, formate dokumenata koje podnose natjecatelji ili ponuditelji, informacije o općim primjenjivim obvezama te svu dodatnu dokumentaciju. Ako naručitelj uz dokumentaciju o nabavi priprema i prijedlog

ugovora o javnoj nabavi, mora voditi računa da odredbe dokumentacije o nabavi i prijedloga ugovora ne smiju biti kontradiktorne odnosno suprotne, već da iste moraju odgovarati u oba dokumenta uz mogućnost da se odredbe nadopunjavaju. Tako u dokumentaciji o nabavi ne moraju biti navedene sve odredbe vezane uz izvršenje budućeg ugovora, ali iste trebaju biti navedene u prijedlogu ugovora.

Osim toga ZJN 2016, u članku 312. na određeni način propisuje i formu ugovora odnosno okvirnog sporazuma. Tako, u slučaju okvirnog sporazuma s više gospodarskih subjekata, javni naručitelj može sklopiti jedan okvirni sporazum sa svim odabranim ponuditeljima ili sa svakim sklopiti zasebne okvirne sporazume. Oblik ugovora o javnoj nabavi koji se sklapa na temelju okvirnog sporazuma može biti značajno pojednostavljen, pa se tako ugovor na temelju okvirnog sporazuma sklapa u pisanom obliku, a isti učinak može imati i narudžbenica, nalog, zaključnica, zahtjevnica i sl. ako sadržava sve bitne sastojke ugovora.

3. Sadržaj ugovora o javnoj nabavi u odnosu na članak 312. stavak 2. ZJN 2016

Vezano uz sadržaj ugovora o javnoj nabavi i obvezu da sadržaj bude sukladan uvjetima određenima u dokumentaciji i odabranoj ponudi, postoji zanimljiva praksa Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave (dalje: DKOM). Rješenjem DKOM-a Klasa: UP/II-034-02/19-01/1177, od 11.2.2020., poništena je Odluka o poništenju otvorenog postupka javne nabave. Otvoreni postupak javne nabave je poništen budući da je odabrani ponuditelj odbio potpisati ugovor, pa su se posljedično tome stvorili uvjeti za poništenje postupka javne nabave. Vezano uz razlog poništenja postupka naručitelj se pozvao na članak 307. stavak 7. toč. 3. ZJN 2016, kojom je propisano da je *javni naručitelj obvezan, nakon donošenja odluke o odabiru, ponovno rangirati ponude te izvršiti provjeru sukladno članku 263. ZJN 2016, ne uzimajući u obzir ponudu prvotno odabranog ponuditelja, te na temelju kriterija za odabir ponude donijeti novu odluku o odabiru ili, ako postoje razlozi, poništiti postupak javne nabave, ako je prvotno odabrani ponuditelj odbio potpisati ugovor o javnoj nabavi odnosno okvirni sporazum*.

Žalitelj u žalbi u bitnome navodi da je naručitelj prijedlog ugovora sastavio suprotno uvjetima iz dokumentacije i ZJN 2016, te da je uvjetovao sklapanje ugovora prihvaćanjem uvjeta i obveza koji nisu predviđeni dokumentacijom o nabavi, kao i da je prijedlogom ugovora ograničio prava žalitelja, kako to naručitelj pokušava obrazložiti u Odluci o poništenju, već isključivo radi postupanja naručitelja koji je sastavio ugovor suprotno dokumentaciji o nabavi te odredbama ZJN 2016, posebice odredbama iz članaka od 314. do 321. ZJN 2016. Naručitelj u odgovoru na žalbu u bitnome ponavlja navode iz Odluke o poništenju postupka te uz odgovor na žalbu dostavlja e-mail korespondenciju naručitelja i žalitelja, koja sadržava žaliteljeve zahtjeve za izmjenama određenih dijelova prijedloga ugovora te naručiteljeve odgovore na takva traženja uz dostavu ispravljenih prijedloga ugovora.

U predmetnom Rješenju, DKOM je neke žalbene navode žalitelja, vezano uz neusklađenost prijedloga ugovora s dokumentacijom, našao osnovanima. Tako je odredba kojom se izvođač radova obvezuje snositi eventualne financijske korekcije određene od strane nadzornog tijela čime se izvođaču

nameću dodatne obveze, **protivna dokumentaciji o nabavi**, budući da u točki 2.9. dokumentacije o nabavi nije predviđeno izvođačevo snošenje troškova financijskih korekcija određenih naručitelju od strane nadzornog tijela, a imajući u vidu da je točki 8.10. dokumentacije propisano da ugovor o javnoj nabavi mora biti sklopljen u skladu s uvjetima određenima u dokumentaciji o nabavi i odabranom ponudom, što korespondira s odredbom članka 312. stavka 2. ZJN 2016.

Nadalje je odredba članka 10. stavka 1. prijedloga ugovora ocijenjena protivnom dokumentaciji o nabavi. Njome je određeno da ugovorne strane suglasno utvrđuju da izvođač nema pravo jednostrano raskinuti i/ili otkazati ugovor. Člankom 10. stavkom 2. prijedloga ugovora je navedeno da su ugovorne strane suglasne da naručitelj ima pravo jednostrano raskinuti ugovor u svako doba, a osobito u slučaju da: ... DKOM je naglasila da prema članku 313. stavku 1. ZJN 2016 ugovorne strane izvršavaju ugovor o javnoj nabavi u skladu s uvjetima određenima u dokumentaciji o nabavi i odabranom ponudom, dok je stavkom 3. toga članka propisano da se na odgovornost ugovornih strana za ispunjenje obveza iz ugovora o javnoj nabavi, uz odredbe ZJN 2016, na odgovarajući način primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuju obvezni odnosi.

Nadalje članak 322. ZJN 2016 regulira materiju raskida ugovora, te su propisane četiri obvezne osnove za raskid ugovora od strane naručitelja. DKOM navodi da se prema tome na izvršenje ugovora o javnoj nabavi primjenjuje i ZOO, slijedom čega se na ugovor o javnoj nabavi primjenjuje **načelo ispunjavanja ugovornih obveza**, kao jedno od temeljnih načela obveznog prava, koje osigurava određenu disciplinu u postupanju ugovornih strana na način da ne mogu od ugovora jednostrano odustati, osim u zakonu jasno definiranim situacijama. DKOM zaključuje da imajući u vidu činjenicu da dokumentacijom o nabavi nije propisano pod kojim uvjetima naručitelj ili izvođač imaju pravo na jednostrani raskid ugovora, utvrđeno je da suprotno smislu odredaba članka 360. do 374. ZOO-a, koje reguliraju institut raskida ugovora, osporavanom odredbom ugovora, kojom se žalitelju apsolutno uskraćuje mogućnost jednostranog raskida ugovora, neopравdano se ograničavaju prava žalitelja te se time posljedično narušava ravnoteža ugovornih strana.

4. Obveze naručitelja nakon sklapanja ugovora

Naručitelj je obvezan, nakon sklapanja ugovora o javnoj nabavi ili okvirnog sporazuma, poslati na objavu standardni obrazac - **Obavijest o dodjeli ugovora** u Elektronički oglasnik javne nabave Republike Hrvatske (dalje u tekstu: EOJN RH). Rok u kojemu naručitelj mora poslati navedenu obavijest je 30 dana od dana sklapanja ugovora o javnoj nabavi ili okvirnog sporazuma.

Ako naručitelj sklopi okvirni sporazum i na temelju njega sklapa ugovore o javnoj nabavi ili izdaje narudžbenice, naloge, zaključnice, zahtjevnice i sl. ako iste sadržavaju sve bitne sastojke ugovora (dalje u tekstu: narudžbenica), obvezan je na tromjesečnoj osnovi poslati na objavu **grupirane obavijesti o dodjeli ugovora za sklopljene ugovore na temelju jedinog okvirnog sporazuma**, u roku od 30 dana od dana završetka svakog tromjesečja. Ako je naručitelj sklopio okvirni sporazum s više gospodarskih subjekata i tijekom tromjesečja sklapa ugovora ili izdaje narudžbenice za više gospodar-

skih subjekata potpisnika tog okvirnog sporazuma, obvezan je na tromjesečnoj osnovi, poslati na objavu grupirane obavijesti o dodjeli ugovora za svakog gospodarskog subjekta s kojim je sklopio ugovor ili izdao narudžbenicu. Grupirana obavijest predstavlja mogućnost da naručitelj sve ugovore ili narudžbenice koje je, temeljem okvirnog sporazuma, sklopio ili izdao jednom potpisniku okvirnog sporazuma u jednom tromjesečju, može zbrojiti/grupirati i objaviti samo jednu objavu – tromjesečnu objavu evidencije ugovora. Navedeno predstavlja značajno rasterećenje za naručitelja.

U slučaju uspostavljanja dinamičkog sustava nabave i sklapanja ugovora temeljem dinamičkog sustava nabave, naručitelj je obvezan poslati na objavu **obavijest o dodjeli ugovora na temelju dinamičkog sustava nabave**, u roku od 30 dana od dana sklapanja pojedinog ugovora. Osim navedenog, naručitelj može obavijesti o dodjeli ugovora na temelju dinamičkog sustava nabave grupirati na tromjesečnoj osnovi te ih u tom slučaju šalje na objavu u roku od 30 dana od završetka svakog tromjesečja. Navedenu mogućnost će koristiti oni naručitelju koji tijekom jednog tromjesečja sklapaju više ugovora temeljem dinamičkog sustava nabave s istim gospodarskim subjektom.

Za društvene i druge posebne usluge iz Priloga X. ZJN 2016, naručitelj je obvezan poslati na objavu **obavijest o dodjeli ugovora za društvene i druge posebne usluge**, u roku od 30 dana od dana sklapanja ugovora ili okvirnog sporazuma. Naručitelj može grupirati obavijesti o dodjeli ugovora za društvene i druge posebne usluge i objavljivati ih tromjesečno te u tom slučaju grupirane obavijesti šalje na objavu u roku od 30 dana od završetka svakog kvartala.

Naručitelj je obvezan, u roku od 30 dana od dana slanja obavijesti o dodjeli ugovora za svaki postupak javne nabave, uključujući dinamički sustav nabave, sastaviti **pisano izvješće o postupku javne nabave**. Sadržaj izvješća o postupku javne nabave je propisan člankom 332. ZJN 2016. Ako obavijest o dodjeli ugovora ili zapisnik o pregledu i ocjeni sadržava sve podatke iz članka 332. stavka 1. ZJN 2016, javni naručitelj može koristiti tu obavijest ili zapisnik kao izvješće o postupku javne nabave.

5. Obveza kontrole izvršenja ugovora o javnoj nabavi

Kao što je prethodno navedeno ugovor o javnoj nabavi mora biti sklopljen u skladu s uvjetima iz dokumentacije o nabavi i odabrane ponude. Osim toga, ugovorne strane su dužne ugovor o javnoj nabavi izvršavati u skladu s uvjetima iz dokumentacije o nabavi i odabrane ponude. Pri tome je obveza naručitelja da kontrolira je li izvršenje ugovora u skladu s uvjetima određenima u dokumentaciji i odabranom ponudom, odnosno u skladu sa sklopljenim ugovorom. ZJN 2016 ne uređuje način kontrole izvršenja ugovora, što znači da je ostavljeno naručiteljima da sami odrede na koji način će se kontrolirati izvršenje ugovornih obveza druge ugovorne strane. Načini kontrole izvršenja ugovora koje će primijeniti naručitelj ovisit će o tome je li sklopljen ugovor o nabavi robe, radova ili usluga, je li sklopljeni ugovor velike ili male vrijednosti, radi li se o složenom ugovoru ili jednostavnom ugovoru, radi li se o ugovoru kraćeg ili duljeg trajanja.

Sadržaj kontrole izvršenja ugovora propisuje **Upisnik o fiskalnoj odgovornosti** za obveznike utvrđene u registru proračunskih i izvanproračunskih korisnika (Prilog 2.a i Upisnik o fiskalnoj odgovornosti za trgovačka društva i druge pravne

osobe utvrđene u registru trgovačkih društava i drugih pravnih osoba obveznika davanja izjave o fiskalnoj odgovornosti (Prilog 2.b). Tako je u Prilogu 2.a, vezano uz kontrolu izvršenja ugovora predviđena obveza odgovora na sljedeća pitanja:

24. Prilikom isporuke opreme/izvođenja radova obavljene su sve potrebne provjere
- 24.1. Oprema je isporučena/Radovi su izvedeni na način utvrđen ugovorom
  - 24.2. Oprema je isporučena/Radovi su izvedeni u skladu s vremenskim rokovima iz ugovora
  - 24.3. Oprema je isporučena/Radovi su izvedeni u skladu sa zahtjevima količine i kvalitete iz ugovora
  - 24.4. Oprema je isporučena/Radovi su izvedeni na lokacijama koje su navedene u ugovoru
  - 24.5. Oprema je isporučena/Radovi su izvedeni prema opisu iz ugovora
  - 24.6. Oprema je isporučena/Radovi su izvedeni sukladno nacrtima, analizama, modelima i uzorcima iz ugovora
  - 24.7. Oprema je instalirana i u upotrebi
36. Osobe koje prate provedbu ugovora različite su od osoba koje su bile članovi stručnog povjerenstva
42. Iz primke, otpremnice i drugog odgovarajućeg dokumenta potpisanog od skladištara ili druge osobe zadužene za zaprimanje robe i dobavljača vidljivo je da je prilikom preuzimanja robe utvrđena količina, stanje i kvaliteta zaprimljene robe
43. Postoji izvještaj o obavljenoj usluzi, odnosno druga vrsta pisanog odobrenja ili dokumentacije kojom se potvrđuje izvršenje usluge
44. O izvedenim radovima, sukladno definiranoj proceduri odobrenja radova, postoji privremena, odnosno konačna obračunska situacija, koju odobrava osoba, odnosno tijelo koje nadzire i odobrava radove
45. Na zaprimljenim računima navedeni su svi elementi računa u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima
46. Računi sadrže detaljnu specifikaciju roba/usluga/radova koje odgovaraju opisu i specifikaciji roba/usluga/radova definiranih narudžbenicom, odnosno ugovorom
47. Za svaki račun obavljena je matematička kontrola ispravnosti iznosa koji je zaračunan što je evidentno u postupku obrade računa

Pitanja iz Upitnika o fiskalnoj odgovornosti predstavljaju podsjetnik što *odgovorna osoba naručitelja za kontrolu izvršenja ugovora mora provjeriti tijekom izvršenja ugovora*. Važno je napomenuti da *osoba koja je bila član stručnog povjerenstva za nabavu* i koja je sudjelovala u sastavljanju dokumentacije, otvaranju ponuda, pregledu, ocjeni i odabiru ponuda, *ne smije biti ista osoba koja prati izvršenje ugovora*. Zbog toga je preporuka da naručitelji u prijedlogu ugovora ili u konačnom tekstu ugovora obvezno navedu osobu zaduženu za kontrolu provedbe ugovora. Predlaže se da kod složenijih ugovora (*primjerice građevinski radovi, specijalne usluge, skupocjena i komplicirana oprema*) za praćenje provedbe ugovora bude određeno i više osoba i to različitih struka pa i neovisnih vanjskih stručnjaka, kako bi se nedvojbeno utvrdilo da je ugovor izvršen u skladu s njegovim odredbama.

Kao što je to navedeno u upitniku o fiskalnoj odgovornosti prilikom provedbe ugovora nužno je provjeriti sljedeće:

- je li oprema isporučena na način propisan ugovorom odnosno kojim prijevoznim sredstvom, čijim prijevoznim sredstvom, tko snosi trošak prijevoza, gdje je roba isporučena, tko je robu istovario i slično,
- je li ugovor realiziran u propisanim vremenskim rokovima, ako nije tko je kriv za kašnjenje pri isporuci, ako je kriv ponuditelj je li mu obračunata i naplaćena ugovorna kazna, je li mu obračunata i naplaćena ugovorna kazna u skladu s određenjima u ugovoru i dr. Jesu li odredbe o roku izvršenja ugovora bitni sastojak ugovora,
- jesu li robe isporučene i radovi izvedeni prema količinama navedenima u ugovoru, je li roba isporučena jednokratno ili sukcesivno, jesu li poštivani pojedinačni rokovi isporuke temeljem narudžbenice i/ili naloga za isporuku ako je primjenjivo,
- jesu li robe isporučene i radovi izvedeni prema kvaliteti propisanoj u ugovoru, je li uopće provjerena kvaliteta isporučene robe, jesu li kvalitetu izvedenih radova provjerili nadzorni inženjeri, imamo li potvrde nadzornih inženjera ili osoba zaduženih za provjeru kvalitete isporuke robe ili radova,
- je li roba isporučena, radovi izvedeni na lokacijama navedenima u ugovoru, je li primjerice roba istovarena i složena (ukoliko je tako određeno) u konačnu odredišnu prostoriju,
- je li roba isporučena i radovi izvedeni prema opisu iz troškownika i/ili tehničkih specifikacija iz ugovora. Ukoliko postoji tehnička specifikacija ponuđenih proizvoda ili radova, odgovaraju li robe ili radovi toj specifikaciji, ako ne odgovaraju jesu li robe vraćene i tražene isporuke sukladno ugovorenima, jesu li radovi reklamirani i slično,
- ako su za opremu ili radove u ponudi dani uzorci, opisi, fotografije, nacrti, analize ili modeli, je li oprema isporučena odnosno radovi izvedeni sukladno navedenom,
- je li oprema instalirana, ima li ona punu funkcionalnost predviđenu ugovorom, jesu li provjerene sve funkcionalnosti i ispunjava li ih ponuđena oprema. Jesu li predviđene edukacije zaposlenika naručitelja i jesu li edukacije obavljene i slično,
- je li za zaprimljenu robu sastavljena primka, otpremnica ili drugi dokument, je li taj dokument potpisan od skladištara ili druge osobe koja je zadužena za zaprimanje robe, je li taj dokument potpisao predstavnik dobavljača. Je li iz navedenih dokumenata vidljivo da je prilikom preuzimanja provjerena količina, stanje, kvaliteta isporučene robe, je li za izvršenu uslugu sastavljen dokaz o obavljenoj usluzi – izvještaj o obavljenoj usluzi, zapisnik o obavljenoj usluzi, radni nalog kojim se potvrđuje izvršenje usluge u skladu s odredbama ugovora. Je li navedeni dokument potpisan od predstavnika naručitelja i izvršitelja usluge,
- postoji li za izvedene radove privremena odnosno okončana obračunska situacija, tko je istu odobrio, je li istu provjerio nadzorni inženjer ili osoba ovlaštena za kontrolu ako nije obveza da se imenuje nadzorni inženjer,
- jesu li za isporučene robe, usluge ili radove zaprimljeni e-računi, osim u slučajevima kada ne postoji obveza izdavanja i zaprimanja e-računa, jesu li na e-računu navedeni svi elementi računa, poziva li se na e-računu izdavatelj računa na pravni temelj (izdanu narudžbenu ili sklopljeni ugovor) i slično,

- je li na e-računu navedena detaljna specifikacija roba / usluga / radova koji odgovaraju opisu i specifikaciji definiranih narudžbenicom ili ugovorom,
- je li za svaki račun obavljena matematička kontrola ispravnosti iznosa koji je zaračunan i drugo.

6. Okolnosti koje dovode do potrebe za izmjenama ugovora

Kod standardnih ugovora o robama i uslugama, te ugovorima o radovima manjeg obima, te manje zahtjevnih ugovora u pogledu složenosti robe, usluge, radova, odnosno ugovorima u kojima odredbe ugovora nisu određene minimalistički (rok isporuke/izvođenja/izvršenja nije određen nerealno kratak), ugovori se izvršavaju u skladu s njegovim odredbama i nema potrebe za izmjenama ugovora. Suprotno tome kod složenijih i dugotrajnijih ugovora, ugovora sa složenijim uvjetima, faznih ugovora i sl., često će tijekom izvršenja ugovora doći do potrebe za njegovim izmjenama.

Okolnosti koje dovode do potrebe za izmjenama ugovora mogu se podijeliti u dvije grupe:

Okolnosti koje su nastale prije sklapanja ugovora mogu biti primjerice:

- Tehnička specifikacija nije određena prema potrebama naručitelja pa nakon sklapanja ugovora i tijekom isporuke naručitelj utvrdi da mu roba/usluga/radovi s takvim specifikacijama neće ispuniti svrhu zbog koje je postupak nabave proveden,
- Nemogućnost isporuke opreme u rokovima određenima u dokumentaciji, pa je nužno izmijeniti ugovor. Navedena je okolnost nastala zbog nedovoljno kvalitetne pripreme postupka javne nabave (istraživanje tržišta i prethodno savjetovanje),
- Zbog složenosti usluge naručitelj nije predvidio i sav opseg usluga koje je nužno izvršiti u okviru predmeta nabave, pa tijekom izvršenja postane nužno proširiti opseg usluge koji je naručitelj mogao predvidjeti u pripremi postupka nabave i sl.

Okolnosti koje su nastale nakon sklapanja ugovora mogu biti primjerice:

- Promjena zakonskih propisa koji reguliraju predmet ugovora, pa je nužno izmijeniti ugovor kako bi se izvršenje ugovora uskladilo s izmijenjenim zakonskim okvirom,
- Povećanje cijene elemenata na temelju kojih je određena cijena robe/radova/usluga na temelju kojih je određena prvotna cijena,
- Nemogućnost isporuke robe koja je ugovorena (model, tip, proizvođač) jer proizvođač čija je roba ponuđena više ne proizvodi robu koja je ponuđena,
- Jedan od članova zajednice ponuditelja koji je trebao izvršavati ugovor više nije u mogućnosti ugovor izvršavati (stečaj, nelikvidnost...),
- Pojavi se novija oprema značajno boljih karakteristika od ugovorene opreme za istu cijenu,
- Potreba za nabavom većih ili manjih količina od onih navedenih u ugovoru (troškovniku),
- Ključni stručnjaci navedeni u ugovoru na strani ponuditelja više nisu u mogućnosti sudjelovati u izvršenju ugovora (smrt, teža bolest, odlazak iz RH, prestanak radnog odnosa i sl.).

Neovisno o tome jesu li okolnosti nastale prije sklapanja ugovora ili su nastale naknadno, važno je pitanje jesu li to okolnosti koje su se u vrijeme priprema i provođenja postupka mogle predvidjeti odnosno uzeti u obzir da bi mogle nastati. Ako jesu, naručitelj ih je morao uzeti u obzir prilikom sastavljanja dokumentacije o nabavi, a onda bi ih i ponuditelj uzео u obzir prilikom sastavljanja ponude. Na taj način bi i naručitelj i ponuditelj značajno olakšali uredno izvršenje ugovora i vrlo vjerojatno ne bi došlo do potrebe za izmjenama ugovora. Primjerice, prilikom sastavljanja dokumentacije o nabavi za zaštitarske usluge, naručitelj treba uzeti u obzir zakonski okvir da se svakog 1. siječnja objavljuje nova uredba o visini minimalne plaće. Zasnih nekoliko godina je visina min. plaće povećavana između 10 i 20% u odnosu na godinu ranije. Temeljem navedenog, naručitelj bi trebao, pogotovo ako se sklapa okvirni sporazum ili ugovor na dulji period od jedne godine predvidjeti promjenjivu cijenu usluge te odrediti način i uvjete promjene cijene usluga sukladno promjeni minimalne plaće (*npr. predviđjeti da se na 60% jediničnih cijena zaštitarskih usluga primjenjuje formula za promjenu cijene po kojoj Izvršitelj usluge ima pravo povećati cijenu za postotak povećanja minimalne plaće sukladno novoj uredbi*). Formula za izračun promjena jediničnih cijena bi mogla izgledati, primjerice:

$$NJC = PJC \times [0,4 + 0,6 \times (1 + K/100)]$$

gdje je:

NJC – nova jedinična cijena usluge;

PJC – početna jedinična cijena usluge,

K – postotni udio povećanja / smanjenja minimalne plaće u donosu na referentnu početnu visinu minimalne plaće.

Ako je naručitelj ipak odredio nepromjenjivu jediničnu cijenu usluge, ponuditelj bi trebao prilikom nuđenja jediničnih cijena uzeti u obzir zakonski okvir po kojemu će se svakog 1. siječnja promijeniti visina minimalne plaće. Postavlja se pitanje kako ponuditelj može predvidjeti povećanje minimalne plaće unaprijed ako za to nema informacije. Sigurno ponuditelju nije poznato za koliko će se povećati visina minimalne plaće da bi takvo povećanje mogao predvidjeti u ponudi. Također je nemoguće, prilikom formiranja cijene usluge za cijelo vrijeme trajanja ugovora za koje će jednim dijelom vrijediti visina min. plaće u godini sastavljanja ponude, a drugim dijelom će vrijediti visina minimalne plaće u godini nakon sastavljanja ponude, odrediti jedinične cijene koje će pokriti sav taj rizik i s druge strane omogućiti ponuditeljima da ostvare cilj postupka javne nabave odnosno da budu odabrani. Dakle, ako je naručitelj odredio da je cijena usluge nepromjenjiva i ponuditelj nije uključio u cijene svojih usluga promjenu uredbе kojom se određuje visina minimalne plaće, taj ponuditelj ne može zahtijevati veću cijenu, odnosno može, ali mu je naručitelj ne mora odobriti. S druge strane, ZJN 2016 dozvoljava izmjenu ugovora ako je vrijednost izmjene manja od 10 % prvotne vrijednosti ugovora o javnoj nabavi usluga (čl. 320. ZJN 2016), pa naručitelj može udovoljiti takvom zahtjevu iako je odredio da je cijena nepromjenjiva. Odluku o tome donosi naručitelj nakon sagledavanja svih okolnosti slučaja. Tako naručitelj mora odlučiti:

- Jeli mu je prihvatljivije pristati na povećanje cijene usluga koju mu ponuditelj adekvatno dokumentira i dokaže (*postojanje revizijskog traga je nužno kod izmjene ugovora*) ili
- mu je prihvatljivije raskinuti ugovor, naplatiti jamstvo za

uredno ispunjenje ugovora ako je isto traženo i dostavljeno te provoditi novi postupak javne nabave. U tom slučaju mora osigurati zaštitarske usluge od trenutka raskida ugovora do sklapanja novog ugovora temeljem novog postupka javne nabave. Također se postavlja pitanje po kojim cijenama će sklopiti ugovor na temelju novog postupka javne nabave kada ionako svi ponuditelji moraju u svoje jedinične cijene ukalkulirati novu visinu minimalne plaće prema uredbi.

U konkretnom slučaju za naručitelja je najbolje, odnosno najučinkovitije i najekonomičnije da predvidi promjenjivost cijene u dokumentaciji o nabavi i odredi uvjete i način izmjenjive cijene jer u protivnom će usluge koje su predmet nabave nabavljati po većim cijenama (ponuditelji moraju „proročki“ procjenjivati koliko će se promijeniti visina minimalne plaće i ukalkulirati u cijenu usluge za cijeli period važenja ugovora taj rizik) ili će biti prisiljeni raskidati ugovor, provoditi novi postupak javne nabave i opet nabaviti uslugu po većim cijenama. Dakle, samo dobrim planiranjem, istraživanjem tržišta i kvalitetnom pripremom dokumentacije, vjerojatnost potreba za izmjenama ugovora tijekom njegova izvršenja može se svesti na minimum.

7. Izmjene ugovora o javnoj nabavi tijekom njegova trajanja

Dok ne obveznici ZJN 2016 (privatni subjekti) mogu slobodno uređivati svoje obvezne odnose pa tako i mijenjati početne odredbe ugovora, obveznici primjene ZJN 2016 ne mogu ugovore o javnoj nabavi mijenjati kako žele. Privatnim subjektima je jedino ograničenje da izmjene ugovora ne smiju biti suprotne Ustavu RH, prisilnim propisima i moralu društva. Naručitelj sukladno odredbama ZJN 2016, smije mijenjati ugovor tijekom njegova trajanja samo sukladno odredbama članaka 314. do 321. ZJN 2016. Zakon o javnoj nabavi kao *lex specialis* naručiteljima koji su obveznici ZJN 2016 propisuje pravila i uvjete pod kojima se ugovori o javnoj nabavi mogu mijenjati bez provedbe novog postupka. Te odredbe vezane uz izmjene ugovora se na odgovarajući način primjenjuju i na izmjene okvirnog sporazuma tijekom njegova trajanja. Stoga, gdje god se u nastavku teksta govori o izmjenama ugovora o javnoj nabavi, isto pravilo vrijedi i za izmjene sklopljenog okvirnog sporazuma.

U navedenim odredbama propisani su slučajevi koji svaki za sebe predstavlja valjanu osnovu za izmjenu ugovora. Ako se izmjena ugovora ne može podvesti pod nijednu od ovih mogućnosti (nijedan članak ZJN 2016 od 314. do 321.), ZJN 2016 nalaže naručitelju da raskine ugovor (čl. 322. toč. 1. ZJN 2016), a za ponovnu nabavu provede novi postupak javne nabave.

• Izmjene sukladno članku 315. ZJN 2016

Javni naručitelj smije izmijeniti ugovor o javnoj nabavi tijekom njegova trajanja bez provođenja novog postupka javne nabave ako su izmjene neovisno o njihovoj vrijednosti bile na jasan, precizan i nedvosmislen način predviđene u dokumentaciji o nabavi u obliku odredaba o izmjenama ugovora, a koje mogu uključivati odredbe o promjeni cijene ili opcija.

Izmjene primjerice nisu dopuštene:

- ako su samo spomenute u dokumentaciji o nabavi,
- ako su napisane općenito,

- ako je navedena formulacija, primjerice „dopuštene su sve izmjene ugovora na zahtjev naručitelja”.

Odredbe o izmjenama sadržavaju opseg i prirodu mogućih izmjena ili opcija te uvjete pod kojima se mogu primijeniti, ali ne smiju imati za posljedicu izmjenu cjelokupne prirode ugovora.

Izmjene ugovora o javnoj nabavi sukladno članku 315. ZJN 2016 mogu biti primjerice:

- ako je naručitelj u dokumentaciji odredio okvirne (predviđene) količine roba/radova/usluga i odredio da stvarno nabavljena količina roba/radova/usluga može biti veća ili manja od okvirne odnosno predviđene, te ako je odredio ograničenje takvog povećanja primjerice maksimalno do iznosa koji se izračunava na način da se iznos na koji je ugovor sklopljen uveća za 20%, bez PDV-a. Pri tome je naručitelj također odredio da se na sve nove uvećane količine primjenjuju iste nepromjenjive jedinične cijene iz troškovnika te da se primjenjuju svi ostali uvjeti iz sklopljenog ugovora (*rokovi, mjesto isporuke, način isporuke, način zaprimanja, reklamiranja, način plaćanja i ostali posebni uvjeti za izvršenje ugovora*). U navedenom slučaju su izmjene ugovora moguće prema uvjetima iz ove točke do iznosa koji je za 20% veći od iznosa sklopljenog ugovora bez PDV-a, sukladno članku 315. ZJN 2016. Ako su ovi uvjeti za izmjenu ugovora navedeni u sklopljenom ugovoru, tada naručitelj nema potrebu sklapati dodatak ili izmjenu ugovora za uvećanje iznosa ugovora iznad iznosa na koji je sklopljen;
- ako je naručitelj u dokumentaciji odredio da ponuditelj tijekom izvršenja ugovora ima pravo zatražiti zamjenu prvotno određenih stručnjaka koje je ponuditelj naveo u svojoj ponudi. Zamjena mora biti opravdana i rezultat nepredvidivih okolnosti a ne samovolja ponuditelja, npr. prestanak radnog odnosa stručnjaka kod ponuditelja i nemogućnost daljnjeg angažmana stručnjaka. Zbog navedenih okolnosti preporuka je naručiteljima da u dokumentaciji i u ugovoru navedu da je tijekom izvršenja ugovora moguće zamijeniti prvotno predložene stručnjake iz ponude u opravdanim slučajevima i nepredvidivim okolnostima. Postupak zamjene stručnjaka ide postupkom da ponuditelj najprije dostavlja **zahtjev za zamjenu** u kojemu opravdava zamjenu i okolnosti uslijed kojih traži zamjenu stručnjaka i za novog stručnjaka dostavlja dokaze iz kojih se vidi da je navedeni stručnjak prema obrazovnim i stručnim kvalifikacijama odnosno prema ostvarenim referencama za bodovanje stručnjaka jednak ili bolji od stručnjaka kojega mijenja. Nakon što naručitelj analizira i provjeri sve navode i dokaze, odobrava ili ne odobrava zamjenu stručnjaka. Ako su navedene odredbe definirane u dokumentaciji i u ugovoru, za samu konkretnu zamjenu stručnjaka nije potrebno dodatno mijenjati ugovor o javnoj nabavi.

• Izmjene temeljem članka 316. ZJN 2016

Javni naručitelj smije izmijeniti ugovor o javnoj nabavi tijekom njegova trajanja bez provođenja novog postupka javne nabave radi nabave dodatnih radova, usluga ili robe od prvotnog ugovaratelja koji su se pokazali potrebnim, a nisu bili uključeni u prvotnu nabavu, ako promjena ugovaratelja:

- nije moguća zbog ekonomskih ili tehničkih razloga, kao što su zahtjevi za među zamjenjivošću i interoperabilno-

- šću s postojećom opremom, uslugama ili instalacijama koje su nabavljene u okviru prvotne nabave, i
- prouzročila bi značajne poteškoće ili znatno povećavanje troškova za javnog naručitelja.

Svako povećanje cijene ne smije biti veće od 30 % vrijednosti prvotnog ugovora.

Ako je učinjeno nekoliko uzastopnih izmjena, ograničenje (30%) procjenjuje se na temelju neto kumulativne vrijednosti svih uzastopnih izmjena. Naručitelj je obavezan za svaku izmjenu ugovora poslati **obavijest o izmjeni** na objavu u roku od 30 dana od dana izmjene ugovora.

• Izmjene sukladno članku 317. ZJN 2016

Javni naručitelj smije izmijeniti ugovor o javnoj nabavi tijekom njegova trajanja bez provođenja novog postupka javne nabave ako su kumulativno ispunjeni sljedeći uvjeti:

- do potrebe za izmjenom došlo je zbog okolnosti koje pažljiv javni naručitelj nije mogao predvidjeti
- izmjenom se ne mijenja cjelokupna priroda ugovora
- svako povećanje cijene nije veće od 50% vrijednosti prvotnog ugovora.

Ako je učinjeno nekoliko uzastopnih izmjena, ograničenje (50%) se procjenjuje na temelju neto kumulativne vrijednosti svih uzastopnih izmjena. Javni naručitelj mora dokazati postojanje nepredviđenih okolnosti.

Uvodna odredba (109) Direktive 2014/24o javnoj nabavi ističe:

- Naručitelji mogu biti suočeni s vanjskim okolnostima koje nisu mogli predvidjeti u trenutku dodjele ugovora, posebno ako će za izvršenje ugovora biti potrebno duže razdoblje. U tom slučaju potreban je određeni stupanj fleksibilnosti kako bi se ugovor prilagodio tim okolnostima bez provođenja novog postupka nabave
- **Pojam nepredvidivih okolnosti** podrazumijeva okolnosti koje nisu mogle biti predviđene usprkos temeljnoj pripremi prvotne dodjele od strane naručitelja, uzimajući u obzir sva dostupna sredstva, narav i obilježja određenog projekta, dobru praksu u određenom području te potrebu osiguravanja prikladnog odnosa između sredstava potrošenih na pripremu dodjele i njezinu predviđenu vrijednost.
- Međutim, to se ne može primjenjivati u slučajevima u kojima izmjena uzrokuje promjenu naravi cjelokupne nabave, primjerice, zamjenom radova/robe/usluga koje je potrebno nabaviti nečim različitim ili temeljnom promjenom vrste nabave, jer se u takvim slučajevima može pretpostaviti mogući utjecaj na rezultate.

• Izmjene sukladno članku 319. ZJN 2016

Javni naručitelj smije izmijeniti ugovor o javnoj nabavi tijekom njegova trajanja bez provođenja novog postupka javne nabave ako izmjene, neovisno o njihovoj vrijednosti, nisu značajne u smislu čl. 321. Značajna izmjena ugovora postoji ako ugovor postaje značajno različit po svojoj naravi od prvotno zaključenog (čl. 321. st. 1.) ZJN 2016.

• Izmjene sukladno članku 320. i 321. ZJN 2016

Javni naručitelj smije izmijeniti ugovor o javnoj nabavi tijekom njegova trajanja bez provođenja novog postupka javne nabave ako su kumulativno ispunjeni sljedeći uvjeti:

- vrijednost izmjene manja je od EU pragova iz čl. 13. ZJN 2016
- vrijednost izmjene manja je od 10% prvotne vrijednosti ugovora o javnoj nabavi robe ili usluga, odnosno manja je od 15% prvotne vrijednosti ugovora o javnoj nabavi radova
- izmjena ne mijenja cjelokupnu prirodu ugovora

Pri tome javni naručitelj ne provjerava jesu li ispunjeni uvjeti iz članka 321. ZJN 2016. Uzima se u obzir kumulativna vrijednost uzastopnih izmjena.

Izmjena se u svakom slučaju smatra značajnom ako je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta:

- izmjenom se unose uvjeti koji bi, da su bili dio prvotnog postupka nabave, dopustili prihvaćanje drugih natjecatelja od onih koji su prvotno odabrani ili prihvaćanje ponude različite od ponude koja je izvorno prihvaćena ili privlačnije dodatnih sudionika u postupak javne nabave
- izmjenom se mijenja ekonomska ravnoteža ugovora u korist ugovaratelja na način koji nije predviđen prvotnim ugovorom
- izmjenom se značajno povećava opseg ugovora
- ako novi ugovaratelj zamijeni odabranog ponuditelja, osim u slučajevima iz članka 318.

Navedeni popis značajnih izmjena ne smatra se „zatvorenim popisom“.

8. Oblik izmjena ugovora o javnoj nabavi

U RH načelno vrijedi pravilo neobvezatnosti oblika ugovora. To znači da se ugovor može sklopiti u bilo kojem obliku, osim ako je zakonom drukčije određeno (čl. 286. st. 1. ZOO-a). Dakle, ako je zakonom propisano da ugovor mora imati određenu formu, tada je ta forma i uvjet valjanosti tog ugovora. Zahtjev nekog zakona da ugovor bude sklopljen u određenom obliku važi i za sve kasnije izmjene i dopune ugovora. Iznimno od toga, moguće su:

- naknadne usmene dopune o sporednim točkama o kojima u ugovoru nije ništa rečeno ako to nije protivno cilju radi kojega je oblik propisan, te
- naknadne usmene pogodbe kojima se umanjuju ili olakšavaju obveze jedne ili druge strane, ako je poseban oblik propisan samo u interesu ugovornih strana.

Prema čl. 3. stavku 1. točki 32. ZJN 2016, ugovor o javnoj nabavi je *naplatni ugovor, sklopljen u pisanom obliku između jednog ili više gospodarskih subjekata i jednog ili više naručitelja, čiji je predmet izvođenje radova, isporuka robe ili pružanje usluga*. Iz navedenog slijedi zaključak da se i dodaci tj. izmjene tom ugovoru moraju sklapati u pisanom obliku. U slučaju kad je za sklapanje ugovora potrebno sastaviti ispravu, ugovor je sklopljen kad ispravu potpišu ugovorne strane. Pritom je dovoljno da obje strane potpišu istu ispravu ili da svaka od strana potpiše primjerak isprave namijenjen drugoj strani. Prema tome, ugovor kao isprava u pisanom obliku ne mora nužno formalnopravno biti sastavljen kao jedna isprava, već to može biti i bilo kakva pisana prepiska iz koje se može iščitati sadržaj ugovora i identitet ugovornih strana. U tom slučaju će zahtjev pisanog oblika biti ispunjen (čl. 292. st. 4. ZOO-a). Ugovor za čije se sklapanje zahtijeva pisani oblik (*na temelju zakona ili voljom ugovornih strana*) smatra se valjanim iako nije sklopljen u tom obliku ako su ugovorne

strane ispunile, u cijelosti ili u pretežitom dijelu, obveze koje iz njega nastaju, osim ako iz cilja radi kojega je oblik propisan očito ne proizlazi što drugo. Tu se dakle radi o osnaženju ugovora kojem nedostaje potreban oblik pa ako su ispunjene gore navedene pretpostavke, takav ugovor će biti valjan iako mu nedostaje propisana ili ugovorena forma.

9. Izmjene ugovora tijekom izvršenja zbog poremećaja cijena

U drugoj polovici 2020., tijekom pandemije COVID-19, došlo je do globalnog poremećaja u dobavnim lancima koji su doveli do značajnog porasta cijena građevinskih materijala i proizvoda. Značajan porast cijena doveo je do znatnih poteškoća u realizaciji ugovora o javnoj nabavi radova. Budući da je do povećanja cijena građevinskih materijala i proizvoda, ključnih za izvršenje ugovora o građenju (čelik, aluminij, bakar, proizvodi drvene industrije, bitumeni, polimeri, žbuke, fasade, proizvodi od nafte i dr.) došlo iznenada, te da je isto bilo nepredvidivo kako za naručitelje tako i za ponuditelje, naručitelji, u pravilu, nisu u dokumentacijama određivali promjenjive cijene, već gotovo isključivo nepromjenjive cijene tijekom trajanja ugovora o javnoj nabavi radova. Zbog činjenice da su u postojećim, neizvršenim ugovorima o javnoj nabavi radova cijene ponuda u najvećem broju slučajeva određene kao nepromjenjive, te da je došlo do višekratnog i značajnog povećanja cijena građevinskih materijala i proizvoda, ispunjenje postojećih, neizvršenih ugovora za izvođače radova postalo je vrlo otežano. Posljedice koje su mogle nastati su bile *prekid investicija, raskid postojećih ugovora o javnoj nabavi radova, usporavanje gospodarskog rasta u RH, povećan broj sudskih tužbi i druge štetne posljedice, kako za naručitelje tako i za izvođače radova.*

Problematiku značajnog povećanja cijena građevinskog materijala i proizvoda koja dovodi do problema u izvršavanju ugovora o javnoj nabavi radova prepoznala je i Vlada RH, koja je 21. lipnja 2022. godine donijela Zaključak o ublažavanju posljedica globalnog poremećaja na tržištima građevinskih materijala i proizvoda.

Navedenim se Zaključkom:

- pozivaju ugovaratelji koji za to imaju pravni interes da se obrate naručiteljima u postupcima javne nabave sa zahtjevom za isplatom razlike u cijeni za neizvršene ugovore o javnoj nabavi radova kod kojih je ugovorena nepromjenjiva cijena radova, a primjenjive su odredbe članka 620. – 636. Zakona o obveznim odnosima (»Narodne novine«, br. 35/05., 41/08., 125/11., 78/15., 29/18. i 126/21.), ako su se cijene radova i elemenata (građevinskih materijala, proizvoda, rada i dr.) na temelju kojih je cijena radova određena izmijenile u tolikoj mjeri da bi cijena radova trebala biti veća za više od deset postotaka,
- pozivaju naručitelji u postupcima javne nabave, ako to smatraju potrebnim zbog smanjenja cijena, da za neizvršene ugovore o javnoj nabavi radova kod kojih je ugovorena nepromjenjiva cijena radova, a primjenjive su odredbe članka 620. – 636. Zakona o obveznim odnosima, pristupe analizi ugovorenih cijena radova i elemenata (građevinskih materijala, proizvoda, rada i dr.) kako bi utvrdili jesu li se kod takvih ugovora cijene izmijenile u tolikoj mjeri da bi cijena radova trebala biti niža za više od deset postotaka;

- pozivaju naručitelji da za potrebe analize iz točaka 2. i 3. Zaključka primijene Metodologiju utvrđivanja razlike u cijeni radova, koju donosi Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine u suradnji s Ministarstvom gospodarstva i održivog razvoja i Ministarstvom pravosuđa i uprave;
- ako se analizom iz točaka 2. i 3. Zaključka utvrdi povećanje ili smanjenje cijene za više od deset postotaka, pozivaju se naručitelji u postupcima javne nabave, u okvirima ugovora koji su na snazi, a uvažavajući raspoložive mogućnosti osiguranja financijskih sredstava, da na odgovarajući način primjene odredbe članka 627. Zakona o obveznim odnosima vodeći računa da do povećanja cijene elemenata nije došlo nakon dolaska izvođača u zakašnjenje, odnosno članka 629. stavaka 2. i 3. Zakona o obveznim odnosima, uz sklapanje odgovarajućeg dodatka ugovoru;
- Okolnosti svakog ugovora o javnoj nabavi radova potrebno je zasebno utvrđivati uzimajući u obzir svaki pojedinačan ugovor, a ugovorne strane, koje ujedno jamče zakonitu primjenu ugovornih odredbi, pritom moraju osigurati adekvatan revizijski trag.

Aktivnost izmjene ugovora o građenju ima, u pravilu, sljedeće komponente:

- obavještanje naručitelja, od strane izvođača, povodom porasta cijena radi moguće izmjene ugovora,
- podnošenje zahtjeva za izmjenu ugovora o građenju od strane izvođača,
- način dokazivanja porasta ugovorenih cijena i načini obrachuna porasta cijena,
- način utvrđivanja cijene materijala ili proizvoda u različitim ugovorima o građenju,
- primjeri forme izmjene ugovora zbog porasta cijena građevinskih materijala,
- regulacija mogućih daljnjih izmjena ugovora zbog istog razloga.

Teret dokazivanja nastupa porasta cijena na tržištu u odnosu na ugovorenu cijenu radova za postizanje izmjene ugovora o građenju je na izvođaču. Povećanje cijene radova se može priznati nakon sklapanja ugovora, a koji datum je naveden u ugovoru o javnoj nabavi radova, koji sukladno članku 3. stavku 1. točki 32. ZJN 2016 i članku 620., stavku 2. ZO mora biti u pisanom obliku. Izmjene ugovora zbog povećanja cijene radova su moguće sve dok je ugovor na snazi, odnosno dok ne istekne. Izmjene ugovora o javnoj nabavi također moraju biti u pisanom obliku.

10. Zaključno

Ugovor o javnoj nabavi ili okvirni sporazum mora biti sklopljen u skladu s uvjetima određenima u dokumentaciji o nabavi i odabranom ponudom. Pri tome je obveza naručitelja da kontrolira je li izvršenje ugovora u skladu s uvjetima određenima u dokumentaciji i s odabranom ponudom, odnosno u skladu sa sklopljenim ugovorom. ZJN 2016 ne uređuje način kontrole izvršenja ugovora, što znači da je ostavljeno naručiteljima da sami odrede na koji način će se kontrolirati izvršenje ugovornih obveza druge ugovorne strane. Načini kontrole izvršenja ugovora koje će primijeniti naručitelj ovisit će o tome je li sklopljen ugovor o nabavi robe, radova ili usluga, je li sklopljen ugovor velike ili male vrijednosti, radi li se o složenom ugovoru ili jednostavnom ugovoru, o kraćem ili duljem trajanju i sl.

Praksa Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave*

Dionici u sustavu javne nabave, osim poznavanja zakonodavnog okvira, moraju biti upoznati s praksom Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave (dalje u tekstu: Državna komisija) kao tijela nadležnog za rješavanje o žalbama u vezi s postupcima sklapanja ugovora o javnoj nabavi, okvirnih sporazuma i projektnih natječaja, na koje se primjenjuje Zakon o javnoj nabavi. Upravo kroz praksu Državne komisije često se dolazi do odgovora na pitanja kako postupiti u pojedinoj situaciji, pa se u ovoj rubrici obrađuju aktualne odluke Državne komisije te se daje prikaz najvažnijih stavova.

Jezik ponude¹

Određeni dokumenti iz ponude su dostavljeni s prijevodom na hrvatski jezik, ali nije ovjeren po ovlaštenom sudskom tumaču

... u žalbi na Odluku o odabiru žalitelj navodi da su određeni dokumenti u ponudi dostavljeni s prijevodom na hrvatski jezik, međutim da se ne radi o prijevodu po ovlaštenom sudskom tumaču, a što je u suprotnosti s dokumentacijom. Navodi da je toč. 12. dokumentacije propisano koje zahtjeve trebaju zadovoljiti fotonaponski moduli, te se izričito navodi da ako se prilaže certifikat na stranom jeziku, potrebno je priložiti i prijevod na hrvatski jezik od ovlaštenog sudskog tumača.

Naručitelj odgovara da dostavljeni dokumenti prijevoda ne sadrže ovjeru ovlaštenog sudskog tumača, no smatra da zbog male količine i razumljivosti prevedenog teksta, nije potreban prijevod sudskog tumača.

Državna komisija navodi da je naručitelj dokumentacijom propisao da se ponuda zajedno s pripadajućom dokumentacijom izrađuje na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu. Kod uvjeta sposobnosti, dio popratne dokumentacije iznimno može biti i na nekom dr. jeziku, ali se tada obvezno prilaže ovjereni prijevod po ovlaštenom sudskom tumaču. Nadalje, naručitelj je odabranog ponuditelja pozvao da dokaze glede uvjeta sposobnosti dostavi na hrvatskom jeziku. Naručitelj ne osporava da je odabrani ponuditelj dostavio prijevod koji nije ovjeren po sudskom tumaču. Međutim, smatra da zbog male količine i razumljivosti prevedenog teksta, nije potreban prijevod sudskog tumača.

Državna komisija ne prihvaća argumentaciju naručitelja jer je dokumentacijom izričito propisano da se dokazi sposobnosti, ako su na stranom jeziku, dostavljaju s prijevodom po ovlaštenom sudskom tumaču. Ocjenjuje da se naručitelj prilikom pregleda i ocjene ponude odabranog ponuditelja nije pridržavao uvjeta i zahtjeva iz dokumentacije o nabavi. Žalbeni navod je osnovan.

Dohvat potvrde Porezne uprave o stanju duga po osnovi poreza i doprinosa²

Naručitelj nije zakonito utvrdio nepostojanje osnove za isključenje iz članka 252. ZJN 2016, te je počinio osobito bitnu povredu postupka

... u žalbi na Odluku o odabiru ponude žalbu je izjavio P. d.o.o. Postupajući po službenoj dužnosti a u odnosu na osobito bitne povrede postupka, Državna komisija je utvrdila osobito bitnu povredu postupka iz članka 404. stavka 2. točke 5. ZJN 2016 („natjecatelj ili ponuditelj je morao biti isključen iz postupka javne nabave jer postoje obvezne osnove za njegovo isključenje“). Naručitelj je toč. 3.1.2. dokumentacije propisao da je obvezan isključiti gospodarskog subjekta iz postupka ako utvrdi da nije ispunio obveze plaćanja dospjelih poreznih obveza i obveza za mirovinsko i zdr. osiguranje. Iz ESPD obrasca člana odabrane ZP SA d.o.o. utvrđeno je da je isti potvrdio da je ispunio sve svoje obveze plaćanja poreza u zemlji u kojoj ima poslovni nastan.

Državna komisija je utvrdila da je naručitelj za člana odabrane ZP SA d.o.o., 3. ožujka 2020., putem Dohvata dokaza iz registara i evidencija u RH, pribavio potvrdu Porezne uprave, kojom se potvrđuje da isti na dan, 3. ožujka 2020., ima dug na ime poreza na dobit 5.194,81 kuna. Naručitelj je pozivom na članak 263. ZJN 2016 dana 11. ožujka 2020., od odabrane ZP zatražio dostavu ažuriranih popratnih dokumenata, i to potvrdu Porezne uprave iz koje se vidi da su plaćene dospjele porezne obveze i obveze za mirovinsko i zdr. osiguranje. Odabrana ZP je dostavila potvrdu Porezne uprave, kojom se potvrđuje da 12. ožujka 2020. na strani gospodarskog subjekta S.A. d.o.o., nema duga po osnovi javnih davanja o kojima službenu evidenciju vodi Porezna uprava.

Naručitelj je Dohvatom putem EOJN RH uspješno dohvatio dokaz iz Porezne evidencije za odabranu ZP pa je tako pribavljen dokaz trebao koristiti kao temelj za donošenje odluke u predmetnom postupku. VUS RH u presudi, posl. br.: UsII-577/19 od 9. siječnja 2020. dodatno navodi da

¹ Rješenje Državne komisije: Klasa: UP/II-034-02/23-01/209, od 12. svibnja 2023.

² Rješenje Državne komisije: UP/II-034-02/20-01/217, od 21. travnja 2020.

„u situaciji kada ponuditelj u vrijeme podnošenja ponude kao i pregleda navedene ponude nije platio sve poreze i doprinose, nije bilo mjesta za njegovo daljnje sudjelovanje u postupku javne nabave pa ga je naručitelj trebao isključiti“, dok je potvrda Porezne uprave koju je naručitelj naknadno pribavio, pribavljena protivno odredbi članka 263. ZIN 2016. Potvrda ne potvrđuje da je tužitelj na dan kada je izvršen Dohvat iz registara i evidencija RH platio sve poreze i doprinose, a činjenica što su porezi i doprinosi plaćeni kasnije nije odlučna.

Naručitelj je propustio zakonito utvrditi nepostojanje osnove za isključenje iz članka 252. ZIN 2016, te je počinio osobitu bitnu povredu postupka, pa se poništava Odluku o odabiru i postupak javne nabave.

Naknada za pokretanje žalbenog postupka³

Naknada za pokretanje žalbenog postupka nije uplaćena u propisanom iznosu

Naručitelj, OB, objavio je 13. veljače 2023. u EOJN RH poziv na nadmetanje s dokumentacijom o nabavi, broj: 2023/S OF2-0006102, za predmet: nabava namještaja. Na Odluku o odabiru ponude B. d.o.o., za grupu 1., žalbu je 12. lipnja 2023. izjavio ponuditelj S. H. d.o.o.

Prije nego se upusti u meritorno odlučivanje, Državna komisija utvrđuje postupovne pretpostavke za izjavljivanje žalbe, koje moraju biti ispunjene na strani žalitelja, a među kojim pretpostavkama je i urednost žalbe. Člankom 420. stavkom 1. toč. 10. ZIN 2016 propisano je da žalba obvezno sadržava **dokaz o izvršenoj uplati naknade za pokretanje žalbenog postupka u propisanom iznosu**, a člankom 421. stavkom 1. ZIN 2016 propisano je da ako žalba ne sadržava podatke iz članka 420. stavka 1. toč. 7. ovoga Zakona ili dokaz iz članka 420. stavka 1. toč. 10. ovoga Zakona ili **naknada za pokretanje žalbenog postupka nije plaćena u propisanom iznosu**, Državna komisija odbacit će žalbu kao neurednu, bez pozivanja žalitelja na dopunu ili ispravak.

Sukladno članku 430.a. stavku 1. toč. 2. ZIN 2016 žalitelj je obvezan platiti naknadu za pokretanje žalbenog postupka u iznosu od 0,5% proc. vrijednosti nabave za proc. vrijednost nabave od 265.440,01 eura do 13.272.000,00 eura. Člankom 430.a. stavkom 3. ZIN 2016 propisano je da ako se žalba izjavljuje na odluku o odabiru ili poništenju za jednu ili više grupa predmeta nabave, naknada iznosi jednu petinu iznosa iz stavka 1. članka 430.a. ZIN 2016 za svaku grupu predmeta nabave, ali ukupno ne više od iznosa navedenih u stavku 1. članka ZIN 2016. Procijenjena vrijednost nabave iznosi 482.400,00 eura.

Sukladno odredbi članka 430.a. stavka 1. toč. 2. i stavka 3. ZIN 2016 žalitelj je na ime naknade za pokretanje žalbenog postupka u odnosu na jednu grupu predme-

ta nabave, trebao uplatiti iznos od 482,40 eura (1/5 od 0,5 % procijenjene vrijednosti nabave od 482.400,00 eura). Uvidom u dokaz priložen uz žalbu, kao i provjerom uplate naknade na računu državnog proračuna RH, utvrđeno je da je žalitelj na ime naknade za pokretanje predmetnog žalbenog postupka uplatio iznos od 460,00 eura. Dakle, naknada za pokretanje žalbenog postupka nije uplaćena u propisanom iznosu pa se žalba, u smislu odredbe članka 421. stavka 1. ZIN 2016, odbacuje kao neuredna.

**Pregledajte našu ponudu
edukacija iz područja
financija, računovodstva,
revizije, prava i menadžmenta
u javnom i neprofitnom sektoru
na internet stranici**

www.tim4pin.hr

tim4pinmagazin

Narudžbenicu za pretplatu na časopis možete pronaći na internet stranici www.tim4pin.hr

³ Rješenje Državne komisije: Klasa: UP/II-034-02/2023-01/292, od 13. lipnja 2023.

Interreg VI-A IPA Program Hrvatska–Srbija 2021.-2027. – 1. Poziv na dostavu projektnih prijedloga

Davorka Žagar*

Objavljen je još jedan u nizu poziva na dostavu projektnih prijedloga u okviru programa Europske teritorijalne suradnje – prvi poziv Interreg VI-A IPA Program Hrvatska – Srbija 2021.-2027. Naglasak je na poticanju prekogranične suradnje, s ciljem odgovora na zajedničke izazove s kojima se susreću regije programskog područja: procesi ekonomske tranzicije, klimatske promjene i dugotrajne socioekonomske posljedice pandemije COVID-19. Programsko područje obuhvaća 4 hrvatske županije i 5 okruga na srpskoj strani. Projektno partnerstvo mora se sastojati od najmanje dva partnera, jednog iz Hrvatske, a drugog iz Srbije. Maksimalan broj partnera na projektu može biti 4, ako se radi o malom projektu¹, odnosno 5, ako se radi o standardnom projektu. U prvom pozivu projekti moraju odgovarati jednom od 4 prioriteta područja, odnosno jednom od 5 istaknutih specifičnih ciljeva. Prvim pozivom stavljeno je na raspolaganje nešto više od 17 milijuna eura EU sredstava. Maksimalna stopa sufinanciranja EU sredstvima je 85% ukupnog proračuna projekta. Iznosi bespovratnih sredstava po projektu ovise o tipu projekta (mali ili standardni) i o specifičnom području i kreću se od 200.000,00 do 400.000,00 eura za male te od 400.000,00 do 1,5 ili 2 milijuna eura za standardne projekte. Vodeći partner ima pravo na isplatu predujma, u ime partnerstva, u iznosu od najviše 25% ukupnog troška projekta. Projektni prijedlozi se mogu podnijeti isključivo putem informatičkog sustava Jems do 4. rujna 2023. do 15:00 sati.

1. Uvod

Program je nastavak programa prethodnog programskog razdoblja 2014-2020 i zamišljen je kao instrument koji će poticati suradnju između Hrvatske i Srbije, rješavati zajedničke izazove i ukazivati na mogućnost i potrebu još bolje suradnje u pojedinim područjima u budućnosti. Pomaže javnim tijelima dvaju zemalja da dobiju uvid u najbolje prakse i razvijaju nove vlastite prakse, ali je isto tako otvoren i za druge ključne dionike, služi za jačanje njihovih kapaciteta i primjenu novih znanja i vještina za razvoj novih rješenja od koristi regiji. Cilj strateškog programa je održivi razvoj programskog područja kroz pametne, zelene i društveno inovativne projekte. Programski prioriteti nastavak su programa iz prethodnog programskog razdoblja 2014-2020, uz određene nove elemente i karakteristike koje zahtijeva novi financijski okvir. Njihov pregled dan je u nastavku. **Programsko područje** obuhvaća prekogranično područje između Hrvatske i Srbije.

Programsko područje	
Hrvatska	Srbija
Osječko-baranjska županija	Sjevernobački okrug
Vukovarsko-srijemska županija	Zapadnobački okrug
Brodsko-posavska županija	Južnobački okrug
Požeško-slavonska županija	Srijemski okrug
	Mačvanski okrug

Izvor: Interreg VI-A IPA Program Hrvatska-Srbija 2021.-2027., obrada autorice

* Davorka Žagar, mag. oec. univ. spec. oec., Zagreb.

¹ Small-scale projekti – ulaganja malih razmjera

Kroz prvi poziv dodijelit će se nešto više od 17 milijuna eura EU sredstava, a sredstva su osim standardnim projektima namijenjena i small-scale projektima. Stopa sufinanciranja je maksimalno 85%, a prijavitelji moraju osigurati preostalih 15% sredstava.

Svaki partner mora imati proračun od najmanje 10% ukupnog proračuna projekta.

Minimalni i maksimalni iznos financiranja ovise o specifičnom cilju i kreću se od 200.000,00 do 400.000,00 eura za male te od 400.000,00 eura do 2 milijuna eura za standardne projekte. Indikativno trajanje provedbe projekta je od 12 do 18 mjeseci za male i od 18 do 30 mjeseci za standardne projekte.

2. Prihvatljivi prijavitelji i partneri

Partnerstvo moraju sačinjavati:

- Najmanje 2 projektna partnera iz 2 različite zemlje (Hrvatska i Srbija)
- Maksimalno 5 partnera kod standardnih i 4 kod malih projekata, uključujući vodećeg partnera.

Jedna institucija/organizacija može biti odabrana za financiranje u najviše pet operacija (projekata), od čega u najviše tri operacije kao projektni partner i u najviše dvije operacije kao vodeći partner.

U slučaju kada fakulteti u sastavu sveučilišta nisu zasebne pravne osobe, ovo se ograničenje primjenjuje na svaki fakultet, a ne na sveučilište. U slučaju institucija državne/regionalne/lokalne uprave (npr. ministarstva, županije,

općine, gradovi) ovo se ograničenje primjenjuje na različite organizacijske odjele (jedinice) unutar institucija.

Uvjeti prihvatljivosti projektnih partnera:

- Neprofitna pravna osoba osnovana javnim ili privatnim pravom radi općeg interesa ili radi zadovoljavanja potreba općeg interesa.
- Osnovana prema nacionalnom zakonu u zemlji sudionici (Hrvatska i/ili Srbija).
- Registrirana najmanje 12 mjeseci prije krajnjeg roka za podnošenje prijave.
- Privatni partner (bilo vodeći partner ili projektni partner) mora imati godišnji prihod za dvije posljednje završene financijske godine (kumulativno) u iznosu koji je najmanje jednak iznosu tražene bespovratne pomoći (veličina bespovratne pomoći određenog partnera, a ne ukupnog projekta).

Svi partneri potpisuju partnerski sporazum za pripremu fazu projekta, kao i za fazu provedbe projekta. **Upute za prijavitelje daju detaljan popis prihvatljivih partnera po pojedinom specifičnom cilju.**

3. Prihvatljive aktivnosti

Prihvatljive aktivnosti predstavljaju teme projekata koje treba razviti. U skladu s intervencijskom logikom Programa, provedba navedenih aktivnosti trebala bi dovesti do postizanja pokazatelja Programa i postizanja odgovarajućih specifičnih ciljeva i pokazatelja rezultata. U nastavku su navedene neke od prihvatljivih aktivnosti za pojedini specifični cilj, dok se detaljniji popis može pronaći u Uputama za prijavitelje.

Prioritetna os 1	Suradnjom za pametnije programsko područje
Specifični cilj 1.1	Razvoj i jačanje istraživačkih i inovacijskih kapaciteta te usvajanje naprednih tehnologija
Prihvatljive aktivnosti	<ol style="list-style-type: none"> 1. Potpora prekograničnim inovacijama i tehnologiji temeljenoj na pristupu pametne specijalizacije i poboljšanju suradnje između istraživačkih institucija, malih i srednjih poduzeća, javnog sektora i organizacija za potporu poslovanju 2. Podupiranje pilot linija, rana provjera valjanosti proizvoda, certifikacija, napredne proizvodne mogućnosti, uključujući znanstveno-poslovnu suradnju 3. Jačanje i modernizacija usluga poslovne podrške (uključujući Small-scale projekte koji preferiraju rješenja temeljena na prirodi) koje bi mogle pomoći u: treninzima, marketingu, razvoju i/ili implementaciji novih usluga/proizvoda, korištenju ICT-a i novih tehnologija, implementaciji inovativnih rješenja u poslovnoj organizaciji i procesima (blockchain, big data, cloud computing, Internet of Things, napredna proizvodnja, robotika, umjetna inteligencija, kibernetička sigurnost itd.) 4. Ubrzavanje inovacija i prijenosa tehnologije (npr. bio, zeleno i kružno gospodarstvo, poljoprivreda, proizvodnja hrane, pametna proizvodnja (vrijednosni lanac treba uključivati učinkovitost korištenih resursa, kao i odgovornu nabavu), klimatske promjene, bioraznolikost, razvoj vještina za pametnu specijalizaciju, itd.) kako bi se podržalo uvođenje inovativnih rješenja 5. Pilot akcije usmjerene na prijenos dobrih praksi o trendovima i standardima zelene ekonomije

Prioritetna os 1	Suradnjom za pametnije programsko područje
Prioritetna os 2	Suradnja za zelenije i programsko područje otpornije na klimatske promjene
Specifični cilj 2.2	Promicanje obnovljive energije u skladu s Direktivom o obnovljivoj energiji (EU) 2018/2001, uključujući kriterije održivosti navedene u njoj
Prihvatljive aktivnosti	<ol style="list-style-type: none"> 1. Razvoj zajedničkih rješenja za povećanje proizvodnje dodatnih kapaciteta za obnovljivu energiju (npr. solarnu, geotermalnu, biomasu, itd.) uključujući infrastrukturu malih razmjera koja preferira rješenja temeljena na prirodi 2. Razvoj i provedba zajedničkih pilot akcija koje poboljšavaju integraciju održivih obnovljivih izvora energije u različitim sektorima (npr. građevinski sektor, industrija, poljoprivreda, šumarstvo itd.) 3. Zajednička rješenja, istraživanja i pilot akcije o OIE (npr. kružna rješenja, uporaba i ponovna uporaba održivih materijala, demo centri/postrojenja) 4. Provedba pilot akcija za testiranje inovativnih i klimatski neutralnih rješenja putem, npr. preuzimanja i iskorištavanja rezultata istraživanja i razvoja za energetske učinkovite obnovu te grijanje i hlađenje zgrada (uključujući zgrade kulturne baštine) 5. Poboljšanje upravljanja potražnjom za energijom i poticanje promjena u ponašanju potrošača za smanjenje potrošnje energije i resursno učinkovito i održivo korištenje energije, programi podrške koji povezuju različite aspekte uštede energije i energetske učinkovitosti, uključujući aktivnosti podizanja svijesti i informiranja o mehanizmima suradnje i shemama financiranja
Specifični cilj 2.4	Promicanje prilagodbe klimatskim promjenama i prevencije rizika od katastrofa, otpornosti, uzimajući u obzir pristupe temeljene na ekosustavima
Prihvatljive aktivnosti	<ol style="list-style-type: none"> 1. Razvoj i uvođenje zajedničkih planova prilagodbe klimatskim promjenama, prevencije katastrofa i planova prvog odgovora, SECAP-a, kao i rješenja i sustava za praćenje, prevenciju i upravljanje potencijalnim rizicima (npr. poplave, šumski požari, klizišta, suše, potresi, invazivne strane vrste, itd.) 2. Poticanje međusektorske/međudržavne suradnje u prevenciji rizika i upravljanju brzim odgovorom kroz razvoj i provedbu zajedničkih protokola, postupaka, pristupa, mjera i sektorskih procjena rizika i ranjivosti, kao što je uspostava zajedničkih centara za hitne slučajeve, infrastruktura malog opsega koja preferira rješenja temeljena na prirodi, vozila za hitne situacije, oprema, skloništa itd. 3. Jačanje institucionalnih i stručnih kapaciteta i podizanje svijesti za rješavanje pitanja okoliša, klimatskih promjena i smanjenja rizika od katastrofa (npr. radionice, metodologije, protokoli, edukativni materijali, zajednička obuka postrojbi civilne zaštite) 4. Razvoj prekogranične procjene rizika i strategija rizika od katastrofa za prekogranične opasnosti kao što su suše, poplave, klizišta, požari, invazivne strane vrste koje izravno ugrožavaju biološku raznolikost i ekosustave 5. Razmjena znanja i dobrih praksi o mjerama prilagodbe klimatskim promjenama temeljenim na ekosustavima i provedba pilot akcija za zaštitu i obnovu prema otpornim ekosustavima, npr. rijeke i močvare, šume, prekogranična povezanost staništa, agrošumarstvo, bioraznolikost, krajolici, zaštita od klime, modeliranje i predviđanje

Prioritetna os 1	Suradnjom za pametnije programsko područje
Prioritetna os 3.	Suradnja za zdravlje i inkluzivnije programsko područje
Specifični cilj 4.5.	Osiguravanje jednakog pristupa zdravstvenoj skrbi i poticanje otpornosti zdravstvenih sustava, uključujući primarnu zdravstvenu zaštitu, te promicanje prijelaza s institucionalne skrbi na skrb u obitelji i zajednici
Prihvatljive aktivnosti	<ol style="list-style-type: none"> 1. Razvoj i implementacija ICT rješenja (pilot) akcija za podršku digitalizaciji u zdravstvu i socijalnoj skrbi 2. Poboljšanje pristupa uslugama zdravstvene i socijalne skrbi za ranjive i marginalizirane skupine kao što su djeca (npr. djeca bez roditeljske skrbi), starije osobe, osobe s invaliditetom kroz ulaganja u individualno socijalno stanovanje, opremu, prijevozna sredstva i sl. 3. Poboljšanje dostupnosti i učinkovitosti prekograničnih usluga javne zdravstvene skrbi ulaganjem u telemedicinu, dijagnostiku, mobilne klinike/ambulante i mobilnu imovinu, uključujući infrastrukturu malih razmjera koja preferira rješenja temeljena na prirodi 4. Prijenos znanja kroz razmjenu iskustava, podizanje svijesti, cjeloživotno učenje, programe obrazovanja i osposobljavanja te izgradnju kapaciteta putem online i in situ obuka za poboljšanje vještina u području zdravstvene i socijalne skrbi te poboljšanje pružanja primarne zaštite i skrbi u obitelji i zajednici 5. Razvijanje i provedba zajedničkih aktivnosti/rješenja za promicanje zdravih stilova života, aktivnog i zdravog starenja, prevencije bolesti.
Prioritetna os 4	Suradnja za održiviji i društveno inovativniji turizam i kulturu
Specifični cilj 4.6	Jačanje uloge kulture i održivog turizma u gospodarskom razvoju, socijalnoj uključenosti i društvenim inovacijama
Prihvatljive aktivnosti	<ol style="list-style-type: none"> 1. Razvoj i provedba zajedničkih (pilot) akcija (uključujući rješenja temeljena na mjestu) za podršku diverzifikaciji i održivosti turizma ulaganjem u manje poznate destinacije i različite oblike turizma (kulturni, ruralni, agro, aktivni, itd.) uključujući infrastrukturu malih razmjera koja preferira rješenja temeljena na prirodi 2. Razvoj i implementacija inovativnih rješenja i stvaranje pametnih destinacija (npr. kroz digitalizaciju i kreativne industrije), te novih usluga i proizvoda za specifične ciljne tržišne segmente kao što su starije osobe, mladi ljudi ili osobe s invaliditetom, uključujući infrastrukturu malih razmjera koja preferira rješenja temeljena na prirodi 3. Razvoj i provedba mjera za zaštitu, razvoj i promicanje održive kulturne baštine i kulturnih usluga, krajobrazne baštine, javnih turističkih dobara i turističkih usluga uključujući ulaganja u fizičku regeneraciju i sigurnost javnih prostora (uključujući infrastrukturu malog opsega koja preferira rješenja temeljena na prirodi), u sklopu njihovog uključivanja u turistički i/ili kulturni tok 4. Podrška društvenim inovacijama i uključivanju u turizam i kulturu - razvoj postojećih i/ili novih turističkih i kulturnih poduzeća za potporu otvaranju radnih mjesta, uključujući usavršavanje i prekvalificiranje ranjivih skupina (npr. unapređenje digitalnih vještina) 5. Zaštita, razvoj i promicanje prirodne baštine i eko-turizma uključujući područja Natura 2000 (uključujući kampanje za uklanjanje invazivnih vrsta u programskom području i integraciju zelene infrastrukture kao sredstva za zaustavljanje gubitka bioraznolikosti i održavanje usluga višestrukih ekosustava)

Izvor: Upute za prijavitelje, obrada autorice

Projektni prijedlog mora biti usmjeren najmanje jednom specifičnom cilju. Poveznica na specifični cilj mora biti jasno opisana u sažetku prijavnog obrasca.

Svi projekti moraju zadovoljiti aspekte prekogranične suradnje.

4. Pravila prihvatljivosti troškova

Prihvatljive kategorije troška za sve prioritetne osi su:

1. Troškovi osoblja
2. Uredski i administrativni troškovi
3. Troškovi putovanja i smještaja
4. Vanjski stručnjaci i usluge
5. Troškovi opreme
6. Infrastrukturni troškovi i radovi.

Projekti koji će biti odabrani za financiranje imaju pravo na paušalni iznos za troškove pripreme i ugovaranja od 5.500,00 EUR. Također, projekti će imati pravo i na paušalni iznos za troškove zatvaranja u iznosu od 2.500,00 EUR. Navedeni iznosi predstavljaju ukupni iznos troška za pripremu i ugovaranje/zatvaranje projekta, dok će vodećem partneru biti isplaćen EU dio (85% tog iznosa) i to nakon potpisivanja ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava/odobrenja završnog izvješća o napretku projekta.

Pojednostavljene troškovne opcije

Korištenje pojednostavljenih troškovnih opcija (Simplified Cost Options) obvezno je prema Programu. Projektima su na raspolaganju dvije mogućnosti, koje uključuju različite mogućnosti korištenja stvarnih i fiksnih troškova:

Opcija 1.		Opcija 2.	
Kategorija troškova	Oblik nadoknade troškova	Kategorija troškova	Oblik nadoknade troškova
Troškovi osoblja	do 20 % fiksne stope izravnih troškova (stvarni troškovi)	Troškovi osoblja	Stvarni troškovi
Uredski i administrativni troškovi	do 15 % fiksne stope troškova osoblja	Svi ostali troškovi	do 40 % fiksne stope troškova osoblja za sve ostale troškove
Troškovi putovanja i smještaja	do 15 % fiksne stope troškova osoblja		
Vanjski stručnjaci i usluge	Stvarni troškovi		
Troškovi opreme	Stvarni troškovi		
Infrastrukturni troškovi i radovi	Stvarni troškovi		

Izvor: Upute za prijavitelje, obrada autorice

Svaki projekt partner može odabrati drugačiju opciju, ali odabranu opciju ne može mijenjati tijekom provedbe projekta.

5. Doprinos pokazateljima Programa

Sustav pokazatelja Programa postavljen je u izravnoj vezi sa strateškim okvirom Programa i njegovom intervencij-

skom logikom. Temelji se na temeljitoj analizi teritorijalnih izazova i potreba i formuliran je nakon snažnog uključivanja dionika Programa.

Za svaku prioritetnu os i specifični cilj definiran je skup pokazatelja:

- Pokazatelji učinka – mjerenje specifičnih rezultata intervencija
- Pokazatelji rezultata – mjerenje učinaka podržanih intervencija, s posebnim osvrtom na krajnje korisnike, ciljnu populaciju ili korisnike infrastrukture.

Pokazatelji učinka mjere rezultate, prikupljajući podatke koji dokazuju promjene na razini krajnjih korisnika. Nadalje, pokazatelji rezultata usko su povezani s rezultatima ili učinkom aktivnosti i rezultata. Pokazatelji rezultata izravno su povezani s aktivnostima i mogu pružiti izravne dokaze koji se mogu izravno pripisati provedenim projektnim aktivnostima.

Upute za prijavitelje daju detaljan pregled pokazatelja učinka i rezultata po svakom pojedinom specifičnom cilju. Važno je napomenuti kako je prijavitelj obvezan primi-

jeniti obvezne pokazatelje učinka za specifični cilj kojem projektni prijedlog doprinosi, a iz odabranog specifičnog cilja proizlazi i obveza primjene određenih obveznih pokazatelja rezultata. Svi projekti moraju zadovoljiti aspekte prekogranične suradnje: zajednička priprema, zajednička provedba, zajedničko osoblje i zajedničko financiranje.

6. Korisne informacije

Prijavitelji mogu svoje projektne prijedloge predati do 4. rujna 2023. do 15:00 sati i to isključivo putem informatičkog sustava Jems. Sve informacije i relevantna dokumentacija dostupne su na stranici Programa: www.interreg-croatia-serbia.eu.

Informacije o informativnim aktivnostima koje će se održati u Hrvatskoj i Srbiji mogu se pronaći na stranici Programa, a eventualna pitanja/pojašnjenja vezana uz prvi Poziv mogu se zatražiti zaključno s 25. kolovozom 2023. godine. Odabir projekata koji su prihvatljivi za financiranje trebao bi biti zaključen u prvom kvartalu 2024. godine, nakon čega će uslijediti potpisivanje ugovora s uspješnim prijaviteljima i početak provedbe projektnih aktivnosti.

SVEUČILIŠNA
TISKARA

Trg Republike Hrvatske 14
10000 Zagreb, Hrvatska
T: 385(01) 45 64 430, 45 64 428
F: 385(01) 45 64 427
E: info@sveucilisnatiskara.hr
www.sveucilisnatiskara.hr

Pravila za sufinanciranje projekata organizacija civilnoga društva u 2023. godini

Vesna Lendić Kasalo*

Ured za udruge donio je Pravila za sufinanciranje projekata organizacija civilnoga društva ugovorenih u okviru programa Europske unije i inozemnih fondova za 2023. godinu o kojima je na portalu e-savjetovanja prethodno provedeno javno savjetovanje. Pravila su 15. svibnja 2023. objavljena na mrežnoj stranici Ureda za Udruge, a istog dana objavljen je i Javni poziv za podnošenje prijava za sufinanciranje projekata organizacija civilnoga društva ugovorenih u okviru programa Europske unije i inozemnih fondova za 2023. godinu. Pravilima se određuju kriteriji i postupak kojim će Ured za udruge u 2023. godini odobriti i sufinancirati projekte organizacija civilnoga društva u Republici Hrvatskoj ugovorene u okviru programa Europske unije i inozemnih fondova.

1. Uvod

Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske još 2011. godine, dok je Republika Hrvatska bila u pripremnom razdoblju za pristupanje Europskoj uniji uspostavio je praksu sufinanciranja projekata organizacija civilnoga društva financiranih iz EU fondova i inozemnih sredstava. U razdoblju od 2011. do 2022. godine Ured za udruge sufinancirao je gotovo 880 projekata s ukupno 61,7 milijuna kuna. Sredstva za ovu namjenu osigurana su iz dijela prihoda od igara na sreću, koja se na temelju Zakona o igrama na sreću¹ i Uredbe o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda od igara na sreću za 2023. godinu² (dalje u tekstu: Uredba) raspoređuju na financiranje programa organizacija koje djeluju u područjima propisanim člankom 8. stavkom 1. Zakona o igrama na sreću i to u postocima koje je Vlada Republike Hrvatske definirala spomenutom Uredbom:

1. 38,20 % onima koje promiču razvoj sporta
2. 3,44 % onima koje pridonose borbi protiv zlouporabe droga i svih drugih oblika ovisnosti
3. 10,81 % onima koje se bave socijalnom i humanitarnom djelatnošću
4. 18,66 % onima koje se bave problemima i zadovoljavanjem potreba osoba s invaliditetom
5. 2,50 % onima koje se bave tehničkom kulturom
6. 14,45 % onima koje se bave kulturom
7. 1,94 % onima koje se bave izvaninstitucionalnom nabavom i odgojem djece i mladih
8. 10,00 % onima koje pridonose razvoju civilnoga društva.

Temeljem procjene prihoda od igara na sreću za 2023. godinu planirano je da će se iz ovog namjenskog prihoda proračuna realizirati gotovo 93 milijuna eura. Sredstva

za sufinanciranje EU projekata osigurana su u području podrške organizacijama koje pridonose razvoju civilnoga društva, u okviru proračuna Ureda za udruge u 2023. godini, u planiranom iznosu od preko devet milijuna kuna, točnije 1.246.200,00 eura, a hoće li iznos biti manji ili veći ovisit će o priljevu sredstava iz dijela prihoda od igara na sreću za 2023. godinu.

Nakon donošenja Uredbe, Ured za udruge donio je *Pravila za sufinanciranje projekata organizacija civilnoga društva ugovorenih u okviru programa Europske unije i inozemnih fondova za 2023. godinu o kojima je na portalu e-savjetovanja prethodno provedeno javno savjetovanje na koje su pristigli brojni komentari i prijedlozi, od kojih je značajan broj i prihvaćen. Pravila su 15. svibnja 2023. objavljena na mrežnoj stranici Ureda za Udruge, a istog dana objavljen je i Javni poziv za podnošenje prijava za sufinanciranje projekata organizacija civilnoga društva ugovorenih u okviru programa Europske unije i inozemnih fondova za 2023. godinu.*

Pravilima se određuju kriteriji i postupak kojim će Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Ured za udruge) u 2023. godini odobriti i sufinancirati projekte organizacija civilnoga društva u Republici Hrvatskoj ugovorene u okviru programa Europske unije i inozemnih fondova (u daljnjem tekstu: projekti), za što su sredstva osigurana u Državnom proračunu iz dijela prihoda od igara na sreću u razdjelu 020 Vlada Republike Hrvatske, Glava 02010 Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske aktivnost A509051 – Sufinanciranje EU projekata organizacijama civilnog društva.

2. Korisnici sufinanciranja

Sredstvima od dijela prihoda od igara na sreću namijenjenih sufinanciranju projekata, Ured za udruge će sufinancirati projekte koje je Europska komisija, nadležna provedbena agencija ili drugo Ugovorno tijelo (u daljnjem tekstu: Ugovorno tijelo) odobrilo odnosno ugovorilo na temelju

* Vesna Lendić Kasalo, dipl. iur., Ured za udruge Vlade RH, Zagreb

¹ Narodne novine, br. 87/09, 35/13, 41/14, 143/14 i 114/22

² Narodne novine, br. 031/2023

natječaja i programa iz Pravilima prihvatljivih područja sufinanciranja (programi u okviru kojih su ugovoreni projekti prihvatljivi za sufinanciranje):

- čiji **nositelji su organizacije civilnoga društva s pravnim statusom udruge**, koja je registrirana i djeluje u Republici Hrvatskoj (u daljnjem tekstu: nositelj projekta), a čiji projekt se u cijelosti ili djelomično provodi u Republici Hrvatskoj;
- u kojima **organizacije civilnoga društva s pravnim statusom udruge**, koje su registrirane i djeluju u Republici Hrvatskoj, imaju **ulogu partnera** na projektu, koji se u cijelosti ili djelomično provodi u Republici Hrvatskoj (u daljnjem tekstu: partner);
- čiji **nositelji projekta i partneri su ostale organizacije civilnoga društva (zaklade, sindikati, udruge poslodavaca, privatne neprofitne ustanove, zadruge upisane u Registar neprofitnih organizacija)**, koje su registrirane i djeluju u Republici Hrvatskoj, a čiji projekt se u cijelosti ili djelomično provodi u Republici Hrvatskoj, pri čemu sufinanciranje tih projekata može ovisiti o raspoloživosti sredstava iz članka 1. ovih Pravila.

3. Područja sufinanciranja – programi i prihvatljivi projekti

Ured za udruge sufinancirat će projekte ugovorene s Ugovornim tijelom nadležnim za program Europske unije odnosno inozemni fond u sklopu natječaja i programa koji podržavaju razvoj civilnoga društva na području Republike Hrvatske ukoliko je iznos i/ili postotak sufinanciranja nositelja projekta odnosno partnera jasno istaknut i vidljiv iz ugovora potpisanog s Ugovornim tijelom ili naveden u Partnerskom sporazumu, koji ne mora biti dio službene natječajne dokumentacije u okviru kojeg je projekt ugovoren, za slijedeće programe/natječaje Europske unije i/ili inozemne fondove:

- Program Učinkoviti ljudski potencijali 2021.-2027.
- Europska teritorijalna suradnja (Prekogrančni programi, Transnacionalni programi i Međuregionalni programi)
- natječaj raspisan od strane Veleposlanstva Republike Francuske u RH
- Višekorisnička IPA
- Programi Unije (Građani, jednakost, prava i vrijednosti (CERV), Kreativna Europa, Program LIFE, Obzor Europa, Program Europske unije za zapošljavanje i socijalne inovacije – EaSI, Program „EU za zdravlje“, Erasmus +)
- Financijski mehanizam Europskog gospodarskog prostora i Kraljevine Norveške 2014.-2021.
- natječaj raspisani od strane Ureda visokog povjerenika UN-a za ljudska prava OHCHR
- natječaj koji raspisuju pojedine Opće uprave i Službe Europske komisije, odnosno njihove agencije, a koji nisu već specificirani u ovom popisu
- natječaj koji raspisuju pojedine Opće uprave Europskog parlamenta.

4. Javni poziv za podnošenje prijave – osnovni elementi

Sufinanciranje se provodi na temelju Javnog poziva za podnošenje prijave za sufinanciranje projekata organizacija civilnoga društva ugovorenih u okviru programa Europske unije i inozemnih fondova za 2023. godinu, koji se raspisuje nakon donošenja pravila i otvoren je zaključno do 31. listopada 2023. godine. Sredstva za sufinanciranje projekata Ured za udruge odobravat će u 2023. godini na temelju Javnog poziva do iskorištenja ukupnog raspoloživog iznosa utvrđenog postotkom iz članka 3. točke 8. Uredbe.

4.1. Prihvatljivost prijavitelja

Nositelji projekta odnosno partneri mogu zatražiti sufinanciranje za projekte za koje je potpisivanje ugovora s Ugovornim tijelom preduvjet početka provedbe projektnih aktivnosti i za projekte za koje je službena objava rezultata natječaja (a ne potpisivanje ugovora) od strane Ugovornog tijela preduvjet početka provedbe aktivnosti. Prihvatljivi su projekti čiji ugovori su potpisani ili je službena objava rezultata natječaja bila **tijekom 2023. godine**, a **prihvatljivi su i svi ugovori, odnosno objava rezultata natječaja, koji su bili ranije, ukoliko se projektne aktivnosti provode najmanje šest mjeseci u 2023. godini**. Prijavljeni projekt mora biti u provedbi u trenutku dostave prijave za sufinanciranje.

Iznos i/ili postotak sufinanciranja nositelja projekta odnosno partnera mora biti jasno istaknut i vidljiv iz ugovora potpisanog s Ugovornim tijelom nadležnim za program Europske unije odnosno inozemni fond u sklopu kojeg se projekt provodi ili naveden u Partnerskom sporazumu, a koji ne mora biti dio službene natječajne dokumentacije u okviru kojeg je projekt ugovoren.

Svaki nositelj projekta odnosno partner samostalno aplicira za svoj udio u sufinanciranju, neovisno od ostalih partnera u projektu te, ukoliko je projekt prihvatljiv za sufinanciranje, potpisuje Ugovor o sufinanciranju za svoj udio, neovisno od udjela korisnika i/ili drugih partnera na projektu. Ukoliko prijavitelj samostalno provodi projekt (nositelj, bez partnera), može se prihvatiti obvezni udio raspisan u tekstu službenog poziva odnosno natječaja u okviru kojeg je projekt ugovoren. Međutim, ukoliko se projekt provodi u partnerstvu, za odobrenje sufinanciranja obavezna je dostava dokumentacije u kojoj su raspisani postoci obveznog udjela partnera na projektu, bilo da se radi o ugovoru potpisanom s Ugovornim tijelom ili Partnerskom sporazumu.

4.2. Postotak sufinanciranja

Postotak sufinanciranja udjela nositelja projekta odnosno partnera, koji se može odobriti od strane Ureda za udruge za projekte ugovorene u okviru programa Europske unije i inozemnih fondova raspoloživih organizacijama civilnoga društva u Republici Hrvatskoj definiran je za svaki pojedini program u tablici kako slijedi:

Naziv programa	Postotak obveznog iznosa sufinanciranja koji se može odobriti
Program Učinkoviti ljudski potencijali 2021.-2027.	do 70%
Europska teritorijalna suradnja	do 70%
natječaj raspisan od Veleposlanstva Republike Francuske u RH	do 70%
Građani, jednakost, prava i vrijednosti (CERV)	do 70%
Kreativna Europa	do 50%
Program LIFE	do 50%
Obzor Europa	do 40%
Program Europske unije za zapošljavanje i socijalne inovacije –EaSI	do 40%
Program „EU za zdravlje“	do 40%
Erasmus +	do 40%
Višekorisnička IPA	do 40%
Financijski mehanizam EGP i Kraljevine Norveške 2014.-2021.	do 40%
natječaj raspisani od strane Ureda visokog povjerenika UN-a za ljudska prava OHCHR	do 40%
natječaj koji raspisuju pojedine Opće uprave i Službe Europske komisije, odnosno njihove agencije, a koji nisu prethodno specificirani u ovoj tablici	do 40%
natječaj koji raspisuju pojedine Opće uprave Europskog parlamenta	do 40%

Ukupan broj projekata koji će se sufinancirati ovisi o broju podnesenih zahtjeva i raspoloživim sredstvima, a Ured za udruge će nastojati sredstva raspodijeliti ravnomjerno kako bi se obuhvatio što veći broj korisnika. U tijeku kalendarske 2023. godine istoj organizaciji civilnoga društva kao podnositelju prijave može se odobriti sufinanciranje najviše tri projekta, a samo iznimno, ovisno o raspoloživim financijskim sredstvima i više od tri projekta.

Organizaciji civilnoga društva Ured za udruge može samo jednom sufinancirati isti projekt.

Ukoliko se tijekom provedbe projekta poveća obvezni udio Korisnika u projektu za koji je sklopljen Ugovor o sufinanciranju, Korisnik može najkasnije mjesec dana prije podnošenja završnog izvještaja Ugovornom tijelu dostaviti Uredu za udruge zahtjev za dodatnom isplatom sufinanciranja i popratnu dokumentaciju s kojom se dokazuje povećanje obveznog udjela Korisnika u sufinanciranom projektu te ažuriranu Izjavu o nepostojanju dvostrukog financiranja za sufinancirani projekt. Nakon što Ured za udruge odobri dodatno sufinanciranje, potpisat će s Korisnikom Dodatak Ugovoru. Po potrebi Korisnik će dostaviti (novu/dodatnu) solemniziranu bjanko zadužnicu.

4.3. Prijava za sufinanciranje

Prijava za sufinanciranje projekata podnosi se na obrascu Prijava za sufinanciranje projekata organizacija civilnoga društva ugovorenog u okviru programa Europske unije i inozemnih fondova za 2023. godinu, a mora biti vlastoručno potpisana od strane osobe ovlaštene za zastupanje i ovjerena službenim pečatom organizacije, ako je uporaba pečata propisana statutom organizacije.

Prijavu sa svim priložima je potrebno poslati elektroničkim putem na e-mail adresu: sufinanciranje@udruga.vlada.hr, a popunjeni i potpisani obrazac prijave u papirnatom obliku, zajedno sa cjelokupnom dokumentacijom u elektroničkom obliku na elektroničkom mediju za pohranu podataka preporučeno putem pošte, putem dostavljača ili osobnom dostavom na adresu Ureda za udruge sukladno Javnom pozivu i Uputama za prijavitelje za podnošenje prijave za sufinanciranje projekata organizacija civilnoga društva ugovorenih u okviru programa Europske unije i inozemnih fondova za 2023. godinu.

Prijave se mogu dostavljati odmah po objavi Javnog poziva, a krajnji rok za dostavu prijave je **31. listopada 2023. godine**. Prijava je dostavljena u roku ako je elektroničkom poštom poslana do kraja navedenog datuma i na prijavnom žigu preporučene pošiljke sa papirnatom prijavom i elektroničkim medijem prijave je razvidno da je zaprimljena u pošti do kraja navedenog datuma, a u slučaju dostave putem dostavljača ili osobne dostave najkasnije do 16 sati navedenog datuma.

Popunjeni obrazac Prijave za sufinanciranje i propisanu dokumentaciju potrebno je poslati na e-mail adresu: sufinanciranje@udruga.vlada.hr.

Prijave se šalju poštom ili dostavom na adresu Ureda za udruge, Opatička 4, 10 000 Zagreb. Na vanjskom dijelu omotnice potrebno je istaknuti puni naziv i adresu prijavitelja, naznaku: „Prijava na Javni poziv za sufinanciranje“, te napomenu „Ne otvarati prije sastanka Povjerenstva“. Prijava u elektroničkom obliku sadržajno mora biti identična onoj dostavljenoj na elektroničkom mediju za pohranu podataka putem pošte, putem dostavljača ili osobnom dostavom.

Sva pitanja vezana uz Javni poziv mogu se postaviti isključivo elektroničkim putem, slanjem upita na sljedeću adresu: sufinanciranje@udruga.vlada.hr kontinuirano tijekom trajanja Javnog poziva.

Prijavi se moraju priložiti skenirani sljedeći dokumenti:

- **Ugovor (i Dodatak Ugovoru) potpisan s Ugovornim tijelom sa svim priložima ili potvrda o službenoj objavi rezultata natječaja od strane Ugovornog tijela** u formatu ispisa mrežne stranice (u slučajevima kada je preduvjet početka provedbe aktivnosti službena objava rezultata natječaja od strane Ugovornog tijela, a ne potpisivanje ugovora),
- **Partnerski sporazum (ako se projekt provodi u partnerstvu) iz kojeg su razvidni udjeli sufinanciranja** nositelja i svih partnera na projektu (ukoliko to nije razvidno iz ugovora potpisanog s Ugovornim tijelom), koji ne mora biti dio službene natječajne dokumentacije u okviru kojeg je projekt ugovoren,
- **Obrazac opisa projekta** (ukoliko nije dio ugovora potpisanog s Ugovornim tijelom),
- **Obrazac proračuna projekta** (ukoliko nije dio ugovora potpisanog s Ugovornim tijelom),
- **Ispunjen i potpisan obrazac Izjave o nepostojanju dvostrukog financiranja** za prijavljeni projekt,

- **Dokazi o ostvarenim financijskim sredstvima** iz nekog drugog izvora financiranja **za projekt koji se prijavljuje za sufinanciranje** (ukoliko su financijska sredstva ostvarena),
- **Obavijesti o odobrenju svih periodičkih izvješća** koja su do trenutka podnošenja prijave za sufinanciranje zaprimljena od strane Ugovornog tijela, ukoliko je primjenjivo,
- **Uvjerenje da se ne vodi kazneni postupak** protiv osobe ovlaštene za zastupanje koja će potpisati ugovor o sufinanciranju (ne starije od 30 dana),
- **Ovjerena izjava osobe ovlaštene za zastupanje udruge ili zaklade** da nije pravomoćno osuđena za kazneno djelo financiranja terorizma, pranja novca, zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju, prijevare u gospodarskom poslovanju, prouzročenja stečaja, pogodovanja vjerovnika ili povrede obveze vođenja trgovačkih i poslovnih knjiga iz zakona kojim se uređuju kaznena djela i kaznenopravne sankcije ili ranije važeća kaznena djela zlouporabe stečaja i zlouporabe u postupku stečaja i to za vrijeme dok traju pravne posljedice osude kao i kojoj su uvedene međunarodne mjere ograničavanja raspolaganja imovinom, dok su te mjere na snazi ili da nije pravomoćno osuđena za kazneno djelo neke druge države koje po svojim bitnim obilježjima odgovara navedenim kaznenim djelima,
- **Ovjerena izjava osobe ovlaštene za zastupanje udruge ili zaklade** koja je u izravnom doticaju s djecom da nije pravomoćno osuđena za neko od kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta na temelju zakona kojim se uređuju kaznena djela i kaznenopravne sankcije,
- **Potvrda Porezne uprave o nepostojanju javnog duga** za organizaciju podnositelja prijave za sufinanciranje (ne starija od šest mjeseci).

Ukoliko će tijekom provedbe projektnih aktivnosti doći do kontakta s djecom, **za osobe koje će kroz provedbu projektnih aktivnosti biti u kontaktu s djecom**, potrebno je dostaviti i skenirani **Obrazac za uvid u kaznenu i prekršajnu evidenciju** koji potpisuje osoba ovlaštena za zastupanje prijavitelja, **Uvjerenje da se ne vodi kazneni postupak** (ne starije od 30 dana). Uz navedenu dokumentaciju, za strance je potrebno dostaviti i ovjereni prijevod potvrde o nekažnjavanju iz matične zemlje. Ako prijavitelj na Javni poziv podnosi više od jedne prijave u isto vrijeme za osobe koje će kroz provedbu projektnih aktivnosti biti u kontaktu s djecom dovoljno je dostaviti samo jednu potvrdu za istu osobu.

Procjena prihvatljivosti prijave za sufinanciranje – Povjerenstvo za procjenu

Procjenu prihvatljivosti prijave za sufinanciranje obavlja Povjerenstvo za procjenu prihvatljivosti prijave za sufinanciranje projekata organizacija civilnoga društva prijavljenih na Javni poziv (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo), čiji su članovi službenici Ureda za udruge, a koje imenuje ravnatelj Ureda za udruge. Prilikom procjene prihvatljivosti prijave za sufinanciranje Povjerenstvo:

- provjerava je li podnositelj prijave upisan u Registar udruga ili drugi odgovarajući registar,
- utvrđuje imaju li osobe ovlaštene za zastupanje podnositelja prijave mandat za zastupanje,
- uvidom u Registar udruga provjerava usklađenost statuta podnositelja prijave sa Zakonom o udrugama³,
- uvidom u Registar neprofitnih organizacija provjerava vodi li podnositelj prijave uredno financijsko poslovanje,
- provjerava izvršava li podnositelj prijave uredno sve ugovorne obveze za prethodno odobrene potpore i financijska sredstava iz nacionalnih ili inozemnih javnih izvora,
- provjerava je li podnositelj prijave ispunio ugovorene obveze preuzete temeljem prijašnjih ugovora o dodjeli sredstava prema Uredu za udruge, te svim drugim davateljima financijskih sredstava iz javnih izvora.

Za osobe koje će kroz provedbu projektnih aktivnosti biti u kontaktu s djecom Povjerenstvo će provjeravati da:

- nisu pravomoćno osuđene za neko od kaznenih djela iz glave IX, X, XVI, XVII i XVIII Kaznenog zakona⁴,
- osobama ne traje sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja, obveznog liječenja od ovisnosti, obveznog psihosocijalnog tretmana, zabrane obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti, zabrane približavanja, uznemiravanja i uhođenja, udaljenja iz zajedničkog kućanstva, zabrane pristupa internetu ili sigurnosna mjera zaštitnog nadzora po punom izvršenju kazne zatvora izrečena temeljem Kaznenog zakona⁵,
- nemaju izrečenu prekršajno-pravnu sankciju i/ili da im ne traje zaštitna mjera propisana Zakonom o zaštiti od nasilja u obitelji⁶;
- nisu kažnjene za prekršaj na temelju članaka 25. i 26. Zakona o suzbijanju diskriminacije⁷, članaka 31. i 32. Zakona o ravnopravnosti spolova⁸ te članka 229., stavka 2. Zakona o sigurnosti prometa na cestama⁹.

Kada se tijekom provedbe projekta, pojave dodatni izvodi telji aktivnosti koji će kroz provedbu projektnih aktivnosti biti u kontaktu s djecom, organizacija civilnoga društva s kojom je sklopljen Ugovor o sufinanciranju obvezna je dostaviti Uredu za udruge dodatnu dokumentaciju o navedenim osobama, kako bi se izvršile naknadne provjere.

4.4. Donošenje Odluke o sufinanciranju

Za prijave koje udovoljavaju propisanim uvjetima, na prijedlog Povjerenstva, ravnatelj Ureda za udruge donosi Odluku o sufinanciranju najkasnije u roku od 60 dana nakon zaprimanja prijave za sufinanciranje (prema datumu urudžbiranja prijave u papirnatom obliku).

³ Narodne novine, br. 74/14, 70/17, 98/19, 151/22

⁴ Narodne novine, br. 125/11, 144/12, 56/15 i 61/15, 101/171, 18/18, 126/19, 84/21 i 114/22

⁵ Narodne novine, br. 125/11, 144/12, 56/15 i 61/15, 101/171, 118/18, 126/19, 84/21 i 114/22

⁶ Narodne novine, br. 70/17, 126/19

⁷ Narodne novine, br. 85/08 i 112/12

⁸ Narodne novine, br. 82/08 i 69/17

⁹ Narodne novine, br. 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13, 92/14, 64/15, 108/17, 70/19 i 42/20

Neće se odobriti sredstva za sufinanciranje organizaciji civilnoga društva koja je kao nositelj projekta, odnosno partner na projektu iz Republike Hrvatske za isti projekt već dobila ukupni iznos sredstava iz nekog drugog izvora za sufinanciranje obveznog udjela korisnika u projektu. Ukoliko je nositelj projekta ili partner dobio djelomična financijska sredstva iz nekog drugog izvora, Ured za udruge može sufinancirati razliku do punog iznosa sufinanciranja koji se može odobriti nositelju projekta, odnosno partneru.

4.5. Podnošenje prigovora

Podnositelj prijave može podnijeti prigovor na nepoštivane propisane procedure prilikom donošenja odluke o dodjeli financijskih sredstava. Rok za podnošenje prigovora je osam radnih dana od dana objave Odluke o sufinanciranju odnosno obavijesti da prijava ne ispunjava propisane uvjete natječaja. Ravnatelj Ureda za udruge u roku od 8 radnih dana od primitka prigovora donosi odluku o prigovoru, a na temelju mišljenja koje prethodno daje posebno povjerenstvo u čijem sastavu ne mogu biti osobe koje su sudjelovale u pripremi i provedbi javnog poziva te ocjeni prihvatljivosti prijave. Prigovor ne odgađa izvršenje odluke i daljnju provedbu postupka sufinanciranja.

5. Ugovaranje

Na temelju Odluke o sufinanciranju između Ureda za udruge s jedne, te nositelja projekta ili partnera na projektu iz Republike Hrvatske s druge strane, zaključuje se Ugovor o sufinanciranju projekta koji se sastoji od posebnih i općih uvjeta ugovora. Na elemente financiranja Projekta koji nisu uređeni Posebnim uvjetima ugovora o sufinanciranju na odgovarajući se način primjenjuju Opći uvjeti propisani člancima 36. do 50. i 52. do 54. Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge.

Ugovor o sufinanciranju za svaki pojedini projekt zaključuje se sa svakim korisnikom sufinanciranja (nositeljem odnosno partnerom/partnerima na projektu) i to sa svakim samo po jedan Ugovor, neovisno o trajanju provedbe projekta. Ugovor o sufinanciranju potpisat će se najkasnije 30 dana od dana donošenja Odluke o sufinanciranju.

Prije potpisivanja Ugovora o sufinanciranju na iznos veći od 2.650,00 EUR, korisnik je u obvezi dostaviti solemniziranu bjanko zadužnicu, koja je ovjerena na iznos isti ili viši od iznosa sufinanciranja. Ukoliko se istoj organizaciji civilnoga društva kao podnositelju prijave u istoj kalendarskoj godini odobri sufinanciranje više projekata koji zasebno ne prelaze iznos od 2.650,00 EUR, ali je njihov zbroj veći od 2.650,00 EUR, organizacija je dužna dostaviti solemniziranu bjanko zadužnicu, koja je ovjerena na iznos isti ili viši od ukupnog iznosa sufinanciranja svih projekata zajedno. Trošak solemnizacije bjanko zadužnice je prihvatljiv trošak te se navodi u Ugovoru o sufinanciranju, a korisnik dostavlja presliku računa koji glasi na korisnika (pravnu osobu; R1 račun) i dokaz plaćanja prije potpisa Ugovora o sufinanciranju. Solemnizirana bjanko zadužnica ostaje u Uredu za udruge do kraja provedbe projekta.

Ukoliko tijekom provedbe projekta Ured za udruge odobri dodatno sufinanciranje projekta zbog povećanja obveznog udjela Korisnika u projektu za koji je sklopljen Ugovor o sufinanciranju, Ured za udruge će s Korisnikom potpisati Dodatak Ugovoru, a Korisnik je u obvezi dostaviti dodatnu ili novu (u kojem slučaju Ured za udruge vraća postojeću zadužnicu) solemniziranu bjanko zadužnicu u slučaju da postojeća ne pokriva novi ukupni dodijeljeni iznos sufinanciranja. Trošak solemnizacije bjanko zadužnice je prihvatljiv trošak te se navodi u Dodatku Ugovoru o sufinanciranju, a Korisnik dostavlja presliku računa koji glasi na Korisnika (pravnu osobu; R1 račun) i dokaz plaćanja prije potpisa Ugovora o sufinanciranju. Solemnizirana bjanko zadužnica ostaje u Uredu za udruge do kraja provedbe projekta.

6. Isplata sredstava sufinanciranja

Ured za udruge isplatit će ugovoreni iznos sredstava nositelju projekta odnosno partneru na projektu iz Republike Hrvatske u roku od 45 dana nakon potpisivanja Ugovora o sufinanciranju iz stavka 1., odnosno Dodatka Ugovoru, odnosno odmah nakon što odobreni iznos bude dostupan na proračunskoj stavci Ureda za udruge. Ovisno o raspoloživosti financijskih sredstava, prednost pri isplati ugovorenog iznosa imat će prijave za sufinanciranje projekata čije aktivnosti završavaju tijekom 2023. godine. U slučaju eventualnog značajnijeg smanjenja prihoda u 2023. godini, Ured ima pravo smanjiti ukupno odobreni iznos sufinanciranja, o čemu će pravovremeno izvijestiti Korisnika i potpisati Dodatak Ugovoru.

Također, Ured za udruge ima pravo ne dodijeliti sredstva za sufinanciranje projekata organizacija civilnoga društva ugovoreni u okviru programa Europske unije i inozemnih fondova ili dodijeliti iznos koji je manji od predviđenog člankom 4. ovih Pravila, ovisno o raspoloživosti sredstava iz dijela prihoda od igara na sreću.

7. Izvještavanje

Nositelj projekta odnosno partner na projektu iz Republike Hrvatske dužan je Uredu za udruge u papirnatom ili elektroničkom obliku dostaviti obavijest o odobrenju završnog izvješća od strane Ugovornog tijela i odobreno završno izvješće o provedbi projekta (opisni i financijski dio) u roku od 30 dana od odobrenja završnog izvješća od strane Ugovornog tijela. Nositelj projekta odnosno partner na projektu iz Republike Hrvatske dužan je u svakom trenutku na zahtjev Ureda za udruge u zatraženom roku dati sve dodatne sadržajne i administrativne informacije o projektu, kao i svu financijsku dokumentaciju u vezi s provedbom projekta. U slučaju neizvršenja navedenih obveza, davanja neistinitih podataka, nenamjenskog trošenja sredstava ili neispunjavanja odredbi ugovora u predviđenim rokovima, Ured za udruge ima pravo raskinuti Ugovor o sufinanciranju i zatražiti povrat sredstava s pripadajućom zakonskom zateznom kamatom.

8. Povrat sredstava

Imajući u vidu da Ured za udruge sredstva dodjeljuje na temelju ugovorenog iznosa, te da je iznos stvarnih

prihvatljivih troškova na projektu vidljiv tek iz odobrenja završnog izvješća, Ured za udruge utvrdit će, po zaprimljenom završnom izvješću i odobrenju završnog izvješća od strane Ugovornog tijela, stvarni iznos sufinanciranja nositelja projekta odnosno partnera. Ukoliko je iznos sredstava za sufinanciranje, koje je nositelj projekta odnosno partner dobio od Ureda prema stvarnom obračunu veći od postotka navedenog za pojedini program Ured za udruge zatražit će povrat razlike isplaćenih sredstava u odnosu na postotak sredstava za sufinanciranje utvrđen Pravilima. Nositelj projekta, odnosno partner, izvršit će povrat zatražene razlike sredstava u Državni proračun u roku od 30 dana od primitka zahtjeva za povratom. U slučaju da Korisnik ne vrati sredstva u naznačenom roku, Ured za udruge može odmah aktivirati solemniziranu bjanko zadužnicu koju je Korisnik dao prilikom potpisivanja Ugovora o sufinanciranju.

9. Dostupnost rezultata i vidljivost

Za potrebe predstavljanja i promidžbe projekata u zemlji i inozemstvu svi nositelji projekata odnosno partneri na projektu iz Republike Hrvatske Uredu za udruge će besplatno dati na nekomercijalno korištenje sve informacije, materijale i službene podatke kojima se predstavljaju rezultati projekta koji je sufinanciran sukladno ovim Pravilima.

Na promotivnim materijalima koji su nastali tijekom provedbe projekta, a nakon odobrenog sufinanciranja projekta, moraju postojati elementi vidljivosti o sufinanciranju projekta od strane Ureda za udruge, te se Korisnici sufinanciranja obvezuju na svim tiskanima, video, elektroničkim i drugim materijalima u vezi s projektom, a koji su nastali nakon odobrenog sufinanciranja projekta od strane Ureda za udruge, te na svojim mrežnim stranicama, istaknuti grb Republike Hrvatske i naziv Ureda za udruge kao institucije koja projekt sufinancira, te ispunjavati i druge obveze sukladno Smjernicama za vidljivost Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske u projektima i programima financiranim iz javnih izvora, koje se nalaze na mrežnoj stranici Ureda za udruge.

Na svakom primjerku publikacije, programa, izložka, video ili audio materijala odnosno drugom vidljivom rezultatu projekta koji je nastao tijekom provedbe projekta, a nakon odobrenog sufinanciranja projekta od strane Ureda za udruge, korisnik sufinanciranja je dužan istaknuti obavijest sljedećeg sadržaja: "Stajališta izražena u ovoj publikaciji/programu/izložku/video/audio materijalu (navesti oblik vidljivog rezultata projekta) isključiva su odgovornost (navesti naziv organizacije korisnika projekta) i ne odražavaju stajalište Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske."

10. Odgovornost za štetu

Ured za udruge ne snosi odgovornost, neposrednu ili posrednu, za štete proizašle iz bilo koje aktivnosti korisnika sufinanciranja u provedbi projekta.

11. Zabrana sudjelovanja u izbornoj promidžbi

Korisnik sufinanciranja prilikom potpisa Ugovora o sufinanciranju obvezuje se da kao korisnik sredstava iz javnih izvora za provođenje projekta od interesa za opće dobro neće sudjelovati u izbornoj ili drugoj promidžbi političke stranke, koalicije ili kandidata, neće davati izravnu potporu političkoj stranci, koaliciji ili kandidatu niti prikupljati financijska sredstva za financiranje političkih stranaka, koalicija ili kandidata za sve vrijeme trajanja Ugovora.

12. Čuvanje dokumentacije i postupanje s osobnim podacima

Sukladno planu klasifikacijskih oznaka i brojčanih oznaka stvaratelja i primatelja pismena s rokovima čuvanja Ured za udruge dokumentaciju vezanu za sufinanciranje projekata organizacija civilnoga društva ugovorenih u okviru programa Europske unije i inozemnih fondova čuvat će 11 godina, a svi zaprimljeni osobni podaci čuvaju se sukladno Općoj uredbi o zaštiti osobnih podataka (Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ). Dokumentaciju vezanu uz sufinancirani projekt Korisnik treba čuvati sukladno obvezi čuvanja dokumentacije iz temeljnog Ugovora o sufinanciranju projekta. Ured za udruge prikupljene podatke koristi isključivo u svrhu provedbe postupka sufinanciranja projekata. Sve informacije o zaštiti osobnih podataka nalaze se na mrežnoj stranici Ureda za udruge <https://udruge.gov.hr/zastita-osobnih-podataka/4795>.

13. Zaključna razmatranja

Imajući u vidu da je sufinanciranje do ukupne vrijednosti projekta još uvijek jedna od najvećih prepreka s kojom se brojne organizacije civilnoga društva susreću u provedbi EU projekata i projekata ugovorenih u okviru ostalih inozemnih fondova, te da brojnim organizacijama civilnoga društva nije jednostavno osigurati sredstva za sufinanciranje, što nerijetko stvara značajne probleme u likvidnosti udruga i može ugroziti učinkovitost provedbe projektnih aktivnosti, očekujemo da će interes organizacija civilnoga društva za ovaj javni poziv za sufinanciranje i ove godine biti i veći nego prethodnih godina.

Natječaji za financiranje projekata i programa organizacija OCD-a iz državnog proračuna i fondova EU u 2023. godini

Bernard Iljazović*

Četrnaestu godinu zaredom održani su Info dani o natječajima za financiranje projekata i programa organizacija civilnoga društva iz sredstava državnog proračuna i fondova Europske unije. Na Info danima predstavljen je velik broj natječaja, podijeljenih kroz nekoliko programskih područja, koje raspisuju tijela državne uprave, uredi Vlade Republike Hrvatske i javne institucije, s tim da se po prvi puta ove godine na tom popisu našao i konzorcij organizacija civilnoga društva. Naime, u okviru Programa Unije „Građani, jednakost, prava i vrijednosti“, Zaklada Solidarna i Zaklada Slagalica odabrane su kao provedbena tijela za natječajne financirane kroz Potprogram Impact4Values, te su na Info danima predstavili što planiraju na tom području do kraja godine. Predstavljanje natječaja pripremljeno je temeljem godišnjih planova natječaja, izrađenih na osnovu sektorskih analiza dostavljenih Uredu za udruge, koji sukladno Uredbi o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge, ima ulogu koordinacijskog tijela za sve davatelje financijskih sredstava. U članku se predstavljaju raspoloživi natječaji, odnosno osnovne odrednice pojedinih natječaja, uzimajući u obzir činjenicu da organizacije civilnoga društva velik broj projekata upravo financiraju putem dobivenih financijskih sredstava temeljem tih natječaja.

1. Natječaji i javni pozivi po programskim područjima

1.1. Programsko područje - Izvaninstitucionalni odgoj i obrazovanje djece i mladih, promicanje znanosti, potpora djelovanju udruga mladih, promicanje prava djece, te podrška obitelji

Ministarstvo znanosti i obrazovanja – Izvaninstitucionalni odgoj i obrazovanja djece i mladih:

- Natječaj za dodjelu bespovratnih sredstava projektima udruga u području izvaninstitucionalnog odgoja i obrazovanja djece i mladih u školskoj godini 2023./2024.

Objava natječaja **svibanj/lipanj 2023.**, planirani rok za završetak natječaja **srpanj 2023. godine**. Ukupan planirani iznos za dodjelu bespovratnih sredstava – **1.858.119,32 eura/14.000.000,00 kn**.

Prednost u financiranju imat će projekti čiji su krajnji korisnici djeca i mladi s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama (daroviti učenici i učenici s teškoćama).

- Javni poziv za prijavu projekata udruga koje pružaju usluge pomoćnika u nastavi učenicima s teškoćama u razvoju u školskoj godini 2023./2024.

Cilj Javnog poziva je osigurati usluge pomoćnika u nastavi i stručnoga komunikacijskog posrednika učenicima s teškoćama u razvoju tijekom izvršavanja zadataka koji za-

htijevaju komunikacijsku, senzornu i motoričku aktivnost učenika, u kretanju, pri uzimanju hrane i pića, u obavljanju higijenskih potreba tijekom svakodnevnih aktivnosti odgojno-obrazovnog procesa, te podržati projekte udruga koje pružaju usluge pomoćnika u nastavi i stručnoga komunikacijskog posrednika učenicima s teškoćama u razvoju.

Objava Javnog poziva **lipanj 2023.**, planirani rok za završetak Poziva **srpanj 2023. godine**. Ukupan planirani iznos za dodjelu bespovratnih sredstava – **4.117.061,00 eura/31.019.996,10 kn**.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja – Programi javnih potreba RH u tehničkoj kulturi

- Javni poziv za predlaganje programa javnih potreba Republike Hrvatske u tehničkoj kulturi u 2024. godini

Okvirno vrijeme trajanja Javnog poziva **lipanj – rujan 2023. godine**.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja – Izrada udžbenika za slijepe i slabovidne učenike i studente

- Javni poziv za financiranje projekata za prilagodbu i izradu udžbenika/literature za slijepe i slabovidne učenike i studente za školsku/akademsku godinu 2023./2024.

Objava Javnog poziva s kriterijima – **kolovoz 2023. godine**. Ukupna vrijednost natječaja – raspoloživa sredstva u Državnom proračunu za 2023. godinu iznose – **261.591,00 eura/1.970.957,93 kn**.

Agencija za mobilnost i programe EU

Preostali prijavni rokovi u 2023. godini su:

1. Erasmus+
  - Mobilnost pojedinaca u području mladih (KA1), **4. listopada u 12.00**
  - Aktivnost uključivanja u okviru inicijative DiscoverEU (KA1), **4. listopada u 12.00**
  - Mala partnerstva u području obrazovanja odraslih i mladih (KA2), **4. listopada u 12.00**
  - Suradnička partnerstva u području mladih (KA2), **4. listopada u 12.00**
  - Erasmus akreditacije u području mladih i odraslih (KA1), **19. listopada u 12.00**
2. Europske snage solidarnosti
  - Volonterski projekti – Oznaka kvalitete, **otvoren poziv cijele godine**
  - Projekti solidarnosti, **4. listopada u 12.00**

Središnji državni ured za demografiju i mlade

- Poziv za financiranje projekata usmjerenih mladima za 2023. godinu

Opći cilj Poziva je osnaživanje udruga mladih i za mlade u svrhu podizanja kvalitete života mladih. Planirana objava: **rujan 2023. godine**. Planirana vrijednost Poziva iznosi: **1.514.482,71 eura (11.410.870,00 kn)**.

1.2. Programsko područje - Zaštita zdravlja, borba protiv ovisnosti i pružanje pravne pomoći

Ministarstvo zdravstva

1. Natječaj za prijavu programa udruga u području prevencije ovisnosti, suzbijanja zlouporabe droga i smanjenja šteta za dodjelu financijskih sredstava iz dijela prihoda od igara na sreću u Republici Hrvatskoj za 2023. godinu (na poziciji Ministarstva zdravstva provedba - dvogodišnji programi). Ukupna planirana vrijednost natječaja je **800.000,00 eura**.

Ministarstvo pravosuđa i uprave - Pružanje podrške žrtvama

2. Javni poziv za financiranje aktivnosti partnerske mreže organizacija za pružanje podrške i pomoći žrtvama i svjedocima u Republici Hrvatskoj

Datum raspisivanja natječaja **24. srpnja 2023.**, rok za dostavu prijave **27. rujna 2023. godine**.

Sredstva za financiranje programa u trajanju od 36 mjeseci isplaćuju se na godišnjoj razini. Za prvu godinu provedbe najveći iznos koji se može tražiti: **491.074.39 eura / 3.700.000 kuna**.

Ministarstvo pravosuđa i uprave - Podrška provođenju pojedinačnih programa postupanja/izvršavanja kazne zatvora

Sufinanciranje projekata udruga usmjerenih pružanju podrške provođenju pojedinačnog programa postupanja/izvršavanja kazne zatvora

Planirani rok za raspisivanje natječaja je **listopad 2023. godine**. Planirani iznos natječaja: **464.530,00 eura (3.500.000,00 kn)**. Planirani najviši iznos financiranja projekta: **39.816,84 – 79.633,69 eura (300.000,00 - 600.000,00 kn)** - ovisno o prioritetnom području, te ovisno radi li se o projektu ili programu.

1.3. Programsko područje: Impact4Values Zaklada Solidarna i Zaklada Slagalica

Tu se radi o slovensko-hrvatskom programu podrške organizacijama civilnoga društva koje svojim djelovanjem promiču i štite europske vrijednosti. Program pruža financijsku i organizacijsku potporu manjim organizacijama kako bi mogle bolje pridonijeti zaštiti, promicanju i podizanju svijesti o temeljnim pravima i vrijednostima EU-a, a provodi se u okviru CERV programa. Programom partnerski upravlja slovensko-hrvatski konzorcij u sastavu Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladinih organizacij – CNVOS, Slagalica – Zaklada za razvoj lokalne zajednice i Solidarna – Zaklada za ljudska prava i solidarnost.

Ukupna vrijednost Impact4Values Programa iznosi: **4.250.000 eura**, od čega će 2.350.000 eura biti dodijeljeno organizacijama civilnog društva putem tri javna poziva, dok će drugi dio biti iskorišten za jačanje organizacija (obuka, mentorstvo), umrežavanje, upravljanje programima, itd.

Poziv za provedbu akcija za obranu EU vrijednosti

Svrha Poziva je podržati organizacije u hitnim zagovaračkim, pravnim, komunikacijskim i drugim akcijama, koje su planirane kao neposredan odgovor na različite izazove (npr. zaštita EU vrijednosti i temeljnih prava, pritisci za djelovanje). Također, svrha Poziva je podržati aktivnosti koje se planiraju kao prilika (formuliranje politika ili propisa), s ciljem pozitivnog utjecaja na lokalnoj, nacionalnoj i EU razini društvenog djelovanja (npr. izbori za Europski parlament, promicanje EU vrijednosti).

Raspoloživa sredstva za Hrvatsku iznose: **150.000,00 eura**. Iznos sredstava za svaki projekt: **5.000 – 10.000 eura**. Otvaranje poziva: **kolovoz 2023. godine**.

1.4. Programsko područje - Potpora razvoju ruralnih područja, otoka i područja od posebne državne skrbi

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije

Javni poziv za prijavu projekata poticanja razvoja civilnog društva na otocima u 2023. godini

Opći cilj Javnog poziva je stvaranje povoljnog okruženja za razvoj civilnog društva na otocima jačajući ulogu i kapacitete organizacija civilnog društva i podržavajući njihovo umrežavanje.

Financijska alokacija Javnog poziva u 2023. godini iznosi: **132.733,81 eura (1 milijun kuna)**. Objava Javnog poziva **svibanj 2023.**, zatvaranje poziva **srpanj 2023. godine**.

1.5. Programsko područje - Programi u području civilne zaštite i sigurnosti u prometu

Ministarstvo unutarnjih poslova – Ravnateljstvo civilne zaštite

Javni natječaj za dodjelu financijskih sredstava za udruge od interesa za sustav civilne zaštite

Planirani početak objave Javnog natječaja predviđen je za **lipanj 2023. godine**. U proračunu za 2023. godinu osigurana su sredstva u visini od: **72.000,00 kn / 9.556,04 eura**. Maksimalni broj udruga za dobivanje financijske potpore je: **4 (18.000,00 kn / 2.389,00 eura po udruzi)**.

Željena postignuća provedbom javnog natječaja su: pomoći udrugama u ostvarivanju ciljeva sudjelovanja u sustavu civilne zaštite, angažiranje stručnjaka iz udruga kao pričuvnog sastava Državne intervencijske postrojbe civilne zaštite čime se podiže stručnost i operativnost postrojbe, održavanje kontinuiteta uključivanja novih članova u udruge od interesa za sustav civilne zaštite.

1.6. Programsko područje - Demokratizacija i razvoj civilnoga društva, te dodjela institucionalnih podrški

Ured za udruge – Sufinanciranje EU projekata

Ured za udruge **sufinancira** obavezni udio korisnika u projektu. Naime, Ured za udruge sufinancira obavezni udio korisnika u određenom postotku, ovisno o programu/natječaju u sklopu kojeg je projekt ugovoren (tablica postotaka objavljuje se u sklopu natječaja). Na primjer program Kreativna Europa Ured za udruge sufinancira do 40%. Ako je ukupan proračun projekta 100.000,00 eura, a obavezni udio korisnika (prijavitelja) je 20.000,00 eura, 40% od 20.000,00 eura je 8.000,00 eura, što znači da Ured za udruge može sufinancirati projekt u maksimalnom iznosu od 8.000,00 eura.

Ured za udruge – **Program Unije „Građani, jednakost, prava i vrijednosti“ (CERV) 2021. – 2027.**

Proračun za 2021.-2027. iznosi **1,5 milijardi eura**.

Planirani natječaji 2023.-2024.

Vrijednosti Unije - EACEA

Vrijednosti unije – poziv za organizacije civilnog društva (kaskadni poziv)

Operativne potpore za okvirna partnerstva (JUSR)

Povelja o temeljnim pravima/Litigacija

Potpora nacionalnim kontakt točkama

Operativne potpore (DG EMPL)

Uključenost i sudjelovanje građana u demokratskom životu Unije - EACEA

Bratimljenje gradova – rok prijave: **20.9.2023. godine**, ukupan proračun iznosi **4 milijuna eura**, po projektu **60.000,00 eura** (80%) projekta.

Umrežavanje gradova

Uključenost građana

Prava djece i dječja participacija

Europsko sjećanje

Jednakost, prava i rodna ravnopravnost - Europska komisija

Ravnopravnost i jednakost

Nacionalne kontakt točke za Rome

Zaštita podataka

Rodna ravnopravnost

Operativna potpora za mrežu Equinet

Daphne - Europska komisija

Kaskadni poziv (re-granting)

Redovni poziv

Sve informacije, kriteriji i uvjeti prijave vezani za pojedini natječaj dostupni su na jedinstvenoj platformi za prijavu projektnih prijedloga **Funding & tender opportunities portal**.

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva

Pet natječaja za dodjelu institucionalnih podrški za stabilizaciju i/ili razvoj udruga, odnosno za:

- za udruge u području demokratizacije i društvenog razvoja – IP_DEM
- za udruge koje u prethodnim razdobljima nisu koristile institucionalnu podršku Nacionalne zaklade – IP_NOVI
- za udruge osoba s invaliditetom koje djeluju na lokalnoj razini – IP_OSI
- za udruge iz Domovinskog rata – IP_DR_HMB
- za udruge za zaštitu prava potrošača – IP_POT_MIN-GOR

Datum raspisivanja natječaja **16. kolovoza 2023.**, vrijeme trajanja natječaja do **14. rujna 2023. godine**.

1.7. Programsko područje - Međunarodna razvojna suradnja, te programi za Hrvate u inozemstvu

Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske

- Javni natječaj za prijavu programa/projekata organizacija hrvatskog iseljništva u prekomorskim i europskim državama u svrhu ostvarenja financijske potpore za 2023. godinu

Planirana objava natječaja **rujan 2023. godine**. Financijski okvir: **1.100.000,00 eura**.

- Javni poziv za prijavu posebnih potreba i projekata od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske u svrhu ostvarenja financijske potpore za 2023. godinu

Planirana objava Javnog poziva **listopad 2023. godine**. Financijski okvir: **1.600.000,00 eura**.

Ministarstvo vanjskih poslova – Međunarodna razvojna suradnja

- Javni poziv za financiranje projekata međunarodne razvojne suradnje organizacija civilnog društva za 2023. godinu

Okvirni datum objave Javnog poziva: **II/III. kvartal 2023. godine**. Ukupna vrijednost Javnog poziva u 2023. godini iznosi: **398.168,00 eura**.

1.8. Programsko područje – Zaštita potrošača

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja

- Javni poziv za udruge za zaštitu potrošača

Objava Javnog poziva: **IV. kvartal 2023.**, a početak provedbe: **I. kvartal 2024. godine**.

Okvirna vrijednost Javnog poziva iznosi: **70.000,00 eura (527.415,00 kn)**, s tim da je okvirni broj projekata: **5**.

1.9. Programsko područje - Skrb o osobama s invaliditetom, socijalna skrb i razvoj volonterstva

Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike

- Poziv za prijavu dvogodišnjih programa usmjerenih smanjenju i prevenciji socijalne isključenosti, te socijalnom uključivanju i integraciji socijalno osjetljivih skupina za 2023. i 2024. godinu

Opći cilj Poziva je pridonijeti povećanju socijalne uključenosti i integraciji u život zajednice ranjivih socijalno osjetljivih skupina, odnosno smanjiti i prevenirati socijalnu isključenost. Raspisivanje Poziva planirano je u **lipnju 2023. godine**. Ukupan iznos sredstava koji će se dodijeliti putem natječaja je: **250.000,00 eura**.

- Poziv za prijavu projekata udruga koje pružaju usluge savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji i žrtve seksualnog nasilja u Republici Hrvatskoj za 2024. godinu

Raspisivanje novog poziva za 2024. godinu planirano je u **prosincu 2023. godine**.

- Poziv za prijavu programa/projekata udruga kojima se pridonosi borbi protiv droga i svih drugih oblika ovisnosti iz djela prihoda od igara na sreću u Republici Hrvatskoj za 2024. godinu

Raspisivanje novog poziva usmjerenog borbi protiv droga i drugih oblika ovisnosti za 2024. godinu planirano je za **prosinac 2023./siječanj 2024. godine**.

- Zaželi – prevencija institucionalizacije

Cilj poziva je povećati socijalnu uključenost i prevenirati institucionalizaciju ranjivih skupina, osiguravanjem dugotrajne skrbi kroz pružanje usluge potpore i podrške. Objava Poziva: **2. kvartal 2023. godine**. Ukupan iznos Poziva je: **100 milijuna eura**.

- Inovativne socijalne usluge – odmor od skrbi (pilot projekt)

Cilj poziva je prevencija institucionalizacije kroz osiguravanje odmora od skrbi za osobe koje skrbe o članu obitelji koji je u potpunosti ovisan o njihovoj pomoći i njezi.

Objava Poziva: **3. kvartal 2023. godine**.

1.10. Programsko područje - Programi u turizmu

Ministarstvo turizma i sporta

- Sufinanciranje projekata udruga u turizmu u 2023. godini

Opći cilj je osiguranje dostatnog, kvalificiranog i kompetentnog kadra, s ciljem razvoja održivog, pristupačnog turizma.

Programska područja:

PP1 – projekti poticanja na **razvoj karijere u turizmu** - sredstva su namijenjena sufinanciranju projekata koji doprinose motiviranju razvoja karijere u turizmu, intenziviranju suradnje i interakcije između strukovnih škola i poslodavaca, te jačanju atraktivnosti turističkih zanimanja.

PP2 – projekti razvijanja svijesti o **pristupačnom turizmu** – sredstva su namijenjena sufinanciranju projekata koji doprinose uključivanju osoba s invaliditetom na tržište rada u turizmu, poticanju poslodavaca i turističkih zajednica u turizmu na razvoj pristupačnog turizma.

Objava Javnog natječaja u **lipnju 2023. godine**. Način prijave na Javni natječaj: elektroničkim putem preko korisničkog sučelja *e-Građani, portal e-Turizam, TuRiznica – sustav za pregled i dodjelu dostupnih potpora*.

1.11. Programsko područje - Kultura

Ministarstvo kulture i medija

- Poziv za predlaganje programa javnih potreba u kulturi 2024. godine

Objava Poziva: **rujan/listopad 2023. godine**, ugovaranje: prvi kvartal 2024. godine. Ukupni iznos: **41.349.731,72 eura**.

- Poziv za predlaganje programa i/ili radionica za Ruksak (pun) kulture

Ruksak (pun) kulture je nacionalni dopunski program podrške kurikulumu u vrtićima, osnovnim i srednjim školama, vezan za umjetnost i kulturu, a koji se provodi na područjima s niskim indeksom razvijenosti, od posebne državne skrbi, potpomognuta.

Objava Poziva: **studeni 2023. godine**, ugovaranje: veljača 2024. godine. Ukupni iznos: **295.508,34 eura**.

- Programi koji potiču razvoj publike u kulturi

Ciljevi provedbe programa su: povećanje broja programa koji potiču razvoj publike u kulturi, kreiranje dugoročnih procesa koji će podići razinu aktivnoga sudjelovanja u kulturi i umjetnosti, učiniti ih dostupnijima, prepoznajući različite potrebe publike, njezinih socijalnih i ekonomskih iskustava, te dob potencijalnih korisnika.

Objava programa: **prosinac 2023. godine.**, ugovaranje: ožujak 2024. godine. Ukupni iznos: **492.513,90 eura.**

- Kreativna Europa – Program Europske unije namijenjen potpori europskim kulturnim i kreativnim sektorima

Trajanje navedenog Programa: **2021.-2027. godine.** Proračun: **2.44 milijardi eura.**

Nacionalno sufinanciranje Ministarstva kulture i medija

Temeljem Odluke o određivanju kriterija i postupka sufinanciranja projekata odobrenih u okviru Programa Europske unije Kreativna Europa- potprogram Kultura sufinancirat će se aktivnosti u kojima sudjeluju hrvatski projektni partneri u statusu vodećeg partnera ili partnera u jednom od sljedećih natječaja potprograma Kultura:

- Europski projekti suradnje: mali/srednji/veliki
- Cirkulacija europskih književnih djela
- Europske platforme za promociju umjetnika u nastajanju
- Europske mreže kulturnih i kreativnih organizacija

Agencija za elektroničke medije

- Objava Javnog poziva za sufinanciranje projekata na temu poticanja medijske pismenosti u 2024. godini očekuje se u razdoblju od **1. studenoga do 15. prosinca 2023. godine.**

Zaklada Kultura nova

- Program podrške za 2023. godinu

Program podrške je krovni naziv za sve javne pozive putem kojih se dodjeljuju bespovratna sredstva udrugama i umjetničkim organizacijama na području suvremene kulture i umjetnosti.

Bespovratna se sredstva dodjeljuju putem javnih poziva na predlaganje programa/projekata/aktivnosti i javnih poziva na sudjelovanje u programima/projektima/aktivnostima kroz nekoliko programskih područja i kategorija koje su osmišljene tako da odgovore na prepoznate prioritetne probleme organizacija civilnog društva (udruga i umjetničkih organizacija), te da omogućе kvalitetnije uvjete za rad organizacija, doprinesu njihovoj stabilizaciji i razvoju organizacijskih i programskih kapaciteta.

Javni pozivi se raspisuju u pravilu početkom lipnja, a cjelokupni postupak dodjele bespovratnih sredstava, koji obuhvaća vrijeme predaje prijave, provjere formalnih uvjeta, procjene kvalitete prijave, objave rezultata, te vrijeme podnošenja prigovora, očitovanja na prigovore i ugovaranja, završava krajem prosinca. Prijave na Program podrške predaju se isključivo u elektroničkom obliku, putem Zaklade elektroničke baze prijavnica.

2. Zaključno

Organizacijama civilnoga društva neophodna su financijska sredstva za provođenje programa i/ili projekata, na osnovu kojih će ostvariti postavljene ciljeve, ispuniti misiju organizacije, te doprinijeti rješavanju određene problematike u društvenoj zajednici. Stoga je za organizacije civilnoga društva veoma značajno aktivno i kontinuirano pratiti sve relevantne natječaje, javne pozive iz njihovog područja djelovanja, kako bi na njih mogli aplicirati i tako osigurati potrebna financijska sredstva, koja će ne samo doprinijeti ostvarenju projektnih ciljeva, nego i daljnjem razvoju i napretku organizacije.

Poštovani čitatelji!

Narudžbenicu za pretplatu na časopis, kao i brojne druge informacije o djelovanju našeg Centra, možete pronaći na internet stranici

www.tim4pin.hr

Odgovori na vaša pitanja

U nastavku objavljujemo izbor odgovora na vaša pitanja našim savjetnicima primljena u prethodnom mjesecu. Vjerujemo da će i ostalim čitateljima biti korisni i pomoći u otklanjanju mogućih dilema s kojima se susreću u svojem radu.

Pravo na dodatke za uvjete rada

Pitanje: *Ima li radnik pravo na dodatke na uvjete rada (kolektivni ugovor socijalne skrbi) samo za sate rada ili i kada prima naknadu za bolovanja, godišnje odmori i sl.?*

Odgovor: Prema odredbama članka 54. Kolektivnog ugovora za djelatnost socijalne skrbi (Nar. nov., br. 61/18. i 3/19. – ispravak) te Odluke o isplati materijalnih i nematerijalnih prava te drugih naknada za zaposlenike u djelatnosti socijalne skrbi (Nar. nov., br. 60/22.), **osnovna plaća s osnovna uvjeta rada** povećava se za propisani postotak za rad na određenim poslovima tj. radnim mjestima.

Plaća (osnovna plaća i dodaci na osnovnu plaću) se obračunava **za sate rada** u određenom mjesecu, a naknada plaće pripada zaposleniku za sate **kada ne radi**, ali ostvaruje pravo na isplatu određenog novčanog iznosa koji se uređuje posebnim zakonima, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu.

Na primjer, naknada plaće zbog privremene spriječenosti za rad uslijed bolesti koja tereti sredstva poslodavca, prema odredbama Kolektivnog ugovora za djelatnost socijalne skrbi utvrđuje se u visini 85 % od plaće zaposlenika ostvarene u prethodna tri mjeseca neposredno prije nego je započeo bolovanje, a naknada plaće za vrijeme godišnjeg odmora u visini kao da je radio u redovnom radnom vremenu, odnosno najmanje u visini njegove prosječne mjesečne plaće u prethodna tri mjeseca (uračunavajući sva primanja u novcu i naravi koja predstavljaju naknadu za rad), ako je to povoljnije za zaposlenika.

Iz navedenih odredbi proizlazi da se naknada plaće utvrđuje u određenom postotku od prosječno isplaćene plaće u prethodna tri mjeseca (85 % u slučaju bolovanja odnosno 100 % u slučaju godišnjeg odmora) tj. od prosječno isplaćenih plaća u čiji su iznos već uključeni dodaci na plaću, pa tako i dodatka s osnove uvjeta rada.

Dakle, dodatke za uvjete rada obračunavate na osnovnu plaću zaposlenika pri obračunu plaće za rad u određenom mjesecu, a ne i prilikom obračuna naknade plaće za razdoblje kada radnik, iz određenih razloga, ne radi (za vrijeme bolovanja, godišnjeg odmora, plaćenog dopusta i sl.), a visina naknade se utvrđuje od prosječne plaće isplaćene zaposleniku u prethodna tri mjeseca.

www.tim4pin.hr

Obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom

Pitanje: *Ima li kakve poveznice između iznosa naknada za nezapošljavanje invalida koju plaćamo i vrijednosti dobara i usluga koje se nabavljaju od pravnih osoba koje zapošljavaju osobe s invaliditetom?*

Odgovor: Prema odredbama članka 6. Pravilnika o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom (Nar. nov., br. 75/18., 120/18., 37/20. i 145/20.), obveznik kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom može svoju obvezu ispuniti i zamjenskom kvotom i to tako da:

- zaključi jedan ili više ugovora o poslovnoj suradnji s osobom s invaliditetom koja se samozapošljava, čija je ukupna vrijednost, bez obračunatog PDV-a, jednaka najmanje 20% minimalne mjesečne plaće svake osobe s invaliditetom koju bi poslodavac morao zaposliti unutar propisane kvote, odnosno u slučaju sklapanja ugovora na rok duži od jednog mjeseca, čija je prosječna mjesečna vrijednost, bez obračunatog PDV-a, jednaka najmanje 20% minimalne mjesečne plaće svake osobe s invaliditetom koju bi poslodavac morao zaposliti unutar propisane kvote
- zaključi jedan ili više ugovora o poslovnoj suradnji sa zaštitnom radionicom i integrativnom radionicom, odnosno trgovačkim društvom, zadrugom ili udrugom u kojima više od polovine radnika čine osobe s invaliditetom, čija je ukupna vrijednost, bez obračunatog PDV-a, jednaka najmanje 20% minimalne mjesečne plaće svake osobe s invaliditetom koju bi poslodavac morao zaposliti unutar propisane kvote, odnosno u slučaju sklapanja ugovora na rok duži od jednog mjeseca, čija je prosječna mjesečna vrijednost, bez obračunatog PDV-a, jednaka najmanje 20% minimalne mjesečne plaće svake osobe s invaliditetom koju bi poslodavac morao zaposliti unutar propisane kvote
- primi na obavljanje prakse, utvrđene nastavnim planom, učenike s teškoćama u razvoju ili studente s invaliditetom s tim da se jedna osoba primljena na obavljanje prakse priznaje kao jedna zaposlena osoba s invaliditetom
- primi na obavljanje prakse rehabilitante u sklopu profesionalne rehabilitacije koju provodi centar za profesionalnu rehabilitaciju s tim da se jedna osoba primljena na obavljanje prakse priznaje kao jedna zaposlena osoba s invaliditetom
- sklopi jedan ili više ugovora o djelu o obavljanju studentskog posla sa studentom s invaliditetom koji ima status redovitog studenta prema kojima su ukupni priznati troškovi rada jednaki najmanje 20% minimalne mjesečne plaće svake osobe s invaliditetom koju bi poslodavac morao zaposliti unutar propisane kvote

- primi na stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa osobe s invaliditetom s tim da se jedna osoba primljena na stručno osposobljavanje priznaje kao jedna zaposlena osoba s invaliditetom
- daje jednu ili više stipendija za redovito obrazovanje osobama s invaliditetom čija je ukupna visina jednaka najmanje 20% minimalne mjesečne plaće svake osobe s invaliditetom koju bi poslodavac morao zaposliti unutar propisane kvote.

Navedeni Pravilnik u članku 6.a. utvrđuje i ukupnu vrijednost ugovora koje osobe s invaliditetom koje se samozapošljavaju, odnosno trgovačka društva, zadruge ili udruge koje zapošljavaju više od 50 % osoba s invaliditetom, te zaštitne radionice i integrativne radionice mogu zaključiti s poslodavcima, i to:

- osoba s invaliditetom koja se samozapošljava može s poslodavcima zaključiti jedan ili više ugovora o poslovnoj suradnji u svrhu ispunjenja zamjenske kvote, s tim da ukupna vrijednost svih ugovora, čiji je predmet kupnja i prodaja robe iz prodajnog asortimana i/ili pružanje usluga u trgovini, ne može iznositi više od 200.000,00 kuna godišnje bez PDV-a (tj. 26.544,56 eura godišnje bez PDV-a)
- trgovačka društva, zadruge ili udruge u kojima više od polovine radnika čine osobe s invaliditetom, a zapošljavaju najviše tri osobe s invaliditetom, mogu s poslodavcima zaključiti jedan ili više ugovora o poslovnoj suradnji u svrhu ispunjenja zamjenske kvote, s tim da ukupna vrijednost svih ugovora, čiji je predmet kupnja i prodaja robe iz prodajnog asortimana i/ili pružanje usluga u trgovini, ne može iznositi više od 200.000,00 kuna godišnje bez PDV-a (tj. 26.544,56 eura godišnje bez PDV-a)
- trgovačka društva, zadruge ili udruge u kojima više od polovine radnika čine osobe s invaliditetom, a zapošljavaju četiri i više osoba s invaliditetom, mogu s poslodavcima zaključiti jedan ili više ugovora o poslovnoj suradnji u svrhu ispunjenja zamjenske kvote, s tim da ukupna vrijednost svih ugovora, čiji je predmet kupnja i prodaja robe iz prodajnog asortimana i/ili pružanje usluga u trgovini, ne može iznositi više od 500.000,00 kuna godišnje bez PDV-a (tj. 66.361,40 eura godišnje bez PDV-a)
- zaštitne radionice i integrativne radionice mogu s poslodavcima zaključiti jedan ili više ugovora o poslovnoj suradnji u svrhu ispunjenja zamjenske kvote, s tim da se od ukupne vrijednosti svakog ugovora priznaje najviše 20% za kupnju i prodaju robe iz prodajnog asortimana i/ili pružanje usluga u trgovini.

Poslodavac koji namjerava svoju obvezu kvotnog zapošljavanja ispuniti putem zamjenske kvote dužan je ugovor, čiji su obvezni elementi propisani člankom 10. Pravilnika, dostaviti Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom (dalje: Zavod) u roku od petnaest dana od dana sklapanja ugovora. Uz ugovor, poslodavac je dužan dostaviti Zavodu najavu ispunjenja zamjenske kvote te drugu dokumentaciju na zahtjev Zavoda. U roku od osam dana nakon ispunjenja ugovornih obveza, obavezan je podnijeti Zavodu izvješće o obostranom ispunjenju ugovornih obveza na obrascu koji je sastavni dio Pravilnika, a u slučaju da u ugovoru nije određen rok trajanja, obrazac izvješća mora se podnijeti u roku od osam dana nakon isteka razdoblja za koje je najavljeno ispunjenje zamjenske kvote. Na zahtjev Zavoda, stranke su dužne dostaviti dodatne do-

kaze o obostranom ispunjenju ugovornih obveza, kao što su računi, potvrde o uplatama, specifikacija zatvaranja računa i drugi dokazi. Navedena dokumentacija dostavlja se Zavodu elektroničkim putem, i to kao: e-najava i e-izvješće, a u slučaju opravdane nemogućnosti njihovog podnošenja elektroničkim putem, iznimno i u papirnatom obliku.

Naknada troškova za prijevoz na posao i s posla

Pitanje: *Molimo pojašnjenje obveze dokazivanja nastalih troškova prijevoza na posao i s posla.*

Odgovor: Članak 7. stavak 2. točka 29. i 30. Pravilnika o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 10/17, - 1/23.) uređuju pravo poslodavca da radniku neoporezivo nadoknadi troškove dolaska na posao i povratka s posla mjесnim i međumjesnim javnim prijevoznim sredstvima u visini stvarnih izdataka prema cijeni mjesečne ili pojedinačne prijevozne karte odnosno do visine cijene mjesečne ili pojedinačne prijevozne karte, a u slučaju kada na određenim relacijama nije organiziran javni prijevoz, u visini izdataka koji bi nastali da je organiziran, tj. u visini cijene prijevoza koja je utvrđena na približno jednakim udaljenostima na kojima je javni prijevoz organiziran.

Porezni propis uređuje, dakle, pravo na neoporezivo nadoknađivanje troškova prijevoza na posao i s posla i u slučaju kada je javni prijevoz organiziran i u slučaju kada nije organiziran. Pri tome se, za porezne svrhe, kao uvjet za nadoknađivanje navedenih troškova ne propisuje minimalna udaljenost mjesta prebivališta/uobičajenog boravišta radnika od mjesta njegovoga rada.

Prema stajalištu Središnjeg ureda Porezne uprave, neoporezivo se mogu nadoknaditi troškovi prijevoza na posao i s posla radnicima kojima bi ti troškovi **objektivno mogli nastati**, neovisno o činjenici koriste li stvarno javni prijevoz ili na posao dolaze pješice, osobnim automobilom, biciklom ili nekim drugim prijevoznim sredstvom. Na primjer, udaljenost između dvije stanice tramvaja, autobusa ili trolejbusa može biti tek 100 – 200 metara pa bi radnik, čija je adresa stanovanja toliko udaljena od mjesta rada, mogao koristiti mjesni prijevoz i troškovi prijevoza bi mu objektivno mogli nastati. U tom slučaju, zbog činjenice da bi troškovi prijevoza radniku mogli nastati, poslodavac mu ih može neoporezivo nadoknaditi iako on taj prijevoz ne koristi jer na posao dolazi pješice. Jedino u slučaju kada radnik stanuje na istoj adresi (lokaciji) gdje je i sjedište poslodavca ili ako stanuje u neposrednoj blizini sjedišta poslodavca (na primjer, u zgradi u sjedište poslodavca i sl.), radniku objektivno troškovi prijevoza za dolazak na posao i povratak s posla ne nastaju pa mu ih, stoga, poslodavac ne može neoporezivo nadoknaditi. Ista se pravila primjenjuju i u slučaju kada u pojedinom mjestu javni prijevoz nije organiziran, tj. utvrđuje se je li bi radniku ti troškovi objektivno mogli nastati, uzimajući u obzir udaljenosti u mjestima gdje je javni prijevoz organiziran.

Iako porezni propisi, za svrhu neoporezivog nadoknađivanja troškova prijevoza na posao i s posla, ne utvrđuju minimalnu udaljenost od mjesta prebivališta/uobičajenog boravišta radnika od mjesta rada, poslodavac tu minimalnu udaljenost može utvrditi u izvorima radnoga prava (u kolektivnom ugovoru, u pravilniku o radu odnosno u ugovoru o radu). Na primjer, u Temeljnem kolektivnom ugovoru za službenike i

namještenike u javnim službama i Kolektivnom ugovoru za državne službenike i namještenike, kao uvjet za nadoknađivanje troškova prijevoza na posao i s posla utvrđena je udaljenost od mjesta stanovanja zaposlenika do mjesta rada najmanje 2 kilometra; pojedini poslodavci kao uvjet za nadoknađivanje navedenih troškova propisuju udaljenost od mjesta stanovanja zaposlenika do mjesta rada koja je manja od 2 kilometra, a neki taj trošak nadoknađuju svim zaposlenicima, pa i onima kojima on objektivno ne može nastati. U slučaju kada poslodavac trošak prijevoza za dolazak na posao i povratak s posla nadoknađuje i onima zaposlenicima koji stanuju na istoj adresi na kojoj je sjedište poslodavca ili u njegovoj neposrednoj blizini (tj. i onim zaposlenicima kojima taj trošak objektivno ne može nastati), obavezan je pri isplati navedenog primitka zaposleniku obračunati doprinose, porez na dohodak i možebitni prirez jer se u poreznom smislu takva isplata smatra primitkom po osnovi nesamostalnoga rada (tj. smatra se plaćom radnika).

Slijedom navedenoga, poslodavac može, kao uvjet za nadoknađivanje troškova prijevoza na posao i s posla, pribaviti, na primjer, podatak o najmanjoj udaljenosti između dvije stanice javnog prijevoza te na temelju toga podatka svim zaposlenicima kojima je udaljenost od mjesta stanovanja do mjesta rada veća ili jednaka toj pribavljenoj udaljenosti, isplati naknadu za prijevoz. Budući da bi tim zaposlenicima trošak prijevoza za dolazak na posao i povratak s posla objektivno mogao nastati, on se, za porezne svrhe, smatra neoporezivim primitkom radnika.

Napominjemo da propisi o oporezivanju dohotka ne utvrđuju obvezu radnika da kupljenom kartom (mjesečnom ili pojedinačnom) dokazuje nastale izdatke prijevoza na posao i s posla mjesnim odnosno međumjesnim javnim prijevozom već je dovoljno da ili radnik ili poslodavac pribave javno objavljeni odnosno dostupan cjenik ovlaštenih prijevoznika na temelju čega se pravda isplata naknade troška prijevoza na posao i s posla.

Pravo na uvećanje osobnog odbitka temeljem tjelesnog oštećenja

Pitanje: Radnici je temeljem Rješenja HZMIO utvrđeno postojanje tjelesnog oštećenja od 100% (ne i priznanje prava na naknadu zbog tjelesnog oštećenja). Ima li pravo na uvećanje osobnog odbitka 0,4 ili 1,5?

Odgovor: Prema odredbama članka 14. stavka 3. točke 13. Zakona o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 115/16. – 151/22.) porezni obveznik – rezident može uvećati svoj osnovni osobni odbitak za 497,72 eura mjesečno (osnovica osobnog odbitak u iznosu 331,81 euro pomnožena s koeficijentom 1,5) ako je njemu osobno ili članovima uže obitelji odnosno djeci koju uzdržava utvrđena invalidnost po jednoj osnovi 100 % ili je njemu ili uzdržavanim članovima uže obitelji odnosno uzdržavanoj djeci, na temelju posebnih propisa, utvrđeno pravo na doplatu za pomoć i njegu odnosno pravo na osobnu invalidninu. Dovoljno je, dakle, ispuniti jedan od navedenih uvjeta: ili invalidnost utvrđena 100 % po jednoj osnovi ili priznato pravo na doplatu za pomoć i njegu odnosno pravo na osobnu invalidninu.

Člankom 15. Pravilnika o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 10/17. – 1/23. i 3/23. – ispravak) pojašnjeno je da porezni

obveznik može koristiti dio osobnog odbitka u visini 1,5 osnovice osobnog odbitka ako je njemu osobno ili članovima uže obitelji odnosno djeci koju uzdržava rješenjem, na temelju posebnih propisa, utvrđena invalidnost ili tjelesno oštećenje po jednoj osnovi 100 % ili koji zbog invalidnosti ili tjelesnog oštećenja ima odnosno imaju pravo na doplatu za pomoć i njegu, odnosno pravo na osobnu invalidninu.

Ako je Vašem zaposleniku, na temelju rješenja Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, priznato tjelesno oštećenje 100 % po jednoj osnovi, ostvaruje pravo na uvećanje osnovnog osobnog odbitka uz primjenu koeficijenta 1,5 na osnovicu osobnog odbitka (tj. pravo na uvećanje osnovnog osobnog odbitka u iznosu od 530,90 eura za dodatnih 497,72 eura). Uz ispunjavanje ovoga uvjeta, za korištenje navedenog uvećanja osnovnog osobnog odbitka, u poreznoj kartici poreznog obveznika mora se navesti oznaka I*

Troškovi službenog putovanja na teret drugih

Pitanje: Djelatnica je išla u inozemstvo na službeni put. Na put nije poslana od strane poslodavca iako smo joj otvorili nalog za putovanje, već je išla na seminar na koji se prijavila preko inozemnog organizatora. Troškove puta, obroka i smještaja pokrio je organizator. Je li joj poslodavac uopće dužan isplatiti dnevnicu za službeni put?

Odgovor: Prema navodima iz Vašega upita proizlazi da ste djelatnici koja je bila na seminaru kojega su organizirali CE iz Ljubljane i strano ministarstvo izdali putni nalog samo kao dokument na temelju kojega pravdate njezinu nenazočnost na poslu, a ne kao dokument na temelju kojega joj nadoknađujete nastale troškove putovanja jer njih u cijelosti, kao što ste naveli, snosi organizator seminara. Prema odredbama članka 48. stavka 6. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike, službenik i namještenik **upućen od strane poslodavca na školovanje, edukaciju, seminar** i sl. ima pravo na dnevnicu i ostala prava sukladno odredbama navedenoga članka Kolektivnog ugovora za cijelo vrijeme trajanja izobrazbe. Kako u upitu navodite da zaposlenicu na seminar nije uputio poslodavac, proizlazi da poslodavac nema obvezu snositi troškove nastale tijekom toga putovanja. Vezano uz Vaš upit je li poslodavac, kada ima obvezu isplatiti dnevnicu za putovanje, dužan umanjiti njen iznos kada troškove prehrane snosi organizator putovanja, skrećemo Vam pažnju da je u članku 48. stavku 3. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike navedeno da u slučaju kada je na službenom putu, **na teret poslodavca** uz noćenje s doručkom osiguran još jedan obrok (ručak ili večera), iznos dnevnice se umanjuje za 30 %, odnosno za 60 % ako su osigurana dva obroka (ručak i večera). Pod ručkom i večerom podrazumijeva se topli obrok. Dakle, kada obroci ne terete sredstva poslodavca već drugu osobu (na primjer, organizatora putovanja), poslodavac zaposleniku isplaćuje dnevnicu bez njenog umanjivanja za određeni postotak. Napominjemo da je u članku 7. stavku 13. Pravilnika o porezu na dohodak na isti način uređeno pravo na neoporezivu isplatu dnevnice (neoporeziva dnevnicu se umanjuje za određeni postotak samo ako su troškovi ručka i/ili večere teretili sredstva poslodavca).

Naknade i nagrade učenicima i studentima za sudjelovanje u natjecanjima

Pitanje: *Može li JLP(R)S neoporezivo sufinancirati troškove sudjelovanja na svjetskom prvenstvu (troškove smještaja, prijevoza i sl.) i isplatiti nagrade učenicima, studentima i njihovim mentorima za postignute rezultate na državnim školskim natjecanjima?*

Odgovor: prema odredbama članka 9. stavka 1. točke 5. Zakona o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 115/16. – 15/22.), porez na dohodak ne plaća se na nagrade učenicima i studentima, osvojene na natjecanjima u okviru obrazovnog sustava i organiziranim školskim i sveučilišnim natjecanjima. Budući da porezni propisi ne utvrđuju njihove neoporezive iznose, nagrade koje se dodjeljuju za navedene svrhe ne podliježu oporezivanju u ukupno isplaćenom iznosu.

Slijedom navedene zakonske odredbe, JLP(R)S može neoporezivo isplatiti nagrade:

- učenicima za postignute rezultate na državnim školskim natjecanjima
- učenicima i studentima za postignute rezultate na državnim natjecanjima iz područja kulture.

Isplaćene nagrade se knjiže na kontu 38117 - Tekuće donacije građanima i kućanstvima.

Nagrade mentorima učenika koji su osvojili nagrade na državnim školskim natjecanjima načelno se smatraju drugim dohotkom i podliježu oporezivanju. Međutim, napominjemo da JLP(R)S, u skladu s odredbama članka 8. stavka 1. točke 3. Zakona o porezu na dohodak te članka 4. stavka 1. Pravilnika o porezu na dohodak (Nar. nov, br. 10/17. – 1/23.), mogu neoporezivo isplatiti nagrade koje su propisane statutom ili općim aktom tih jedinica, ako su sredstva za te namjene planirana u njihovim proračunima. Slijedom navedenih odredbi, ako je u statutu ili općem aktu JLP(R)S propisano pravo na nagrađivanje nastavnog osoblja čiji su učenici osvojili zapažene rezultate na državnim natjecanjima i sredstava za njihovu isplatu planirana u vašem proračunu, nagrade koje isplaćujete mentorima ne bi podlijegale oporezivanju.

JLP(R)S može učenicima i studentima neoporezivo sufinancirati troškove sudjelovanja na svjetskom prvenstvu (troškove smještaja, prijevoza i sl.) sukladno odredbama članka 9. stavka 11. Zakona o porezu na dohodak i članka 6. stavka 7. Pravilnika o porezu na dohodak. Navedenim odredbama propisa o oporezivanju dohotka uređeno je pravo na neoporezivo isplatu po osnovi službenih putovanja fizičkih osoba koje su putovale za potrebe neprofitnih organizacija u kojima ne ostvaruju naknade za rad (tj. propisano je pravo na neoporezivo nadoknađivanje troškova noćenja i prijevoza te isplate tuzemnih i inozemnih dnevnica navedenim osobama). Prema stajalištu Ministarstva financija, Središnjeg ureda Porezne uprave, klasa: 410-01/06-01/248, ur. broj: 513-07-21-01/06-2, od 28. travnja 2006. godine, za svrhe oporezivanja neprofitnim organizacijama se smatraju udruge, ustanove, tijela državne uprave, predstavnička i izvršna tijela državne vlasti i **jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave** i drugi subjekti koji nisu osnovani s namjerom stjecanja dobiti.

Mišljenja smo da se može smatrati da je u interesu JLP(R)S da učenici i studenti s njenog područja sudjeluju na svjetskim prvenstvima pa im stoga JLP(R)S može neoporezivo nadoknaditi nastale troškove smještaja i prijevoza.

Pitanje: *Institut prijavljuje projekt koji ima u planu dolaznu mobilnost, studijski boravak i pripadajuću stipendiju u iznosu od 3.625 Eura mjesečno. Po sadašnjim saznanjima zainteresiranih ima iz Kube, Indije ..Na koji način isplatiti tu stipendiju te podliježe li ona nekom vidu oporezivanja?*

Odgovor: U upitu nije navedeno iz kojeg će se izvora financirati stipendije za studijski boravak osoba koje će sudjelovati u projektu, a o čemu ovise njena porezna obilježja, pa stoga upućujemo na odredbe članka 9. Zakona o porezu na dohodak koje utvrđuju uvjete za njihovu neoporezivu isplatu.

Odredbe članka 9. stavka 1. točke 21. Zakona o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 115/16. – 15/22.) propisuju, tako, da se porez na dohodak ne plaća na ukupne primitke koje se kao bespovratna sredstva isplaćuju odnosno dodjeljuju fizičkim osobama **za provedbu aktivnosti mobilnosti u okviru programa i fondova EU** za obrazovanje i stručno usavršavanje, a namijenjene su pokriću izdataka prijevoznih troškova, prehrane i smještaja te za realizaciju projektnih aktivnosti koje te fizičke osobe prijavljuju. Navedeni primici ne podliježu oporezivanju u iznosu koji utvrđuju tijela akreditirana u skladu s pravilima Europske komisije u Republici Hrvatskoj putem koje se ti primici isplaćuju, a sukladno propisima ili sporazuma s Europskom komisijom. Primici se mogu neoporezivo, uz ispunjavanje prethodno navedenih uvjeta, isplatiti svim fizičkim osobama koje sudjeluju u provedbi aktivnosti mobilnosti (studentima, učenicima, nastavnom osoblju, istraživačima, znanstvenicima i sl.).

Slijedom navedenoga, ako se stipendije dodjeljuju fizičkim osobama za provedbu aktivnosti mobilnosti, a u okviru odobrenog projekta koji se financira iz fondova EU, ne podliježu oporezivanju u ukupno odobrenom odnosno isplaćenom iznosu.

Nadalje, prema odredbama članka 9. stavka 1. točke 23. Zakona o porezu na dohodak, porez na dohodak ne plaća se na primitke koji se isplaćuju poslijediplomantima, poslijedoktorandima, istraživačima i znanstvenicima u skladu s točkama 15. i 19. istoga stavka Zakona, odnosno iz fondova i programa Europske unije i drugih međunarodnih fondova i programa uređenih posebnim propisima i međunarodnim sporazumima, za pokriće troškova školovanja, usavršavanja i znanstvenih istraživanja. Iz navedenih odredbi proizlazi da primici poslijediplomanada, poslijedoktoranada, istraživača i znanstvenika ne podliježu oporezivanju u ukupnom iznosu ako se isplaćuju odnosno dodjeljuju iz proračuna Europske unije, prema posebnim međunarodnim sporazumima odnosno da ne podliježu oporezivanju u visini stvarnih troškova (prijevoz, školarina, smještaj, prehrana, knjige i ostalo) ako ih isplaćuju odnosno dodjeljuju zaklade, fundacije, ustanove i druge institucije registrirane u Republici Hrvatskoj za odgojno-obrazovne ili znanstvenoistraživačke svrhe, koje djeluju u skladu s posebnim propisima, osnovane s namjenom stipendiranja.

Društvene mreže i mobilne aplikacije

Željko Dominis*

Globalizacija je situacija u kojoj dostupna dobra i usluge, odnosno društveni i kulturni utjecaji, postupno postaju slični u cijelom svijetu. Koncept društvenih medija danas je na vrhu dnevnog reda za mnoge poslovne rukovoditelje jer su društveni mediji internetske usluge koje korisnicima omogućuju stvaranje profila, povezivanje s drugima i kretanje kroz te mreže kontakata. Društvene mreže danas su jedan od najpopularnijih trendova suvremenog marketinga, upravo iz razloga što one predstavljaju najjeftiniji oblik marketinške promocije. Društvene mreže postale su ključni dio online marketinga putem kojih se pruža optimalni način prenošenja poruka krajnjem korisniku tj. potrošaču.

Organizacije koriste društvene medije poput Facebooka, Twittera i Instagrama kako bi informirale svoju javnost o događanjima i/ili novim proizvodima, ali ih također (za)mole da izraze svoje mišljenje o organizaciji, njezinim događanjima i proizvodima. Nove tehnologije utjecale su na način na koji dionici ostvaruju odnose s javnošću. Brza globalizacija stvorila je nove mogućnosti i izazove, kao i prakse odnosa s javnošću. Odnosi s javnošću sve više su prisutni u raznim područjima od poduzeća do neprofitnih organizacija. Na bržu komunikaciju organizacija s ciljnom javnošću svakako su utjecale nove komunikacijske tehnologije, Internet, pametni telefoni te digitalne inovacije koje ubrzavaju protok informacija između organizacije i njezine uže i šire javnosti.

U ovom broju autor daje temeljne informacije o društvenim mrežama kao suvremenom informacijsko-komunikacijskom i društvenom fenomenu.

1. Uvod

Informacijsko-komunikacijske tehnologije utječu na sve oblike aktivnosti, uključujući i neprofitne organizacije i javni sektor. Društvo u cjelini, jednako kao i kulturna zajednica suočeni su s ubrzanom komunikacijom i konstantnim povećanjem broja publikacija tj. povećanom produkcijom znanja što, očekuje se, dovodi i do kvalitativnih promjena u načinu rada kulturne zajednice. Uklonjena su, ili smanjena, neka fizička ograničenja kao npr. prostorna ograničenja i ograničenja u diseminaciji informacija (tj. posredovanju) jer virtualni medij Interneta nema mnoga ograničenja tradicionalnih medija. Sve veće korištenje Interneta u poslovnoj komunikaciji povezano je prvenstveno s njegovim efikasnim i ekonomičnim djelovanjima u marketinškoj komunikaciji. Većina komunikacija, koje se odvijaju preko Interneta, mogu biti besplatna ili do 50% jeftinije nego u ostalim medijima. Međutim, kao najveći razlozi sve veće uporabe Interneta u marketinškim komunikacijama, navode se sljedeći:

- Internetom se dopire do većeg broja ljudi u kraćem vremenu,
- postoji mogućnost proaktivne komunikacije (formu, chat, društvene mreže),
- informacije su dostupne u realnom vremenu,
- nema velikog utjecaja na modeliranje informacija od strane urednika ili drugih utjecajnih skupina,
- brza povratna informacija javnosti, posebice ako se komunicira izravno preko foruma ili društvenih mreža.

Korištenje Interneta svojevrsan je imperativ suvremene komunikacije što dodatno utječe i na imidž same organizacije. Stoga se u općem ocjenjivanju rada organizacija vrlo često upravo razmatraju sadržaji na internetskim stranicama te njihove aktivnosti putem različitih oblika medija što danas sve više uključuje grupe i istraživanja na društvenim mrežama.

2. Društvene mreže

Društvene mreže su web stranice i aplikacije koje korisnicima i organizacijama omogućuju povezivanje, komunikaciju, dijeljenje informacija i stvaranje odnosa. Ljudi se mogu povezati s drugima u istom području, obiteljima, prijateljima i onima s istim interesima. Društvene mreže jedna su od najvažnijih upotreba Interneta danas.

Popularne stranice za društveno umrežavanje, kao što su Facebook, Yelp, Twitter, Instagram i TikTok, omogućuju pojedincima održavanje društvenih veza, informiranje i pristup, kao i dijeljenje mnoštva informacija. Ove stranice također omogućuju trgovcima da dosegnu svoju ciljnu publiku.

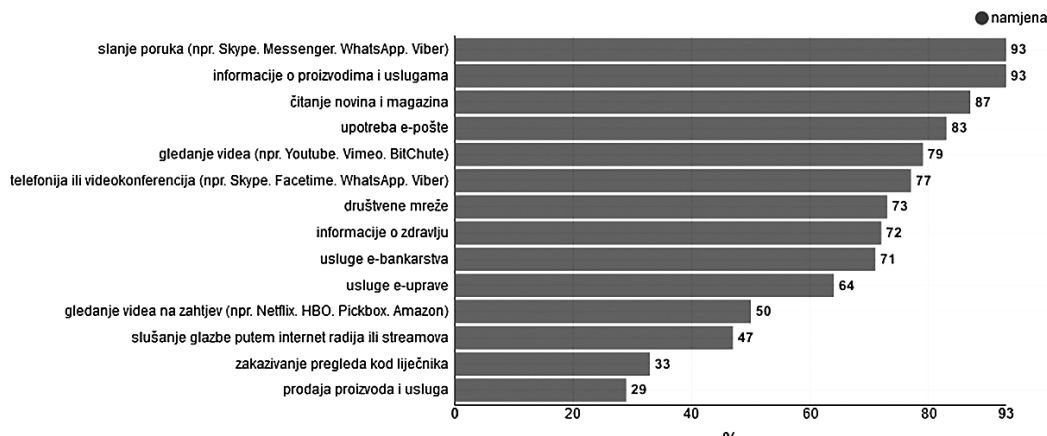
Mjesta za društveno umrežavanje prešla su dug put otkako je 1997. godine pokrenuta prva stranica za društveno umrežavanje, SixDegrees.com. Danas svijet ubrzano usvaja novije platforme za društveno umrežavanje. Prema DataReportalu¹, analiza Kepiosa iz siječnja 2022. godine pokazala je da postoji više od 4,74 milijarde korisnika društvenih mreža diljem svijeta.

Što se tiče navika korištenja Interneta, velika većina ispitanika u Republici Hrvatskoj Internet upotrebljava svakodnevno za pristup društvenim mrežama, za razgovore putem aplikacija i za čitanje novosti. Pojedinci se najčešće koriste Internetom za slanje poruka (93%), prikupljanje informacija o proizvodima i uslugama (93%), čitanje dnevnih novosti i časopisa (87%), upotrebu e-pošte (83%), gledanje videa (79%), telefoniju i videopozive (77%), te sudjelovanje na društvenim mrežama (73%) (Slika 1.).

Društvene mreže i mobilne komunikacije ključne za percepciju poruke određene organizacije. Bolja promocija aktivnosti organizacija u medijima smanjila bi nepovjerenje i sumnju građana u transparentnost njihovog rada.

¹ Datareportal nudi tisuće besplatnih izvješća koja pomažu shvaćanju što ljudi stvarno rade na mreži.

* Željko Dominis, mag. ing., Dubrovnik

Slika 1. Namjena upotrebe Interneta kod pojedinaca u 2022. godini²

2.1. Kako funkcionira društveno umrežavanje?

Pojam društvenog umrežavanja podrazumijeva povezanost u stvarnom i digitalnom svijetu. Danas se ovaj izraz uglavnom koristi za označavanje društvenih komunikacija na Internetu koji je omogućio ljudima da pronađu i povežu se s drugima koje inače možda nikad nisu upoznali.

Mrežno društveno umrežavanje ovisi o tehnologiji i internetskoj povezanosti. Korisnici mogu pristupiti društvenim mrežama putem svojih osobnih računala, tableta ili pametnih telefona. Većina web-mjesta za društveno umrežavanje radi na pozadini pretraživih baza podataka koje koriste napredne programske jezike, poput Pythona³, za organiziranje, pohranjivanje i dohvaćanje podataka u formatu koji je lako razumljiv. Na primjer, Tumblr koristi takve proizvode i usluge u svojim svakodnevnim operacijama kao što su Google Analytics, Google Workspace i WordPress.

2.2. Što su društvene mreže?

Sa širokim spektrom web stranica, aplikacija i usluga koje postoje online, ne postoji jedinstvena točna definicija društvene mreže. Međutim, općenito, društvene mreže imaju nekoliko zajedničkih atributa koji ih razlikuju:

- Društvena mreža će se usredotočiti na sadržaj koji stvaraju korisnici. Korisnici primarno gledaju i komuniciraju sa sadržajem koji su napravili drugi korisnici. Potiče ih se da objavljuju tekst, ažuriranja statusa ili slike kako bi ih drugi mogli vidjeti.
- Društvene mreže omogućuju korisniku ili organizaciji stvaranje profila. Profil sadrži podatke o osobi i centraliziranu stranicu sa sadržajem koji je ta osoba objavila.
- Društvena mreža ima način za stvaranje trajne veze s drugim korisnicima. Te se veze obično nazivaju prijateljstvo ili praćenje drugog korisnika. Omogućuju korisnicima da pronađu druge korisnike i formiraju mreže odnosa. Često će algoritam preporučiti druge korisnike i organizacije s kojima bi se željeo povezati.

Iako se često koristi kao sinonim, društvena mreža razlikuje se od društvenih medija. Društvena mreža fokusirana je na veze i odnose između pojedinaca. Društveni mediji više su usmje-

reni na dijeljenje pojedinca s širokom publikom. U ovom slučaju medij se koristi u istom značenju kao i u masovnim medijima. Većina društvenih mreža također se može koristiti kao stranice društvenih medija.

2.3. Koja je svrha društvenog umrežavanja?

Društveno umrežavanje ispunjava sljedeća četiri glavna cilja:

- **Dijeljenje.** Prijatelji ili članovi obitelji koji su geografski raštrkani mogu se povezati na daljinu i dijeliti informacije, ažuriranja, fotografije i videozapise. Društveno umrežavanje također omogućuje pojedincima da upoznaju druge ljude sa sličnim interesima ili da prošire svoje trenutne društvene mreže.
- **Učenje.** Društvene mreže služe kao izvrsne platforme za učenje. Potrošači mogu trenutno primati najnovije vijesti, ažurirati podatke o prijateljima i obitelji ili saznati što se događa u njihovoj zajednici.
- **Interakcija.** Društveno umrežavanje poboljšava interakciju korisnika rušeći barijere vremena i udaljenosti. S videokomunikacijskim tehnologijama temeljenim na oblaku kao što su WhatsApp ili Instagram Live, ljudi mogu razgovarati licem u lice s bilo kim na svijetu.
- **Marketing.** Tvrtke mogu iskoristiti usluge društvenog umrežavanja kako bi povećale svijest o robnoj marki kod korisnika platforme, poboljšale zadržavanje kupaca i stope konverzije te promovirale robnu marku i glasovni identitet.

2.4. Koje su vrste društvenog umrežavanja?

Iako postoje različite kategorije društvenih mreža, sljedećih je šest najčešćih vrsta:

- **Društvene veze.** Ovo je vrsta društvene mreže na kojoj ljudi ostaju u kontaktu s prijateljima, članovima obitelji, poznanicima ili robnim markama putem mrežnih profila i ažuriranja ili pronalaze nove prijatelje kroz slične interese. Neki od primjera su Facebook, Myspace i Instagram.
- **Profesionalne veze.** Usmjerene prema profesionalcima, ove društvene mreže osmišljene su za poslovne odnose. Ove se stranice mogu koristiti za uspostavljanje novih profesionalnih kontakata, poboljšanje postojećih poslovnih veza i istraživanje mogućnosti zapošljavanja. Mogu uključivati opći forum na kojem se stručnjaci mogu povezati sa suradnicima ili ponuditi ekskluzivnu platformu temeljenu na specifičnim zanimanjima ili razinama interesa. Neki od primjera su LinkedIn, Microsoft Yammer i Microsoft Viva.
- **Dijeljenje multimedije.** Razne društvene mreže nude usluge dijeljenja videa i fotografija, uključujući YouTube i Flickr.

² Izvor: Državni zavod za statistiku, 06. prosinca 2022., dostupno na: <https://podaci.dzs.hr/2022/hr/29624>

³ Python je računalni programski jezik koji se često koristi za izradu web stranica i softvera, automatizaciju zadataka i provođenje analize podataka. Python je jezik opće namjene, što znači da se može koristiti za stvaranje niza različitih programa i nije specijaliziran za neke specifične probleme.

- **Vijesti ili informacije.** Ova vrsta društvenog umrežavanja omogućuje korisnicima objavljivanje vijesti, informacija ili sadržaja s uputama i može biti opće namjene ili posvećena jednoj temi. Ove društvene mreže uključuju zajednice ljudi koji traže odgovore na svakodnevne probleme i imaju mnogo toga zajedničkog s web forumima. Potičući osjećaj pomaganja drugima, članovi daju odgovore na pitanja, vode forume za raspravu ili podučavaju druge kako obavljati razne zadatke i projekte. Popularni primjeri uključuju Reddit, Stack Overflow ili Digg.
- **Komunikacija.** Ovdje se društvene mreže fokusiraju na omogućavanje korisniku da međusobno komunicira izravno u razgovorima jedan na jedan ili u grupi. Manje su usredotočene na objave ili ažuriranja i poput su aplikacija za razmjenu trenutnih poruka. Neki od primjera su WhatsApp, WeChat i Snapchat.
- **Edukativne.** Obrazovne društvene mreže nude učenje na daljinu, omogućujući učenicima i nastavnicima suradnju na školskim projektima, provođenje istraživanja i interakciju putem blogova i foruma. Google Classroom, LinkedIn Learning i ePals popularni su primjeri.

2.5. Prednosti i nedostaci društvenog umrežavanja

Društveno umrežavanje može biti dvosjekli mač. S jedne strane, pruža nenadmašne društvene koristi, ali također može učiniti ljude ranjivijima na širenje dezinformacija, kao i na prijetnje privatnosti i sigurnosti.

Društveno umrežavanje nudi sljedeće prednosti potrošačima i tvrtkama:

- **Svijest o robnoj marki.** Društveno umrežavanje omogućuje tvrtkama da dopru do novih i postojećih klijenata. To pomaže da robne marke budu lakše povezane i promiče svijest o marki.
- **Trenutačna dostupnost.** Brisanjem fizičkih i prostornih granica između ljudi, web-mjesta društvenih mreža mogu pružiti trenutnu dostupnost.
- **Izgradnja sljedbenika.** Organizacije i tvrtke mogu koristiti društveno umrežavanje za izgradnju sljedbenika i širenje svog dosega na globalnoj razini.
- **Poslovni uspjeh.** Pozitivne recenzije i komentari koje generiraju korisnici na platformama društvenih mreža mogu pomoći u poboljšanju poslovne prodaje i profitabilnosti.
- **Povećan promet na web stranici.** Poduzeća mogu koristiti profile društvenih mreža za povećanje i usmjeravanje dolaznog prometa na svoje web stranice. To mogu postići, na primjer, dodavanjem inspirativnih vizualnih elemenata, upotrebom dodatka i gumba društvenih medija koji se mogu dijeliti ili poticanjem ulaznog povezivanja.

Društveno umrežavanje ima i sljedeće nedostatke:

- **Glasine i dezinformacije.** Netočne informacije mogu proći kroz pukotine platformi društvenih mreža, uzrokujući puštoš i neizvjesnost među potrošačima. Ljudi često sve što je objavljeno na društvenim mrežama uzimaju zdravo za gotovo umjesto da provjere izvore.
- **Negativne kritike i komentari.** Jedna negativna recenzija može negativno utjecati na uspostavljeno poslovanje, osobito ako su komentari objavljeni na platformi s velikim brojem sljedbenika. Okaljani poslovni ugled često može uzrokovati nepopravljivu štetu.
- **Briga o sigurnosti podataka i privatnosti.** Mjesta za društveno umrežavanje mogu nenamjerno ugroziti podatke potrošača. Na primjer, ako stranica za društveno umrežavanje doživi povredu podataka, korisnici te platforme također auto-

matski padaju ispod radara. Prema Business Insideru, povreda podataka u travnju 2021. dovela je do curenja osobnih podataka više od 500 milijuna korisnika Facebooka.

- **Dugotrajan proces.** Promicanje poslovanja na društvenim mrežama zahtijeva stalno održavanje. Stvaranje, ažuriranje, pripremanje i planiranje redovnih objava može potrajati dosta vremena. To može biti posebno problematično za male tvrtke koje možda nemaju dodatno osoblje i resurse koji bi se posvetili marketingu na društvenim mrežama.

2.6. Društvene mreže u poslovanju

Postoji mnogo načina na koje tvrtka ili organizacija može koristiti društvene mreže. Globalno, prosječna osoba dnevno provede preko dva sata koristeći društvene mreže. Ovo predstavlja veliku priliku i za tržišta.

Većina društvenih mreža vode se kao profitne tvrtke. Većinu prihoda ostvaruju od prodaje oglasa ili promoviranog sadržaja. Facebookova matična tvrtka Meta ima tržišnu kapitalizaciju od gotovo 300 milijardi dolara.

Društvene mreže mogu se koristiti za istraživanje kupaca, angažman i marketing. Oni nude način izravnog povezivanja tvrtki i kupaca. Brendovi mogu izgraditi zajednicu oko sebe. Društvene mreže prikupljaju podatke o sviđanjima i nesviđanjima korisnika, omogućujući iznimno ciljano oglašavanje. Pomoću društvenih medija omogućeno je organizaciji da sazna što ljudi misle i govore o njihovoj tvrtki.

Neke tvrtke uvode interne društvene mreže. U vrlo velikim organizacijama to može povećati angažman i zadovoljstvo zaposlenika. Također, kako timovi postaju geografski raznolikiji ili imaju članove koji rade od kuće, privatne društvene mreže mogu promicati suradnju i dijeljenje informacija.

Neke tvrtke počinju koristiti društvene mreže u svojim strategijama zapošljavanja.

2.7. Značajke mobilnih aplikacija za društvene mreže

U 2019. godini oko 2,77 milijardi ljudi koristilo se društvenim mrežama, a u 2021. godini više od 3 milijarde ljudi koristi društvene medije. Očekuje se da će te brojke rasti još više u nadolazećim godinama.

Mobilna aplikacija za društvene mreže nije samo neizostavan dio života običnih korisnika, već također predstavlja obećavajuće tržište za tvrtke. Razvoj aplikacija za društvene medije za tvrtke pruža veću priliku za doseganje korisnika, njihovo angažiranje i povećanje svijesti o robnoj marki.

Značajke koje aplikaciju društvenih medija čine omiljenom svakom korisniku su:

- **Prednosti mobilne aplikacije za društvene medije.** Aplikacija za društvene medije nudi brojne pogodnosti za posao; djeluje kao izvrstan medij za upoznavanje kupaca, njihovo privlačenje i razvoj poslovanja. Neke od prednosti koje želimo podijeliti su sljedeće:
- **Bolja promocija robne marke.** Budući da gotovo svaka druga osoba koristi društvenu aplikaciju za Android i iOS, to je izvrsna platforma za doseganje veće publike, njezin angažman i poticanje prihoda neprofitne organizacije. Najbolji primjer je Startup Elves iz Kaira koji zarađuje 80.000 dolara mjesečno koristeći Facebookov Messenger. Osim toga, društvena aplikacija za Android i iOS također je prikladna za pronalaženje pravih zaposlenika, partnera ili investitora zadržavajući ih reputacijom brenda i futurističkim izgledom.

- **Brža usluga/demonstracija proizvoda.** Ulaganjem u razvoj aplikacije za društveno umrežavanje neprofitna organizacija može jednostavno i brže promovirati svoje proizvode izravno ciljanim kupcima. Može proširiti vijesti o popustima, ponudama i novostima i na taj način potaknuti kupce na kupnju i podijeliti novosti s drugima. Opet, stalnim ažuriranjem korisnika vrijednim sadržajem, može im se dati do znanja da su vrijedni za određenu neprofitnu organizaciju i na taj način ih potaknuti na lojalnost brendu.
- **Neusporedivi uvidi o ciljanoj publici.** Kada govorimo o popisu aplikacija društvenih medija, on je krajnji izvor korisničkog profila koji uključuje vrijedne informacije poput njihovih interesa, preferencija i mišljenja. Korištenjem ovih informacija i praćenjem rasprava koje se vode o određenom brendu, mogu se lako izgraditi uvjerljive marketinške strategije, kao i nadograditi svoj proizvod/usluge prema njihovim očekivanjima. I ne samo to, društvene mreže također mogu biti izvrstan alat za praćenje aktivnosti konkurenata i donošenje pametni(jih)h poslovnih odluka.
- **Povećano rangiranje u pretraživanju i stopa konverzije.** Vrlo je zanimljivo znati da će svaki pojedinačni lajk, dijeljenje ili ponovna objava objavljenog sadržaja podići rang neprofitne organizacije u Google pretraživanju. Bez društvene promocije možda će trebati godine da se dođe do kupaca. Ali, uz nekoliko objava na društvenim mrežama, možete postati slavni u tren oka. Više će potrošača saznati za vas, stupit će u interakciju s organizacijom i tako će podići stopu razgovora.
- **Jednostavno korisničko sučelje.** Glavni fokus mobilne aplikacije društvenih medija je stvoriti zajedničko okruženje u kojem se sadržaju može lako pristupiti i dijeliti, te se mogu odvijati razgovori. Ako neprofitna organizacija pruži snažan vizualni dizajn, korisnicima bi moglo biti teže obratiti pozornost na glavne funkcije. Stoga je bolje da se preferira jednostavno, ali interaktivno sučelje. Odabrane boje trebale bi biti mirne i podržavajuće, sa svim opcijama sučelja koje su dobro postavljene i nadopunjuju glavnu svrhu aplikacije.
- **Prilagodljiv profil.** Korisnici vole ažurirati svoje profile na društvenim mrežama prema svom raspoloženju, interesima, aktivnostima ili okruženju. U takvom scenariju, ako ih aplikacija iskorištava opcijama kao što su učitavanje njihove omiljene slike, davanje kratke biografije, dijeljenje njihovih interesa itd., bili bi uzbuđeniji koristiti takvu aplikaciju. Osim toga, ako im se pruži mogućnost, odnosno ovlast prilagodbe, dobit će se osjećaj kontrole nad svojim profilom i tako će biti lojalniji takvoj aplikaciji.
- **Privlačan News Feed⁴.** Jedan od razloga zašto su aplikacije društvenih medija poput Facebooka i Instagrama uspjele uzletjeti u posljednjih nekoliko godina je njihova sposobnost prikazivanja zanimljivog sadržaja „u stvarnom vremenu“ korisnicima na njihovom feedu vijesti. Za kupce, aplikacije društvenih medija su medij za izražavanje njihovih stavova i razmišljanja, te na taj način utječu na društvo. Stoga neprofitne organizacije trebaju osigurati da će feed vijesti biti ispunjeni sadržajem koji korisnici žele vidjeti.
- **Dijeljenje sadržaja.** Većina korisnika aplikacija društvenih medija voli dijeliti sadržaj sa svojim prijateljima i mrežom. To je jedna od najboljih značajki aplikacije društvenih medija koja omogućuje komunikaciju među ljudima i omogućuje korisnicima osjećaj povezanosti, čak i kada su daleko jedni

od drugih. Dijeljenje sadržaja može uključivati mogućnost objavljivanja i slanja fotografija i videozapisa, kao i omogućiti korisnicima da komentiraju ono što se dijeli.

- **Video prijenos uživo.** Video streaming uživo postao je vrlo važan dio aplikacije društvenih medija. Pomoću ove značajke korisnici mogu emitirati video uživo kako bi razmijenili ideje, proslavili prigode s prijateljima i obitelji te još mnogo toga. Ova značajka pomaže korisnicima da cijene trenutke i stvaraju uspomene sa svojom obitelji čak i ako su daleko jedni od drugih.
- **Praćenje ili slanje zahtjeva za prijateljstvo.** Važno je da neprofitna organizacija uključiti značajku u svoje aplikacije za društveno umrežavanje koja omogućuje korisnicima da postanu prijatelji ili prate druge. Čak i aplikacije koje nisu prvenstveno za društvene svrhe također mogu imati koristi od ove značajke. Ako korisnici aplikacije imaju prijatelje ili sljedbenike s kojima mogu komunicirati, vjerojatno će se osjećati povezanijima s aplikacijom neprofitne organizacije i vraćati se radi interakcija. Takva aplikacija također može „predložiti“ više prijatelja ili sljedbenika svojim korisnicima na temelju njihovih trenutnih veza.
- **Push obavijesti⁵.** Dok se mobilne push obavijesti šalju korisnicima pametnih telefona putem mobilne aplikacije, web push obavijesti šalju se putem web preglednika s web stranice na radnu površinu ili mobilni uređaj korisnika. Push obavijesti moćan su medij za obavješavanje korisnika o svim nedavnim aktivnostima. Dakle, neprofitne organizacije ne smiju zaboraviti uključiti ovu značajku u razvoj aplikacija društvenih medija. Osim toga, također mogu upotrijebiti ovu jednu od najboljih značajki društvenih medija kako bi se korisnicima pružili trendovski, prilagođeni i pametno ciljani promotivni sadržaj.
- **Lakše pretraživanje.** Potrebno je uključiti funkciju pretraživanja u svoje aplikacije za društveno umrežavanje; na kraju krajeva, uštedjet će vrijeme korisnika da dobiju pristup ogromnoj količini informacija. Prema vrhunskoj agenciji za razvoj aplikacija, integracija rezultata pretraživanja uživo i opcije filtriranja u dizajn aplikacije najbolja je stvar koju možete učiniti da privučete korisnike. Kada korisnici pametnih telefona upisuju u okvir za pretraživanje, rezultati će se filtrirati i brzo prikazati u obliku padajućeg izbornika. To će pomoći korisnicima da lakše pronađu sadržaj koji su tražili, bez prolaska kroz nebitne podatke.

3. Metaverzum

Za neprofitne organizacije i druge poslovne subjekte koji se nadaju ponovnom osmišljavanju iskustva angažmana sa zaposlenicima, sastavnicama i donatorima, kao i ubrzanju strategija za ulazak u nova virtualna tržišta, metaverzum⁶ je uzbudljiva i brzo rastuća tehnologija koju treba pratiti.

⁵ Push obavijesti su komunikacijski kanal ugrađen u svaki mobilni uređaj koji se danas prodaje. Push obavijesti moćan su komunikacijski kanal prvenstveno za mobilne uređaje koji danas koristi svaka uspješna aplikacija. Ove male skočne poruke mobilna aplikacija šalje na korisničke uređaje i mogu se vidjeti na zaključanom zaslonu uređaja kada aplikacija trenutno nije u upotrebi. Za razliku od drugih komunikacijskih kanala poput e-pošte, push obavijesti dizajnirane su za pregled u stvarnom vremenu i često pokreću neposredan angažman. Mogu se koristiti za prenošenje podsjetnika, ažuriranja, promocija i više.

⁶ Pojam Metaverzum (eng. Metaverse) dolazi od dvije riječi “meta” (iz grčkog μετά, latinski meta) što se može prevesti kao “nakon” ili “dalje” i često se upotrebljava za nešto što se nadilazi. Druga riječ je “universe” što na engleskom označava svemir. Koncept Metaverzum se doživljava kao digitalni prostor kojem će svaka osoba moći pristupiti bilo kada i bilo gdje.

⁴ Feed ili newsfeed je popis ili tok objava, vijesti, ažuriranja i drugog sadržaja iz entiteta ili izvora koje korisnik prati ili se na njih pretplaćuje na web stranicama, uključujući platforme društvenih medija, aplikacije i web stranice s vijestima.

Za one koji nisu upoznati s time što je točno metaverzum može se reći da je to 3D digitalni svijet koji omogućuje članovima tima da repliciraju ili poboljšaju svoje fizičke aktivnosti u impresivnom, virtualnom okruženju. To je omogućeno i pristupa se putem tehnologije virtualne stvarnosti (VR) i proširene stvarnosti (AR) i slušalica.

Metaverse je koncept koji se definira na razne načine, a najčešće se opisuje kao virtualni prikaz stvarnog svijeta kojem svaka osoba može pristupiti putem interneta.

Postoji nekoliko definicija koje pokušavaju objasniti suštinu metaverzuma. Metaverzum je:

- Mreža virtualnih, 3D okruženja u kojima ljudi mogu komunicirati jedni s drugima i digitalnim objektima, dok upravljaju avatarima⁷, odnosno digitalnim verzijama samih sebe.
- Digitalna stvarnost koja kombinira elemente društvenih mreža, online igara, proširene stvarnosti, virtualne stvarnosti i kriptovaluta pomoću kojih omogućuje virtualnu interakciju.
- Konceptualna verzija buduće verzije Interneta koja će razvojem tehnologije koristiti proširenu stvarnost (AR), virtualnu stvarnost (VR) i video kako bi omogućila svim korisnicima interakciju u digitalnom svijetu

Tehnologija koja bi trebala pokrenuti jedan metaverzum još uvijek nije dovoljno razvijena. Jednom kada to bude moguće, očekuje se da će metaverzum postati virtualno mjesto u kojem će ljudi moći obavljati većinu aktivnosti kao u stvarnom životu.

Očekuje se da će Metaverse imati nekoliko važnih elemenata:

- **iskustvo stvarnog života** – metaverzum će biti mjesto u kojem će se sve odvijati u stvarnom vremenu. Svaki korisnik imat će vlastitu “presliku” u digitalnom obliku (eng. avatar).
- **operativnu ekonomiju** – individualci i kompanije će moći kreirati i monetizirati sadržaj, ulagati, kupovati i prodavati, te biti nagrađeni za određene radnje.
- **interoperabilnost podataka** – mogućnost da digitalnu imovinu ili vlastiti lik lako transferirate iz jednog metaverzuma u drugi.

Predviđa se da će potpuno virtualni radni prostori činiti 30% ulaganja poduzeća u tehnologiju metaverse do 2027. godine, značajno preispitujući uredsko iskustvo. To je posebno važno u svijetu koji se prilagođava životu nakon pandemije, gdje su zaposlenici često udaljeni i raspoređeni, a zadržavanje talenata postalo je problematično. Metaverse predstavlja uzbudljivu priliku za timove da ostanu inkluzivni i surađuju, dok također proširuju skup talenata koji su dostupni organizaciji u cijeloj zemlji ili čak u svijetu.

Zašto bi to trebalo biti važno neprofitnim organizacijama? Zato jer im predstavlja uzbudljivu priliku da ispolje veću autonomiju i pomoć u donošenju brzih odluka, a istovremeno ostaju fleksibilni kako bi se brzo prilagodili kada se pojave problemi.

3.1. Web 3.0 naspram metaverse: Koja je razlika?

Dva nova izraza koja su od nedavno u uporabi su Web 3.0 i metaverzum i često se koriste kao sinonimi, ali to su ipak dvije različite tehnologije. Web 3.0 je projekt izgrađen na blockchainu⁸ i

kriptovaluti, ali može postojati više metaverzuma. Iako su tehnologije međusobno povezane, imaju značajne razlike. Web 3.0 tek je nedavno definiran. Prvenstveno, Web 3.0 ima za cilj biti potpuno decentraliziran, stavljajući stvaranje sadržaja u ruke kreatora, a ne vlasnika platforme. Iako nitko ne posjeduje Internet, nekoliko velikih kompanija ima značajan utjecaj, a neki kritičari kažu da imaju preveliku moć. Web 3.0 demokratizira internet i vraća kontrolu u ruke korisnika.

Web 3.0 se sastoji od pet komponenti:

1. Semantički web koristi umjetnu inteligenciju (Artificial intelligence – u daljnjem tekstu: AI)⁹ kako bi razumio što bi korisnik ili kupac mogao misliti ili namjeravati. Osmišljen je kako bi pružio točnije razumijevanje pretraživanja na temelju stvarnog značenja riječi za pretraživanje, a ne ključnih riječi ili brojeva.
2. AI Web 3.0 osmišljen je kako bi bolje razumio što netko traži kako bi pružio relevantnije rezultate.
3. 3D grafika i prostorni web. Korištenje slušalica za virtualnu stvarnost (VR) i realistične grafike omogućuje web stranicama da postanu realističnije u prirodi.
4. Blockchain i kriptovaluta. Ključ za decentralizaciju Web 3.0 je korištenje blockchaine i kriptovalute, koji eliminiraju posrednike i omogućuju izravne transakcije između strana.
5. Web 3.0 aplikacije karakterizira stalna povezanost zahvaljujući širokopojasnoj mreži, 5G, Wi-Fi i IoT.

U potpuno ostvarenoj prostornoj mreži, svaki element svake zgrade u fizičkom svijetu bit će potpuno digitaliziran. Postojat će virtualni avatari za svakog čovjeka, a moći će se lutati virtualnim mjestima za rad ili za sastanke. To znači da će svaka informacija diljem svijeta postati prostorna.

Unatoč tome što je Facebook promijenio svoje korporativno ime u Meta 2021., metaverzum nije pokušaj Facebooka, iako je Facebook sudionik u metaverzumu. Metaverzum je kolektivni virtualni prostor neovisan o uređaju i dobavljaču stvoren konvergencijom virtualno poboljšane fizičke i digitalne stvarnosti. Ima svoju neovisnu virtualnu ekonomiju, koju omogućuju digitalne valute i nezamjenjivi tokeni (Non-fungible tokens – NFT)¹⁰.

Obrazovni, medicinski, maloprodajni i virtualni događaji mogu pružiti impresivnije iskustvo. Oni ne moraju stvarati vlastitu infrastrukturu, ali metaverzum će pružiti okvir. Virtualna događanja mogu predstavljati integriraniju ponudu, dok maloprodaja može ponuditi impresivnije iskustvo kupnje. U tom smislu, metaverzum nije različit od prostorne mreže Web 3.0. To je virtualno imerzivno iskustvo usmjereno na 3D grafiku i sliku stvarnog svijeta, a ne na 2D grafiku i tekst kao trenutno web iskustvo.

smjerni lanac, i u kojem svaka nova karika, odnosno blok, zavisi o vrijednosti prve starije karike. Kako to obično biva u informatici kad je nužna sigurnost i određena razina privatnosti, povezivanje blokova u lanac temeljeno je na kriptografiji.

⁹ Umjetna inteligencija (AI) je područje znanosti koje se bavi izgradnjom računala i strojeva koji mogu razmišljati, učiti i djelovati na način koji bi inače zahtijevao ljudsku inteligenciju ili koji uključuje podatke čiji opseg premašuje ono što ljudi mogu analizirati. Umjetna inteligencija je skup tehnologija koje omogućuju računalima izvođenje niza naprednih funkcija, uključujući sposobnost da vide, razumiju i prevedu govorni i pisani jezik, analiziraju podatke, daju preporuke i više. AI je okosnica inovacija u modernom računalstvu, otvarajući vrijednost za pojedince i tvrtke. Na primjer, optičko prepoznavanje znakova (OCR) koristi AI za izdvajanje teksta i podataka iz slika i dokumenata, pretvara nestrukturirani sadržaj u strukturirane podatke spremne za poslovanje i otključava vrijedne uvide.

¹⁰ NFT – “Nezamjenjivi tokeni” koriste blockchaine kriptovaluta za prodaju izvornih verzija digitalnih artefakata.

⁷ Avatar je „objekt“ koji predstavlja utjelovljenje korisnika ili tzv. alter ego korisnika u dvodimenzionalnom i trodimenzionalnom svijetu. Koristi se u računalnim igrama, na Internet forumima i drugim mjestima.

⁸ Termin blockchain jednostavno se može prevesti na hrvatski jezik kao lanac blokova. Riječ je o podatkovnim blokovima koji su povezani u jedno-

Umjesto da klikaju na poveznice web-mjesta, korisnici ga pro-laze virtualno.

Najveća razlika između ove dvije tehnologije je ta što ljudi koriste Web 3.0 za pristup metaverzumu, slično kao što automobil koristi cestu. Web 3.0 govori o decentraliziranom vlasništvu i kontroli te stavljanju weba u ruke njegovih korisnika i zajednice. Metaverzum je, s druge strane, zajednička digitalna stvarnost koja korisnicima omogućuje međusobno povezivanje, izgradnju gospodarstva i interakciju u stvarnom vremenu – i nije ga briga tko je vlasnik.

Web 3.0 je također izgrađen na blockchainu i kriptovalutama, dok metaverse koristi tehnologije kao što su AR/VR i digitalna valuta. To je zbog toga što je Web 3.0 decentraliziran i nema veći korporativni utjecaj ili kontrolu.

Web 3.0 i metaverse razlikuju se i po tome kako se koriste. Web 3.0 je novi skup standarda za to kako bi internet trebao funkcionirati, koristiti i njima upravljati. Metaverzum je o igrama, društvenim medijima, maloprodaji i drugim iskustvima.

Web3 i metaverzum neraskidivo su povezani jedan s drugim. Metaverzum će nastaviti postojati u površinskim i dubokim mrežama, iako se Web 3.0 još uvijek često naziva decentraliziranim. Međutim, metaverzum će ostati centraliziran u smislu platformi za kontrolu društvenih medija.

Oba su izgrađena na naprednim tehnologijama koje će se razvijati. Semantički web zajednički je temelj i za metaverzum i za Web 3.0. AI je još jedna ključna komponenta obje tehnologije i biti će sastavni dio izgradnje sofisticiranog korisničkog sučelja.

U tehnološkom smislu, mnogi napredak postignut s blockchainom stvaraju dodirne točke u obje tehnologije. Svaki novi koncept blockchaine procjenjuje se kao potencijalni modul za integraciju Web 3.0 mehanizma koji će pokretati robu i usluge metaversea.

Web3 i metaverzum su u ranoj fazi. Konačni proizvodi doći će za nekoliko godina i mogu biti sasvim drugačiji jer tehnologija ne odgovara uvijek viziji njezine upotrebe.

4. Zaključak

Posljednjih nekoliko godina Internet je doživio pravu revoluciju. Razvojem Interneta, razvijaju se i društvene mreže koje omogućuju komunikaciju i povezivanje korisnika. Pojavom društvenih mreža, Internet je postao značajan marketinški medij koji je nezaobilazan faktor u poslovanju poduzeća i nezaobilazan komunikacijski kanal. Društvene mreže su u vrlo kratkom vremenskom periodu postale vrlo popularan način komunikacije, kako u privatnom tako i u poslovnom svijetu. Postale su primarna aktivnost kod korištenja Interneta i ključni dio poslovne komunikacijske strategije. Društvene mreže mijenjaju način na koji poduzeća komuniciraju s kupcima. Korisnici imaju mogućnost snažnog utjecaja na poslovanje kompanije, te ukoliko kompanija ne pristupi zrelo i brzo reagira na određeni problem, to može dovesti do znatnih gubitaka.

Glavna prednost društvenih mreža je što stvaraju osjećaj pripadnosti, korisnici mogu razgovarati, dijeliti fotografije i komentirati pa i razgovor s poduzećima ne djeluje tako služben kada se komunicira putem društvenim mreža. Članovi društvenih mreža nisu više samo mlađa demografska populacija u potrazi za zabavom, već su to sve više poslovni ljudi iz cijelog svijeta. Za razliku od tradicionalnih načina oglašavanja putem kojih korisnik nije bio u mogućnosti dati povratnu informaciju, društvene mreže donose dvosmjernu komunikaciju koja je izuzetno važna.

Današnji korisnici imaju potrebu sudjelovati u poslovanju određene kompanije, dati povratnu informaciju i podijeliti svoje iskustvo i mišljenje o određenom proizvodu ili usluzi. Upravo iz tog razloga, društvene mreže mogu predstavljati i prijatnu poslovanju. Nezadovoljni korisnici mogu na vrlo jednostavan i brz način, širokom broju korisnika iznijeti svoja negativna iskustva i negativan komentar samo jednog korisnika može dovesti do velikih problema. Kompanija je ta koja u tom trenutku mora brzo reagirati i riješiti problem kako se ne bi narušio ugled kompanije. Društvene mreže imaju značajan utjecaj i na segmentaciju tržišta, razvoj novog proizvoda i marketinška istraživanja, čime je znatno olakšan posao marketinškim stručnjacima koji provode istraživanja. Korisnici su sve zahtjevniji, stoga kompanija treba steći povjerenje korisnika u današnjem online svijetu i biti sposobna brzo reagirati kako bi opstala na današnjem tržištu. Današnje poslovanje ne može opstati bez suvremenih načina oglašavanja i prilagođavanja potrebama korisnika.

IMATE PITANJE?

Slobodno nam se obratite sa svim dilemama i pitanjima.
Tu smo za Vas.

pitajcentar@tim4pin.hr

1. Neoporezivi iznosi naknada, potpora, nagrada, dnevnica i otpremnina

Tablica 1. Pregled neoporezivih iznosa naknada, potpora, nagrada, dnevnica i otpremnina¹

RB.	Vrsta isplate	Neoporezivi primici (u eurima i centima)
I. Naknade		
1.	Prijevozni troškovi na službenom putovanju (čl.7.st.2.t.27. Pravilnika o porezu na dohodak)	u visini stvarnih troškova
2.	Troškovi noćenja na službenom putovanju (čl.7.st.2.t.28. Pravilnika o porezu na dohodak)	u visini stvarnih troškova bez ograničenja kategorije hotela
3.	Troškovi prijevoza na posao i s posla (mjesni i međumjesni) (čl.7.st.2.t.29. i 30. Pravilnika o porezu na dohodak)	u visini stvarnih troškova prema cijeni mjesečne odnosno pojedinačne prijevozne karte javnog prijevoza odnosno do visine cijene mjesečne odnosno pojedinačne prijevozne karte ²
4.	Uporaba privatnog automobila u poslovne svrhe (čl.7.st.2.t.31. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 0,40 po prijeđenom kilometru
II. Dnevnice, terenski dodatak i naknada za odvojeni život		
1.	Dnevnice za službeno putovanje u tuzemstvu koje traje više od 12 sati dnevno i dnevica za rad na terenu u tuzemstvu (čl.7.st.2.t.19. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 26,55 ³ (do 70% ako je osiguran jedan obrok do 40% ako su osigurana dva obroka)
2.	Dnevnice za službeno putovanje u tuzemstvu koje traje više od 8 sati, a manje od 12 sati dnevno (čl.7.st.2.t.20. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 13,28 (do 70% ako je osiguran jedan obrok do 40% ako su osigurana dva obroka)
3.	Dnevnice za službeno putovanje u inozemstvu koje traje više od 12 sati dnevno i dnevica za rad na terenu u inozemstvu (čl.7.st.2.t.21. Pravilnika o porezu na dohodak)	do iznosa utvrđenih propisima o izdacima za službena putovanja za korisnike državnog proračuna (Odluka Vlade RH, NN, br. 8/06)
4.	Dnevnice za službeno putovanje u inozemstvu koje traje više od 8 sati, a manje od 12 sati dnevno (čl.7.st.2.t.22. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 50% iznosa utvrđenih propisima o izdacima za službena putovanja za korisnike državnog proračuna

¹ Čl. 7., st. 2. Pravilnika o porezu na dohodak (NN, br. 10/17, 128/17, 106/18, 1/19, 80/19, 1/20, 74/20, 1/21, 102/22, 112/22, 156/22, 1/23, 3/23 i 56/23).

² Čl. 7. st.33. Pravilnika o porezu na dohodak: Naknade troškova prijevoza na posao i s posla međumjesnim javnim prijevozom i/ili naknade stvarnih izdataka prema cijeni mjesečne odnosno pojedinačne prijevozne karte mjesnim javnim prijevozom ne odnose se na isplate radnicima koji cijeli mjesec nisu radili odnosno koji su cijeli mjesec proveli na bolovanju ili plaćenom odnosno neplaćenom dopustu u skladu s posebnim propisima ili su cijeli mjesec radili od kuće.

³ Čl. 7., st. 13. Pravilnika o porezu na dohodak: Ako je na službenom putovanju odnosno radu na terenu, na teret poslodavca, osiguran jedan obrok (ručak ili večera) neoporezivi iznos dnevnice koji se isplaćuje u novcu umanjuje se za 30% odnosno za 60% ako su osigurana dva obroka (ručak i večera). Doručak koji je uračunat u cijenu noćenja smatra se troškom noćenja i ne smatra se osiguranom prehranom. Smatrat će se da je osobi prehrana osigurana i ako je osiguran obrok (ručak i/ili večera):

- u cijeni kotizacije za prisustvovanja seminarima, stručnim savjetovanjima i slično
- u cijeni karte za putovanje brodom
- u cijeni zrakoplovne putničke karte, zbog prekida putovanja ili
- iz sredstava reprezentacije poslodavca.

RB.	Vrsta isplate	Neoporezivi primici (u eurima i centima)
5.	Dnevnice za službena putovanja <i>per diem</i> koje se radnicima isplaćuju iz proračuna Europske unije radi obavljanja poslova njihovih radnih mjesta, a u svezi s djelatnosti poslodavca (čl.7.st.2.t.26. Pravilnika o porezu na dohodak)	do propisanog iznosa
6.	Pomorski dodatak (čl.7.st.2.t.23. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 33,19 dnevno
7.	Pomorski dodatak na brodovima međunarodne plovidbe (čl.7.st.2.t.24. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 53,09 dnevno
8.	Naknada za odvojeni život (čl.7.st.2.t.13. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 232,27 mjesečno
III. Otpremnine i darovi		
1.	Otpremnina (pri odlasku u mirovinu) (čl.7.st.2.t.14. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 1.327,24
2.	Otpremnina zbog poslovno i osobno uvjetovanih otkaza ugovora o radu prema Zakonu o radu (čl.7.st.2.t.15. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 862,71 (za svaku navršenu godinu rada kod toga poslodavca)
3.	Otpremnine zbog ozljede na radu i profesionalne bolesti (čl.7.st.2.t.16. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 1.061,79 (za svaku navršenu godinu rada kod toga poslodavca)
4.	Dar djetetu do 15 godina starosti (koje je do 31. prosinca tekuće godine navršilo 15 godina starosti) (čl.7.st.2.t.18. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 132,73 godišnje
5.	Dar u naravi (čl.22.st.3.t.7. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 132,72 godišnje
6.	Godišnja prigodna nagrada (božićnica, naknade za godišnji odmor i sl.) (čl.7.st.2.t.5. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 663,62 godišnje (ukupno kod svih poslodavaca)
7.	Nagrade za radne rezultate i drugi oblici dodatnog nagrađivanja radnika (dodatna plaća, dodatak uz mjesečnu plaću i sl.) (čl.7.st.2.t.32. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 995,43 godišnje (ukupno kod svih poslodavaca)
8.	Naknade za podmirivanje troškova ugostiteljskih, turističkih i drugih usluga namijenjenih odmoru radnika prema propisima ministarstva nadležnog za turizam (čl.7.st.2.t.33. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 331,81 godišnje (ukupno kod svih poslodavaca)
9.	Novčane paušalne naknade za podmirivanje troškova prehrane radnika (čl.7.st.2.t.34. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 796,44 godišnje (ukupno kod svih poslodavaca)
10.	Troškovi prehrane radnika nastali za vrijeme radnog odnosa kod poslodavaca na temelju vjerodostojne dokumentacije (čl.7.st.2.t.35. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 1.592,76 godišnje pod uvjetom da računi o obavljenim uslugama prehrane glase na poslodavca i da su podmireni bezgotovinskim putem. Neoporezivi primitak priznaje se za mjesec u kojem je usluga prehrane obavljena
11.	Troškovi smještaja radnika nastali za vrijeme radnog odnosa kod poslodavaca na temelju vjerodostojne dokumentacije (čl.7.st.2.t.36. Pravilnika o porezu na dohodak)	do visine stvarnih izdataka podmirenih bezgotovinskim putem. Neoporezivi primitak priznaje se za mjesec u kojem je usluga smještaja obavljena, a ako se isplaćuje radniku, priznaje se u mjesecu isplate

RB.	Vrsta isplate	Neoporezivi primici (u eurima i centima)
12.	Naknade za troškove redovne skrbi djece radnika isplaćene na račun radnika temeljem vjerodostojne dokumentacije ustanova predškolskog odgoja te drugih pravnih ili fizičkih osoba koje temeljem posebnih propisa i odluka nadležnog tijela skrbe o djetetu predškolske dobi (čl.7.st.2.t.37. Pravilnika o porezu na dohodak)	do visine stvarnih izdataka
13.	Novčane paušalne naknade za podmirivanje troškova radnika za rad od kuće	Do 3,98 po danu rada od kuće, a najviše do 66,37 mjesečno
IV. Potpore		
1.	Zbog invalidnosti zaposlenika (čl.7.st.2.t.1. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 331,81 godišnje
2.	U slučaju smrti zaposlenika (osim potpora koje poslodavci isplaćuju djeci radnika – one su neoporezive u ukupnom iznosu) (čl.7.st.2.t.2. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 995,43
3.	Jednokratne potpore koje djeci u slučaju smrti roditelja isplaćuju ili daju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na temelju svojih općih akata te pravne i fizičke osobe (čl.7.st.2.t.2. Pravilnika o porezu na dohodak)	u ukupnom iznosu isplate
4.	Jednokratne potpore u slučaju smrti člana uže obitelji radnika (bračnog druga, roditelja, roditelja bračnog druga, djece, drugih predaka i potomaka u izravnoj liniji, posvojene i udomljene djece i djece na skrbi te punoljetne osobe kojoj je porezni obveznik imenovan skrbnikom prema posebnom zakonu) (čl.7.st.2.t.3. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 398,17
5.	Potpore zbog neprekidnog bolovanja radnika dužeg od 90 dana. Razdoblje bolovanja duže od 90 dana ne mora se odnositi na jednu kalendarsku godinu (čl.7.st.2.t.4. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 331,81 godišnje
6.	Potpore za novorođenčce (čl.7.st.2.t.25. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 1.327,24
7.	Darovanje za zdravstvene potrebe (operativne zahvate, liječenja, nabavu lijekova i ortopedskih pomagala te troškove prijevoza i smještaja u zdravstvene ustanove), rješavanje kojih nije plaćeno obveznim, dopunskim, dodatnim i privatnim zdravstvenim osiguranjem niti na teret sredstava fizičke osobe, pod uvjetom da je darovanje, odnosno plaćanje nastalih izdataka za tu namjenu obavljeno na žiroračun primatelja dara ili zdravstvene ustanove te na temelju vjerodostojnih isprava. (čl.4.st.2. Pravilnika o porezu na dohodak)	u visini stvarnih izdataka za tu namjenu
8.	Udžbenici, radne bilježnice i bilježnice koje jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave daju učenicima osnovnih i srednjih škola na redovitom školovanju odnosno novčane naknade koje isplaćuju za te svrhe na temelju svojih općih akata i za koje su sredstva planirana u proračunima tih jedinica (čl.8.st.2.t.10. Zakona o porezu na dohodak ⁴)	u visini stvarnih izdataka za tu namjenu

RB.	Vrsta isplate	Neoporezivi primici (u eurima i centima)
9.	Formalni i neformalni programi obrazovanja nezaposlenih osoba i drugih socijalno ugroženih skupina koje bez naplate organiziraju pravne i/ili fizičke osobe, a koji se financiraju iz državnog proračuna i/ili proračuna lokalne i područne (regionalne) samouprave i/ili iz fondova i programa Europske unije i drugih međunarodnih fondova (čl.8.st.2.t.11. Zakona o porezu na dohodak)	u visini stvarnih izdataka za tu namjenu
10.	Premije dobrovoljnog mirovinskog osiguranja koje poslodavac uplaćuje u korist svojeg radnika, uz njegov pristanak, tuzemnom dobrovoljnom mirovinskom fondu, koji je registriran u skladu s propisima koji uređuju dobrovoljno mirovinsko osiguranje (čl.9.st.1.t.18. Zakona o porezu na dohodak)	66,37 eura mjesečno, odnosno 796,44 eura godišnje
11.	Premije dodatnog i dopunskog zdravstvenog osiguranja na temelju vjerodostojne dokumentacije (čl.7.st.2.t.38. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 331,81 godišnje podmirene bezgotovinskim putem (ukupno kod svih poslodavaca)
12.	Potpore djetetu umrlog ili bivšeg radnika, kod kojeg je nastupio potpuni gubitak radne sposobnosti, za školovanje do 15. godine života odnosno do završetka osnovnoškolskog obrazovanja (čl.7.st.2.t.17. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 232,27 mjesečno
13.	Sredstva koja se fizičkim osobama dodjeljuju iz fondova i programa EU po tijelima akreditiranim ⁵ u skladu s pravilima EU, za provedbu aktivnosti mobilnosti u okviru programa i fondova Europske unije, a u svrhe obrazovanja i stručnog usavršavanja za pokriće izdataka prijevoznih troškova, prehrane i smještaja te za realizaciju projektnih aktivnosti koje prijavljuju fizičke osobe (izdaci za najam prostora, osiguranje, opremu i materijale i drugo), a u skladu s financijskom uredbom Europske komisije (čl.5.st.12. Pravilnika o porezu na dohodak)	ukupan iznos primitaka
14.	Sredstva za pokriće troškova školovanja, usavršavanja i znanstvenih istraživanja, neovisno isplaćuje li navedene primitke poslodavac ili drugi isplatiatelj, ako se ti primici ne ostvaruju u okvirima provedbe aktivnosti mobilnosti te pod uvjetom da se ne smatraju izvorom dohotka, na temelju vjerodostojnih isprava (ugovor, izvješće, račun i drugo) (čl.5.st.13. Pravilnika o porezu na dohodak)	najviše u visini propisanih u skladu s posebnim propisima prema kojima se programi provode
15.	Naknade za pokriće izdataka prijevoznih troškova, prehrane, smještaja i drugih prihvatljivih troškova propisanih pravilima i propisima tijela Europske unije, koje se isplaćuju dugoročnim i kratkoročnim stručnjacima u skladu s međunarodnim ugovorom za vrijeme rada na projektu financiranom od strane Europske unije za provedbu programa tehničke pomoći Europske unije pod uvjetom da su osigurane vjerodostojne isprave (ugovor, izvješće, obračun i dr.) (čl.5.st.14. Pravilnika o porezu na dohodak)	najviše u visini propisanoj pravilima i propisima tijela Europske unije prema kojima se projekti provode

⁴ Zakon o porezu na dohodak (NN, br. 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 138/20 i 151/22).

⁵ Agencija za mobilnost i programe EU.

RB.	Vrsta isplate	Neoporezivi primici (u eurima i centima)
V. Nagrade zaposlenicima		
	Za navršenih:	
	• 10 godina radnog staža	do 199,09
	• 15 godina radnog staža	do 265,45
	• 20 godina radnog staža	do 331,81
	• 25 godina radnog staža	do 398,17
1.	• 30 godina radnog staža	do 464,53
	• 35 godina radnog staža	do 530,90
	• 40 godina radnog staža i svakih narednih 5 godina (čl.7.st.2.t.6.-12. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 663,62
VI. Stipendije		
1.	Stipendije učenicima i studentima za redovno školovanje u tuzemstvu i inozemstvu na srednjim, višim i visokim školama te fakultetima (čl.6.st.1.t.4. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 232,27 mjesečno
2.	Stipendija koja se dodjeljuje studentima za izvrsna postignuća, a koje se dodjeljuju temeljem javnih natječaja kojima mogu pristupiti svi studenti pod jednakim uvjetima (čl.6.st.1.t.5. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 530,90 mjesečno
3.	Stipendije studentima izabranima na javnim natječajima kojima mogu pristupiti svi studenti pod jednakim uvjetima, za redovito školovanje na visokim učilištima koje isplaćuju, odnosno dodjeljuju zaklade, fondacije, ustanove i druge institucije, registrirane u Republici Hrvatskoj za odgojno-obrazovne ili znanstvenoistraživačke svrhe, koje djeluju u skladu s posebnim propisima i osnovane su s namjenom stipendiranja (čl.9.st.1.t.19. Zakona o porezu na dohodak)	u ukupnom iznosu isplate
VII. Stipendije, nagrade i naknade športašima		
1.	Športske stipendije, koje se prema posebnim propisima isplaćuju športašima za njihovo športsko usavršavanje (čl.6.st.1.t.6. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 232,27 mjesečno
2.	Naknade športašima amaterima, prema posebnim propisima (čl.6.st.1.t.8. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 232,27 mjesečno
3.	Nagrade za športska ostvarenja ⁶ (čl.6.st.1.t.7. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 2.654,48 godišnje
VIII. Primici učenika i studenata		
1.	Primici po posebnim propisima učenika i studenata na redovnom školovanju za rad preko učeničkih i studentskih udruga (čl.6.st.1.t.2. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 3.185,38 godišnje
2.	Nagrade učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja i naknade učenicima za vrijeme dualnog obrazovanja (čl.6.st.1.t.1. Pravilnika o porezu na dohodak)	do 232,27 mjesečno

1.1. Isplate zaposlenicima

Iznose naknada, potpora i nagrada iz tablice 1. poslodavac može isplatiti neoporezivo samo zaposlenicima, bez obveze obračuna poreza i doprinosa. Ako isplatiatelj isplaćuje na ime naknada, potpora i nagrada veće iznose

zaposlenicima, razlika se pribraja plaći u tom mjesecu, obračunavaju se doprinosi te porez na dohodak i prerez (čl. 21. Zakona o porezu na dohodak).

Oporezivim primicima po osnovi nesamostalnog rada ne smatraju se voda te topli i hladni napitci (osim napitaka koji u sebi sadrže alkohol), a koje poslodavac na svoj teret omogućuje radnicima za vrijeme radnog vremena.⁷

1.2. Isplate osobama koje nisu u radnom odnosu

Ako se prethodno navedeni iznosi isplaćuju osobama koje nisu u radnom odnosu, ukupno isplaćeni iznos smatra se drugim dohotkom.

Iznimka su neprofitne organizacije i proračunski korisnici. Osobama koje nisu u radnom odnosu neprofitne organizacije i proračunski korisnici mogu neoporezivo isplaćivati:

- Naknade troškova službenog putovanja (troškovi prijevoza, noćenja i dnevnica) i troškove korištenja osobnog automobila u službene svrhe, ako obavljaju poslove za potrebe tih organizacija i ako do trenutka isplate navedenih primitaka u istom poreznom razdoblju nisu ostvarile dohodak po osnovi nesamostalnog rada ili drugi dohodak u neprofitnim organizacijama uz naknadu, a do propisanog iznosa, prema članku 9., stavku 1., točki 11. Zakona o porezu na dohodak i članku 6., stavcima 7. i 8. Pravilnika o porezu na dohodak.
- Troškove noćenja i prijevoza na službenom putovanju osobama koje **primaju naknadu**, ali pod uvjetom da račun za noćenje i prijevoz glase na neprofitnu organizaciju ili proračunskog korisnika, prema članku 9., stavku 1., točki 12. Zakona o porezu na dohodak.
- Naknade za korištenje privatnog automobila u službene svrhe do 0,40 eura po prijeđenom kilometru koje se isplaćuju osobama s invaliditetom koje, u skladu s propisom kojim je uređen znak pristupačnosti u trenutku odlaska na službeni put, imaju pravo na znak pristupačnosti.

2. Naknade kod korisnika državnog proračuna

2.1. Osnovica za obračun naknada, potpora i otpremnina za mirovinu za korisnike državnog proračuna

Temeljem članka 39. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2023. godinu (NN, br. 145/22 i 63/23), osnovica za obračun naknada i drugih primanja na temelju posebnih propisa (tzv. **proračunska osnovica**) u 2023. godini iznosi 441,44 eura.

⁶ Pravilnik o mjerilima za dodjelu nagrada sportašima za sportska ostvarenja (NN, br. 46/14 i 9/17).

⁷ Članak 7. stavak 41. Pravilnika o porezu na dohodak.

2.2. Materijalna prava prema kolektivnim ugovorima za državne i javne službenike i namještenike

Tablica 2. Pregled materijalnih prava

Materijalno pravo	Državni službenici i namještenici*	Službenici i namještenici u javnim službama**
Dnevnica za službeni put u zemlji***	200,00 kn odnosno 26,55 eur	200,00 kn odnosno 26,55 eur
Dodatak za rad na terenu	200,00 kn odnosno 26,55 eur	200,00 kn odnosno 26,55 eur
Osnovica za isplatu jubilarne nagrade****	1.800,00 kn odnosno 238,90 eur	1.800,00 kn odnosno 238,90 eur
Regres za korištenje godišnjeg odmora*****	300,00 eur	300,00 eur
Godišnja nagrada za božićne blagdane (božićnica)	1.750,00 kn odnosno 232,27 eur	232,27 eur
Dar djetetu u prigodi Dana sv. Nikole	753,45 kn odnosno 100,00 eur	100,00 eur
Naknada za odvojeni život od obitelji*****	1.000,00 kn odnosno 132,72 eur	
Otpremnina prilikom odlaska u mirovinu	dvije osnovice za izračun plaće državnog službenika i namještenika koje će biti važeće na zadnji dan rada u državnoj službi prije odlaska državnog službenika i namještenika u mirovinu	dvije osnovice za izračun plaće zaposlenika, koja je važeća na zadnji dan rada u javnoj službi prije odlaska u mirovinu
Naknada za korištenje privatnog automobila u službene svrhe*****	3,00 kn odnosno 0,40 eura po prijeđenom kilometru	3,00 kn odnosno 0,40 eura po prijeđenom kilometru

* Članak 109. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike (NN, br. 56/22): Ugovorne strane su suglasne, ako Vlada sa sindikatima javnih službi, ugovori materijalna prava povoljnije od ugovorenih za državne službenike i namještenike, jednako će se primijeniti i na državne službenike i namještenike.

** Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama (NN, br. 56/22) i Dodatak I. Temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama (NN 127/22).

*** Ako dođe do promjene poreznih propisa kojima se neoporezivi iznos dnevnice povećava, od dana primjene toga propisa toliko se povećava iznos dnevnice. (čl.62.st.5.)

**** O visini osnovice za isplatu jubilarne nagrade Vlada RH i sindikati javnih službi (čl.67.st.2.) kao i sindikat državne službe (čl.55.st.3.) pregovarati će svake godine prije donošenja Državnog proračuna Republike Hrvatske za sljedeću godinu, s time da ako se dogovor ne postigne, osnovica za jubilarnu nagradu iznosi najmanje 1.800,00 kuna neto.

***** Odluka o visini regresa za korištenje godišnjeg odmora državnih službenika i namještenika i službenika i namještenika u javnim službama za 2023. godinu (NN 65/23)

***** Naknada za odvojeni život za službenike i namještenike u javnim službama uredit će se granskim kolektivnim ugovorima (članak 64.).

***** Ako je zaposleniku odobreno korištenje privatnog automobila u službene svrhe, nadoknadit će mu se troškovi u visini neoporezivog iznosa prema poreznim propisima. (članak 66. Temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama)

Napomena: iznosi dnevnica za službeni put u zemlji i za rad na terenu, osnovice za jubilarnu nagradu i naknade za odvojeni život od obitelji preračunati su u eure korištenjem fiksnog tečaja konverzije 7,53450.

2.3. Jubilarna nagrada

Tablica 3. Iznosi jubilarne nagrade prema kolektivnim ugovorima

Godine neprekidne službe/rada u državnim tijelima i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave	Osnovica u državnim i javnim službama: 1.800,00 kn* odnosno 238,90 eura	Neoporezivi iznosi jubilarne nagrade u eurima i centima
1	2	3
5	1.800 kn – 238,90 eur	Oporezivo u cijelosti
10	2.250 kn – 298,63 eur	199,09
15	2.700 kn – 358,35 eur	265,45
20	3.150 kn – 418,08 eur	331,81
25	3.600 kn – 477,80 eur	398,17
30	4.500 kn – 597,25 eur	464,53
35	5.400 kn – 716,70 eur	530,90
40	7.200 kn – 955,60 eur	663,62
45	9.000 kn – 1.194,51 eur	663,62

* Za državne službenike i namještenike sukladno članku 55. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike, a za službenike i namještenike u javnim službama sukladno članku 67. Temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama.

Napomena: kunski iznosi preračunati su u eure korištenjem fiksnog tečaja konverzije 7,53450.

2.4. Dnevnice u zemlji

Prema Odluci o visini dnevnice za službeno putovanje u zemlji i visini naknada za državne dužnosnike, suce i druge pravosudne dužnosnike te ostale zaposlene, koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna, a čija prava nisu uređena kolektivnim ugovorima (NN, br. 117/12), proračunskim korisnicima i izvanproračunskim fondovima, isplaćuju se iznosi naknada prikazani u tablici 4. Prema članku 8. stavku 3. Zakona o plaćama sudaca i drugih pravosudnih dužnosnika (NN, br. 10/99 – 16/19) suci i pravosudni dužnosnici imaju pravo na dnevnicu u visini određenoj za službenike u pravosudnom tijelu (200,00 kn odnosno 26,55 eura dnevno).

Tablica 4. Visina naknada za državne dužnosnike, suce i druge pravosudne dužnosnike te ostale zaposlene, koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna, a čija prava nisu uređena kolektivnim ugovorima⁸

Vrsta naknade	Iznos
Dnevnice za službeni put u zemlji	150,00 kn odnosno 19,91 eur dnevno
Troškovi noćenja	prema priloženom računu
Naknada troškova za korištenje privatnog automobila u službene svrhe	2,00 kn odnosno 0,40 eur po prijeđenom kilometru
Terenski dodatak	150,00 kn odnosno 19,91 eur dnevno
Naknada za odvojeni život od obitelji	1.000,00 kn odnosno 132,72 eur mjesečno
Naknada za odvojeni život kada je osiguran smještaj na teret proračuna	500,00 kn odnosno 66,36 eur mjesečno

Napomena: kunski iznosi preračunati su u eure korištenjem fiksnog tečaja konverzije 7,53450.

⁸ Odluka o visini dnevnice za službeno putovanje u zemlji i visini naknada za državne dužnosnike, suce i druge pravosudne dužnosnike, te ostale zaposlene koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna, a čija prava nisu uređena kolektivnim ugovorima (NN, br. 117/12).

2.5. Dnevnice za inozemstvo

Odlukom o visini dnevnice za službeno putovanje u inozemstvo za korisnike koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna (NN, br. 8/06), a u skladu s člankom 7., stavkom 2., točkama 21. i 22. Pravilnika o porezu na dohodak propisan je neoporezivi iznos **dnevnica za službeni put u inozemstvo** (visina dnevnica po državama objavljena je na www.tim4pin.hr).

Sukladno članku 7. stavcima 18. i 19. Pravilnika o porezu na dohodak⁹, ako se za službeno putovanje u inozemstvo koristi zračni prijevoz, inozemna dnevnic se obračunava dva sata prije vremena predviđenog polijetanja zrakoplova iz posljednje zračne luke u Republici Hrvatskoj do vremena dolaska zrakoplova u prvu zračnu luku u Republici Hrvatskoj. Ako se za službeno putovanje u inozemstvo koristi brod, dnevnic se obračunava od sata polaska broda iz posljednjeg pristaništa u Republici Hrvatskoj do sata povratka broda u prvo pristanište u Republici Hrvatskoj. Za svako zadržavanje, odnosno proputovanje kroz stranu državu koje traje duže od 12 sati obračunava se dnevnic za tu stranu državu, a svako zadržavanje u stranoj državi kraće od 12 sati, obračunava se u vrijeme provedeno u idućoj državi u kojoj se provelo više od 12 sati. Ako je ukupno na putovanju osoba provela više od osam, odnosno više od 12 sati, a u inozemstvu manje od osam sati, tada se isplaćuje pripadajuća tuzemna dnevnic, uzevši u obzir ukupan broj sati provedenih na putovanju u tuzemstvu i inozemstvu.

3. Plaće

3.1. Osobni odbitak ili neoporezivi dio dohotka¹⁰

Osnovni osobni odbitak i dijelovi osobnog odbitka za uzdržavane članove uže obitelji i djecu te invalidnost/tjelesno oštećenje izračunavaju se primjenom propisanih koeficijenta na osnovicu osobnog odbitka koja iznosi 331,81 euro. Osnovni osobni odbitak iznosi 530,90 eura (koeficijent 1,6 osnovice osobnog odbitka).

Tablica 5. Uvećanje osobnog odbitka za uzdržavane članove uže obitelji i djecu te invalidnost/tjelesno oštećenje

R. br.	Osnova za uvećanje osnovnog osobnog odbitka	Koeficijent	Mjesečni iznos (u eur)
1.	Uzdržavani članovi uže obitelji ¹¹	0,7	232,27
2.	Prvo uzdržavano dijete	0,7	232,27
3.	Drugo uzdržavano dijete	1,0	331,81
4.	Treće uzdržavano dijete	1,4	464,53
5.	Četvrto uzdržavano dijete	1,9	630,44

⁹ Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o porezu na dohodak (NN, br. 128/17).

¹⁰ Članak 14. Zakona o porezu na dohodak.

¹¹ Sukladno članku 14., od 1. siječnja 2019. uzdržanim članovima uže obitelji smatraju se braćni drug, roditelji poreznog obveznika, maćehe odnosno očusi koje punoljetno pastorče uzdržava, djeca nakon prvog zaposlenja te punoljetne osobe kojima je porezni obveznik imenovan skrbnikom prema posebnom zakonu, dok se djecom smatraju djeca koju roditelji, maćehe odnosno očusi, posvojitelji, udomitelji i skrbnici uzdržavaju. Djecom se smatraju i djeca nakon završetka redovnog školovanja do prvog zapošljavanja.

R. br.	Osnova za uvećanje osnovnog osobnog odbitka	Koeficijent	Mjesečni iznos (u eur)
6.	Peto uzdržavano dijete	2,5	829,53
7.	Šesto uzdržavano dijete	3,2	1061,79
8.	Sedmo uzdržavano dijete	4,0	1327,24
9.	Osmo uzdržavano dijete	4,9	1625,87
10.	Deveto uzdržavano dijete	5,9	1957,68
11.	Za svako daljnje uzdržavano dijete koeficijent osnovnoga osobnog odbitka progresivno se uvećava se za 1,1 ... više u odnosu prema koeficijentu za prethodno dijete		
12.	Invalidnost poreznog obveznika, svakog uzdržavanog člana uže obitelji i svakog uzdržavanog djeteta	0,4	132,72
13.	Invalidnost utvrđena po jednoj osnovi 100% i/ili korištenje, na temelju posebnih propisa, prava na doplatak za pomoć i njegov poreznog obveznika odnosno prava na osobnu invalidninu, svakog uzdržavanog člana uže obitelji i svakog uzdržavanog djeteta. Korištenje uvećanja osnovnog osobnog odbitka po ovoj osnovi isključuje korištenje uvećanja osnovnog osobnog odbitka iz r. br. 12.	1,5	497,72

3.2. Utvrđivanje predujma poreza na dohodak od nesamostalnog rada¹²

Predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada obračunava se od porezne osnovice koju čini iznos svih primitaka od nesamostalnog rada ostvarenih tijekom jednog mjeseca, umanjen za uplaćene doprinose za obvezna osiguranja iz primitka ili doprinose za mirovinska osiguranja i za iznos mjesečnog osobnog odbitka, a na temelju porezne kartice.

Predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada obračunava se po stopi od 20% od mjesečne porezne osnovice do visine 3.981,69 eura te po stopi od 30% na poreznu osnovicu iznad 3.981,69 eura¹³.

3.3. Doprinosi

3.3.1. Osnovice za obračun doprinosa u 2022. i 2023. godini

Doprinosi se obračunavaju prema stvarno isplaćenoj plaći, koja ne može biti manja od minimalne plaće. Prema Uredbi o visini minimalne plaće za 2023. godinu (NN, br. 122/22), minimalna plaća za razdoblje od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2023. godine utvrđena je u bruto iznosu 700,00 eura. Uredba se primjenjuje počevši od plaće za siječanj 2023. koja se uobičajeno isplaćuje u veljači 2023. godine.

Prema Uredbi o visini minimalne plaće za 2023. godinu (NN, br. 122/22), **minimalna plaća za razdoblje od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2023. godine** utvrđena je u **bruto iznosu 700,00 eura**. Uredba se primjenjuje počevši od plaće za siječanj 2023. koja se uobičajeno isplaćuje u veljači 2023. godine.

¹² Članak 24. Zakona o porezu na dohodak.

¹³ Članak 19. Zakona o porezu na dohodak.

Najniža mjesečna osnovica¹⁴

Ako je iznos isplaćene plaće (ili naknade bolovanja) manji od najniže osnovice za obračun doprinosa, tada doprinos se treba obračunati na iznos **najniže mjesečne osnovice**, koja za 2023. godinu iznosi **519,53 eura**¹⁵.

Najviša mjesečna osnovica

Najviša mjesečna osnovica iznosi za 2023. godinu iznosi **8.203,08 eura**¹⁶. Na iznos plaće koja je veća od najviše mjesečne osnovice ne obračunava se doprinos za mirovinsko osiguranje (I. i II. stup), ali samo kod obračunavanja mjesečne plaće za određeni mjesec. Kod isplate bonusa, naknada, nagrada i otpremnina, doprinos za mirovinsko osiguranje (I. i II. stup) obračunava se na ukupan bruto iznos isplate.

Najviša godišnja osnovica

Najviša godišnja osnovica za 2023. godinu iznosi **98.436,96 eura**¹⁷ i primjenjuje se samo za doprinos za mirovinsko osiguranje za I. stup.

3.3.2. Stope doprinosa iz plaće i na plaću

Sukladno članku 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima¹⁸ (NN, br. 106/18), obveznim osiguranjima smatraju se:

1. obvezno mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti,
2. obvezno mirovinsko osiguranje za starost na temelju individualne kapitalizirane štednje,
3. obvezno zdravstveno osiguranje i obvezno zdravstveno osiguranje za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti.

Tablica 6. Doprinosi iz plaće i na plaću

Doprinosi iz plaće	Stope
• Za mirovinsko osiguranje	20 %
• I. stup	15 %
• II. stup	5 %
Doprinosi iz plaće	Stope
• Za zdravstveno osiguranje	16,5 %

Od 1. siječnja 2015. poslodavci koji zapošljavaju 20 i više radnika, ako nemaju 2% zaposlenih osoba koje se prema posebnim propisima smatraju osobama s invaliditetom¹⁹,

¹⁴ Prosječni iznos mjesečne plaće (bruto) isplaćene po jednom zaposlenom kod pravnih osoba u Republici Hrvatskoj u razdoblju siječanj – kolovoz prethodne godine, koju objavljuje Državni zavod za statistiku, pomnožen s koeficijentom 0,38.

¹⁵ Sukladno Naredbi o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2023. godinu (NN, br. 1/23, 27/23 i 43/23).

¹⁶ Naredba o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2023. godinu (NN, br.1/23, 27/23 i 43/23)

¹⁷ Naredba o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2023. godinu (NN, br.1/23, 27/23 i 43/23)

¹⁸ Zakon o izmjenama Zakona o doprinosima primjenjuje se počevši od obračuna plaće za siječanj 2019.

¹⁹ Sukladno članku 4.a Pravilnika o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom (NN, 75/18, 120/18, 37/20 i 145/20) obveza kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom ne odnosi se na: predstavništva stranih osoba, strana diplomatska i konzularna predstavništva, integrativne radionice i zaštitne radionice, poslodavce u sektoru proizvodnje tekstila, odje-

plaćaju posebnu novčanu naknadu čija se osnovica utvrđuje kao umnožak broja osoba s invaliditetom, koje je obveznik bio dužan zaposliti i iznosa minimalne plaće za razdoblje za koje se obveza odnosi, a visina naknade obračunavala se po stopi od 30% zaključno s 29. veljače 2020., a od 1. ožujka 2020. po stopi od 20%.²⁰ Za 2022. godinu mjesečna naknada iznosi 937,50 kn, a za 2023. godinu 140,00 eur.

Sukladno točki III: Odluke o namjeni korištenja sredstava i odgodi plaćanja novčane naknade zbog neispunjenja obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom (NN 36/20) odgođena je obveza plaćanja novčane naknade poslodavcima obveznicima kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom koja je nastala za mjesec ožujak, travanj i svibanj 2020. godine, uz mogućnost odgode plaćanja obveze koje su nastale u naredna 3 mjeseca. Odgođene obveze mogu se podmiriti obročnom otplatom u roku od 24 mjeseca od dana dospelosti obveze. Za vrijeme trajanja odgode plaćanja i obročne otplate ne obračunavaju se kamate i ne teče zastara.

Poslodavac je obvezan na plaće radnika, kojima se staž računa s povećanim trajanjem, uplatiti i povećani doprinos za mirovinsko osiguranje na bruto plaću radnika, prema stopama prikazanim u tablici 7.

Tablica 7. Staž osiguranja s povećanim trajanjem²¹

Za 12 mj. staža priznaje se	Ukupna stopa doprinosa	Stope doprinosa za radnike u I. stupu	Stope doprinosa za radnike u II. stupu
14 mjeseci	4,86 %	3,61 %	1,25 %
15 mjeseci	7,84 %	5,83 %	2,01 %
16 mjeseci	11,28 %	8,39 %	2,89 %
18 mjeseci	17,58 %	13,07 %	4,51 %

3.3.3. Posebni doprinos za zdravstvenu zaštitu u inozemstvu

Posebni doprinos za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu plaćaju poslodavci i isplatitelji drugog dohotka (čl. 188. Zakona o doprinosima, NN, br. 84/08, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/12, 148/13, 41/14, 143/14, 115/16, 106/18 i 33/23) za vrijeme izaslanja, službenog boravka ili službenog puta u inozemstvu. Doprinos se ne plaća za službena putovanja, boravak ili izaslanje u:

- **Države članice Europske unije** (od 1.7.2013.)
- **Veliku Britaniju i Sjevernu Irsku**
- **Države s kojima je međunarodnim ugovorom o socijalnom osiguranju uređeno pitanje korištenja zdravstvene zaštite u inozemstvu** (Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Makedonija, Srbija, Turska – od 19.12.2013.)
- **Države članice Europskog gospodarskog prostora** (Norveška, Island i Lihtenštajn – od 12.04.2014.)
- **Švicarsku konfederaciju** (od 01.01.2017.)

će, kože, drva i namještaja te novoosnovane poslodavce u razdoblju od 24 mjeseca od dana upisa u odgovarajući registar odnosno dana ustrojavanja prema posebnom propisu.

²⁰ Članak 10. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN, br. 157/13, 152/14, 39/18 i 32/20).

²¹ Sukladno čl. 13., st. 1., t. 3., te čl. 17, st. 1., t. 2. Zakona o doprinosima (NN, br. 84/08, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/12, 148/13, 41/14, 143/14, 115/16, 106/18 i 33/23).

Tablica 8. Osnovica i stopa za obračun posebnog doprinosa za zdravstvenu zaštitu u inozemstvu za cijeli mjesec²²

Osnovica za obračun doprinosa	2023. ²³ euri i centi
	519,53
Stopa	20 %
Iznos doprinosa	103,91

Tablica 9. Dnevne osnovice i obveze za različit broj kalendarskih dana u mjesecu za uplatu posebnog doprinosa za zdravstvenu zaštitu u inozemstvu

	Broj dana u mjesecu Iznosi u kunama za 2022.			Broj dana u mjesecu Iznosi u eurima za 2023.		
	28	30	31	28	30	31
Dnevna osnovica	129,43	120,80	116,91	18,55	17,32	16,76
Dnevna obveza	25,89	24,16	23,38	3,71	3,46	3,35

Obveza uplate ovog doprinosa je do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec, na račun

Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje

HR6510010051550100001

poziv na broj: HR68 8508 – OIB isplatitelja doprinosa – oznaka izvješća JOPPD (GGXXX)

Ako radnik boravi u inozemstvu dulje od 30 dana neprekidno (radi obrazovanja, stručnog usavršavanja i sl.), tada se poseban doprinos za zdravstveno osiguranje plaća po stopi od 10 % na ugovorenu plaću u zemlji za jednake ili slične poslove u zemlji.

3.3.4. Oslobođenje od plaćanja doprinosa na plaću

Prema Zakonu o doprinosima (NN, br. 84/08 do 33/23):

- Poslodavci koji zaposle radnika kojemu je to prvo zaposlenje, uz uvjet da radnik u trenutku zaposlenja nema evidentiran mirovinski staž, oslobođeni su 1 godinu plaćanja doprinosa na plaću (čl. 20., st. 2. i 3. Zakona).
- Poslodavci su oslobođeni do 5 godina plaćanja doprinosa na osnovicu, ako su 1. siječnja 2015. ili kasnije sklopili ugovor o radu na neodređeno vrijeme s osobom koja u trenutku sklapanja tog ugovora ima manje od 30 godina života uz uvjet da radnik nije prethodno bio zaposlen kod tog poslodavca na neodređeno vrijeme (čl. 20., st. 4. i 5. i čl. 7. t. 54. Zakona).

Prema članku 106. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (NN, br. 121/17, 98/19 i 84/21) poslodavac koji zaposli na neodređeno vrijeme dijete smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili dijete nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata starije od 29 godina, oslobađa se plaćanja doprinosa na plaću tih radnika u razdoblju do pet godina od zaključivanja ugovora o radu na neodređeno vrijeme, uz uvjet da s tim osobama nije

prethodno već imao zaključen ugovor o radu na neodređeno vrijeme.

3.4. Osnovice za obračun plaća u državnim i javnim službama za 2022. i 2023. godinu

Tablica 10. Pregled osnovica za obračun plaća u državnim i javnim službama

	Bruto osnovica	Propis
Državni službenici i namještenici	Od 1. listopada 2022. do 31. prosinca 2022. 6.663,47 kn	Dodatak I. Kolektivnom ugovoru za državne službenike i namještenike (NN 127/22)
	Od 1. siječnja 2023. do 31. ožujka 2023.	
Javne službe	Od 1. listopada 2022. do 31. prosinca 2022. 6.663,47 kn	Dodatak I. Temeljnem kolektivnom ugovoru za službenike i namještenike u javnim službama
	Od 1. siječnja 2023. do 31. ožujka 2023. 884,39 eur	
	od 1. travnja 2023. godine pa nadalje 902,08 eur	
Državni dužnosnici	516,29 eur (3.890,00 kn)	Odluka o visini osnovice za obračun plaće državnih dužnosnika (NN, br. 151/14), primjenjuje se počevši s plaćom za prosinac 2014., koja je isplaćena u siječnju 2015. godine.
Suci i drugi nositelji pravosudnih dužnosti	625,203 eur (4.710,595 kn)	Zakon o izmjeni Zakona o plaćama sudaca i drugih pravosudnih dužnosnika (NN 16/19), primjena od 1. ožujka 2019.

Sukladno Odluci o isplati privremenog dodatka na plaću državnim službenicima i namještenicima te službenicima i namještenicima u javnim službama (NN 65/23) državnim službenicima i namještenicima te službenicima i namještenicima u javnim službama Vlada RH odredila je isplatu privremenog dodatka na plaću i to:

- u bruto iznosu od 163,62 eura mjesečno, ako su raspoređeni na radna mjesta s koeficijentom u rasponu 0,631 – 1,110
- u bruto iznosu od 130,89 eura mjesečno, ako su raspoređeni na radna mjesta s koeficijentom u rasponu 1,111 – 1,529
- u bruto iznosu od 98,17 eura mjesečno, ako su raspoređeni na radna mjesta s koeficijentom u rasponu 1,530 – 1,867.

Privremeni dodatak na plaću isplaćuje se za puno radno vrijeme od 40 sati tjedno, a u slučaju nepunog radnog vremena, razmjerno ugovorenom odnosno utvrđenom radnom vremenu. Ako su službenici i namještenici raspoređeni na radna mjesta na kojima, bez dodatka iz ove Odluke, ne ostvaruju Zakonom propisani iznos minimalne plaće, privremeni dodatak isplaćuje se na iznos minimalne plaće.

Privremeni dodatak na plaću određen ovom Odlukom isplaćivat će se uz plaću, jedanput mjesečno za prethodni kalendarski mjesec počevši s plaćom za lipanj 2023., koja se isplaćuje u srpnju 2023., a do dana ostvarivanja plaće prema uredbama kojima će se utvrditi nazivi radnih mjesta i koeficijenti za obračun plaće u skladu s novim zakonom o plaćama u državnoj službi i javnim službama.

²² Sukladno čl. 14., st. 3. Zakona o doprinosima. Iznimno od odredbe stavka 1. točke 2. ovoga članka, za osiguranu osobu koja boravi u inozemstvu na službenom putu, posebni doprinos za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu obračunava se po stopi od 20%.

²³ (NN, br. 1/23, 27/23 i 43/23)

3.5. Minimalna plaća

Minimalna plaća je najniža plaća za rad radnika u punom radnom vremenu. Uredbom o visini minimalne plaće (NN, br. 117/21) utvrđena je minimalna plaća za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2022. u bruto iznosu od 4.687,50 kuna. Primjenjuje se od 1. siječnja 2022. za plaću za siječanj koja se uobičajeno isplaćuje u veljači 2022.

Uredbom o visini minimalne plaće (NN, br. 122/22) utvrđena je minimalna plaća za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. u bruto iznosu od **700,00 eura**. Primjenjuje se od **1. siječnja 2023. za plaću za siječanj koja se uobičajeno isplaćuje u veljači 2023.**

Tablica 11. Iznos minimalne plaće

Razdoblje	Bruto iznos minimalne plaće za puno radno vrijeme	Objavljeno u NN, br.
od 1.6.2011. do 31.5.2012.	2.814,00 kn	58/11 i 60/11 – ispr.
od 1.6.2012. do 31.5.2013.	2.814,00 kn	60/12
od 1.6.2013. do 31.12.2013.	2.984,78 kn	51/13
od 1.1.2014. do 31.12.2014.	3.017,61 kn	156/13
od 1.1.2015. do 31.12.2015.	3.029,55 kn	151/14
od 1.1.2016. do 31.12.2016.	3.120,00 kn	140/15
od 1.1.2017. do 31.12.2017.	3.276,00 kn	115/16
od 1.1.2018. do 31.12.2018.	3.439,80 kn	122/17
od 1.1.2019. do 31.12.2019.	3.750,00 kn	109/18
od 1.1.2020. do 31.12.2020.	4.062,51 kn	106/19
od 1.1.2021. do 31.12.2021.	4.250,00 kn	119/20
od 1.1.2022. do 31.12.2022.	4.687,50kn (neto 3.750,00 kn)	117/21
od 1.1.2023. do 31.12.2023.	700,00 eur	122/22

3.6. Koeficijenti za preračunavanje neto plaće u bruto plaću bez utjecaja osobnog odbitka

Tablica 12. Pregled koeficijenata za preračunavanje neto plaće u bruto plaću bez utjecaja osobnog odbitka

Stopa prireza	Doprinos za mirovinsko osiguranje = 20 %	
	Stopa poreza	
	20 %	30 %
0,00	1,562500	1,785714
1,00	1,566416	1,793400
2,00	1,570352	1,801153
3,00	1,574307	1,808973
4,00	1,578283	1,816860
5,00	1,582278	1,824818
6,00	1,586294	1,832845
6,25	1,587302	1,834862
6,50	1,588310	1,836885
7,00	1,590331	1,840943
7,50	1,592357	1,845018
8,00	1,594388	1,849112
9,00	1,598465	1,857355
10,00	1,602564	1,865672
12,00	1,610825	1,882530
13,00	1,614987	1,891074
14,00	1,619171	1,899696
15,00	1,623377	1,908397
18,00	1,636126	1,934985

4. Naknada plaće zbog bolovanja i druge nesposobnosti za rad

Za prva 42 kalendarska dana bolovanja, odnosno sedam dana za invalida rada, naknadu isplaćuje poslodavac na svoj teret u visini utvrđenoj kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu, uz obvezu obračunavanja i plaćanja doprinosa iz plaće i na plaću, te poreza na dohodak i prireza. Sukladno Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju (NN, br. 80/13, 137/13, 98/19 i 33/23), Zakonu o roditeljskim i roditeljskim potporama (NN, br. 152/22) u tablici 13., dan je pregled osnovica i naknada po vrstama bolovanja i isplatiateljima, kada su zadovoljeni uvjeti prethodnog osiguranja, a isplaćuju se na teret Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i državnog proračuna.

Tablica 13. Pregled osnovica i naknada po vrstama bolovanja na teret Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i državnog proračuna

RB	Privremena nesposobnost za rad	Isplaćuje/na teret	Osnovica za naknadu		Visina naknade kod isplata prema stupcu 4
			Isplaćene barem dvije ili više plaća	Isplaćena jedna ili niti jedna plaća	
1	2	3	4	5	6
1.	Privremena nesposobnost za rad zbog bolesti – od 43. dana, odnosno od 8. dana za invalide rada	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 110,36 eur	70 % / 80 % / od osnovice, ne više od 565,04 eur*
2.	Njega oboljelog supružnika ili djeteta starijeg od tri godine – od prvog dana	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 110,36 eur	70 % / 80 % / od osnovice, ne više od 565,04 eur
3.	Za njegu oboljelog djeteta do tri godine života – od prvog dana	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 110,36 eur	100 % od osnovice, ne više od 565,04 eur
4.	Privremena nesposobnost za rad zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti – od prvog dana	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 110,36 eur	100 % od osnovice, bez ograničenja
5.	Kada je radnik određen za pratitelja bolesnika	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 110,36 eur	70 % od osnovice, ne više od 565,04 eur
6.	Izoliran kao kliconoša ili zbog pojave zaraze, nesposoban za rad zbog transplantacije organa u korist druge osobe – od prvog dana	Isplaćuje poslodavac na teret HZZO-a	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 110,36 eur	100 % od osnovice, ne više od 565,04 eur
7.	Komplikacije u vezi s trudnoćom i porođajem – od prvog dana	Isplaćuje HZZO na svoj teret	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najmanje 110,36 eur	100 % od osnovice, ne više od 565,04 eur

RB	Privremena nesposobnost za rad	Isplaćuje/na teret	Osnovica za naknadu		Visina naknade kod isplata prema stupcu 4
			Isplaćene barem dvije ili više plaća	Isplaćena jedna ili niti jedna plaća	
1	2	3	4	5	6
8.	Rodiljni dopust** , 98 dana, od kojih 28 dana prije dana očekivanog poroda te 70 dana nakon rođenja djeteta (obvezni rodiljni dopust), a nakon protoka obveznog rodiljnog dopusta do navršenih 6 mjeseci života djeteta (dodatni rodiljni dopust) – od prvog dana	Isplaćuje HZZO na svoj teret	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najniža osnovica: 70% proračunske osnovice (309,01 eur)	100 % od osnovice, bez ograničenja
9.	Očinski dopust: 10 radnih dana za jedno dijete 15 radnih dana u slučaju rođenja blizanaca, trojki ili istodobnog rođenja više djece	Isplaćuje HZZO na teret proračuna	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najniža osnovica: 70% proračunske osnovice (309,01 eur)	100 % osnovice bez ograničenja
10.	Roditeljski dopust: od navršenih 6 mjeseci života djeteta a) 8 mjeseci ako pravo koriste oba roditelja, odnosno 6 mjeseci ako koristi jedan roditelj, za prvo i drugo rođeno dijete b) 30 mjeseci ako pravo koriste oba roditelja, odnosno 28 mjeseci ako koristi jedan roditelj, za rođene blizance, 3. i svako sljedeće dijete c) u polovici radnog vremena	Isplaćuje HZZO na teret proračuna	Prosječna plaća isplaćena posljednjih 6 mj. prije mjeseca odlaska na bolovanje	Najniža osnovica: 70% proračunske osnovice (309,01 eur)	a) 100 % osnovice, ali ne više od 225,5 % proračunske osnovice mjesečno (995,45 eur) b) 125% proračunske osnovice mjesečno (551,80 eur) c) 110% pr. osnovice mjesečno (485,58 eur)
11.	Stanka za dojenje djeteta	Isplaćuje HZZO na teret proračuna	-	-	100% proračunske osnovice (441,44 eur) ovisno o broju sati korištenja stanke
12.	Prenatalni pregled (slobodan dan)	Poslodavac na svoj teret	Redovna plaća		100 %

*Prema čl. 55 st. 3. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju najviši mjesečni iznos naknade plaće za puno radno vrijeme ne može iznositi više od proračunske osnovice uvećane za 28%.

**Prema čl. 32., st. 8. Zakona o rodiljnim i roditeljskim potporama (NN, br. 152/22), zaposleni ili samozaposleni roditelj, koji na dan koji prethodi danu započinjanja prava ne ispunjava uvjet prethodnog osiguranja u trajanju od najmanje 6 mjeseci neprekidno ili 9 mjeseci s prekidima u posljednje dvije godine, za vrijeme korištenja rodiljnog dopusta od 1. siječnja 2023. ima pravo na naknadu, u iznosu od 125% proračunske osnovice (551,80 eur).

Naknada na teret HZZO-a isplaćuje se u visini od:

70 % – za prvih šest mjeseci neprekidnog bolovanja.

80 % – od prvog dana nakon isteka šest mjeseci do 18 mjeseci.

50 % zadnje isplaćene naknade plaće – nakon isteka 18 mjeseci neprekidnog bolovanja do tri godine.

Zaposlenicima koji su na neprekidnom bolovanju dulje od 18 mjeseci zbog liječenja zloćudnih bolesti i u drugim slučajevima iz članka 52., stavka 3. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (NN, br. 80/13, 137/13, 98/19 i 33/23), naknada plaće neće se umanjivati na 50 %.

Uvjet za isplatu naknade: Prethodno osiguranje – najmanje devet mjeseci neprekidno ili 12 mjeseci s prekidima u posljednje dvije godine (čl. 56. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju). **Ako nije ispunjen uvjet:** 25 % proračunske osnovice (110,36 eur) za sve vrijeme trajanja bolovanja.

5. Drugi dohodak

Drugi dohodak je razlika između svakog pojedinačnog primitka umanjenog za propisane izdatke. Drugi dohodak ostvaruje se po osnovi primitaka koji se ne smatraju primicima određenim po osnovi: nesamostalnog rada (plaća i mirovina), od samostalne djelatnosti, od imovine i imovinskih prava, od kapitala, od osiguranja i propisanih izdataka.

Prema odredbama Zakona o porezu na dohodak isplatitelji drugog dohotka su obvezni obračunati i platiti doprinose na sve primitke koje isplaćuju nakon 1. siječnja 2017., bez obzira na koje se razdoblje ti primici odnose.

5.1. Izdaci koji se priznaju pri utvrđivanju predujma poreza na dohodak od drugog dohotka

- Svota što je iz primitka uplaćena za obvezne doprinose.
- Paušalni izdatak u visini od 30 % primitka od:
  - a) Autorske naknade što je isplaćena prema Zakonu o autorskom pravu i srodnim pravima (NN, br. 111/21).
  - b) Primitka za profesionalnu djelatnost novinara, umjetnika i sportaša, koji su osigurani po toj osnovi i doprinose za obvezna osiguranja plaćaju prema rješenju Porezne uprave.
  - c) Primitka nerezidenta za obavljanje umjetničke, artistske, zabavne, sportske, književne i likovne djelatnosti, djelatnosti u svezi s tiskom, radiom, televizijom i zabavnim priredbama.
- Dodatni paušalni izdatak u visini od 25% primitka za umjetničke naknade.

Kod isplate drugog dohotka ne priznaje se osobni odbitak.

Obveznici koji ostvaruju drugi dohodak ne moraju voditi poslovne knjige i evidencije, osim kad se prijave u Registar poreznih obveznika s namjerom da dohodak utvrđuju kako je propisano za samostalne djelatnosti, kao razliku između poslovnih primitaka i izdataka na temelju podataka iz propisanih poslovnih knjiga i evidencija.

5.2. Stope doprinosa iz i na drugi dohodak

Tablica 14. Stope doprinosa iz i na drugi dohodak, porez i prirez

R. br.	Opis	Ugovor o djelu	Ugovor o djelu – umirovljenik	Autorska naknada	Naknada umjetnicima
1.	Primitak				
2.	Paušalni izdatak	0%	0%	30%	55%
3.	Osnovica za doprinos (1 – 2)				
4.	Doprinos za MO (3 x stopa)	10%	10%	10%	10%
4.a	MO I. stup	7,5%	10%	7,5%	7,5%
4.b	MO II. Stup	2,5%	0%	2,5%	2,5%
5.	Dohodak /porezna osnovica (1 – 2 – 4)				
6.	Porez i prirez (6.a + 6.b)				
6.a	(5 x stopa)	20%	20%	20%	20%
6.b	prirez prema odluci (6.a x stopa)				
7.	Neto primitak (1 – 4 – 6)				
8.	Doprinos za ZO (3 x stopa)	7,5%	7,5%	7,5%	7,5%
9.	Trošak isplatelja (1+8)				

Od 2017. godine obračun poreza i prireza na drugi dohodak nije konačan. Primici od drugog dohotka u posebnom postupku pribrajaju se ostvarenom dohotku od nesamostalnog rada (plaći/mirovini) i dohotku od samostalne djelatnosti te se, temeljem tih vrsta primitaka, utvrđuje godišnja porezna osnovica. Od 2021. porezna stopa od 20% primjenjuje se na godišnju poreznu osnovicu do visine od 360.000,00 kuna, a porezna stopa od 30% na godišnju poreznu osnovicu iznad 360.000,00 kuna²⁴. Od 2023. porezna stopa od 20% primjenjuje se na godišnju poreznu osnovicu do visine od 47.780,28 eura, a porezna stopa od 30% na godišnju poreznu osnovicu iznad 47.780,28 eura.

Sukladno članku 24. stavku 5. Zakona o porezu na dohodak, predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada i mirovine umanjuje se za 50% umirovljenicima po osnovi ostvarenog dohotka od mirovine, kao i poreznim obveznicima koji imaju prebivalište i borave na području jedinica lokalne samouprave razvrstanih u I. skupinu po stupnju razvijenosti prema posebnom propisu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske i na području Grada Vukovara utvrđenog prema posebnom propisu o obnovi i razvoju Grada Vukovara.

Sukladno članku 40. stavku 3. Zakona o porezu na dohodak, predujam poreza na dohodak od drugog dohotka po osnovi primitaka učenika i studenata na školovanje za rad preko učeničkih i studentskih udruga plaća se po odbitku, po stopi od 20% od osnovice koju čini iznos primitka iznad propisanog neoporezivog iznosa primitaka učenika i studenata na školovanje za rad preko učeničkih i studentskih udruga i iznosa godišnjeg osnovnog osobnog odbitka.

Tablica 15. Pregled koeficijenta za preračunavanje neto iznosa u bruto iznos drugog dohotka

Stopa prireza	Ugovor o djelu	Autorske naknade Izdatak 30%	Umjetničke naknade Izdatak 55%
0%	1,388889	1,243781095	1,14416476
1%	1,39237	1,245733363	1,145226125
2%	1,395868	1,24769177	1,146289461
3%	1,399384	1,249656345	1,147354774
4%	1,402918	1,251627115	1,148422068
5%	1,40647	1,253604112	1,14949135
6%	1,410039	1,255587364	1,150562625
7%	1,413627	1,257576901	1,151635899
7,5%	1,415428	1,258574036	1,152173287
8%	1,417234	1,259572753	1,152711177
9%	1,420858	1,26157495	1,153788464
10%	1,424501	1,263583523	1,154867768
12%	1,431844	1,267619917	1,157032443
13%	1,435544	1,2696478	1,158117827
14%	1,439263	1,271682181	1,159205249
15%	1,443001	1,273723093	1,160294715
18%	1,454334	1,279885322	1,163575435

Tablica 16. Pregled uplatnih računa i poziva na broj za doprinose, porez i prirez na drugi dohodak

Doprinosi	Broj i naziv uplatnog računa/ IBAN konstrukcija računa	Poziv na broj primatelja
Doprinos za zdravstveno osiguranje	HR6510010051550100001 Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	HR68 8540-OIB isplatelj doprinosa – oznaka Izvješća JOPPD (GGXXX)
Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti	HR1210010051863000160 Državni proračun RH	HR68 8176-OIB isplatelj doprinosa – oznaka Izvješća JOPPD (GGXXX)
Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje	HR761001005170003601 Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje	HR68 2291-OIB isplatelj doprinosa – oznaka Izvješća JOPPD (GGXXX)
Porez i prirez	Račun grada/općine prema prebivalištu primatelja dohotka	Poziv na broj primatelja
Za sve vrste isplate drugog dohotka	Prema Napatku o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba u 2023. godini (NN, br.13/23 i 46/23)	HR 68 1945-OIB isplatelj poreza – oznaka Izvješća JOPPD (GGXXX)

6. Primici izuzeti od ovrhe

Članak 172. Ovršnog zakona (NN, br. 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 – Odluka Ustavnoga suda RH 73/17, 131/20 i 114/22) uređuje izuzimanja od ovrhe. Odredbama navedenog članka propisano je da su od ovrhe izuzeta:

1. primanja po osnovi zakonskog uzdržavanja, naknade štete zbog narušenja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i naknade štete za izgubljeno uzdržavanje, zbog smrti davatelja uzdržavanja,
2. primanja po osnovi naknade zbog tjelesnoga oštećenja prema propisima o invalidskom osiguranju,
3. primanja po osnovi socijalne skrbi,
4. primanja po osnovi privremene nezaposlenosti,

²⁴ Članak 19. Zakona o porezu na dohodak.

5. primanja po osnovi doplatka za djecu, osim ako posebnim propisom nije drugačije određeno,
6. primanja po osnovi stipendije i pomoći učenicima i studentima,
7. naknada za rad osuđenika, osim za tražbine po osnovi zakonskog uzdržavanja, te za tražbine naknade štete prouzročene kaznenim djelom osuđenika,
8. primanja po osnovi odličja i priznanja,
9. roditeljske i roditeljske novčane potpore, osim ako posebnim propisom nije drugačije određeno,
10. utvrđeni iznosi za uzdržavanje djeteta uplaćeni na poseban račun kod banke,
11. naknada troškova za službeno putovanje i naknada troškova prijevoza na posao i s posla do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima po osnovi nesamostalnog rada,
12. dar za djecu do 15. godine života i potpore za novorođenčce do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima po osnovi nesamostalnog rada,
13. naknada za saniranje posljedica štete od katastrofa i elementarnih nepogoda,
14. potpore zbog invalidnosti radnika i neprekidnog bolovanja radnika duljeg od 90 dana, potpore za slučaj smrti radnika i smrti člana uže obitelji radnika, do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima po osnovi nesamostalnog rada,
15. novčane paušalne naknade za podmirivanje troškova prehrane radnika, prigodne nagrade (božićnica, naknada za godišnji odmor i sl.), novčane nagrade za radne rezultate i drugi oblici dodatnog nagrađivanja radnika, nagrade radnicima za izvršene godine radnog staža do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima,
16. sredstva koja se uplaćuju namjenski, u svrhu provedbe projekata dodjelom bespovratnih sredstava odnosno potpore ili financijskih instrumenata, koji se financiraju iz nacionalnih sredstava i/ili proračuna Europske unije, osim u slučaju ovrhe od strane davatelja potpore,
17. novčane naknade žrtvama kaznenih djela nasilja počinjenih s namjerom,
18. dnevnice za službena putovanja u tuzemstvu i inozemstvu, dnevnice za rad na terenu u tuzemstvu i inozemstvu i dnevnice za službene putovanja per diem koje se radnicima isplaćuju iz proračuna Europske unije radi obavljanja poslova njihovih radnih mjesta, a u svezi s djelatnosti poslodavca do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima,
19. pomorski dodatak i pomorski dodatak na brodovima međunarodne plovidbe do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima,
20. naknada za pričuvnike pozvane na izvršavanje vojne obveze,
21. sindikalne socijalne potpore koje članovima sindikata na temelju važećih propisa isplaćuje sindikat,
22. sredstva predstavnika nacionalnih manjina koja se koriste za ostvarivanje manjinskih prava, sukladno odredbama ustavnog zakona kojim se uređuju prava nacionalnih manjina, ako su isplaćena na poseban račun za tu namjenu, vode se odvojeno od sredstava te osobe i izuzeta su od ovrhe, osim ovrhe u svezi s obavljanjem djelatnosti vezane za ostvarivanje manjinskih prava,

23. nagrade učenicima i studentima te troškovi sufinanciranja kupnje udžbenika učenicima,
24. sportske stipendije za sportaše s invaliditetom,
25. ostala primanja izuzeta od ovrhe po posebnim propisima.

Izmjenama i dopunama Ovršnog zakona (NN, br. 73/17) promijenjen je dio plaće koji je zaštićen od ovrhe u slučaju kad je neto plaća ovršenika manja od prosječne netoplaće u Republici Hrvatskoj i to u slučaju naplate tražbine po osnovi uzdržavanja djeteta te po drugoj osnovi.

Tablica 17. Iznos plaće, koji je zaštićen u ovršnom postupku nad plaćom (članak 173. Ovršnog zakona)

	Naplata tražbine po osnovi: - zakonskog uzdržavanja, - naknade štete nastale zbog narušenja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i - naknade štete za izgubljeno uzdržavanje zbog smrti davatelja uzdržavanja	Naplata tražbine po drugoj osnovi	Naplata tražbine po osnovi uzdržavanja djeteta
Iznos izuzet od ovrhe, ako je neto plaća ovršenika jednaka ili veća od 7.583,00 kn ²⁵ odnosno 1.006,44 eur (st.1.)	½ prosječne neto plaće u RH 503,22 eur	⅓ prosječne neto plaće u RH 670,96 eur	¼ prosječne neto plaće u RH 251,61 eur
Iznos izuzet od ovrhe, ako je neto plaća ovršenika manja od 7.583,00 kn odnosno 1.006,44 eur (st.2)	½ neto plaće ovršenika	¾ plaće ovršenika, ali ne više od ⅓ prosječne neto plaće u RH	¼ neto plaće ovršenika

7. Financijske obavijesti

Tablica 18. Stope zateznih kamata od 11. rujna 1996. do 29. lipnja 2013.

Razdoblje	Subjekti	Godišnja stopa	Propis
11. 9. 1996. – 30. 6. 2002.	Svi subjekti	18 %	Uredba o visini stope zatezne kamate (NN, br. 76/96)
1. 7. 2002. – 31. 12. 2007.		15 %	Uredba o visini stope zatezne kamate (NN, br. 72/02. i 153/04)
1. 1. 2008. – 30. 6. 2011.	Trgovački ugovori i ugovori između trgovaca i osoba javnog prava	17 % ²⁶	Zakon o obveznim odnosima (NN, br. 35/05 i 41/08) i Eskontna stopa HNB-a (NN, br. 1/08, 75/08, 1/09, 76/09, 82/10 i 1/11)
	Ostali odnosi	14 %	
1. 7. 2011. – 29. 6. 2013.	Trgovački ugovori i ugovori između trgovaca i osoba javnog prava	15 % ²⁷	Zakon o obveznim odnosima (NN, br. 35/05, 41/08 i 125/11.) i Eskontna stopa HNB-a (NN, br. 74/11, 11/12, 1/13 i 83/13)
	Ostali odnosi	12 %	

²⁵ Prosječna neto plaća u pravnim osobama u RH za razdoblje siječanj – kolovoz 2022. (NN, br. 125/22).

²⁶ U ovom razdoblju bilo je moguće između navedenih subjekata ugovoriti stopu zatezne kamate, ali najviše do 21 % godišnje.

²⁷ U ovom razdoblju bilo je moguće između navedenih subjekata ugovoriti stopu zatezne kamate, ali najviše do 18 % godišnje.

Tablica 19. Stope zateznih kamata od 30. lipnja 2013.

Razdoblje	Subjenti			Propis
	Ugovorni odnosi između trgovaca (poduzetnika) međusobno Ugovorni odnosi između trgovca (poduzetnika) i osoba javnog prava kada je osoba javnog prava (grad, općina, županija, RH i dr.) dužnik novčane obveze	Ugovorni odnosi između trgovca (poduzetnika) i osoba javnog prava kada je osoba javnog prava vjerovnik novčane obveze	Ostali odnosi Potrošački ugovori (dužnici su građani kao potrošači) Trgovci kada sklapaju ugovore izvan svoje gospodarske djelatnosti Građanskopravni ugovori između građana međusobno Izvanugovorni odnosi	
30.6. – 31.12.2013.	12,40%	15%	12%	NN 83/13
1.1. – 30.6.2014.	12,35%	15%	12%	NN 1/14
1.7. – 31.12.2014.	12,29%	15%	12%	NN 80/14
1.1. – 30.6.2015.	12,14%	15%	12%	NN 1/15
1.7. – 31.7.2015.	12,13%	15%	12%	NN 73/15
1.8. – 31.12.2015.	10,14%	10,14%	8,14%	NN 85/15
1.1. – 30.6.2016.	10,05%	10,05%	8,05%	NN 140/15
1.7. – 31.12.2016.	9,88%	9,88%	7,88%	NN 60/16
1.1. – 30.6.2017.	9,68%	9,68%	7,68%	NN 1/17
1.7. – 31.12.2017.	9,41%	9,41%	7,41%	NN 64/17
1.1. – 30.6.2018.	9,09%	9,09%	7,09%	NN 1/18
1.7. – 31.12.2018.	8,82%	8,82%	6,82%	NN 59/18
1.1. – 30.6.2019.	8,54%	8,54%	6,54%	NN 1/19
1.7.-31.12.2019.	8,30%	8,30%	6,30%	NN 64/19
1.1. – 30.6.2020.	8,11%	8,11%	6,11%	NN 1/20
1.7. – 31.12.2020.	7,89%	7,89%	5,89%	NN 75/20
1.1. – 30.6.2021.	7,75%	7,75%	5,75%	NN 1/21
1.7. – 31.12.2021.	7,61%	7,61%	5,61%	NN 74/21
1.1.-30.6.2022.	7,49%	7,49%	5,49%	NN 1/22
1.7. – 31.12.2022.	7,31%	7,31%	5,31%	NN 75/22
1.1.– 30.6.2023. ²⁸	10,5%	10,5%	5,5%	NN 1/23

Tablica 20. Prosječna plaća po zaposlenom u pravnim osobama RH

Tromjesečno razdoblje	Iznos u eurima		Mjesec	Iznos u eurima		Godina	Iznos u eurima	
	bruto	neto		bruto	neto		bruto	neto
XI/2022.-I/2023.	1.452	1.063	I/2023.	1.499	1.094	2021.	9.599	7.129
XII/2022.-II/2023.	1.482	1.081	II/2023.	1.522	1.106	2022.	10.400	7.653
I/2023.-III/2023.	1.526	1.110	III/2023.	1.556	1.130			
II/2023.-IV/2023.	1.542	1.120	IV/2023.	1.547	1.122			

²⁸ Ulaskom RH u eurozonu izmijenjen je i način utvrđivanja visine zateznih kamata. Sukladno izmjenama Zakona o obveznim odnosima (NN, br. 114/22., Uredba 156/22.) i Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (NN, br. 114/22.) od 1. 1.2023. polazna osnovica za izračun zatezne kamate je kamatna stopa koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta. Za referentno razdoblje ta kamatna stopa iznosi 2,50 %. Visina zatezne kamate utvrđuje se uvećanjem navedene referentne kamatne stope za 8 postotnih poena na odnose iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava, a u ostalim odnosima za 3 postotna poena.

8. Ostale informacije

Tablica 21. Otpremnine prema poreznim propisima i prema Zakonu o radu

RB	Prestanak ugovora o radu	Pravo na otpremninu	Pravo na otpremninu prema Zakonu o radu; NN, br. 93/14, 127/17, 98/19 i 151/22 (čl. 126.) – nakon 2 godine neprekidnog rada	Mogućnost neoporezive isplate
1.	Poslovno uvjetovani otkaz	Pravo radnika na otpremninu određuje se kolektivnim ugovorom, ugovorom o radu, pravilnikom o radu, internim aktima poslodavca te Zakonom o radu	Najmanje: Otpremnina za svaku navršenu godinu rada kod toga poslodavca = 1/3 prosječne mjesečne plaće koju je radnik ostvario u posljednja tri mjeseca prije prekida radnog odnosa. Najviše: Šest prosječnih mjesečnih plaća koje je radnik ostvario u posljednja tri mjeseca prije prestanka radnog odnosa ako zakonom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu nije određeno drukčije	Do visine 862,71 eur za svaku navršenu godinu neprekidnog rada kod istog poslodavca (čl. 7., st. 2., r.br.15. Pravilnika o porezu na dohodak)
2.	Osobno uvjetovani otkaz			
3.	Osobno uvjetovani otkaz zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti		Radnik koji je pretrpio ozljedu na radu ili je obolio od profesionalne bolesti, te nakon završenog liječenja ne bude vraćen na posao pravo na otpremninu ostvaruje u najmanje dvostruko svoti od svote koja bi mu inače pripadala (čl. 42. Zakona o radu; NN, br. 93/14, 127/17, 98/19 i 152/22)	Do visine 1.061,79 eur za svaku navršenu godinu rada kod tog poslodavca (čl. 7., st. 2., r.br. 16. Pravilnika o porezu na dohodak)
4.	Odlazak u mirovinu			Najviše 1.327,24 eur (čl. 7., st. 2., r.br. 14. Pravilnika o porezu na dohodak)
5.	Sporazumni prestanak ugovora o radu			Svota koja se isplaćuje u cijelosti podliježe plaćanju poreza i doprinosa (kao dohodak od nesamostalnog rada)

Tablica 22. Pregled radnih sati po mjesecima u 2023. godini

Mjesec 2023.g	Broj dana	Radnih dana	Dana praznika	Ukupno sati	Radnih sati	Sati praznika
I	22	21	1	176	168	8
II	20	20	0	160	160	0
III	23	23	0	184	184	0
IV	20	19	1	160	152	8
V	23	21	2	184	168	16
VI	22	20	2	176	160	16
VII	21	21	0	168	168	0
VIII	23	22	1	184	176	8
IX	21	21	0	168	168	0
X	22	22	0	176	176	0
XI	22	21	1	176	168	8
XII	21	19	2	168	152	16
Ukupno u 2023.g.	260	250	10	2080	2000	80

Ukupan broj radnih sati u 2023. godini iznosi **2080**. Ovaj pregled sati vrijedi za 40 satni radni tjedan, u kojem je radno vrijeme raspoređeno u pet radnih dana.

Tablica 23. Oznake izvješća na obrascu JOPPD za dane u srpnju 2023.

Datum u mjesecu	Oznaka Obrasca JOPPD	Datum u mjesecu	Oznaka Obrasca JOPPD	Datum u mjesecu	Oznaka Obrasca JOPPD
1.	23182	12.	23193	23.	23204
2.	23183	13.	23194	24.	23205
3.	23184	14.	23195	25.	23206
4.	23185	15.	23196	26.	23207
5.	23186	16.	23197	27.	23208
6.	23187	17.	23198	28.	23209
7.	23188	18.	23199	29.	23210
8.	23189	19.	23200	30.	23211
9.	23190	20.	23201	31.	23212
10.	23191	21.	23202		
11.	23192	22.	23203		

Tablica 24. Oznake izvješća na obrascu JOPPD za dane u kolozovu 2023.

Datum u mjesecu	Oznaka Obrasca JOPPD	Datum u mjesecu	Oznaka Obrasca JOPPD	Datum u mjesecu	Oznaka Obrasca JOPPD
1.	23213	12.	23224	23.	23235
2.	23214	13.	23225	24.	23236
3.	23215	14.	23226	25.	23237
4.	23216	15.	23227	26.	23238
5.	23217	16.	23228	27.	23239
6.	23218	17.	23229	28.	23240
7.	23219	18.	23230	29.	23241
8.	23220	19.	23231	30.	23242
9.	23221	20.	23232	31.	23243
10.	23222	21.	23233		
11.	23223	22.	23234		

Tablica 25. Blagdani i neradni dani u kolozovu 2023.

5. kolovoza, subota	Dan pobjede i domovinske zahvalnosti i Dan hrvatskih branitelja
15. kolovoza, utorak	Velika Gospa

Tablica 26. Rokovi za podnošenje poreznih i financijskih izvješćaja u srpnju i kolozovu 2023. godine za proračune, proračunske korisnike, izvanproračunske korisnike i neprofitne organizacije

Obrasci	Rok predaje
Obrazac JOPPD	<ul style="list-style-type: none"> na dan isplate primitka ili najkasnije sljedeći dan u roku od 8 dana od primitka dohotka iz inozemstva
PDV za mjesečne obveznike	do 20. srpnja za lipanj do 21. kolovoza za srpanj
Prijave za stjecanje dobara i primljene usluge iz drugih država članica EU (PDV-S)	do 20. srpnja za lipanj do 21. kolovoza za srpanj

WWW.TIM4PIN.HR

Tablica 27. Rokovi za podnošenje financijskih izvješćaja i izvješćaja o izvršenju financijskog plana u srpnju i kolozovu 2023. godine za proračune, proračunske korisnike, JLP(R)S i neprofitne organizacije

Obveznik	Financijski izvješćaji	Rok predaje
proračunski korisnici državnog proračuna	<ul style="list-style-type: none"> Izvješćaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (Obrazac: PR-RAS) Izvješćaj o obvezama (Obrazac: OB-VEZE) Bilješke 	do 10. srpnja 2023.
razdjeli državnog proračuna	Konsolidirani izvješćaj <ul style="list-style-type: none"> Izvješćaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (Obrazac: PR-RAS) Izvješćaj o obvezama (Obrazac: OB-VEZE) Bilješke 	do 20. srpnja 2023.
proračunski korisnici proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	<ul style="list-style-type: none"> Izvješćaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (Obrazac: PR-RAS) Izvješćaj o obvezama (Obrazac: OB-VEZE) Bilješke 	do 10. srpnja 2023.
jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	<ul style="list-style-type: none"> Izvješćaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (Obrazac: PR-RAS) Izvješćaj o obvezama (Obrazac: OB-VEZE) Bilješke 	do 10. srpnja 2023.
jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	Konsolidirani izvješćaj <ul style="list-style-type: none"> Izvješćaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (Obrazac: PR-RAS) Izvješćaj o obvezama (Obrazac: OB-VEZE) Bilješke 	do 20. srpnja 2023.
izvanproračunski korisnici državnog proračuna	<ul style="list-style-type: none"> Izvješćaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (Obrazac: PR-RAS) Izvješćaj o obvezama (Obrazac: OB-VEZE) Bilješke 	do 20. srpnja 2023.
izvanproračunski korisnici proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	<ul style="list-style-type: none"> Izvješćaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (Obrazac: PR-RAS) Izvješćaj o obvezama (Obrazac: OB-VEZE) Bilješke 	do 20. srpnja 2023.
proračunski korisnik - upravljačkom tijelu, u skladu s aktima kojima je uređen rad proračunskog korisnika	<ul style="list-style-type: none"> prijedlog polugodišnjeg izvješćaja o izvršenju financijskog plana za proteklo razdoblje 	do 31. srpnja 2023.
proračunski korisnik - nakon toga nadležnom ministarstvu ili drugom državnom tijelu na razini razdjela organizacijske klasifikacije odnosno nadležnom upravnom tijelu		

Obveznik	Financijski izvještaji	Rok predaje
nadležno ministarstvo ili drugo državno tijelo na razini razdjela organizacijske klasifikacije odnosno nadležno upravno tijelo - Ministarstvu financija odnosno upravnom tijelu za financije	<ul style="list-style-type: none"> prijedlog polugodišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana proračunskog korisnika za proteklo razdoblje 	do 20. kolovoza 2023.
izvanproračunski korisnik - nadležnom ministarstvu odnosno nadležnom upravnom tijelu	<ul style="list-style-type: none"> prijedlog polugodišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana za proteklo razdoblje 	do 31. srpnja 2023.
nadležno ministarstvo odnosno nadležno upravno tijelo - Ministarstvu financija odnosno upravnom tijelu za financije	<ul style="list-style-type: none"> prijedlog polugodišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana izvanproračunskog korisnika za proteklo razdoblje 	do 20. kolovoza 2023.
neprofitne organizacije FINA-i	<ul style="list-style-type: none"> Izvještaj o prihodima i rashodima na Obrascu: PR-RAS-NPF 	do 31. srpnja 2023.

Tablica 28. Novi ekonomsko-financijski propisi

Naziv propisa	Narodne novine, br.:	Stupanje na snagu
Odluka o izmjenama Odluke o načinu raspodjele bespovratnih financijskih sredstava iz Fonda solidarnosti Europske unije za financiranje sanacije šteta od potresa na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije, Karlovačke županije, Varaždinske županije, Međimurske županije, Brodsko-posavske županije, Koprivničko-križevačke županije i Bjelovarsko-bilogorske županije, imenovanju i određivanju zaduženja nacionalnog koordinacijskog tijela, tijela odgovornih za provedbu financijskog doprinosa i neovisnog revizorskog tijela	58/23	29.5.23.
Odluka o izmjenama Odluke o načinu raspodjele bespovratnih financijskih sredstava iz Fonda solidarnosti Europske unije za financiranje sanacije šteta od potresa na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije, Karlovačke županije, Varaždinske županije, Međimurske županije, Brodsko-posavske županije, Koprivničko-križevačke županije i Bjelovarsko-bilogorske županije, imenovanju i određivanju zaduženja nacionalnog koordinacijskog tijela, tijela odgovornih za provedbu financijskog doprinosa i neovisnog revizorskog tijela	58/23	29.5.23.
Podaci iz Registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika	58/23	
Dodatak II. Kolektivnom ugovoru za državne službenike i namještenike	58/23	1.6.23.
Dodatak II. Temeljnem kolektivnom ugovoru za službenike i namještenike u javnim službama	58/23	1.6.23.

Naziv propisa	Narodne novine, br.:	Stupanje na snagu
Zakon o Registru zaposlenih i centraliziranom obračunu plaća u državnoj službi i javnim službama	59/23	10.6.23.
Naputak o okvirnom sadržaju, minimalnom skupu podataka te načinu javne objave informacija o trošenju sredstava na mrežnim stranicama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	59/23	10.6.23.
Odluka o prirezu porezu na dohodak u Općini Gornji Bogičevci	62/23	1.7.23.
Izmjene i dopune Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2023. godinu i projekcija za 2024. i 2025. godinu	63/23	13.6.23.
Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju državnog proračuna Republike Hrvatske za 2023. godinu	63/23	13.6.23.
Odluka o donošenju Smjernica za upravljanje kvalitetom u javnoj upravi	65/23	15.6.23.
Odluka o isplati privremenog dodatka na plaću državnim službenicima i namještenicima te službenicima i namještenicima u javnim službama	65/23	1.7.23.
Odluka o visini regresa za korištenje godišnjeg odmora državnih službenika i namještenika i službenika i namještenika u javnim službama za 2023. godinu	65/23	15.6.23.
Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o općinskim porezima Općine Brckovljani	66/23	1.7.23.
Pravilnik o mjerilima i načinu korištenja nenamjenskih donacija i vlastitih prihoda proračunskih korisnika iz nadležnosti Ministarstva pravosuđa i uprave	67/23	29.6.23.

Tablica 29. Nove stope prireza u 2023. godini

Grad/općina	Dosadašnja stopa	Nova stopa	Datum primjene	Narodne novine, br.
Rijeka	14%	13%	1.1.23.	150/22
Lekenik	0%	10%	1.1.23.	155/22
Brckovljani	3%	0%	1.7.23.	66/23

000 🔍

Pregledajte našu ponudu edukacija iz područja financija, računovodstva, revizije, prava i menadžmenta u javnom i neprofitnom sektoru na internet stranici

www.tim4pin.hr

INOVATIVNE FINTECH USLUGE

U VAŠEM RAČUNOVODSTVENOM PROGRAMU

PIS / Payment Initiation Service

plaćanje naloga
jednim klikom iz
računovodstvenog
programa

AIS / Account Information Service

preuzimanje informacija o
prometu po računu u
stvarnom vremenu

Ključne prednosti usluge **PIS**

nalozi se ne prepisuju u
internet bankarstvo

plaćanje naloga iz
računovodstvenog programa

automatski status
o izvršenju naloga

mogućnost ispravljanja
greške u nalogu

Ključne prednosti usluge **AIS**

automatsko
preuzimanje informacija

sve promjene po
poslovnom računu

dohvat informacija u
stvarnom vremenu

nema potrebe za
dnevним izvatkom

iTransparentnost

Prati korak zakona i gradi povjerenje građana

LibusoftCicom
ina2GRUPA

iTransparentnost

iTransparentnost, kao moderno web rješenje, omogućava automatiziran prikaz trošenja sredstava iz proračuna, jednostavno filtriranje i izvoz podataka te praćenje troškova po odabranim parametrima. Rješenje je u skladu s odredbama novog Naputka i lako je prilagodljivo za sve buduće izmjene.

- ✓ Automatski prikaz podataka, bez ručnog unosa
- ✓ Brza i jednostavna implementacija
- ✓ U skladu sa zadnjim zakonskim izmjenama

Transparentnost

Transparentnost trošenja proračunskih sredstava i internetska objava istog postala je obvezom **Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi** (Članak 68.a) dok su novim **Naputkom o okvirnom sadržaju, minimalnom skupu podataka te načinu javne objave informacija o trošenju sredstava na mrežnim stranicama JLP(R)S** unutar **Zakona o proračunu** (Članak 144) definirani obveznici transparentnosti, periodičnost objave te način objave podataka.

Više od 200 općina, gradova i županija koristi iTransparentnost

iTransparentnost pridonosi boljem indeksu otvorenosti proračuna i jačanju povjerenja građana.

